

Ansvar i ett fortsatt tufft läge

Budget 2025 för Region Stockholm

Foto: Vårts Bildbyrå, itamao fotografier/stockholmmedlab.se

Budget 2025 för Region Stockholm, m.m.

Föredragande regionråd: Aida Hadžialić

Ärendebeskrivning

I Budget 2025 för Region Stockholm fastställer regionfullmäktige bland annat budgeterade ekonomiska förutsättningar för nämnder och bolag för år 2025 och planåren 2026–2027, investeringsplan för perioden 2025–2034, mål och indikatorer samt ägardirektiv för bolag.

Regionstyrelsen föreslås för egen del besluta i ett antal frågor.

Förslag till beslut

Budget 2025 för Region Stockholm (RS 2024-0217)

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen dels föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Skattesats för Region Stockholm för 2025 fastställs till 12,38 öre per skattekrona.
2. Resultaträkning för Region Stockholm för 2025 och planåren 2026–2027, tabell 8 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm, fastställs.
3. Balansräkning för Region Stockholm för 2025 och planåren 2026–2027, tabell 10 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm, fastställs.
4. Finansieringsbudget för Region Stockholm för 2025 och planåren 2026–2027, tabell 13 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm, fastställs.

SKRIVELSE
2024-10-09

5. Anslag till nämnder för 2025 och planåren 2026–2027, tabell 15 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm, fastställs.
6. Resultatkrav för nämnder, bolag och koncerngemensamma funktioner för 2025 och planåren 2026–2027, tabell 16 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm fastställs.
7. Uppdrag till regionstyrelsen fastställs i enlighet med avsnitt 5.1 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
8. Uppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.2 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
9. Uppdrag till primärvårdsnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.3 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
10. Uppdrag till Patientnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.4 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
11. Uppdrag till Stockholms läns sjukvårdsområde fastställs i enlighet med avsnitt 5.5 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
12. Uppdrag till Karolinska Universitetssjukhuset fastställs i enlighet med avsnitt 5.6 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
13. Uppdrag till akutsjukhusnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.7 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
14. Uppdrag till trafiknämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.8 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
15. Uppdrag till klimat- och regionutvecklingsnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.9 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
16. Uppdrag till kulturnämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.10 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
17. Uppdrag till fastighets- och servicenämnden fastställs i enlighet med avsnitt 5.11 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.

SKRIVELSE
2024-10-09

18. Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag, avsnitt 6.1 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm, fastställs.
19. Bolagsstämмоombud uppdras att rösta för antagande av generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag i enlighet med avsnitt 6.1 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
20. Bolagsstämмоombud uppdras att rösta för antagande av ägardirektiv för Region Stockholms bolag i enlighet med regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
21. Ägardirektiv för Landstingshuset i Stockholm AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
22. Ägardirektiv för Södersjukhuset AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.1 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
23. Ägardirektiv för Danderyds Sjukhus AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.2 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
24. Ägardirektiv för Södertälje Sjukhus AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.3 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
25. Ägardirektiv för S:t Eriks Ögonsjukhus AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.4 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
26. Ägardirektiv för Folk tandvården Stockholms län AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.5 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
27. Ägardirektiv för Ambulanssjukvården i Storstockholm AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.6 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
28. Ägardirektiv för MedHelp AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.7 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
29. Ägardirektiv för Tobiasregistret AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.8 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
30. Ägardirektiv för MediCarrier AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.9 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.

SKRIVELSE
2024-10-09

31. Ägardirektiv för och uppdrag till Locum AB och dotterbolaget Terreno AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.10 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
32. Ägardirektiv för Film Stockholm AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.2.11 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
33. Ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik fastställs i enlighet med avsnitt 6.3 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
34. Ägardirektiv för Waxholms Ångfartygs AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.3.1 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
35. Ägardirektiv för AB SL Finans fastställs i enlighet med avsnitt 6.3.2 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
36. Ägardirektiv för SL Nya Tunnelbanan AB fastställs i enlighet med avsnitt 6.3.3 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
37. Godkänna budget för medlemsbidrag till kommunalförbunden i enlighet med avsnitt 7.1 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.
38. Mål och indikatorer, bilaga 1 till regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm, fastställs.
39. Ny bolagsordning för Landstingshuset i Stockholm AB fastställs enligt bilaga 3.
40. Bolagsstämмоombud uppdras rösta för den nya bolagsordningen för Landstingshuset i Stockholm AB i enlighet med bilaga 3.
41. Investeringsbudget för år 2025 och plan för år 2026–2034, bilaga 4 till regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm, fastställs.
42. Taxor och avgifter, bilaga 5 till regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm, fastställs.
43. Reviderad bolagsordning för AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) fastställs enligt bilaga 6.

SKRIVELSE
2024-10-09

44. Bolagsstämмоombud uppdras att rösta för revidering av bolagsordning för AB Storstockholms Lokaltrafik i enlighet med bilaga 6.
45. Region Stockholm utfärdar kapitaltäckningsgaranti till Landstingshuset i Stockholm AB om maximalt en miljard kronor under 2025 i enlighet med bilaga 7 A.
46. Region Stockholm godkänner att Landstingshuset i Stockholm AB under 2025 utfärdar kapitaltäckningsgaranti till dotterbolagen Tobiasregistret AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Danderyds Sjukhus AB, Folktandvården Stockholms län AB, MediCarrier AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Södersjukhuset AB, Södertälje Sjukhus AB, Locum AB, Film Stockholm AB, MedHelp Sjukvårdsrådgivning AB, Rådgivningen i Uppsala AB i enlighet med bilaga 7 B.
47. Region Stockholm utfärdar kapitaltäckningsgaranti till AB Storstockholms Lokaltrafik om maximalt två miljarder kronor under 2025 i enlighet med bilaga 7 C.
48. Region Stockholm godkänner att AB Storstockholms lokaltrafik under 2025 utfärdar kapitaltäckningsgaranti till dotterbolagen SL Nya Tunnelbanan AB med en miljard kronor, samt AB SL Finans med 0,5 miljarder kronor i enlighet med bilaga 7 D.
49. Akutsjukhusnämnden, som tillsätts den 1 januari 2025, tillförs ett eget kapital om maximalt 2 500 miljoner kronor från Region Stockholms koncernfinansiering enligt bilaga 8.
50. Region Stockholm tillför Landstingshuset i Stockholm AB ett villkorat aktieägartillskott på 205 miljoner kronor från Region Stockholms koncernfinansiering enligt bilaga 8.
51. Landstingshuset i Stockholm AB tillför MediCarrier AB ett villkorat aktieägartillskott på 200 miljoner kronor enligt bilaga 8.
52. Landstingshuset i Stockholm AB tillför Film Stockholm AB ett villkorat aktieägartillskott på fem miljoner kronor enligt bilaga 8.
53. Verksamheterna i Medhelp Sjukvårdsrådgivning AB och Rådgivningen i Uppsala AB överförs till Stockholms läns sjukvårdsområde från den 1 januari 2026.

SKRIVELSE
2024-10-09

54. Regionstyrelsen bemyndigas att betala ut partistöd om 68 miljoner kronor till i regionfullmäktige representerade partier för år 2025, i enlighet med vad som anges i partiöverenskommelse 2022–2026, RS 2022-0701.
55. Gemensamma administrativa stödtjänster för samtliga nämnder och helägda bolag ska införas inom områdena lön och hr, ekonomi samt it, i enlighet med vad som anges i avsnitt 1.4 i regionstyrelsens förslag till Budget 2025 för Region Stockholm (RS 2024-0566).
56. Region Stockholm upphäver det tidigare fattade beslutet om att resenärer som medför barn i barnvagn har rätt att resa utan avgift på SL:s bussar (1981:63).
57. Trafiknämnden bemyndigas att vid behov besluta om undantag från krav på biljett för resenärer med barn i barnvagn på SL:s bussar i vissa situationer.
58. Regionstyrelsen bemyndigas att fastställa process för Budget 2026 för Region Stockholm.

Dels att regionstyrelsen, under förutsättning av regionfullmäktiges beslut, för egen del beslutar följande.

59. Regiondirektören bemyndigas att fastställa process för Budget 2026 för Region Stockholm.

Regionrådsberedningens motivering

Ansvar i ett fortsatt tufft läge

Budgeten för 2025 läggs i spåren av kris. Sverige har haft bland den sämsta tillväxten i Europa under det gångna året och det har tillsammans med inflationskrisen slagit hårt mot ekonomin och hushållen, men också mot den offentliga sektorn. Säkerhetsläget är fortsatt ytterst allvarligt och gängkriminaliteten har tagit ett grepp runt vårt samhälle.

Region Stockholm har drabbats hårt av inflationen under året som har gått. Valfärden har ställts inför det svåraste ekonomiska läget sedan 90-talet. Det har lett till stora kostnadsökningar samtidigt som regeringen inte har tagit tillräckligt ansvar för att stötta upp ekonomiskt. Detta har skapat en nationell sjukvårdskris där rekordmånga anställda inom vård och omsorg har varslats och nedskärningar genomförts runt om i landet.

SKRIVELSE
2024-10-09

Genom svåra men nödvändiga prioriteringar har Mittenkoalitionen tillsammans med Vänsterpartiet lyckats skydda sjukvården i Region Stockholm från massvarsel och stora nedskärningar. Detta i kontrast till att över 5 000 vårdanställda riskerar att sägas upp i andra delar av landet på grund av den nationella vårdkrisen. Även inom kollektivtrafiken har svåra prioriteringar behövts göras. Höjda taxor och vissa anpassningar i trafiken har mötts med höjda anslag för att skydda kollektivtrafiken i största möjliga utsträckning.

Budget 2025 läggs i ett läge där inflationen börjar vika undan, men krisen är långt ifrån över. Landet befinner sig i en lågkonjunktur och Region Stockholms verksamheter påverkas fortfarande i hög grad av kostnadsutvecklingen under föregående år. Den har inom många områden lett till helt nya prisnivåer som skapar högre löpande kostnader i Region Stockholms verksamheter för till exempel löner, läkemedel och sjukvårdsmaterial. Även om pensionskostnader visserligen börjat minska ligger alltså Region Stockholms kostnader fortfarande på en betydligt högre nivå än tidigare.

Därtill slår utformningen av skatteutjämningsystemet hårt mot stockholmarna. Redan år 2026 förväntas Region Stockholm årliga kostnad bli cirka 6 miljarder kronor - det motsvarar driften för hela Danderyds sjukhus med drygt 4 500 vårdanställda. Region Stockholm dras också fortfarande med effekter från pandemin, i form av en vårdskuld i hälso- och sjukvården och minskat resande i kollektivtrafiken.

Budgeten för 2025 är därför återhållsam. Det är en budget som fortsätter ta ansvar för ekonomin, sjukvården och kollektivtrafiken. Det finns inte utrymme för stora satsningar men budgeten täcker upp de behov som finns i kärnverksamheterna. Vi skyddar hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken från stora besparingskrav och nedskärningar.

Vi genomför viktiga förstärkningar i primärvården och kollektivtrafiken, i kombination med att sjukvårdspersonalen prioriteras. Vi går från underskott till överskott i budgeten och fortsätter återställandet av soliditeten. Fokus på ordning och reda i finanserna, att effektivisera verksamheterna samt att minska onödig administration och konsultkostnader fortsätter. Målet är att mer resurser ska gå tillbaka till kärnverksamheterna - vårdens pengar ska gå till vården.

Ekonomi är fortsatt ansträngd

Region Stockholm har befunnit sig i en svår ekonomisk situation som även fortsättningsvis kommer att vara utmanande. Inflationen har påverkat och

SKRIVELSE
2024-10-09

fortsätter påverka verksamheternas löpande kostnader. Mittenkoalitionen och Vänsterpartiet har fört en ekonomisk ansvarsfull politik och det ska vi fortsätta göra. Finansiellt sett har Region Stockholm förbättrat sin långsiktiga betalningsförmåga. Soliditeten har ökat från -7,1 procent år 2019 till 2,3 procent år 2023.¹ Detta ligger i linje med Region Stockholms policy för god ekonomisk hushållning (RS 2023-0414).

Under 2025 förväntas Region Stockholms ekonomiska resultat förbättras givet att pensionskostnaderna blir lägre. Samtidigt beräknas ökningstakten för de samlade skatteintäkterna bli lägre, dels till följd av konjunkturen, dels till följd av att förutsättningarna i resten av landet har försämrats vilket höjer avgiften inom kommunalekonomisk utjämning. Därför krävs det att kostnadsökningstakten hålls på en rimlig nivå.

När Region Stockholms skattesats höjdes för att möta den samlade effekten av inflationskrisen slogs det fast att ambitionen var att, när det ekonomiska utrymmet medger det, trappa ned den föreslagna höjningen av skattesatsen. En sådan nedtrappning ska påbörjas 2026 med fem öre. Ambitionen är också att genomföra sänkningar av SL-taxan för barn och ungdomar, studenter och pensionärer om ekonomiskt utrymme finns.

Från budgeterat underskott till överskott

Med anledning av den höga inflationen och dess påverkan på Region Stockholms pensionskostnader har regionfullmäktige åberopat synnerliga skäl och beslutat om en budget för åren 2023 och 2024 som inte är i balans. I enlighet med principerna för god ekonomisk hushållning ska Region Stockholm ha en ekonomi i balans och senast 2026 nå en soliditet, det vill säga långsiktig betalningsförmåga, som motsvarar den som Region Stockholm hade år 2022. Detta för att säkra att Region Stockholm har god ekonomisk uthållighet för att klara åtaganden som pensioner och investeringar.

Ledarskap genom kris

Det gångna krisåret har krävt ett ansvarsfullt ledarskap. Ett ledarskap som sätter medborgarna och skattebetalarna i första rummet och bidrar till att beredskapen, transparensen och delaktigheten stärks.

I valet 2022 röstade medborgarna för en ny riktning som handlade om vård efter behov, god ekonomisk hushållning och en fortsatt utveckling mot en grönare och konkurrenskraftigare Stockholmsregion. Trots ekonomisk kris av historisk karaktär har förändringsarbetet fortsatt. Köerna på akutsjukhusen har börjat kortas, primärvården stärks upp steg för steg och resan mot en grönare och långsiktigt starkare kollektivtrafik fortsätter.

¹ inklusive ansvarsförbindelsen för Region Stockholms pensionsåtagande.

SKRIVELSE
2024-10-09

Trots att en nationell sjukvårdskris har drabbat landet ligger vår inriktning för att utveckla och förbättra hälso- och sjukvården i Region Stockholm fast. Vården ska vara tillgänglig, ges efter behov och i tid. Resurserna ska användas på bästa sätt och vårdens pengar ska gå till vård i stället för onödiga administration eller dyra konsulter. Vårdpersonalen ska få arbetsro för att kunna ge vård i tid. De ska ha tillräckligt med kollegor och skyddas från stora nedskärningar och uppsägningar också framåt.

Patienternas vårdbehov ska styra utvecklingen av sjukvården samtidigt som vården ska fördelas mer jämlikt över hela länet. Genom att fortsätta stärka primärvården och den nära vården ökar tryggheten och kvaliteten för patienterna samtidigt som arbetsmiljön för vårdpersonalen förbättras. Barn- och ungdomspsykiatri fortsätter att byggas ut. I Region Stockholm finns det plats för både privata, idéburna och offentliga utförare, nu men också framåt.

Klimatkrisen blir alltmer akut. Hela samhället behöver ställa om och det gäller också Stockholmsregionen. Vi ska klara klimatomställningen och nå klimatmålen. När den nationella nivån kliver tillbaka behöver vi kliva fram ytterligare. Region Stockholm har under lång tid varit en pionjär i klimatarbetet. Under 2025 växlas arbetet upp genom att anta Region Stockholms första samlade klimathandlingsplan. Planen pekar ut en tydlig inriktning och konkreta prioriteringar för att nå fullmäktiges mål om klimatneutralitet till år 2035. Region Stockholm är, och ska fortsatt vara, en föregångare i den gröna omställningen.

Kollektivtrafiken ska fortsätta att utvecklas och göras mer attraktiv. Sedan valet 2022 har Region Stockholm tvingats till svåra men nödvändiga anpassningar av kollektivtrafiken, som har nya förutsättningar efter pandemin. Inför 2025 är de svåraste förändringarna genomförda, och de kommande åren behöver kollektivtrafiken få förutsättningar att öka antalet resenärer. I trafikplaneringen för 2026 kommer därför kollektivtrafiken att utvecklas med störst fokus på områden där det finns potential för överflyttning från bilresor till kollektivtrafiken.

Stockholmsregionen är en av Europas mest framgångsrika regioner. Vi har ett starkt och innovativt näringsliv med stor branschbredd och förnyelsekraft som har sin bas i modiga och innovativa entreprenörer, innovatörer och forskare. Trots det kan vi inte ta vår historiska framgång för given. Stockholmsregionens karaktär där storstad, grönområden, landsbygd och skärgård finns nära varandra ger oss rena och attraktiva miljöer att bo och leva i, men regionen har fortfarande en negativ inverkan

SKRIVELSE
2024-10-09

på klimatet och lokala problem med luft- och vattenkvalitet. Vi har en hög livskvalitet och levnadsstandard som dock utmanas av bostadsbrist, kriminalitet och en ojämlig folkhälsa. I osäkra tider blir det regionala utvecklingsarbetet än viktigare att prioritera. Därför växlar vi upp insatserna under 2025.

Stockholms konkurrenskraft ska fortsätta stärkas. Vi utökar insatserna för att utveckla de gröna näringarna och stärka levande skärgårdssamhällen året om. Hela länet ska leva. Tillsammans med kommuner, näringsliv och akademi stärker vi den gröna omställningen och kraftsamlar mot bostadsbrist, kompetensbrist och brister i elförsörjningen. För innovation, ökad tillgänglighet, minskade utsläpp samt för fler jobb och mer företagande.

I budgeten hanteras också ett antal relaterade ärenden, som motiveras kort nedan.

Trafiknämnden gavs i Budget 2023 för Region Stockholm (RS 2022-0123) i uppdrag dels att utreda och föreslå för regionfullmäktige vilka förändringar i Region Stockholms styrande dokument som behövs, dels att utreda vilka förändringar i nämndens organisation som behövs för att uppnå en neutral hållning till olika möjliga driftsformer. Utredningen visade att utformningen av Region Stockholms och trafiknämndens styrande dokument inte innebär något hinder mot att driva delar av verksamheten i egen regi. Däremot föreslås att regionfullmäktige gör vissa justeringar i bolagsordning och ägardirektiv avseende AB Storstockholms Lokaltrafik för att tydliggöra att ingen särskild driftsform favoriseras framför någon annan.

I enlighet med ett tidigare beslut i Regionfullmäktige (dåvarande landstingsfullmäktige) (1981:63) har resenärer som medför barn i barnvagn rätt att resa utan avgift på SL:s bussar. Bakgrunden till beslutet var risker förknippande med att resenären tvingas lämna barnvagnen när hen går fram till föraren för att visa eller köpa biljett. Sedan beslutet fattades har både biljettsystem och regler för visering ändrats och visering inom flera trafikslag är idag kompatibla med att resa med barnvagn.

På bussar som tillåter påstigning i alla dörrar kan resenärer med barnvagn utan problem visa sin biljett. Regionfullmäktige föreslås därför besluta att upphäva det tidigare fattade beslutet om att resenärer som medför barn i barnvagn har rätt att resa utan avgift på SL:s bussar. Samtidigt föreslås att trafiknämnden bemyndigas att vid behov besluta om undantag från krav på biljett för resenärer i barnvagn på SL:s bussar i vissa situationer. Exempel på ett sådant undantag är där möjlighet till annan visering än genom utrustning framme hos föraren saknas.

SKRIVELSE
2024-10-09

Budget 2025 för Region Stockholm (RS 2024-0217)

Som underlag till Budget 2025 för Region Stockholm har regionledningskontoret, som bilaga till tertialrapport 1 för Region Stockholm (RS 2023-0820), utarbetat ett informationsärende om ekonomiska förutsättningar för Region Stockholm. Med utgångspunkt i detta underlag, kompletterande ekonomisk information samt prioriteringsarbete har regionstyrelsen utarbetat ett förslag till Budget 2025 för Region Stockholm.

I Budget 2025 för Region Stockholm fastställs anslag och resultatkrav för nämnder och bolag för planåren 2026–2027. Därutöver fastställs bland annat investeringsplan för perioden 2025–2034, mål och indikatorer samt ägardirektiv för bolagen.

Baserat på Budget 2025 för Region Stockholm ska nämnder och bolag utarbeta verksamhetsplaner för 2025. Planeringen ska göras i enlighet med policy för god ekonomisk hushållning (RS 2023-0414) så att nämnderna och bolagen når de mål som beslutas av regionfullmäktige inom ramen för beslutade ekonomiska förutsättningar. Regionstyrelsen utövar uppsikt över nämndernas arbete och i regionstyrelsens reglemente medges regionstyrelsen rätt att göra tekniska justeringar i de budgetar som regionfullmäktige har fastställt. Vad gäller Budget 2025 för Region Stockholm görs sådana tekniska justeringar av anslag och omslutning med mera företrädesvis i ett samlat ärende om avstämning av budgeten i början av budgetåret.

Beslutsunderlag

Budget 2025 för Region Stockholm (RS 2024-0217)

Bilaga 1: Mål och indikatorer

Bilaga 2: Förteckning över styrande dokument

Bilaga 3: Ny bolagsordning för LISAB

Bilaga 4: Investeringsplan 2025–2034

Bilaga 5: Taxor och avgifter

Bilaga 6: Reviderad bolagsordning AB SL

Bilaga 7: Kapitaltäckningsgarantier

Bilaga 8: Kapitaltillskott

Aida Hadžialić
Finansregionråd

Budget 2025 för Region Stockholm

Innehållsförteckning

1.	Inriktning	4
1.1	Hälsa- och sjukvården är behovsstyrd, jämlik och förebygger ohälsa	7
1.2	Kollektivtrafiken är tillgänglig och attraktiv.....	27
1.3	Kraftsamling för hållbar regional utveckling	41
1.4	Verksamheten är långsiktigt hållbar och kostnadseffektiv.....	51
1.5	Kompetensförsörjningen är långsiktig	69
2.	Ekonomiska förutsättningar	74
2.1	Makroekonomisk utblick.....	74
2.2	Befolkningsförändringar	75
2.3	Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	78
2.4	Riktade statsbidrag och överenskommelser.....	82
2.5	Pensioner.....	84
2.6	Det ekonomiska utgångsläget	90
3.	Budgerade ekonomiska förutsättningar	92
3.1	Finansiering av Region Stockholms verksamhet	92
3.2	Resultaträkning	93
3.3	Balansräkning	99
3.4	Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	101
3.5	Kassaflödesanalys och finansieringsbudget.....	102
3.6	Anslag till nämnder	104
3.7	Resultatkrav för nämnder och bolag.....	106
3.8	Koncernfinansiering.....	109
3.9	Skadekontot	109
4.	Investeringar.....	109
4.1	Budgerade investeringsförutsättningar.....	110
4.2	Tillkommande investeringsbehov.....	113
5.	Nämnder.....	114
5.1	Regionstyrelsen	114
5.2	Hälsa- och sjukvårdsnämnden	119
5.3	Primärvårdsnämnden.....	124
5.4	Patientnämnden	126
5.5	Stockholms läns sjukvårdsområde	127

5.6	Karolinska Universitetssjukhuset	129
5.7	Akutsjukhusnämnden	131
5.8	Trafiknämnden	133
5.9	Klimat- och regionutvecklingsnämnden	139
5.10	Kulturnämnden	141
5.11	Fastighets- och servicenämnden	143
5.12	Revisorskollegiet	149
6.	Bolag	150
6.1	Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag	150
6.2	Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB)	152
6.3	Södersjukhuset AB	153
6.4	Danderyds Sjukhus AB	156
6.5	Södertälje Sjukhus AB	159
6.6	S:t Eriks Ögonsjukhus AB	162
6.7	Folktandvården Stockholms län AB	165
6.8	Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB)	167
6.9	MedHelp AB	169
6.10	Tobiasregistret AB	171
6.11	MediCarrier AB	172
6.12	Locum AB	174
6.13	Film Stockholm AB	178
6.14	AB Storstockholms Lokaltrafik (SL)	180
6.15	Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB)	183
6.16	AB SL Finans	185
6.17	SL Nya Tunnelbanan AB	186
7.	Kommunalförbund och verksamhetsstiftelser	187
7.1	Kommunalförbund	187
7.2	Stiftelser	188

1. Inriktning

Ansvar i ett fortsatt tufft läge

Budgeten för 2025 läggs i spåren av kris. Sverige har haft bland den sämsta tillväxten i Europa under det gångna året och det har tillsammans med inflationskrisen slagit hårt mot ekonomin och hushållen, men också mot den offentliga sektorn. Säkerhetsläget är fortsatt ytterst allvarligt och gängkriminaliteten har tagit ett grepp runt vårt samhälle.

Region Stockholm har drabbats hårt av inflationen under året som har gått. Valfärden har ställts inför det svåraste ekonomiska läget sedan 90-talet. Det har lett till stora kostnadsökningar samtidigt som regeringen inte har tagit tillräckligt ansvar för att stötta upp ekonomiskt. Detta har skapat en nationell sjukvårdskris där rekordmånga anställda inom vård och omsorg har varslats och nedskärningar genomförts runt om i landet.

Genom svåra men nödvändiga prioriteringar har Mittenkoalitionen tillsammans med Vänsterpartiet lyckats skydda sjukvården i Region Stockholm från massvarsel och stora nedskärningar. Detta i kontrast till att över 5 000 vårdanställda riskerar att sägas upp i andra delar av landet på grund av den nationella vårdkrisen. Även inom kollektivtrafiken har svåra prioriteringar behövts göras. Höjda taxor och vissa anpassningar i trafiken har mötts med höjda anslag för att skydda kollektivtrafiken i största möjliga utsträckning.

Budget 2025 läggs i ett läge där inflationen börjar vika undan, men krisen är långt ifrån över. Landet befinner sig i en lågkonjunktur och Region Stockholms verksamheter påverkas fortfarande i hög grad av kostnadsutvecklingen under föregående år. Den har inom många områden lett till helt nya prisnivåer som skapar högre löpande kostnader i Region Stockholms verksamheter för till exempel löner, läkemedel och sjukvårdsmaterial. Även om pensionskostnader visserligen börjat minska ligger alltså Region Stockholms kostnader fortfarande på en betydligt högre nivå än tidigare.

Därtill slår utformningen av skatteutjämningsystemet hårt mot stockholmarna. Redan år 2026 förväntas Region Stockholm årliga kostnad bli cirka sex miljarder kronor – det motsvarar driften för hela Danderyds sjukhus med drygt 4 500 vårdanställda. Region Stockholm dras också fortfarande med effekter från pandemin, i form av en vårdskuld i hälso- och sjukvården och minskat resande i kollektivtrafiken.

Budgeten för 2025 är därför återhållsam. Det är en budget som fortsätter ta ansvar för ekonomin, sjukvården och kollektivtrafiken. Det finns inte

utrymme för stora satsningar men budgeten täcker upp de behov som finns i kärnverksamheterna. Vi skyddar hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken från stora besparingskrav och nedskärningar.

Vi genomför viktiga förstärkningar i primärvården och kollektivtrafiken, i kombination med att sjukvårdspersonalen prioriteras. Vi går från underskott till överskott i budgeten och fortsätter återställandet av soliditeten. Fokus på ordning och reda i finanserna, att effektivisera verksamheterna samt att minska onödig administration och konsultkostnader fortsätter. Målet är att mer resurser ska gå tillbaka till kärnverksamheterna - vårdens pengar ska gå till vården.

Ekonomi är fortsatt ansträngd

Region Stockholm har befunnit sig i en svår ekonomisk situation som även fortsättningsvis kommer att vara utmanande. Inflationen har påverkat och fortsätter påverka verksamheternas löpande kostnader. Mittenkoalitionen och Vänsterpartiet har fört en ekonomisk ansvarsfull politik och det ska vi fortsätta göra. Finansiellt sett har Region Stockholm förbättrat sin långsiktiga betalningsförmåga. Soliditeten har ökat från -7,1 procent år 2019 till 2,3 procent år 2023.¹ Detta ligger i linje med Region Stockholms policy för god ekonomisk hushållning (RS 2023-0414).

Under 2025 förväntas Region Stockholms ekonomiska resultat förbättras givet att pensionskostnaderna blir lägre. Samtidigt beräknas ökningstakten för de samlade skatteintäkterna bli lägre, dels till följd av konjunkturen, dels till följd av att förutsättningarna i resten av landet har försämrats vilket höjer avgiften inom kommunalekonomisk utjämning. Därför krävs det att kostnadsökningstakten hålls på en rimlig nivå.

När Region Stockholms skattesats höjdes för att möta den samlade effekten av inflationskrisen slogs det fast att ambitionen var att, när det ekonomiska utrymmet medger det, trappa ned den föreslagna höjningen av skattesatsen. En sådan nedtrappning ska påbörjas 2026 med fem öre. Ambitionen är också att genomföra sänkningar av SL-taxan för barn och ungdomar, studenter och pensionärer om ekonomiskt utrymme finns.

Från budgeterat underskott till överskott

Med anledning av den höga inflationen och dess påverkan på Region Stockholms pensionskostnader har regionfullmäktige åberopat synnerliga skäl och beslutat om en budget för åren 2023 och 2024 som inte är i balans. I enlighet med principerna för god ekonomisk hushållning ska Region Stockholm ha en ekonomi i balans och senast 2026 nå en soliditet, det vill säga långsiktig betalningsförmåga, som motsvarar den som Region

¹ inklusive ansvarsförbindelsen för Region Stockholms pensionsåtagande.

Stockholm hade år 2022. Detta för att säkra att Region Stockholm har god ekonomisk uthållighet för att klara åtaganden som pensioner och investeringar.

Ledarskap genom kris

Det gångna krisåret har krävt ett ansvarsfullt ledarskap. Ett ledarskap som sätter medborgarna och skattebetalarna i första rummet och bidrar till att beredskapen, transparensen och delaktigheten stärks.

I valet 2022 röstade medborgarna för en ny riktning som handlade om vård efter behov, god ekonomisk hushållning och en fortsatt utveckling mot en grönare och konkurrenskraftigare Stockholmsregion. Trots ekonomisk kris av historisk karaktär har förändringsarbetet fortsatt. Köerna på akutsjukhusen har börjat kortas, primärvården stärks upp steg för steg och resan mot en grönare och långsiktigt starkare kollektivtrafik fortsätter.

Trots att en nationell sjukvårdskris har drabbat landet ligger vår inriktning för att utveckla och förbättra hälso- och sjukvården i Region Stockholm fast. Vården ska vara tillgänglig, ges efter behov och i tid. Resurserna ska användas på bästa sätt och vårdens pengar ska gå till vård i stället för onödiga administration eller dyra konsulter. Vårdpersonalen ska få arbetsro för att kunna ge vård i tid. De ska ha tillräckligt med kollegor och skyddas från stora nedskärningar och uppsägningar också framåt.

Patienternas vårdbehov ska styra utvecklingen av sjukvården samtidigt som vården ska fördelas mer jämlikt över hela länet. Genom att fortsätta stärka primärvården och den nära vården ökar tryggheten och kvaliteten för patienterna samtidigt som arbetsmiljön för vårdpersonalen förbättras. Barn- och ungdomspsykiatri fortsätter att byggas ut. I Region Stockholm finns det plats för både privata, idéburna och offentliga utförare, nu men också framåt.

Klimatkrisen blir alltmer akut. Hela samhället behöver ställa om och det gäller också Stockholmsregionen. Vi ska klara klimatomställningen och nå klimatmålen. När den nationella nivån kliver tillbaka behöver vi kliva fram ytterligare. Region Stockholm har under lång tid varit en pionjär i klimatarbetet. Under 2025 växlas arbetet upp genom att anta Region Stockholms första samlade klimathandlingsplan. Planen pekar ut en tydlig inriktning och konkreta prioriteringar för att nå fullmäktiges mål om klimatneutralitet till år 2035. Region Stockholm är, och ska fortsatt vara, en föregångare i den gröna omställningen.

Kollektivtrafiken ska fortsätta att utvecklas och göras mer attraktiv. Sedan valet 2022 har Region Stockholm tvingats till svåra men nödvändiga

anpassningar av kollektivtrafiken, som har nya förutsättningar efter pandemin. Inför 2025 är de svåraste förändringarna genomförda, och de kommande åren behöver kollektivtrafiken få förutsättningar att öka antalet resenärer. I trafikplaneringen för 2026 kommer därför kollektivtrafiken att utvecklas med störst fokus på områden där det finns potential för överflyttning från bilresor till kollektivtrafiken.

Stockholmsregionen är en av Europas mest framgångsrika regioner. Vi har ett starkt och innovativt näringsliv med stor branschbredd och förnyelsekraft som har sin bas i modiga och innovativa entreprenörer, innovatörer och forskare. Trots det kan vi inte ta vår historiska framgång för given. Stockholmsregionens karaktär där storstad, grönområden, landsbygd och skärgård finns nära varandra ger oss rena och attraktiva miljöer att bo och leva i, men regionen har fortfarande en negativ inverkan på klimatet och lokala problem med luft- och vattenkvalitet. Vi har en hög livskvalitet och levnadsstandard som dock utmanas av bostadsbrist, kriminalitet och en ojämlik folkhälsa. I osäkra tider blir det regionala utvecklingsarbetet än viktigare att prioritera. Därför växlar vi upp insatserna under 2025.

Stockholms konkurrenskraft ska fortsätta stärkas. Vi utökar insatserna för att utveckla de gröna näringarna och stärka levande skärgårdssamhällen året om. Hela länet ska leva. Tillsammans med kommuner, näringsliv och akademi stärker vi den gröna omställningen och kraftsamlar mot bostadsbrist, kompetensbrist och brister i elförsörjningen. För innovation, ökad tillgänglighet, minskade utsläpp samt för fler jobb och mer företagande.

1.1 Hälsa- och sjukvården är behovsstyrd, jämlik och förebygger ohälsa

Förbättrad tillgänglighet till hälso- och sjukvården

Region Stockholm står för ett inlyssnande ledarskap för hälso- och sjukvården. Även i mycket svåra ekonomiska tider måste vården i Region Stockholm fortsätta att utvecklas till att bli mer behovsstyrd och mer fokus sätts på den förebyggande och nära vården. Det är patienternas vårdbehov och professionen som ska styra utvecklingen, tillsammans med mål om en god tillgänglighet. En jämlik tillgång till vård i hela Region Stockholm utifrån behov prioriteras.

Under pandemin ökade vårdköer och väntetider för hälso- och sjukvården inom Region Stockholm avsevärt. Efter pandemin har tillgängligheten förbättrats, men nivåerna har ännu inte återgått till de som rådde före pandemin.

Tillgängligheten till hälso- och sjukvård kommer att vara en av Region Stockholms prioriterade frågor under 2025–2027. Målsättningen är att invånarna ska få vård i rätt tid utan onödig väntan. Detta följs bland annat upp genom att mäta hur Region Stockholm uppfyller den lagstadgade vårdgarantin. Vårdgarantin innebär att patienterna ska få kontakt med primärvården samma dag, få en medicinsk bedömning i primärvården inom tre dagar, få ett planerat besök i specialistvården inom 90 dagar samt få en planerad behandling/operation inom 90 dagar. För besök i specialistvården har Region Stockholm ett skarpare mål på 30 dagar i stället för den nationella vårdgarantins 90 dagar.

Under 2025 är ambitionen att fortsätta korta köer till planerad vård och förbättra tillgängligheten på akutmottagningarna. Den gemensamma produktions- och kapacitetsplaneringen är viktig för att nå dit samt för att säkra nyttjande av alla tillgängliga resurser för att omhänderta patienter och säkra vård på rätt vårdnivå. Akutsjukhusnämnden uppdras att, i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset, förstärka och återrapportera arbetet med en regiongemensam produktions- och kapacitetsplanering för att använda resurserna på det mest effektiva sättet och korta väntetider. Tillgänglighet till vård påverkas också av tillgången till rätt bemanning. Akutsjukhusnämnden och Karolinska Universitetssjukhuset uppdras att införa ett regiongemensamt bemanningscentrum för sjukhusen för att mer effektivt och flexibelt samt kostnadseffektivt bemanna akutsjukvården.

Under 2023 och 2024 har inhyrningen av personal till hälso- och sjukvården framgångsrikt begränsats genom ett samordnat systematiskt angreppssätt. På motsvarande sätt ska ett gemensamt arbete bidra till att minska andelen patienter som väntar på behandling över 90 dagar samt korta väntetiderna på akutmottagningarna.

Riktade insatser för att kapa vårdköer

Förutom generella åtgärder för att korta väntetider ska riktade kökningsinsatser genomföras. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att avsätta minst 30 miljoner kronor för att genomföra åtgärder för att korta köer inom planerad vård och väntetider inom akut sjukvård, inklusive på akutmottagningarna. I uppdraget ingår att ta vara på och stimulera personalinitierade förslag.

En annan åtgärd för att korta väntetider är högflödesverksamheter för planerad vård med bevarande av utbildnings- och forskningsperspektivet. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset, akutsjukhusnämnden och Stockholms läns sjukvårdsområde identifiera vårdområden där högflödesverksamheter kan

införas, i syfte att förbättra tillgängligheten och kostnadseffektiviteten. Uppdraget omfattar inte förändring av befintliga vårdval utanför akutsjukhusen.

Den medicinska utvecklingen gör kontinuerligt framsteg, inte minst tack vare vårdpersonalens förslag på förbättringar. Möjligheten att i högre utsträckning erbjuda dagsjukvård gör att fler patienter kan få vård utan att behöva vara inlagda på sjukhus. Det är viktigt att den utvecklingen främjas. Akutsjukhusnämnden i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde uppdras att förstärka och återrapportera arbetet med dagvårdsplatser för att på ett snabbare och effektivare sätt ge behandling och minska behovet av slutenvård.

Arbetet fortsätter för en mer behovsstyrd hälso- och sjukvård

Målbild 2040 och strategisk plan för hälso- och sjukvården

I Budget 2024 (RS 2023-0160) uppdrogs hälso- och sjukvårdsnämnden att, i samråd med primärvårdsnämnden, ta fram en målbild och en strategisk plan för hälso- och sjukvården i Region Stockholm. Syftet är att skapa förutsättningar att möta det framtida vårdbehovet och säkra utvecklingen till en god och nära vård. Även en fortsatt utbyggnad av avancerad sjukvård i hemmet är viktigt för utvecklingen. Det möjliggör för fler patienter att vårdas i hemmet med insatser som annars kräver slutenvård.

Den strategiska planen bygger bland annat på Långtidsutredningen 2040 (HSN 2021-2001), utvärdering av Framtidsplanen, förstärkta vårdbehovsanalyser och den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF 2050) (LS 2015-0084). Den strategiska planen ska konkretisera hur målbilden ska nås. Ambitionerna med en stärkt primärvård ska integreras i målbild 2040 och den strategiska planen. Målbild 2040 och strategisk plan kommer att färdigställas under 2025.

Akutsjukhusen ska bidra till utvecklingen mot en god och nära vård

Andelen av befolkningen i arbetsför ålder sjunker, vilket påverkar både tillgången på arbetskraft och skatteintäkterna. Risken för arbetskraftsbrist och behovet av kostnadskontroll behöver beaktas, liksom behovet att värna kärnverksamheten och tillgången på kliniskt verksam vårdpersonal.

Akutsjukhusnämnden uppdras att i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset säkerställa att akutsjukhusen genomför ett aktivt arbete för att säkerställa en personalsammansättning som ger optimal bemanning med rätt sammansättning av kompetensen inom vårdteamet.

Vidare uppdras akutsjukhusnämnden att i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset och hälso- och sjukvårdsnämnden utreda hur personalsammansättningen på akutsjukhusen kan optimeras för att frigöra tid för vårdpersonal samt främja utvecklingen av den nära vården. Utredningen ska återrapporteras i form av konkreta åtgärdsförslag. Syftet med uppdraget är att säkra en optimal bemanning på akutsjukhusen och samtidigt säkra den övergripande utvecklingen till en god och nära vård.

Kloka kliniska val höjer vårdens kvalitet

Vård ska ges i tid och efter behov. Vårdens professioner och Socialstyrelsen arbetar för att insatser som inte bedöms gagna patienten, eller som i värsta fall kan skada patienten, inte ska utföras. Det kan exempelvis handla om åtgärder som vidtas på grund av inaktuell kunskap. För Region Stockholm är det självklart att stödja professionens och Socialstyrelsens arbete för en god och säker vård. Det pågående medarbetardrivna arbetet med konceptet kloka kliniska val bejakas, det utförs systemövergripande av professionen inom Region Stockholms sjukvårdsregionala programområden (RPO).

Hälso- och sjukvårdsnämnden, primärvårdsnämnden, akutsjukhusnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde och Ambulanssjukvården i Storstockholm AB uppdras att intensifiera arbetet för att fasa ut lågvärdevård och för kloka kliniska val i enlighet med Socialstyrelsens och Svenska Läkaresällskapets riktlinjer och rekommendationer. Uppdraget ska återrapporteras under året.

Behoven ska styra förskrivningen av intyg. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att se över hur de nya riktlinjerna för intyg fallit ut. Vid behov ska nämnden återkomma med förslag på justeringar.

Primärvårdens andel av sjukvården ska öka

Primärvårdens andel av sjukvårdsbudgeten ska öka under mandatperioden med sikte på att nå 25 procent år 2030. Förutsättningarna för att vårdcentralerna ska klara av sitt viktiga uppdrag ska stärkas. De ska fungera som ett nav i patientens vård, säkerställa kontinuitet i vårdkontaktarna och ännu mer effektivt kunna förebygga och tidigt identifiera sjukdomar. För att följa upp målet om att primärvårdens andel av sjukvårdsbudgeten ska uppgå till 25 procent senast 2030, uppdras primärvårdsnämnden i samråd med regionstyrelsen att ta fram en indikator för detta. Uppdraget ska rapporteras innan slutet av andra kvartalet.

Som ett led i arbetet för att stärka primärvården har primärvårdsnämnden beslutat om en handlingsplan för fast läkarkontakt (PVN 2024-01114). Handlingsplanen beskriver huvuddragen för att nå det långsiktiga målet

där den enskilda specialistläkaren ansvarar för i snitt 1 100 listade patienter i enlighet med Socialstyrelsens riktvärde. Handlingsplanen för fast läkarkontakt är en del av det mer övergripande målet att stärka primärvårdens roll i sjukvårdssystemet och skapa förutsättningar för god och nära vård. Utöver detta har primärvårdsnämnden höjt ersättningen till husläkarmottagningar och prioriterat socioekonomiskt utsatta områden.

En fortsatt förstärkning av resurser för att nå målet med 1 100 listade patienter per fast läkarkontakt genomförs under 2025. Primärvårdsnämnden uppdras att tillföra Vårdval husläkarverksamhet med basal hemsjukvård 180 miljoner kronor för att implementera handlingsplanen för fast läkare. Som en del av detta uppdras primärvårdsnämnden att i samråd med regionstyrelsen och Stockholms läns sjukvårdsområde utreda införande av ”gröna öar” med utvalda vårdcentraler inom Stockholms läns sjukvårdsområdes primärvård, där det är maximalt 1 100 patienter listade per specialistläkare. Utredningen ska göra en kostnadsberäkning som ska vara klar under första halvåret 2025.

För att på ett framgångsrikt sätt göra primärvården till ett nav i hälso- och sjukvården krävs insatser som ger vårdcentralerna bättre planeringsförutsättningar. Om varje invånare är listad på en vårdcentral innebär det bättre möjligheter att avgöra vilka patienter som förväntas söka vård var, samtidigt som det blir enklare att dimensionera och rusta verksamhetens bemanning. Under 2025 ska arbetet med att åstadkomma detta fördjupas och fortskrida, genom att primärvårdsnämnden uppdras att förbereda arbetet med att lista alla länsinvånare på en vårdcentral.

Allt eftersom vårdcentralerna får de förutsättningar som krävs för det uppdrag de har skulle de på sikt och stegvis kunna ta över det primära ansvaret för mer av patientens vård utifrån att det stärker den kontinuitet som är avgörande för vårdutfall och kostnadseffektivitet.

Sammanhållen god och nära vård i hela länet

Arbetet med genomförandet av Region Stockholms och länets kommuners gemensamma handlingsplan för god och nära vård och omsorg fortsätter. Handlingsplanen gäller för tiden 2024–2030. Fokus och prioriterade aktiviteter för samverkan mellan Region Stockholm och kommunerna kommande år omfattar åtgärder för barn och unga med behov av samtidiga och samordnade insatser, digitalt stöd för vårdövergångar och upprättande av samordnade individuella planer för fler och större målgrupper.

Arbetet som sker inom strukturen för de geografiskt samordnade vårdcentralerna utvecklas löpande. Syftet är att förbättra samverkan på

strukturell nivå och se över patientflöden för att skapa bättre förutsättningar för en god och nära vård för den enskilda patienten.

För att vårdcentralerna ska kunna ta ett större ansvar i att vara navet i vården uppdras vårdgivarnämnderna akutsjukhusnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde att, i samråd med de beställande nämnderna hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden, skyndsamt förbättra samt underlätta primärvårdens möjlighet till snabb konsultationshjälp från specialistläkare. Syftet är att snabbare kunna diagnostisera och sätta in rätt behandling direkt samt bidra till ett tätare samarbete mellan primärvården och den områdesspecifika specialistvården. Hälso- och sjukvårdsnämnden gavs samma uppdrag i Budget 2024 och det utvidgas nu till att gälla de tre vårdgivarnämnderna.

Uppdraget att förbättra primärvårdens möjlighet till konsultationshjälp väntas bland annat kunna bidra till att förbättra den somatiska hälsan hos patienter med psykiatriska tillstånd, vilka som grupp har en sämre somatisk hälsa. I samma syfte uppdras hälso- och sjukvårdsnämnden att, i samråd med primärvårdsnämnden, akutsjukhusnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde, främja psykiatriens möjlighet till konsultationshjälp av den somatiska specialistvården.

En tillgänglig vård för alla

För att underlätta invånarnas val av vårdcentral behövs det verktyg som kan öppna upp för jämförelser och mer information om olika vårdgivare. På så vis kan det bli enklare att välja den vårdcentral som bäst passar den enskildes behov och önskemål. Primärvårdsnämnden uppdras att skapa möjlighet för invånare att digitalt jämföra vårdcentraler. Tjänsten ska innehålla information från och uppgifter om varje vårdgivare, samt enkla kvalitetsmått som Region Stockholm har tillgång till.

Primärvårdsrehabiliteringen förstärks för att ge fler ett hälsosamt och självständigt liv

Att upprätthålla en god tillgänglighet är en förutsättning för att primärvården ska kunna fungera som ett nav i hälso- och sjukvårdssystemet. Insatser som förebygger att personer tvingas uppsöka sjukhusvård är bra för patienten liksom för vårdens samlade resurser. I ljuset av detta uppdras primärvårdsnämnden att tillföra Vårdval primärvårdsrehabilitering 30 miljoner kronor i syfte att stabilisera vårdvalet fram till att den genomgripande revidering som nu pågår är slutförd och träder i kraft under 2025. Därmed ges vårdgivarna förutsättningar att fortsatt möta patienternas behov samtidigt som tillgängligheten kan upprätthållas.

Vården för och bemötandet av personer med funktionsnedsättning inom vården ska förbättras.

Under mandatperioden ska ett digitalt högkostnadsskydd för tekniska hjälpmedel införas. Vidare avskaffas fritt val av hjälpmedel inom primär hörselrehabilitering 2025. Samtidigt likställs hörapparater med andra hjälpmedel inom vården vilket innebär att audionomen tillsammans med patienten väljer hörapparat helt utifrån patientens behov. Mot bakgrund av denna revidering uppdras primärvårdsnämnden att tillföra Vårdval primär hörselrehabilitering 34 miljoner kronor i syfte att förstärka vårdområdet. Medlen ska användas för att underlätta omställningen som ett reviderat vårdval innebär samt säkerställa en fortsatt tillgång till hörselvård efter behov för länets invånare. Idag saknas en mottagning för primär hörselrehabilitering i Region Stockholms egen regi. I syfte att ytterligare förbättra tillgängligheten uppdras Stockholms läns sjukvårdsområde att påbörja arbetet och vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra öppnandet av en mottagning inom primär hörselsrehabilitering under 2026.

All vård ska vara lika tillgänglig oavsett patientens funktionsvariation. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att införa möjlighet till att förboka ledsagning för personer med synnedsättning i samband med vårdbesök. Stockholms Syncentral är en specialistverksamhet som utför habilitering, rehabilitering och förskrivning av hjälpmedel till personer med synnedsättning och blindhet. Det råder brist på yrkesgruppen synpedagoger som har en viktig roll i att stödja personer med synnedsättning att klara vardagen, varför kompetensförsörjningen av synpedagoger behöver klarläggas. Primärvårdsnämnden uppdras att utreda införandet av en uppdragsutbildning för synpedagoger i samband med att Stockholms Syncentral övergår i egen regi.

Investeringar i en bättre folkhälsa skapar ett starkare Region Stockholm

Genom att prioritera folkhälsan läggs grunden för ett starkt och livskraftigt län. Att främja hälsa och förebygga sjukdomar är inte bara en ekonomisk investering, utan en satsning på Region Stockholms långsiktiga utveckling och livskvaliteten hos länets invånare.

Att leva i socioekonomisk utsatthet påverkar hela livet. Uppväxtvillkor, utbildning, inkomst, arbete och boendesituation har betydelse för vilka förutsättningar människor har att leva hälsosamma liv. Ojämlig hälsa är inte enbart negativt för individer med sämre hälsa utan påverkar hela samhället. Hälsoklyftorna i Stockholms län ska motverkas genom riktade insatser för att stärka folkhälsan. Som en del i det uppdras primärvårdsnämnden att genomföra en folkhälsoinsats i samarbete med investeringsfonden Utfallsfonden.

Skillnaderna i folkhälsa mellan olika grupper och mellan olika delar av Stockholms län är stora. I ytterområdena och länets södra delar är ohälsotalen höga och där finns ett stort behov av förebyggande insatser och behandling. I syfte att minska folkhälsoklyftorna samt göra vårdutbudet mer jämlikt i länet uppdras hälso- och sjukvårdsnämnden att, i samråd med akutsjukhusnämnden, utöka uppdraget inom kardiologisk öppenvård till Södertälje sjukhus för att inrätta ett hjärt- och kärlcentrum i sjukhusets närområde.

Våld i nära relationer är ett stort och dolt folkhälsoproblem

Våld i nära relationer är ett stort folkhälsoproblem och ett allvarligt hot mot de drabbades fysiska och psykiska hälsa, som ska tas på största allvar. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med primärvårdsnämnden, utreda hur vårdens omhändertagande av personer utsatta för våld i nära relation kan stärkas och återkomma med förslag. Arbetet ska inkludera dialog med jourverksamheter.

Ett intensifierat förebyggande arbete mot cancer

Under 2024 fattade hälso- och sjukvårdsnämnden beslut om en ny cancerplan för Region Stockholm. Arbetet fortgår nu med implementering av planen. Antalet cancerfall ökar men fler som drabbas överlever. Nya läkemedel och en högre överlevnadsgrad innebär samtidigt nya krav på hälso- och sjukvården. Uppemot 40 procent av alla cancerfall går att förebygga, bland annat genom mer hälsosamma levnadsvanor och minskade miljöföroreningar. Det är en angelägenhet för hela samhället. Personer som insjuknar ska få hjälp av en trygg vårdkedja, från upptäckt till behandling och vidare till rehabilitering.

Organiserad prostatacancertestning har genomförts inom ramen för ett pilotprojekt under åren 2022–2024 i syfte att dels hitta fler fall av prostatacancer i tidigt skede, dels att förbereda för förväntade kommande rekommendationer om screeningprogram från Socialstyrelsen. Under 2025 och 2026 planeras för utökning genom att bjuda in ytterligare ålderskohorter.

Vaccinationer stärker folkhälsan

En hög och jämlik vaccinationstäckning är viktig för en god och jämlik folkhälsa. I Sverige, liksom i Stockholms län, finns generellt hög vaccinationsvilja och särskilt det nationella vaccinationsprogrammet för barn har en mycket hög täckningsgrad. Täckningsgraden för ett antal andra vaccinationer, exempelvis säsongsinfluensa, uppvisar större skillnader. Det

är viktigt att sträva efter en hög och jämlik täckningsgrad. Vaccin räddar liv och hälsa och minskar behovet av sjukvård.

Hela Stockholms län räknas som riskområde för fästingburen hjärninflammation (TBE). Sjukdomen kan ge upphov till betydande och långvariga, i vissa fall bestående, besvär. Uppemot en tredjedel av alla bekräftade TBE-fall i Sverige återfinns i Stockholms län. Vaccination ger ett gott skydd. Primärvårdsnämnden uppdras att införa avgiftsfri vaccination mot TBE för treåringar. Framgent kommer alltså TBE-vaccination att erbjudas avgiftsfritt till alla barn det året de fyller tre år.

Region Stockholm har erbjudit vaccination mot covid-19 i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer utifrån regeringens överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner. Överenskommelsen har löpt ut. För patientgrupper som omfattas av de nationella rekommendationerna ska vaccinering mot covid-19 fortsatt vara kostnadsfri. Patientgrupper som inte omfattas av de nationella rekommendationerna men som vill vaccineras ska kunna göra det mot föreslås att en avgift på 250 kronor som tas ut i samband med vaccinationen. Nivån på avgiften motsvarar den besöksavgift som gäller för övriga avgiftsbelagda vaccinationer.

Social hållbarhet och minskade hälsoklyftor

Ett systematiskt arbete för ökad social hållbarhet och minskade hälsoklyftor är högt prioriterat inom hälso- och sjukvården. Alla invånare ska bemötas med respekt och värdighet i kontakten med sjukvården. Vårdgivarna ska ge patienterna en jämlik vård, väl anpassad till individuella förutsättningar och behov.

Genom finansiell samverkan mellan hälso- och sjukvården, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och kommunernas socialtjänstverksamheter möjliggörs samordnade rehabiliteringsinsatser och stöd till personer som av olika orsaker står långt från arbetsmarknaden. En meningsfull sysselsättning och ett socialt sammanhang är en grundförutsättning för god hälsa och välbefinnande. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att öka finansieringen till samordningsförbunden i Stockholms län med en miljon kronor.

Fortsatt implementering av omställningsplanen

I Budget 2023 fick hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden i uppdrag att ta fram en omställningsplan för vårdval, mot bakgrund av att sjukvården i Stockholms län ska utvecklas till att bli mer behovsstyrd. I omställningsplanen skulle vårdområden med svårigheter identifieras och förslag på åtgärder tas fram. Prioriterat i arbetet har varit att säkerställa

jämlik vård, identifiera och föreslå kostnadsreducerande åtgärder samt förbättra förutsättningarna för forskning, utveckling, utbildning samt långsiktig kompetensförsörjning i hela hälso- och sjukvårdssystemet. Mittenkoalitionens prioritet är att säkerställa en tillgänglig och behovsstyrd vård av hög kvalitet. Avtalsform är utifrån det en underordnad fråga.

Under 2023 beslutades om en inriktning för revidering eller avveckling av 13 av de 38 vårdval som då fanns. I de fall vårdvalen avvecklas upphandlas vården eller tas över i egen regi. Ett fördjupat analysarbete för de identifierade vårdvalen har pågått sedan 2023 och bland annat berört vårdvalen Specialiserad ögonsjukvård, Specialiserad allergologi, Specialiserad hudsjukvård, Geriatrik samt Barn- och ungdomsmedicinsk öppenvård. Under 2025 kommer detta arbete att fortsätta. Samtidigt visade omställningsplanens genomlysning att många vårdval är välfungerande eller enbart i behov av mindre justeringar. I samband med översyn av vårdområden, LOU-upphandlingar som upphör eller andra förändringar som genomförs ska möjligheten till nya vårdval utredas om det finns synnerliga skäl.

Utvecklingen till en mer behovsstyrd vård genom omställningsplanen ska ske stegvis och målmedvetet. Omställningsplanen, tillsammans med vårdbehovsanalyser och geografiska principer, ligger till grund för en mer effektiv styrning av vården för att säkerställa en behovsstyrd, jämlik, tillgänglig och kostnadseffektiv vård.

Utvecklingen av hälso- och sjukvården ska ske i nära dialog med patienter, vårdpersonal, vårdgivare och annan expertis. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med primärvårdsnämnden, uppdras att utveckla dialogforum med vårdgivare och branschorganisationer, patientorganisationer, professionsorganisationer och fackliga organisationer i samband med det fortsatta arbetet med omställningsplanen. Syftet är bland annat att främja samverkan och samarbete i hälso- och sjukvården som helhet samt att utveckla hälso- och sjukvårdsnämndens och primärvårdsnämndens beställarroller.

Omställningsplanens genomlysning har visat att den ekonomiska situationen inom många vårdval är svår. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att avsätta 180 miljoner kronor till uppräkningskostnader av vårdval, däribland Avancerad sjukvård i hemmet, Förlossning, Specialiserad gynekologi samt Barn- och ungdomsmedicinsk öppenvård. För att även skapa långsiktiga ekonomiska förutsättningar uppdras hälso- och sjukvårdsnämnden att utifrån omställningsplanens genomlysning utreda en indexbaserad uppräkningskostnad till stabila vårdval.

Ett utpekad område i omställningsplanen har varit vården för ME/CFS (myalgisk encefalomyelit/kroniskt trötthetssyndrom), som tidigare var ett tilläggsuppdrag under Vårdval långvarig smärta och utmattningssyndrom. En ny mottagning har öppnat i förtid på Karolinska Universitetssjukhuset. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utöka uppdraget till den postinfektiösa mottagningen på Karolinska Universitetssjukhuset för att stärka dess konsulterande uppdrag till primärvården samt utreda möjligheter för att stärka utbildning till primärvården.

Förstärkta vårdbehovsanalyser

Arbetet med att vidareutveckla metoder, verktyg och arbetssätt för att genomföra vårdbehovsanalyser har pågått sedan våren 2023 och fortsätter under hela mandatperioden. Fokus ligger på att tillgängliggöra verktyg och arbetssätt för att ge en bild av befolkningens behov av vård och säkerställa att vården är jämlik och behovsstyrd. Syftet är att skapa kunskapsunderlag och använda dem som grund för planering av tillgången på vård, och i förlängningen en behovsstyrd prioritering av resurser. En långsiktighet i planeringen ger även bättre underlag för exempelvis investeringsbeslut, samt förutsättningar att minska de socioekonomiska skillnaderna i hälsa i länet. Arbetet med vårdbehovsanalyserna ska tydligare kopplas till och ligga till grund för investeringar i vårdfastigheter.

Upphandling av S:t Görans sjukhus

I Region Stockholms Budget 2022 (RS 2020-0775) uppdrogs hälso- och sjukvårdsnämnden att upphandla driften av specialiserad akutsjukvård vid S:t Görans sjukhus inför att nu gällande avtal löper ut den 4 januari 2026. Det nya vårdavtalet ska gälla minst åtta år, till och med den 3 januari 2034 med möjlighet för Region Stockholm att förlänga avtalet upp till fyra år. Upphandlingen av S:t Görans sjukhus genomförs under 2024 och under 2025 kommer förberedelser att göras inför planerad driftstart i januari 2026.

Ökad samordning för en mer effektiv hälso- och sjukvård

I januari 2025 avbolagiseras akutsjukhusen och en ny akutsjukhusnämnd inrättas. Detta möjliggör en bättre samordning mellan vårdgivarna i egen regi. Region Stockholms vårdgivarnämnder är de nämnder inom Region Stockholm som bedriver hälso- och sjukvård. Dessa är Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde och akutsjukhusnämnden².

² Akutsjukhusnämnden inrättas den 1 januari 2025. Aktiebolagen Södersjukhuset, Danderyds sjukhus, Södertälje sjukhus och S:t Eriks ögonsjukhus avbolagiseras. Respektive sjukhus blir en förvaltning under den nybildade akutsjukhusnämnden. Ambulanssjukvården i Storstockholm AB avbolagiseras och blir en nämnd den 1 januari 2026.

En fortsatt samordning och utveckling av produktions- och kapacitetsstyrning för vårdgivarnämnderna är väsentlig för att kunna korta väntetider för patienter, använda befintliga resurser så effektivt som möjligt och främja en god arbetsmiljö för vårdpersonalen. Det senaste årets framgångsrika gemensamma arbete med bland annat minskad hyrbemanning i vården har fört med sig viktiga lärdomar om effekten av att ensa arbetssätt för samordning av resurser. Under de närmaste åren ska vårdgivarnämnderna arbeta tillsammans för att införa gemensamma, transparenta och enkla modeller och metoder för kompetensförsörjning liksom produktions- och kapacitetsplanering, där utgångspunkterna är ett effektivt resursnyttjande och patienternas behov av vård i tid.

Regionstyrelsen har ett pågående uppdrag om att leda och samordna det gemensamma arbetet med produktionsstyrning som fortsätter under 2025. Utgångspunkten för avtalen med akutsjukhusen i egen regi för 2025 är en ökad produktion av vård med en procent mer än vad som planerades för år 2024 inom nuvarande ersättning. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att ge akutsjukhusen 3,5 procent i uppräknings.

Samverkan mellan vårdgivare är särskilt viktig för sköra äldre patienter. Det är samhällets ansvar att hälso- och sjukvården fungerar så bra som det över huvud taget är möjligt för dem. Ett konkret exempel på behov av samverkan är mellan sjukhusen, de geriatriska klinikerna utanför sjukhusen, primärvården och kommunerna. Den samverkan ska fortsätta att utvecklas, stärkas och intensifieras. I det arbetet kommer Karolinska Universitetssjukhuset och den nya akutsjukhusnämnden att bidra aktivt.

Uppföljningen av hälso- och sjukvårdens kapacitet ska utvecklas

I Region Stockholm står den avancerade sjukvården i hemmet (ASIH), med omhändertagande av över 3 000 patienter varje dag, för en stor andel av hälso- och sjukvårdens kapacitet. ASIH innebär att fler patienter får tillgång till en vård av god kvalitet i hemmet, vård som i hög utsträckning annars hade behövt ges på sjukhus. Denna betydande del av Region Stockholms vårdutbud ingår inte i nationella jämförelser av hälso- och sjukvårdens kapacitet.

Sveriges regioner rapporterar varje månad disponibla vårdplatser, överbeläggningar och utlokaliserade patienter till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Det saknas emellertid inom Region Stockholm en gemensam definition av och ett gemensamt system för uppföljning. Det är en brist som behöver åtgärdas. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med akutsjukhusnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde specificera definitioner och rutiner för

rapportering av vårdplatser, överbeläggningar och utlokaliserade patienter. Syftet är inte att utveckla nya och egna definitioner utan att ensa rapporteringen.

Enligt vårdplatsplanen är beläggningsgraden i intensivvården hög. Inte minst erfarenheterna från covid-19-pandemin understryker vikten av en adekvat dimensionerad intensivvårdskapacitet. Akutsjukhusnämnden uppdras att, i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset, beakta Socialstyrelsens riktvärde för intensivvårdsplatser och beläggningsgrad inom intensivvården i sin planering.

Jämlik och förstärkt tillgång till sammanhållen vård för psykisk ohälsa och psykisk sjukdom

För att förbättra den psykiatriska vården genomförs i enlighet med tidigare inriktningsbeslut ett antal förändringar under 2025. Omhändertagandet av patienter med samsjuklighet förbättras, samtidigt som den nya geografiska indelningen förtydligas för att skapa bättre förutsättningar för samverkan med primärvården och kommunerna kring patienter med komplexa vårdbehov. Avtalen standardiseras för att underlätta uppföljning och främja en jämlik psykiatrisk vård i hela länet. Vuxenpsykiatrien stärks med 50 miljoner kronor utöver tidigare planerad ram. Särskilt prioriterat är förstärkningen av den psykiatriska intensiva öppenvården.

Utredningen om hur beroendevården kan utvecklas för att möta vårdbehovet slutförs under 2025 och kommer att utgöra en del av underlaget för de kommande vårduppgifterna till vårdgivarna i egen regi.

Barn- och ungdomspsykiatrisk vård

Region Stockholm ska samla all psykiatrisk heldygnsvård för barn och unga i ett Ungdomens hus. Hit förläggs all specialiserad ätstörningsvård, och målsättningen är att samla uppdrag för nationell högspecialiserad vård inom psykiatri på Ungdomens Hus. Barn- och ungdomspsykiatriens uppdrag utökas ytterligare under 2025. Den nya strukturen för ätstörningsvården förstärks med ökat fokus på tidiga insatser.

Implementeringen av den nya strukturen för barn- och ungdomspsykiatrien fortsätter, med syftet att ytterligare korta väntetiderna och säkerställa en mer sammanhållen vårdkedja. Hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag att utreda en förstärkt vårdgaranti inom barn- och ungdomspsykiatrien slutförs under 2025.

För att permanent omhänderta uppdragen inom psykiatri på Ungdomens Hus, uppdras fastighets- och servicenämnden att, i samråd med Stockholms läns sjukvårdsområde, Karolinska Universitetssjukhuset, hälso-

och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen, påbörja planeringen för permanenta lokaler för Ungdomens Hus och etappvis säkerställa en ekonomiskt och verksamhetsmässigt hållbar investering över tid.

När barn drabbas av psykisk ohälsa eller psykisk sjukdom drabbas inte bara patienten. Även vårdnadshavarna får ofta ett stort behandlaransvar. I en rapport från Nationellt kompetenscentrum för anhöriga uppgav nästan hälften av föräldrarna till barn med funktionsnedsättning att de var tvungna att gå ned i arbets- eller studietid för att hantera vardagen. Inom all barn- och ungdomspsykiatri i Region Stockholm ingår därför uppdraget att stödja patienter och anhöriga i samordningen av vård- och omsorgskontakter, samt samordning mot kommunerna. Ätstörningar har den högsta dödlighetsrisken inom psykiatrin och påverkar familjerna till de barn som drabbas på ett genomgripande sätt. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras därför att se över det befintliga stödet till föräldrar till barn med ätstörningar. Den nya vårdstrukturen för ätstörningsvård omfattar även tidiga insatser för att minska risken för allvarlig ätstörning. Primärvårdsnämnden uppdras att tillföra fem miljoner kronor till de befintliga verksamhetsbidragen till verksamheter som främjar jämlik och förbättrad hälsa. Dessa medel ska öronmärkas till insatser riktade mot barn och unga inom ätstörningsområdet, där insatser i samarbete med elevhälsan ska prioriteras.

Primärvårdens insatser mot psykisk ohälsa ska ha god tillgänglighet och högsta kvalitet

Primärvården i Stockholm har sedan december 2021 ett utökat uppdrag att tillhandahålla vård till barn och unga 6–17 år med lindrig till måttlig psykisk ohälsa. Dessutom ges barn 0–5 år med lindrig eller måttlig psykisk ohälsa vård via sex Malinamottagningar från och med september 2022. Det är en relativt ny vårdnivå, som fortsatt kommer att utvecklas för att säkerställa att tillgången till tidiga insatser är jämlikt fördelad i hela länet. Det är en viktig del av den psykiatriska vårdkedjan. Primärvårdsnämnden uppdras att se över hur tillgängligheten till första linjens psykiatri för barn och unga kan förstärkas, med utgångspunkt i Centrum för epidemiologi och samhällsmedicinsk utvärdering. Primärvårdsnämnden uppdras även att under 2025 göra en genomlysning av vårdcentralernas uppdrag kring insatser för psykisk hälsa hos vuxna samt lämna förslag på åtgärder.

Tidiga insatser kan vara avgörande även vid akuta händelser. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med primärvårdsnämnden, kartlägga och vid behov förtydliga Region Stockholms stöd till personer som bevittnar eller är nära dödligt våld vid skjutningar och dylika händelser. I kartläggningen ska särskilt kommunernas perspektiv beaktas liksom nuvarande vårduppdrag.

1177 på telefon – vägen in i vården

Sjukvårdsrådgivningen 1177 på telefon har tidigare varit upphandlad och bedrivits av företaget Medhelp AB. Region Stockholm har som enda region i Sverige inte haft verksamheten i egen regi och i maj 2024 övertog Region Stockholm verksamheten från de tidigare ägarna genom att bolaget Medhelp AB förvärvades av Landstingshuset i Stockholm AB. 1177 har en viktig roll i vårdsystemet för att ge råd och stöd till patienterna eftersom sjukvårdsrådgivningen ofta är patientens första kontakt med vården. Vilken vårdnivå, inklusive egenvård, patienten därefter blir hänvisad till har en stor påverkan på hela hälso- och sjukvårdssystemet. Det är av största vikt att Region Stockholm har tydlig rådighet över den här typen av samhällsbärande infrastruktur.

1177 på telefon i egen regi är ett viktigt steg för att strategiskt förstärka Region Stockholms beredskap och bygga ett robust sjukvårdssystem som regionen har full rådighet över och kan skala upp i händelse av kris och krig. Det går också i linje med omställningen till nära vård med en stärkt primärvård, och med att skapa bättre förutsättningar för vårdcentralerna att fungera som navet i hälso- och sjukvården. Under 2025 fortlöper övertagandet av 1177 på telefon till egen regi. Verksamheten avbolagiseras och överförs till Stockholms läns sjukvårdsområde. Under 2025 påbörjas även arbetet med att utreda möjligheten att ge vårdcentralerna ett ökat ansvar gällande telefonrådgivning på dagtid för sina patienter.

En samlad prehospital vård

För att stärka beredskapen och öka rådigheten över den prehospitala vården, som är en strategisk del av vårdkedjan, pågår enligt tidigare beslut en omställning av den prehospitala vården i Region Stockholm till ett övertagande i egen regi. Den 1 mars 2024 övergick ambulansvårdgivaren Falck Ambulans AB:s affärsområden till det regionägda bolaget Ambulanssjukvården i Storstockholm AB. Det är första steget till att hela den vägburna ambulanssjukvården ska drivas i egen regi. Övergången i norra länet kommer att ske i april 2025 från dagens utförare Samariten Ambulans AB. Under 2025 kommer förberedelser för avbolagiseringen av Ambulanssjukvården i Storstockholm AB att fortsätta inför att en ny nämnd skapas 2026. Även ett övertagande av centrala funktioner som prehospital läkartjänst, operativ koordinator samt medicinsk dirigent är påbörjat.

Ett nytt avtal för prioriterings- och dirigerings-tjänsten kommer att tecknas med SOS Alarm för perioden 2024–2026 i avvaktan på att uppdraget övertas av en vårdgivare i egen regi i enlighet med tidigare beslut. Målsättningen är att kunna vägleda patienten in i vårdsystemet genom en utvecklad regional patientkoordinering.

Regionstyrelsen uppdras att, i samråd med Ambulanssjukvården i Stockholm AB, Karolinska Universitetssjukhuset, akutsjukhusnämnden, Stockholms läns sjukvårdsområde, hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden, utreda hur den prehospitalla vården i egen regi, efter omställningen, ska styras och organiseras för att uppnå en samlad funktion som kan stödja patienterna att få vård på rätt nivå. En viktig åtgärd handlar även om att fortsatt arbeta för att ambulanspersonalen ska ges tillgång till patientens journal.

För att stärka förmågan till prehospitalt omhändertagande och förmågan att transportera patienter som kräver specialiserad intensivvård och avancerad medicinsk behandling ges regionstyrelsen i uppdrag att se över den samlade helikopterverksamheten i Region Stockholm. Uppdraget omfattar bland annat huvudmannaskap, drift och baseringsmöjligheter samt styrning och ledning. Även frågor om finansiering och samordning av funktioner som i dag både nyttjar och utför verksamheten ska belysas.

För att ytterligare stärka robustheten pågår arbete med att ta över ansvaret för länets ambulansstationer i egen regi. Det kräver nära samverkan mellan berörda nämnder, bolag och regionstyrelsen. I det fortsatta arbetet är det prioriterat med en nära dialog med räddningstjänsten för att bevaka samverkansvinster samt säkerställa en god dialog med personalrepresentanter.

En mer sammanhållen vård för äldre

I takt med att allt fler lever allt längre ställs nya krav på hälso- och sjukvården. Andelen invånare som är 80 år eller äldre beräknas öka med 44 procent under det närmsta decenniet. Vården för äldre behöver utvecklas och förstärkas. Äldre personer ska inte bli liggande på en akutmottagning när de kan få en vårdplats inom geriatriken. Med bakgrund i detta fattade hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden under 2024 beslut om en ny plan för vård av äldre. Planen syftar till att möta framtidens vårdbehov. Under 2024 fortsätter arbetet med att implementera planen, bland annat genom ett nytt idéburet vårdval inom geriatriken. Nya geografiska upptagningsområden ska även möjliggöra en fördjupad samverkan mellan geriatrik, avancerad sjukvård i hemmet, primärvården och akutsjukhusen.

Omställningsplanen pekade ut vårdvalen Avancerad sjukvård i hemmet och Läkarinsatser på särskilda boenden för fortsatt utredning. Utredningen om sammanhållen vård i hemmet avslutas under 2024 och arbetet fortgår under 2025. Syftet är att förbättra samverkan om och omhändertagande av patienter i deras hem. Viktiga delar handlar om att fördjupa kommunsamverkan, informationsdelning samt vårdplanering och

samverkan, men även om att främja samarbete mellan vårdnivåer genom geografiskt områdesansvar. I samband med detta utreds även möjligheten till mobil röntgen. Det pågår också ett arbete för att se över frågan om läkemedelsrobotar som hjälpmedel.

Akutsjukhusen arbetar aktivt med att minska vistelsetiden för äldre på akutmottagningarna. En sådan insats är att Södersjukhuset, som idag inte har någon geriatrisk klinik, öppnar geriatriska utredningsvårdplatser (Clinical Decision Units) för att förbättra vårdkedjor och stärka omhändertagandet av äldre patienter.

Förebyggande behandling till patienter med osteoporos ska ges enligt mål fastställda av Socialstyrelsen. I Region Stockholm får knappt en av tio personer med osteoporos behandling idag, därför påbörjades under 2024 ett arbete inom området. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att inrätta ett kunskapscentrum för osteoporos med ansvar för frakturkedjor på samtliga akutsjukhus i Region Stockholm. Kunskapscentrumet ska ha en konsultativ och samordnande funktion mot akutsjukhusen för att säkerställa att fler får frakturförebyggande behandling.

Kvinnors hälsa och förlossningsvården

Alla föräldrar ska kunna lita på att de får en trygg och säker förlossning. En sammanhållen vårdkedja, från barnmorskemottagning genom förlossningen till barnavårdscentral, där familjerna lär känna barnmorskorna, är grundläggande för en god föräldrapplevelse. I omställningsplanen ingår Vårdval barnmorskemottagning samt Vårdval förlossning och genomlysningen av dessa vårdval kommer att fortgå under 2025 som en del av utredningen om sammanhållen kvinnosjukvård. Syftet med genomlysningen är att säkerställa en långsiktigt hållbar finansiering med anledning av de sjunkande födelsetalen, en tydlig vårdkedja för gravida samt en förbättrad arbetsmiljö för vårdpersonalen genom stärkt teamarbete.

Eftervården i Region Stockholm ska stärkas för att förbättra förutsättningarna för nyblivna familjer. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att ta fram förslag till en pilot för hembesöksprogram inom vården efter förlossning, för Vårdval barnmorskemottagning och vid behov andra berörda vårdområden. Arbetet ska koordineras med andra pågående hembesöksprogram.

Kvinnor med endometriosis och klimakteriebesvär är en patientgrupp som ofta möts med misstro och ifrågasättande eller har svårt att få adekvat vård. Under 2024 har ett utredningsarbete pågått kring vården vid endometriosis kopplat till bland annat förändringarna inom smärtvården, där de nya

smärtmottagningarna vid Danderyds sjukhus och Södertälje sjukhus möjliggör förbättringar som nu ska förverkligas. Utredningsarbetet ska ligga till grund för ytterligare förbättringar och förbättrad tillgänglighet till vård under 2025 och kompletteras med ett utredningsarbete om klimakteriebesvär i nära samverkan med berörda regionala programområden, RPO:er. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med primärvårdsnämnden, utreda hur vården för patienter med endometrios och klimakteriebesvär kan bli mer tillgänglig, jämlik och adekvat. I utredningen ska olika vägval såsom tilläggsuppdrag i befintliga vårdval, etablering av nytt vårdval samt etablering eller förstärkning av nya mottagningar eller insatser i regionens regi övervägas.

I samband med pågående förändringar inom smärtsjukvården ska särskilt beaktas hur hälso- och sjukvården arbetar med smärttillstånd hos kvinnor, såsom lipödem. Hälso- och sjukvårdens kunskap om lipödem, liksom patienternas tillgång till behandling och ett gott bemötande behöver förbättras.

En mer behovsstyrd vård för barn och unga

För de yngre barnen är barnavårdscentralerna och familjecentralerna avgörande för att förebygga framtida ohälsa. Enligt tidigare budgetuppdrag fortgår arbetet med att sprida och utveckla familjecentralsverksamheterna till fler delar av länet. Region Stockholm arbetar tillsammans med kommunerna i Stockholms län med det utökade hembesöksprogrammet som är en riktad insats för att stötta förstagångsföräldrar som bor i socioekonomiskt utsatta områden. Utvecklingsarbetet som påbörjades under 2023 fortgår. Barnavårdscentralernas viktiga arbete med amningsstöd ska fortsatt prioriteras.

Belastningen inom den specialiserade barnsjukvården är hög, vilket påverkar väntetiderna både på akutmottagningar och till operation. Behoven behöver mötas med rätt antal vårdplatser, med fullgod täckning av jourlinjer och med att premiera specialistutbildning av befintlig personal i syfte att dessa ska kunna fortsätta arbeta inom barnsjukvården med stärkt kompetens. Omställningsplanen för vårdval pekar ut fortsatt utredning av Vårdval barn- och ungdomsmedicinsk öppenvård. Utredningen är genomförd och ska leda till förslag som syftar till mer sammanhållna vårdkedjor, prioritering av barn med störst behov och deras familjer samt en förbättrad arbetsmiljö för personalen inom barnsjukvården. Genom stärkta sjukhusanslutna barn- och ungdomsmedicinska mottagningar och ökade krav på samarbete mellan dessa, öppenvården och vårdcentraler får vården bättre kontinuitet och blir mer sammanhållen.

Säkra specialiseringstjänstgöring efter vårdens behov

ST-läkarna (specialisttjänstgöring) utgör en viktig del av dagens läkarkompetens som resurs i den dagliga vården samtidigt som de är under utbildning mot framtida specialistkompetenser. Utöver varje vårdgivares enskilda ansvar för kompetensförsörjning av läkare och för att bedriva ST finns behov av ett stärkt samordnat ansvarstagande för att säkerställa att ST-dimensioneringen sammantaget anpassas till hela hälso- och sjukvårdens behov. Det finns också behov av att hantera övergången till systemet med bastjänstgöring (BT).

Under 2023 beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden om en ny styr- och ersättningsmodell för så kallade ST-läkare som nu implementeras. Det är viktigt att inom det arbetet säkra en bättre balans mellan framtida kompetensbehov och dimensionering av utbildningar. För de specialiserade somatiska delarna saknas en sammanhållande och styrande funktion.

En sammanhållen ST-antagning kan bidra till en bättre balans mellan framtida kompetensbehov och dimensionering av utbildningar. Det ger även förutsättningar för en förenklad och effektivare rekryteringsprocess för ST-utbildningen till gagn för både sökande, utbildare och verksamhet. För Region Stockholm är det särskilt viktigt att fortsätta styra till fler specialistläkare i allmänmedicin, geriatrik och barn- och ungdomspsykiatri. Regionstyrelsen uppdras att tillsammans med akutsjukhusnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden samordna dimensioneringen och rekryteringen av läkare till specialiseringstjänstgöring hos vårdgivare i egen regi.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade 2023 om en plan för att kraftigt öka antalet ST-läkare i allmänmedicin. Syftet är att tillgången på specialister i allmänmedicin på sikt ska motsvara behovet.

Akutsjukhusnämnden uppdras att, i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset, stödja arbetet med dimensioneringsplanen för ST i allmänmedicin. Det är viktigt att ST-läkare har möjlighet att genomföra de sidotjänstgöringar som krävs under specialiseringstjänstgöringen.

Vägen till att bli specialistläkare förändras genom införandet av bastjänstgöring (BT) för läkare. För den framtida tillgången på specialistläkare är det viktigt med en så smidig övergång som möjligt. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att säkra övergången till den nya ST-föreskriften och BT genom att ta fram en särskild planering för åren 2026–2030.

Kortare väntetider till allmäntjänstgöring för läkare

I och med den nya läkarutbildningen kommer allmäntjänstgöring för läkare (AT) successivt att fasas ut. Det är samtidigt avgörande att AT fungerar väl under övergångstiden. Väntetiderna till AT ska kortas och dubbelarbetet inom AT-rekryteringen ska minskas. För att uppnå detta har samordningen mellan vårdgivare i egen regi ökat sedan en tid tillbaka. I samband med avbolagiseringen av akutsjukhusen kan samordningen förstärkas ytterligare. Regionstyrelsen uppdras att införa en regiongemensam rekrytering till läkares allmäntjänstgöring.

Tandvården har en central plats i det hälsofrämjande arbetet

Tandvården spelar en viktig roll eftersom en god munhälsa inte bara påverkar tänderna utan hela kroppens välmående. En god tandvård förebygger både akuta och kroniska sjukdomar och främjar ett hälsosamt och längre liv. En uppräknig av Folk tandvårdens prislista för vuxentandvård på sex procent kommer att genomföras vilket baseras på Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets förändrade referenspriser.

Region Stockholm investerar i barns tandhälsa för en friskare framtid

Barntandvården är avgörande för att främja en god munhälsa genom hela livet. Att satsa på att barn ska ha friska tänder och känna sig trygga i tandvårdssituationen är att investera för framtiden. Barn vars tänder är friska när de lämnar den fria barntandvården har goda förutsättningar att fortsätta vara friska och slippa karies långt upp i vuxen ålder.

Region Stockholm har sedan tidigare höjt ersättningen för de vårdbehovsområden där tandhälsan är som sämst och genomför 2025 också en höjning av den grundläggande tandvårdspengen.

Primärvårdsnämnden uppdras att tillföra Vårdval allmän barn- och ungdomstandvård 12,5 miljoner kronor i syfte att genomföra en höjning av tandvårdspengen i den allmänna barn- och ungdomstandvården. Det är en nödvändig förstärkning givet att ersättningsnivån varit oförändrad under många år.

I enlighet med omställningsplanen ska Vårdval specialisttandvård för barn och unga genomlysas med syfte att särskilt utreda skillnader i narkosvård, samt att uppnå en hållbar kostnadsutveckling med bibehållen god vård för patientgruppen. Varje barn i Region Stockholm har rätt till en jämlik och evidensbaserad tandvård.

Den 1 januari 2025 sänks åldersgränsen för avgiftsfri tandvård till barn och ungdomar från 23 år till 19 år. Statsbidrag som tidigare fördelats till regionerna i samband med den utökade åldern i barn- och

ungdomstandvården kommer vid beslut att dras tillbaka och då kommer Region Stockholm inte längre att ha möjlighet att erbjuda avgiftsfri tandvård till ungdomar mellan 19 och 23 år.

Ny arena för innovation i sjukvården

Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att, i nära samarbete med primärvårdsnämnden och i samverkan med sjukhusnämnderna och regionstyrelsen, inrätta Vårdarena Stockholm som ett framtidsinriktat branschforum. Etableringen av Vårdarena Stockholm ska samla både privata och offentliga aktörer inom hälso- och sjukvården och fungera som en plattform för dialog och samverkan. Syftet är att stärka Stockholmsregionens ställning som en ledande aktör inom tjänsteinnovation och utveckling av sjukvårdstjänster, samt att driva på för en modern och innovativ vårdsektor i regionen.

Hållbarhetsarbetet i hälso- och sjukvården

Region Stockholm har som ambition att vara ledande i den hållbara utvecklingen. Hälso- och sjukvården står för en betydande andel av Region Stockholms totala utsläpp. Därför är ett fortsatt arbete med att stärka övergången till resurseffektiva och cirkulära produkt- och materialflöden med låg miljöpåverkan och små klimatutsläpp en förutsättning för att Region Stockholm ska nå målet om klimatneutralitet till år 2035. Minskad materialanvändning och minskade inköpsvolymmer med bibehållen patientsäkerhet är viktiga områden för förbättringsinsatser.

1.2 Kollektivtrafiken är tillgänglig och attraktiv

Region Stockholm har ett viktigt samhällsuppdrag – att invånare och besökare i Stockholms län kan resa tryggt, tillgängligt och hållbart tillsammans. Uppdraget innebär att ansvarsfullt planera, bygga, driva och underhålla kollektivtrafik i ett välskött och robust system inom givna ekonomiska ramar.

För att uppnå det behöver fler resenärer ha möjligheten att resa kollektivt och förtroende för att kollektivtrafiken levererar. Det kräver en region- och infrastrukturplanering som fokuserar på en konkurrenskraftig kollektivtrafik samt satsningar på bättre infrastruktur för kollektivtrafik, cykel och gång. Vidare krävs att länets kommuner och Trafikverket vidtar åtgärder. Det behövs också styrmedel och lagstiftning.

Invånare i alla delar av länet ska ha möjlighet att nyttja kollektivtrafiken, då detta bidrar till en jämlik Stockholmsregion. När invånarna reser kollektivt, cyklar eller går används gemensamma resurser på ett effektivt sätt. Mindre yta behövs för att tillgodose resandebehovet.

Energianvändningen, klimatutsläppen och olyckorna i trafiken minskar. Region Stockholm ska vara en ledare i den hållbara utvecklingen och

kollektivtrafiken är motorn för den gröna omställningen i Stockholms län. Den utgör navet i ett hållbart resande och är en förutsättning för att nå Region Stockholms ambitiösa klimatmål.

Antalet genomsnittligt påstigande i kollektivtrafiken en vanlig vardag i april 2024 var 2 565 000. Resandet har stabiliserats runt 85 procent av nivån före pandemin (2019), då distansarbetet har ökat markant. Idag arbetar cirka 40 procent av länets invånare minst två dagar på distans och resandet kommer med stor sannolikhet att vara fortsatt lägre jämfört med historiska nivåer. Resandet beräknas framöver inte öka mer än i takt med befolkningsökningen om inte åtgärder vidtas för att stärka kollektivtrafikens attraktivitet, men trafiknämnden följer utvecklingen noga. Beräkningar för planperioden pekar på ett resande på cirka 85 till 87 procent av 2019 års volym.

Den nya, lägre nivån på resandet är således inte ett övergående fenomen på kort eller medellång sikt. Kollektivtrafikens utbud har under året anpassats till denna nya verklighet. I Stockholms innerstad har resenärstappet varit som störst, särskilt sett till resandet med buss, och där finns också andra kollektiva alternativ. Därför har framför allt busstrafiken anpassats till de nya resandemönstren.

Att locka fler resenärer till kollektivtrafiken och öka dess andel av de motoriserade resorna kommer att kräva åtgärder som gör kollektivtrafiken mer attraktiv. Nyttänkande och satsningar på en utvecklad kollektivtrafik behöver vara ledstjärnor framåt. Målet är att kollektivtrafikens marknadsandel ökar genom en överflyttning av resenärer från bil till kollektivtrafik och ett ökat kombinationsresande. Även fritidsresor är ett område där det finns potential att öka kollektivtrafikresandet.

En långsiktigt stabil finansiering

För att finansiera den fortsatta utbyggnaden av kollektivtrafiken, och därmed ett ökat utbud av trafik inom Stockholms län, behövs en långsiktigt stabil finansiering.

De senaste årens höga inflation har orsakat stora kostnadsökningar inom kollektivtrafiken för både pågående och kommande utbyggnadsprojekt. Region Stockholms ekonomi är fortsatt ansträngd trots att skatten och kollektivtrafiktaxan höjdes under 2024.

I Budget 2024 beslutades att taxan justeras uppåt även 2025. Priserna höjs med 3,9 procent för ordinarie periodbiljetter vilket medför att det nya priset för en 30-dagarsbiljett med ordinarie pris ökar med 40 kronor till 1 060 kronor.

Det rabatterade biljettpriset ligger kvar på 2024 års nivå för att säkerställa att kollektivtrafiken är tillgänglig för pensionärer, studenter och unga.

Trafiknämnden uppdras att utifrån biljettutredningens slutsatser utveckla arbetet med biljettförsäljning till företag, till arrangörer av evenemang, nöjen och konferenser samt att på prov införa prenumeration på 30-dagarsbiljett.

Trafiknämnden uppdras vidare att senast till den sista maj 2025 utreda ett antal förändringar av biljettutbudet. Uppdraget ska utreda en terminsbiljett för studenter som minskar kostnaderna för dem och är möjlig att införa 2026; Kostnadseffektiva reformer för gruppen barn och unga som syftar till att minska kostnader för barnfamiljer och som särskilt beaktar en förändring av tidsgränserna för skolkort och fritidskort; möjligheten att införa delbetalning av årskort; möjligheten till capping på månads- och årsbasis; möjligheten att införa krav på pensionärsintyg för pensionärer för reducerat pris, istället för en fast åldersgräns. Förslaget ska jämföras med biljettutredningens förslag på en höjning av den fasta åldersgränsen; Förslag avseende vilken nivå det reducerade priset ska ligga på i relation till fullt pris, vilka grupper som ska omfattas av reducerat pris, samt en kartläggning av olika kategorier av resenärer som reser till reducerat pris idag. Även nivån på färdtjänstens högkostnadsskydd ska beaktas och utredas. Till detta ska det utredas hur personal inom kollektivtrafiken som transporterar sig inom ramen för sitt arbete kan nyttja kollektivtrafiken under och i anslutning till sin arbetstid. Utgångspunkten ska tas i dagens biljettsystem, men även andra lösningar ska övervägas.

För samtliga förslag ovan som ska utredas ska följande analyser göras: effekt på biljettintäkter, effekt på trafiknämndens kostnader, effekt på överflyttningen av resenärer mellan bil och kollektivtrafik, samt övriga effekter som kan anses vara av särskild vikt.

I enlighet med ett tidigare beslut i regionfullmäktige (dåvarande landstingsfullmäktige, 1981:63) har resenärer som medför barn i barnvagn rätt att resa utan avgift på SL:s bussar. Bakgrunden till beslutet var risker förknippade med att resenären tvingas lämna barnvagnen när hen går fram till föraren för att visa eller köpa biljett. Sedan beslutet fattades har både biljettsystem och regler för visering ändrats och visering inom flera trafikslag är idag kompatibla med att resa med barnvagn.

På bussar som tillåter påstigning i alla dörrar kan resenärer med barnvagn utan problem visa sin biljett.

Regionfullmäktige föreslås därför besluta att upphäva det tidigare fattade beslutet om att resenärer som medför barn i barnvagn har rätt att resa utan avgift på SL:s bussar. Samtidigt bemyndigas trafiknämnden att vid behov

besluta om undantag från krav på biljett för resenärer med barn i barnvagn på SL:s bussar i vissa situationer. Exempel på ett sådant undantag kan vara att tillåta resenärer med barnvagn att resa utan biljett på bussar där visering endast är möjlig vid utrustning framme hos föraren.

Region Stockholm ska fortsätta att vara en aktiv och innovativ kraft i att hitta nya lösningar för den framtida finansieringen av kollektivtrafiken. Vidare ska Region Stockholm fortsatt verka för att regionalisera trängselskatten med målsättningen att använda intäkterna för att bidra till bättre framkomlighet och hållbara transporter.

Arbetet med att utveckla fler inkomstkällor till kollektivtrafiken ska fortsätta. Intäkterna från reklam i kollektivtrafiken väntas öka i samband med att nya leverantörsavtal träder i kraft 2026. Arbetet med att skapa ytterligare inkomstkällor genom utökad service och bättre nyttjande av kollektivtrafikens fastighetsbestånd fortsätter.

Kollektivtrafiken behöver utvecklas samtidigt som kostnadseffektiviteten värnas. Personalresurser i kollektivtrafiken ska användas där de gör störst nytta och bidra till att skapa ökad synlighet. Trafiknämndens uppdrag att se över bemanning utifrån dagens biljettsystem och kundbehov i nära dialog med trafikutövare och fackliga organisationer fortsätter under 2025.

Kollektivtrafikens resandeandel är beroende av hur attraktivt det är att resa kollektivt i jämförelse med att använda egen bil. För att Region Stockholm ska lyckas stärka kollektivtrafikens konkurrenskraft och attraktivitet krävs ett bra och aktivt samarbete med kommuner, andra regioner och staten. Riktade statliga stöd till kollektivtrafiken har under innevarande mandatperiod helt uteblivit.

Region Stockholm arbetar aktivt med att skapa en pålitlig kompetensförsörjning till lägre kostnad, bland annat genom den konsultväxling inom trafikförvaltningen som initierades 2023 och som fortsätter.

Många nya trafikavtal och neutralt synsätt på driftform

Under kommande år ska ett stort antal nya trafikavtal upphandlas och driftsättas. Vid upphandling av nya avtal ska hållbara, affärsmässiga, kostnadseffektiva och innovativa lösningar utgöra inriktningen. Här behöver Region Stockholm ta vara på möjligheten att genomföra effektiviseringar och se över kravnivåer och ersättningsmodeller inom ramen för den konkurrensutsättning som sker i upphandlingar av avtal. De upphandlingar som genomförs påverkar kostnaderna för köpt trafik och underhåll under lång tid framöver. Trafiknämnden behöver skapa

långsiktigt mer effektiva trafikavtal genom utvecklad samverkan mellan parterna, nedbrutna handlingsplaner i avtalen samt konsekvent uppföljning av avtalen med efterkalkyler och strategisk måluppföljning.

Trafiknämnden har under det senaste året genomfört en översyn av sin organisation, vilket har resulterat i processer som skapar förutsättningar för egen regi som driftform. Region Stockholm har ett neutralt synsätt på olika driftformer i kollektivtrafiken. Den aktör som i god konkurrens ger bäst kvalitet, styrförmåga och beredskap ska väljas oavsett driftform. Trafiken i egen regi ska, i likhet med upphandlad driftsform, vara tidsbegränsad. Innan egenregianbud eller drift i egen regi aktualiseras, behöver en analys som påvisar större effektivitet eller andra påtagliga fördelar göras. Den analysen ska göras inför beslut om varje upphandling. Trafiknämnden uppdras att stärka kompetensen inom egen regi, i syfte att kunna realisera en neutral inställning till driftsformer samt stärka effektivitet och kvalitet inom trafiken.

Trafiknämnden kommer under 2025 att ta vidare slutsatserna från utredning avseende egen regi för trafikaffärer. Om beslut tas att övergå till egen regi för något trafikområde behöver fördjupad utredning göras för valt område samt kostnadsantaganden och kalkyler detaljeras. För de utvärderade avtalsområdena behöver beslut om driftsform tas senast under 2025.

En attraktiv kollektivtrafik som ökar resandet

Enkel, trygg och pålitlig är nyckelord för en attraktiv kollektivtrafik. För att öka både resandet och intäkterna är den viktigaste insatsen att säkra ett pålitligt trafikutbud som möter resenärernas behov. Därtill kan utveckling av relaterade tjänster, inom till exempel trafikinformation och trygghet, öka attraktiviteten och bidra till långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Det ska gå snabbt att resa med kollektivtrafiken. För att ge fler resenärer en snabb resa fortsätter trafiknämnden sitt arbete med förbättrad framkomlighet, i samverkan med länets kommuner och Trafikverket. Efter ett lyckat pilotprojekt har påstigning genom alla dörrar införts på samtliga stombusslinjer i innerstaden. Detta har lett till bättre tidhållning och ökad framkomlighet för busstrafiken.

Utmaningarna med framkomlighet för bussar är inte begränsad till innerstaden. För att få ner restiderna och öka framkomligheten på bussarna är målet att ta vidare det framgångsrika arbetet med påstigning genom alla dörrar på stombusslinjerna i innerstaden till andra delar av länet. Försöket har visat att förändringen inte påverkar biljettintäkterna men intäkterna är fortsatt en viktig aspekt att ha med i arbetet. Trafiknämnden ges i uppdrag

att påskynda arbetet med expressbussarnas framkomlighet, bland annat genom att utreda hur man tar vidare införandet av påstigning genom samtliga dörrar på fler stombussar i övriga avtalsområden utanför innerstaden där nyttan av en sådan förändring medför störst fördelar för resenärerna sett till bussarnas punktlighet och restid samt under 2025 utifrån utredningens resultat gå vidare med införande på minst två busslinjer. Samt prioritera framdrift av det egna framkomlighetsarbetet och införandet av expressbussar i en sammanhållen process.

För att nå målen för kollektivtrafikandelen av motoriserade resor och bidra till klimatomställningen är en förbättrad restidskvot av högsta vikt, och för att åstadkomma det är ökad framkomlighet för busstrafiken avgörande. Trafiknämnden har påbörjat ett långsiktigt arbete med bred samverkan med väghållarna, i syfte att få till fler busskörfält för ökad busstrafik på tvären, prioritering av kollektivtrafiken i vägrummet, ökad signalljusprioritering och bättre strukturer för att kommunicera och koordinera planering av trafik. Framkomlighetsåtgärder ska särskilt beaktas för befintliga stombusslinjer och andra tungt belastade busslinjer där effekterna blir som störst. Takten för införandet av expressbusslinjer och genomförandet av framkomlighetsåtgärder måste öka. En viktig aspekt som kan göra stor skillnad är ett modernt, välfungerande signalprioriteringssystem.

Pendeltågstrafiken övertogs i mars genom ett nödavtal med SJ. Trafikleveransen har sedan dess stabiliserats på en högre nivå än tidigare. Även personalnöjdheten har förbättrats markant. Under året har trafiknämnden arbetat med att ta fram förslag på åtgärder för en tryggare, säkrare och bättre fungerande pendeltågstrafik. Arbetet med dessa åtgärder fortsätter i dialog med trafikutövaren och arbetstagarorganisationerna. För att utveckla dialogen med fackliga representanter inom kollektivtrafiken har trafiknämnden under 2024 arbetat med att etablera ett permanent trafiksamverkansforum där trafiknämndens trafikförvaltning, trafikutövare, facklig representation och politik ska mötas. Ett första konstituerande möte äger rum under hösten 2024. Forumet ska särskilt beakta arbetsmiljöfrågor och syftar till att utifrån dialogen, och i samråd med oberoende experter, undersöka hur kravställning och uppföljning avseende arbetsmiljö kan stärkas, samt hur dialog och samverkan i samband med större organisatoriska förändringar kan förbättras. Denna uppgift kvarstår att ta tag i när forumet är etablerat.

Kollektivtrafiken har en viktig roll för barns rättigheter i samhället genom att möjliggöra tillgänglighet till viktiga målpunkter. För att fler barn och föräldrar med barn ska välja att resa med kollektivtrafiken är det viktigt att den är anpassad efter deras behov. Samtidigt är det många barn som blir skjutsade till skolan eller till olika fritidsaktiviteter. När kollektivtrafiken

upplevs som attraktiv och tillgänglig för barn, får familjer incitament att resa kollektivt, samtidigt som barns resande i mindre utsträckning belastar familjens ekonomi. Under 2024 har förutsättningarna för barn och barnfamiljer att resa kollektivt väsentligt förbättrats. Lovkortet har utökats till alla lov och permanentats. Åldersgränsen för att resa gratis med vuxen har höjts från sju till elva år. Trafiknämndens arbete med att bättre anpassa kollektivtrafiken efter barns behov fortsätter.

Utöver trafikutbudet behöver resenärsmiljön bidra till ökat resande genom att det upplevs som attraktivt, tryggt och komfortabelt att resa med kollektivtrafiken. Här finns ett behov av att pröva och utveckla nya servicetjänster, i enlighet med det pågående uppdraget om bättre nyttjande av fastighetsbeståndet. Trafiknämnden uppdras att öka mängden kommersiella lokaler på stationer i kollektivtrafiken med fokus på utökad försäljning av mat, dryck och annan service. Vidare ska trafiknämnden föreslå ytterligare åtgärder för stationsutveckling som kan övervägas inför investeringsplanen 2026. Av förslaget ska åtgärdernas beräknade kostnad och omfattning framgå. Syftet är att erbjuda en attraktiv kollektivtrafik och öka intäkterna. Valet av platser bör ta sin utgångspunkt i erfarenheterna från trafiknämndens utvecklingsstrategi öka servicetjänster och intäkter.

Trafiknämnden kommer under 2025 att fortsätta arbetet med datadriven digital marknadsföring. Målsättningen är att göra fler och mer träffsäkra marknadsföringsinsatser i syfte att öka kollektivtrafikens attraktivitet.

För resenären är god information om resmöjligheter och hinder en viktig drivkraft för att välja kollektivtrafiken. Att säkerställa fortsatt utveckling av trafikinformationen är därmed ett arbete som bidrar till ökat resande och ökade intäkter. Förbättrad störningsinformation, ökad precision i prognoser och ökade möjligheter till personanpassad trafikinformation är ett par exempel på insatser i fokus, vid sidan av det omfattande arbetet med att ersätta och modernisera bakomliggande system.

Den digitala utvecklingen skapar nya möjligheter att anpassa trafikinformationen efter varje enskild resenär och att skicka riktad information baserad på personliga preferenser. Även information om hur lång tid det tar att promenera till nästa hållplats kan förmedlas vid exempelvis busshållplatser. Att trafikinformationen fungerar bra för personer med funktionsnedsättningar är särskilt viktigt.

Dialogen kring besöksnäringens trafikbehov fortsätter att utvecklas, både allmänt och som en del av insatser för att förlänga besöks säsongen. En del i detta arbete är att utveckla förbättrad besöksinformation till resenärer. Därför uppdras trafiknämnden i samråd med klimat- och regionutvecklingsnämnden att undersöka möjligheterna att i högre grad

nyttja sjötrafikens fysiska och digitala resenärsmiljöer som plattformar för besöksnäringssinformation, dock så att trafikinformation hålls separerad. Uppdraget bör genomföras i samverkan med regionala aktörer såsom Stockholm Archipelago.

Region Stockholm och de upphandlade verksamheterna ska vara attraktiva arbetsgivare som lockar människor att arbeta för Stockholmsregionens utveckling. Personalen i kollektivtrafiken arbetar varje dag för att resenärerna ska möta en välfungerande kollektivtrafik. Personalen ska ha goda arbetsvillkor. Trafiknämnden ställer numera krav på att trafikutövaren ska arbeta aktivt med frågor rörande arbetsvillkor, attraktiv arbetsplats, jämn könsfördelning och kulturell mångfald. Trafiknämnden ställer också krav på rapportering i dessa avseenden. Region Stockholm har även tagit fram en ny inköspolicy med krav kopplade till bland annat arbetsvillkor, avtalsuppföljning och underentreprenörer. Trafikutövare ska ha anställningsvillkor för sina medarbetare som medverkar till yrkesstolthet och vilja att stanna kvar i yrket, samt bidrar till kollektivtrafikens utveckling.

Nya sätt att resa kollektivt ger nya resenärer

Genom ett utbud som utökas i tid, rum och möjligheter nås nya resenärer. Trafiknämnden har under året fortsatt arbetet med att möjliggöra kombinerade cykel- och kollektivtrafikresor. Möjligheten att ta med sin cykel på tvärbanan permanentas från 2025 och medtag på andra lokalbanor utreds.

Att kunna resa senare på kvällen och tidigare på morgonen innebär inte bara en ökad frihet för individen. Det underlättar också för tiotusentals länsinvånare som jobbar på oregelbundna tider. Under det gångna året har trafiknämnden utrett möjligheterna till nattrafik på pendeltåget och sett över möjligheterna till nattrafik inom övriga trafikslag. Hela länet och trafik över länsgränsen ska beaktas. Trafiknämnden uppdras att inför trafikförändringsprocessen 2026 förbereda ett pilotprojekt med nattpendeltågstrafik utifrån nattrafikutredningens slutsatser.

Stockholms län har landets tredje största landsbygdsbefolkning. Utmaningar och möjligheter i länets glesare delar skiljer sig från tätorterna och kräver sina egna insatser samtidigt som samspelet mellan stad och land är helt avgörande för Stockholmsregionens utveckling. Trafiknämnden har under året bedrivit ett pilotförsök med anropsstyrd trafik på Mörkö som fallit väl ut. Resandet har ökat utan att mer resurser har tagits i anspråk.

Kollektivtrafiken - avgörande för den gröna omställningen

Kollektivtrafiken är motorn för den gröna omställningen i Stockholmsregionen. Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna ska öka i högre takt genom att kollektivtrafik, cykel och gång främjas. Med en grön mobilitet kan Stockholmsregionens klimatpåverkan och trängsel minska. Inför år 2026 ska trafikförändringsprocessen fokuseras på att stärka kollektivtrafiken där potentialen för överflyttning från bil till kollektivtrafik är stor.

Redan idag är Stockholm den första huvudstadsregionen i världen där all kollektivtrafik på land drivs helt av förnybara bränslen. SL:s bussar drivs idag med eldrift eller förnybara drivmedel som biogas, etanol och biodiesel. Trafiknämnden kommer att ha fortsatt stort fokus på energieffektiviseringar där en helt eldriven busstrafik är målsättningen.

Arbetet fortgår med att öka mängden egenproducerad el, detta sker inom ramen för de uppdrag som finns kopplade till elproduktion både inom trafiknämnden och regionstyrelsen. Trafiknämnden intensifierar under 2025 ett strategiskt arbete med att kraftigt öka antalet solcellsanläggningar vid de egna fastigheterna och anläggningarna. Detta minskar kostnaderna för Region Stockholms inköp av energi och minskar koncernens klimatavtryck.

För sjötrafiken fortsätter den gröna omställningen med målsättningen om en 100 procent förnybar sjötrafik år 2030 med minskad energianvändning miljöpåverkan och utsläpp. Region Stockholm står inför ett omfattande tekniskifte och investeringar kommer att göras i laddinfrastruktur som ger förutsättningar för nya el- eller hybridfartyg, under förutsättning att det historiska tonnaget bevaras. Ett test med bärplansbåt mellan Ekerö och Stockholm pågår i sex månader under isfri period. För att ta det arbetet vidare uppdras trafiknämnden att initiera en testbädd för ny teknik och innovativa lösningar i skärgårdstrafiken. Arbetet med den gröna omställningen fortsätter och medel avsätts till de identifierade investeringsutgifterna för genomförandet av handlingsplanen för grön omställning 2025–2030. Trafiknämnden ska fortsättningsvis arbeta proaktivt med att söka och tilldelas EU-medel som medfinansiering av utbyggd infrastruktur samt för att stödja klimatomställningen.

Trafiknämnden hanterar en omfattande verksamhet inom drift, investering och utbyggnad, vilket har en stor klimatpåverkan. Under 2024 togs en handlingsplan för grön omställning fram som omfattar utsläpp inom kategorierna scope 1 och 2. Parallellt med detta arbete utarbetas en koncernövergripande klimathandlingsplan för att tydliggöra vägen mot klimatneutralitet till 2035. För att intensifiera arbetet med att minska

utsläppen inom scope 3, de konsumtionsbaserade utsläppen, behöver en kartläggning tas fram av trafiknämnden och en övergripande sammanställning av konkreta åtgärder föreslås, till exempel vad gäller upphandlingar och byggprojekt. (Se mer under avsnitt 1.4 Genomförande av klimathandlingsplanen)

En trygg kollektivtrafik för resenären

Utvecklingen av trygghetscentralen, samverkan med fastighetsägare, kommuner, Trafikverket, Polisen och civilsamhället för trygghetsskapande åtgärder fortsätter och arbetet med utbyggnaden av trygghetskameror för att täcka de vita fläckar som finns i och i anslutning till kollektivtrafiken fortgår.

Nu byggs framtidens kollektivtrafik

Befolkningen i Stockholms län ökar vilket innebär såväl utmaningar som möjligheter. Kollektivtrafiken byggs ut för att fler ska kunna nyttja den. Region Stockholm har tillsammans med stat och kommuner sedan tidigare beslutat om en utbyggnad av tunnelbanan i enlighet med Stockholmsförhandlingen. Det är en samlad partsfinansierad investering i utbyggnaden av Stockholms tunnelbana vilket gör det till den största förstärkningen av tunnelbanan sedan 1960-talet och ger Stockholms län möjligheter att växa hållbart och förutsättningar att resa klimatsmart.

Tunnelbanan byggs ut till Arenastaden, Barkarby samt Nacka och Söderort. Utbyggnaden till Nacka och Söderort kopplas samman med Hagsätralinjen, vilket skapar ökad kapacitet för den befintliga tunnelbanan genom centrala Stockholm. Dessutom ska depå- och fordonskapaciteten utökas. Våren 2017 träffades ett avtal om ytterligare en station, Södra Hagalund samt tunnelbana till Älvsjö som en del i Sverigeförhandlingen. Utbyggnaden innebär att totalt arton stationer tillkommer i systemet och det ger en ökad tillgänglighet för boende och verksamma inom Stockholms län.

Under 2025 kommer allt berg att vara utsprängt för alla pågående tunnelbaneprojekt. Även de djupa schakten för hissar och rulltrappor blir klara under året. Parallellt med bergarbetena pågår stora betongarbeten. Under 2025 börjar även tekniska installationer komma på plats i arbetet med att omvandla bergtunnlarna till tunnelbana.

Arbetet med att bygga ut depån i Högdalen närmar sig slutet. Alla nya byggnader inne på Högdalsdepån blir klara under 2025, liksom arbetet med en ny anslutningstunnel till tunnelbanans Farstagen.

Tunnelbanan till Älvsjö är fortfarande under planering och tar stora steg mot byggstart under 2025. Miljödom, järnvägsplan och detaljplaner ska

vinna laga kraft under året och en del förberedande arbeten börjar märkas ovan jord. Tunnelbanans gula linje kommer att byggas som den första förarlösa tunnelbanelinjen i Sverige. För bussar och spårfordon går den teknologiska utvecklingen av automatisk drift snabbt framåt runt om i världen. I framtiden kommer sannolikt en betydligt större del av kollektivtrafiken köras förarlöst. Om automatisk drift i framtiden ska kunna införas på fler ställen, behöver det ske på ett klokt, kontrollerat och kostnadseffektivt sätt.

Parallellt med tunnelbanans utbyggnad fortsätter arbetet med objekten inom Sverigeförhandlingen, Spårväg Syd och förlängningen av Roslagsbanan till city.

Ny spårbunden kollektivtrafik byggs idag ofta med plattformsbarrärer. En starkt bidragande orsak till detta är den ökade säkerheten för resenärer. Existerande spårtrafik i Region Stockholm kan förses med plattformsbarrärer. För att kunna avgöra var det är lämpligt att införa behöver frågan om plattformsbarrärer utredas. Trafiknämnden uppdras att utreda en plan för införande av plattformsbarrärer i kollektivtrafiken. Utredningen ska ta fram en ekonomisk kalkyl och redogöra för vilka stationer i kollektivtrafiksystemet som är mest prioriterade för införande av plattformsbarrärer. Utredningen ska beakta erfarenheter från tidigare arbete. Kostnadseffektiva sätt att bygga plattformsbarrärer ska utvärderas och ett eventuellt framtida införande ska ta hänsyn till när investeringsutrymme finns.

Inom ramen för utbyggnationen av tunnelbanan Älvsjö-Fridhemsplan utreds plattformsbarrärer, denna utredning blir klar under hösten 2024. Plattformsbarrärer är en viktig fråga utifrån flera olika perspektiv, där suicidprevention och förhindrande av allvarliga olyckor är det främsta. Dessutom förbättrar det inomhusmiljön och underlättar för automatiserad drift, vilket det kommer bli på tunnelbanan Älvsjö-Fridhemsplan.

Tvärbanans utbyggnad till Kista har drabbats av betydande utmaningar under 2024, men projektet fortsätter. Trafiknämnden arbetar vidare med uppdraget att underteckna en avsiktsförklaring om kollektivtrafikförsörjning av Norra Djurgårdsstaden genom en förlängning av Spårväg City till Ropsten.

En systemövergripande behovsanalys har genomförts av hur framtidens tunnelbane- och spårtrafik behöver utvecklas för att uppnå kollektivtrafikens resenärsandelsmål och för att avlasta det befintliga systemet. Behovsanalysen har identifierat prioriterade dragningar i utbyggnaden av kollektivtrafiken och därmed nästa steg.

Trafiknämnden uppdras att ta vidare behovsanalysen för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad och som ett led i detta genomföra en lokaliseringsutredning av tunnelbana till Bromma Parkstad. För detta avsätts 50 miljoner kronor över två år. Syftet är att säkra att det finns ordentliga underlag om investeringsobjektet inför eventuella framtida finansieringsdiskussioner med stat och berörda kommuner. Parallellt med detta ska arbetet med övriga slutsatser från behovsanalysen fortsätta. Detta ska inte föregå möjligheterna att kunna ingå en finansiell överenskommelse med andra parter som är en förutsättning för att kunna realisera en möjlig utbyggnad. Syftet är att säkra att det finns ordentliga underlag för finansieringsdiskussioner om viktiga infrastrukturprojekt med staten och berörda kommuner.

Goda tekniska beslutsunderlag ger bättre förutsättningar för korrekt planering och kostnadsbedömning, vilket varit en brist i flera tidigare regionala överenskommelser och en av flera förklaringar till fördringar. Inom arbetet såväl när det gäller lokaliseringsutredningen till Bromma Parkstad som mer allmänt i arbetet med att ta vidare behovsanalysen är kommunikation och samarbete med berörda kommuner av stor vikt.

En trygg kollektivtrafik för resenären

Utvecklingen av trygghetscentralen, samverkan med fastighetsägare, kommuner, Trafikverket, Polisen och civilsamhället för trygghetsskapande åtgärder fortsätter och arbetet med utbyggnaden av trygghetskameror för att täcka de vita fläckar som finns i och i anslutning till kollektivtrafiken fortgår.

Skärgårds- och pendelbåttrafiken ska utvecklas

Region Stockholm bedriver både skärgårds- och pendelbåttrafik. Det finns en stor potential att använda länets vattenvägar mer effektivt och bygga ut sjötrafiken. På det sättet kopplas bostadsområden, stadsdelar, ösamhällen och kommuner ihop med varandra, vilket leder till att byggbar mark tillgängliggörs, genvägar skapas och vägar liksom övrig landbaserad kollektivtrafik avlastas.

För att förbättra sjötrafikens kostnadseffektivitet och kapacitet, och för att nå klimatmålen kommer Region Stockholm snarast att investera i nytt egenägt tonnage. Detta för att få mer ändamålsenliga fartyg och för att delar av det befintliga tonnage har nått sin tekniska livslängd. Under år 2024 har sjötrafikutredningen del 2 beslutats och åtgärdsvalsprocess har startat för skärgårdsfartyg och för laddinfrastruktur. Åtgärdsvalsstudier för övriga fartygstyper kommer att påbörjas i enlighet med utredningens inriktning och slutsatser. Sjötrafikutredningen föreslår investeringar på cirka en

miljard kronor fram till år 2035 i egenägda fartyg och laddinfrastruktur på cirka 100 miljoner kronor.

Utredningen och investeringsbehoven blickar fram till efter år 2050. Åtgärdsvalsstudier för skärgårdsfartyg och laddinfrastruktur ska färdigställas under första halvåret 2025 för att fatta ett inriktningsbeslut och gå in i investeringsprocessen. De totala investeringsutgifterna ska arbetas in i investeringsplanen för Budget 2026 i enlighet med de ekonomiska beslutsunderlag som följer. Trafiknämnden ges i uppdrag att, för framtidens tonnage och laddinfrastruktur, genomföra åtgärdsvalstudie för att under våren 2025 fatta ett inriktningsbeslut inför investeringsprocess 2026. De totala investeringsutgifterna arbetas in i investeringsplanen 2026–2035.

Region Stockholm bedriver ett arbete för regional utveckling och utveckling av Stockholms skärgårdssamhällen för en levande skärgård året runt. Trafiknämnden har ett pågående arbete med att aktivt bidra till genomförandet av landsbygds- och skärgårdsstrategin och deltar aktivt i klimat- och regionutvecklingsnämndens dialoger och insatser. Syftet är att utveckla skärgården mot levande skärgårdssamhällen på kärnöarna samt säsongsförlängning av besöksnäringen i skärgården.

Dialogen kring besöksnäringens trafikbehov fortsätter att utvecklas, både allmänt och som en del av insatser för att förlänga besökssäsongen. En del i detta arbete är att utveckla förbättrad besöksinformation till resenärer.

Hela resan-perspektivet i land- och sjötrafiken

Bytesmöjligheterna mellan land- och sjötrafik ska fortsatt förbättras. En del av detta arbete är att förbättra realtidsinformationen till resenärerna. Arbetet med att säkerställa ökad samordning mellan båt- och busstrafik fortsätter inom ramen för översynen av trafikplaneringsprocessen och en översyn pågår av om viten kan undantas för bussar som behöver vänta in fartyg.

För kopplingen mellan land- och sjötrafik är replipunkterna viktiga knutpunkter där skärgårdens öar öppnas upp mot fastlandet. Dessa replipunkter måste utvecklas och moderniseras. För detta krävs nya resurser och en gemensam standard. Region Stockholm har sedan 2023 fått i uppdrag att ta ett större samordningsansvar för replipunkterna och höja standarden inom sina egna ansvarområden, exempelvis väderskydd och trafikinformation, samt verka för att replipunkterna blir tillgänglighetsanpassade och får toaletter, cykelparkeringar och serviceutbud. Sedan 2024 finns ett uppdrag om att inom ramen för samordningsansvaret bjuda in relevanta aktörer som kommuner,

Trafikverket, markägare och intresseföreningar till sektorsvisa dialoger om replipunkternas utveckling och modernisering. Syftet med samordningsansvaret är att tillsammans med berörda aktörer identifiera åtgärder, ansvar och eventuella kostnader, med målsättningen att höja standarden för replipunkterna. I arbetet ska tidigare analyser beaktas, exempelvis det under länsstyrelsens ledarskap framtagna replipunktslyftet.

Utredningen om parallella taxor i sjötrafiken har presenterats och visar på att dubbla biljettsystem, dubbla taxesystem och dubbla varumärken på samma sträcka är komplicerat, vilket varken gynnar resenärerna eller verksamheten. Med anledning av utredningens resultat kommer SL-taxan att införas på sträckan Stockholm-Vaxholm/Rindö. Även Waxholmsbolagets periodkort samt Ö-kort ska fortsatt gälla på sträckan. Nuvarande trafik på linje 83 permanentas i ett första steg, inom ramen för nuvarande skärgårdsavtal, med möjlighet att resa till SL-taxa året runt på denna sträcka. Trafiknämnden uppdras återkomma med förslag till beslut för införande av SL-taxa på sträckan där dagens parallellgående trafik utförs av Waxholmsbolaget och linje 83. I uppdraget ingår att föra dialog med de privata aktörerna som bedriver trafik idag i området samt föra dialog med andra berörda aktörer inför införandet av SL-taxa.

Waxholmsbolagets sjötrafik är en livsnerv för skärgårdens fastboende. Medan SL har enhetstaxa så har Waxholmsbolaget sex olika zoner som kan vara svåra för resenärerna att förstå sig på. Taxor och zoner är faktorer som påverkar reseefterfrågan och upplevelsen av en sammanhållen resa. Trafiknämnden uppdras att genomföra en översyn av Waxholmsbolagets samlade taxesystem och prissättning, i syfte att harmonisera och förenkla Waxholmsbolagets taxor och sortiment, samt minska utmaningarna vad gäller hantering av uppdelade taxor för SL och WÅAB.

En utredning av juridiska förutsättningar för biljettsamverkan med privata rederier har genomförts. Det arbetet ska fortsätta där ett pilotförsök ska identifieras och förberedas för att förbättra resenärsupplevelsen. Utöver detta ska även integrerad kommersiell sjötrafik införas i relevanta kanaler så som SL:s reseplanerare.

Pendelbåtstrafiken byggs ut

Resandet med pendelbåtstrafiken har ökat efter pandemin. Innan permanentning av försökslinjerna linje 83 mellan Vaxholm och Stockholm och linje 84 mellan Värmdö och Stockholm görs en översyn av den mest ändamålsenliga paketeringen i relation till övriga sjötrafikavtal i syfte att skapa långsiktighet, ökad flexibilitet och bättre förutsättningar för effektivt planerad trafik. Samtidigt planeras tre nya linjer att införas. Utbyggd pendelbåtstrafik kräver långsiktighet och samverkan. Arbetet med att ta

fram beslutsunderlag för att påbörja införandet av de utredda pendelbåtlinjerna Sundbyberg-Gamla stan, Norra Ulvsunda-Hägersten och Ropsten-Täby fortsätter. Samtidigt tas avsiktsförklaringar fram för de nya linjerna tillsammans med berörda aktörer så som Stockholms stad, Stockholms hamnar, Sundbyberg, Solna, Täby och Danderyd. Att utveckla möjligheterna att resa med pendelbåt adderar värde till kollektivtrafiken i stort. Som ett led i att öka attraktiviteten för pendelbåtstrafiken ska möjligheten till alkoholförsäljning på pendelbåtarna ses över.

En trygg färdtjänst

Den särskilda kollektivtrafiken, färdtjänsten, är en rättighet som utgår från att säkerställa jämlika möjligheter till deltagande i samhället och att tillgodose alla invånares behov av att röra sig fritt. I Stockholms län ska alla ha rätt till att leva ett gott liv, och Region Stockholm har ett särskilt ansvar att tillgodose länets invånare med en välfungerande färdtjänst. Arbetet med att säkerställa korta handläggningstider, förbättrad digital resenärsinformation och en god resenärsupplevelse ska fortsatt vara prioriterat. Under 2024 togs beslut om ett nytt trafikhanteringssystem som ger förutsättningar för att fortsätta arbetet med att förbättra resenärsinformationen, såsom fortsatt utvecklingsarbete med en app för färdtjänstens resenärer. Region Stockholm ska fortsätta arbetet med att modernisera och förenkla tillståndsgivningen i samverkan med kommunerna. Som ett led i detta ges trafiknämnden i uppdrag att ta fram en plan för en mer förenklad och automatiserad tillståndsgivning av färdtjänsttillstånd.

1.3 Kraftsamling för hållbar regional utveckling

Växla upp det regionala utvecklingsuppdraget

Region Stockholm ska växla upp det regionala utvecklingsuppdraget, och därmed accelerera arbetet inom de prioriterade nyckelområdena i rapporten Läget i Stockholmsregionen. Detta krävs för att uppnå målen i den regionala utvecklingsplanen och andra styrande dokument. För att stärka Stockholmsregionens konkurrenskraft och hållbara utveckling krävs regional kraftsamling, utifrån de bästa exemplen från Sverige, Europa och världen. För fler jobb, växande företag, minskade utsläpp, bättre hälsa och ökad tillgänglighet.

En viktig utgångspunkt för det regionala utvecklingsarbetet är de sex utpekade nyckelområdena i Läget i Stockholmsregionen. Nyckelområdena är avgörande för att Region Stockholm når visionen om att bli Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion. Nyckelområdena är; snabba på omställningen för minskad klimatpåverkan; minska de inomregionala skillnaderna i livsvillkor; stärk kompetensförsörjningen och inkludera fler

på arbetsmarknaden; verka för en bättre bostadsförsörjning som möter invånarnas behov; säkerställ ett mer robust och pålitligt transportsystem samt säkra energiförsörjningen för ökad elektrifiering.

Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att allokera fem miljoner kronor till att stärka arbetet med de utpekade nyckelområdena i Läget i Stockholmsregionen. Som en del i det arbetet stärks organisationen för att säkerställa att nämnden har tillräckligt med kompetens, redskap och resurser för att kunna växla upp arbetet med att adressera de utmaningar som ovan nyckelområden stipulerar.

Region Stockholm har sedan 2019 ansvar för regional utveckling. Det regionala utvecklingsuppdraget behöver ständigt utvecklas och stärkas, inte minst genom att lära av andra regioners erfarenheter och goda exempel. Detta är viktigt för att fatta rätt strategiska beslut och vägval under kommande år kopplat till det regionala utvecklingsuppdraget. Klimat- och regionutvecklingsnämnden ges därför i uppdrag att, med beaktande av Region Stockholms och andra regioners erfarenheter, genomlys befintligt arbete med det regionala utvecklingsuppdraget och föreslå hur arbetet långsiktigt ska utvecklas och systematiseras för största möjliga genomslagskraft och måluppfyllnad.

Region Stockholm har under 2023 och 2024 utvecklat arbetet med Region Stockholms anslag för regional tillväxt och skärgårdsutveckling samt 1:1 regionala tillväxtåtgärder, genom att bland annat anta nya riktlinjer för finansiering av regional utveckling (RS 2022-0903) och genomföra mobiliseringsinsatser för att öka kunskapen bland regionala aktörer, och skapa en bredd bland projektägare inom olika regionala utvecklingsområden. Detta har lett till att allt fler aktörer betraktar Region Stockholm som en samverkanspart. Utifrån det arbetet som gjorts, finns behov av att ytterligare växla upp de regionala utvecklingsanslagen. Därför ges klimat- och regionutvecklingsnämnden i uppdrag att öka anslaget för regional tillväxt och skärgårdsutveckling med två miljoner kronor.

Regional kraftsamling för fungerande bostadsförsörjning

Antalet byggstarter för nya bostäder ligger i nuläget på oroväckande låga nivåer. Sedan tidigare finns ett uppdämt behov av bostäder i länet. Tillgång till bostäder är avgörande för tillväxt och jobbskapande. En variation av olika typer av bostäder i alla delar av länet skapar dynamik och möjligheter för fler. Under 2024 påbörjade Region Stockholm ett arbete med att undersöka möjligheterna att skapa en samverkansplattform för bostäder. Med avstamp i det arbetet ska Region Stockholm utveckla samverkan med kommunerna, marknadens aktörer och staten för att säkerställa en fungerande bostadsförsörjning i Stockholms län. Klimat- och

regionutvecklingsnämnden uppdras att stärka Region Stockholms roll i arbetet för en fungerande bostadsförsörjning. Nämnden ska bland annat inrätta ett internt bostadskansli för att bättre kunna strukturera arbetet med bostadsrelaterade frågor, samt initiera pilotprojekt med externa aktörer. Syftet är att tydligare kunna stötta kommuner och externa aktörer, samt bidra med ett bostadsperspektiv inom Region Stockholms övriga verksamhetsområden, antingen i pågående arbeten eller i dialoger med externa parter. För detta ändamål avsätts tre miljoner kronor.

Energiförsörjningen är avgörande för tillväxten och konkurrenskraften

Effekt- och kapacitetsbristen i Stockholms län hotar tillväxten, klimatomställningen och konkurrenskraften. Detta är en av de viktigaste frågorna för Stockholmsregionens fortsatta utveckling. Därtill har bland annat en utökad energiproduktion i havsområdena i svensk ekonomisk zon en stor potential för ökad inomregional energiproduktion. Klimat- och regionutvecklingsnämnden ska fortsätta med och intensifiera arbetet inom ramen för Regionalt elförsörjningsforum (REST), med fokus på att trygga energiförsörjningen i länet, i samverkan med Länsstyrelsen i Stockholm, Energimyndigheten, Svenska Kraftnät, Vattenfall, EON samt Stockholm Exergi.

Ökat fokus på kompetensförsörjningen i Stockholms län

Kompetensarena Stockholm är länets samverkansplattform för kompetensförsörjning, där aktörer från näringslivet, politiken, myndigheter och arbetsmarknadens parter samlas för att skapa samsyn kring länets kompetensutmaningar och genomföra åtgärder för att möta dessa. Under 2025 kommer arenan under Region Stockholms ledning att fokusera på tre centrala områden: inkludera individer som behöver stöd för att komma in på arbetsmarknaden, öka andelen som väljer yrkesinriktad utbildning, samt attrahera och behålla talanger och spetskompetens i Stockholmsregionen. Region Stockholm och Kompetensarena Stockholms i särklass största aktivitet för att säkra kompetensförsörjningen är Bazaren, Sveriges största rekryterings- och utbildningsmessa. Under 2025 uppdras regionstyrelsen att utreda möjligheten att genomföra en pilot där Bazaren vidareutvecklas med en mindre tematisk mässa, en så kallad delbazar. Till exempel med tema vård, då kompetensbehovet inom hälso- och sjukvården är stort.

Stärkt samverkan med näringslivet

Region Stockholm samlar representanter från länets näringsliv och andra relevanta aktörer i ett näringslivsråd. Näringslivsrådet är ett rådgivande organ som under 2025 kommer fokusera på att stärka Stockholmsregionens varumärke, förbättra Stockholmsregionens nationella och internationella tillgänglighet, säkerställa god infrastruktur och bostadsbyggande i

Stockholmsregionen samt stärka förutsättningarna för konkurrenskraft inom Tech och Life science.

Fordonsdalen är ett storregionalt samarbete som ska påskynda den gröna och digitala omställningen i fordonsindustrin för att säkra tillväxt och internationell konkurrenskraft. Under 2025 uppdras regionstyrelsen att tillsammans med andra behovsägare inrätta ett programkontor för att fortsätta utveckla Fordonsdalen till ett långsiktigt initiativ för att stötta Stockholmsregionens fordonsindustris gröna och digitala omställning.

Utvecklat klimatarbete i Stockholms län

Omställningen för minskad klimatpåverkan i Stockholms län behöver accelerera. Koldioxidbudgeten för Stockholms län konstaterar att de klimatpåverkande utsläppen behöver minska med minst tolv procent årligen om länet ska uppfylla sin del av Parisavtalet. Det innebär att kraftigt minska territoriella, konsumtionsbaserade och investeringsrelaterade klimatpåverkande utsläpp. Region Stockholm fortsätter arbetet med att genomföra Klimatfärdplan 2050 i tät samverkan med kommuner, näringsliv och akademi i länet. Under 2025 fortsätter samverkan inom Klimatarena Stockholm som är ett gemensamt initiativ av Region Stockholm och Länsstyrelsen i Stockholms län. Här samlas branscher som vill arbeta tillsammans kring målsättningar och effektiva åtgärder för ett minskat fossilberoende, minskad energianvändning och utveckling av cirkulära processer. I Budget 2024 gavs klimat- och regionutvecklingsnämnden i uppdrag att identifiera ett nytt verksamhetsområde för Klimatarena Stockholm. Utifrån den utredningen ska plast bli ett nytt verksamhetsområde, med initialt fokus på plast i bygg- och anläggningssektorn och sjukvården, som på sikt kan utvecklas. Ungefär hälften av utsläppen från el- och fjärrvärmesektorn kommer från förbränning av fossil plast, och utsläppen från sektorn har inte minskat i samma takt som andra utsläppskällor i länet. Därför uppdras klimat- och regionutvecklingsnämnden att utveckla ett nytt verksamhetsområde inom Klimatarena Stockholm där fokus är att minska utsläppen från plast.

En tillgänglig och livskraftig skärgård

Stockholms län ska planeras för att ge invånarna förutsättningar att bo, arbeta och leva i livskraftiga lokalsamhällen oavsett var de bor i länet. Region Stockholm arbetar för att främja levande skärgårdssamhällen året runt. Ett arbete med att främja samverkan och sträva mot landsbygds- och skärgårdsstrategins mål fortsätter 2025 genom att utveckla dialogen med kommunerna och andra regionala aktörer. Det omfattar såväl näringslivsutveckling som samhällsservice, trafik och bostäder.

Region Stockholm vill bidra till att skapa en attraktiv och hållbar skärgård för både boende, besökare och företag, och som utgår från varje ös unika förutsättningar. Under 2024 beslutade klimat- och regionutvecklingsnämnden om en handlingsplan för säsongsförlängning i skärgården i syfte att stärka möjligheterna att bo, verka och besöka skärgården utanför säsong. År 2025 ska arbetet med att genomföra de aktiviteter och åtgärder som står i den nyligen beslutade handlingsplanen påbörjas, och därför tillförs klimat- och regionutvecklingsnämnden tre miljoner kronor för uppdraget med att fortsätta genomförandet av säsongsförlängning genom bland annat ett pilotprojekt i skärgården.

Regionalt samarbete för ökad livsmedelsproduktion i Stockholms län

Det rådande säkerhetspolitiska läget betonar frågan om en tryggad livsmedelsförsörjning. I Stockholms län är livsmedelsproduktionen låg och livsmedelsproducenterna står inför stora utmaningar. Under 2022 genomförde klimat- och regionutvecklingsnämnden en intressentdialog med primärproducenter och förädlare av livsmedel. Det finns ett intresse och behov bland dessa för samverkan inom området. Det regionala samarbetet för livskraftiga gröna näringar för ökad primärproduktion och förädling ska därför stärkas i syfte att främja beredskap, innovation och företagsutveckling och öka andelen närproducerade livsmedel och hållbara offentliga måltider. Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att fortsätta genomförandet av den regionala livsmedelsstrategin och etablera ett livsmedelskluster. Arbetet ska ske i samverkan med Lantbrukarnas Riksförbund, Länsstyrelsen i Stockholms län och andra relevanta aktörer. För detta avsätts 2,5 miljoner kronor inom ram.

Stärkt genomförande av den regionala utvecklingsplanen

Tillsammans med Stockholmsregionens aktörer, inklusive länets kommuner, pågår ett arbete med att ta fram en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Planen är ett gemensamt verktyg och en färdväg till framtidens Stockholmsregion med sikte på år 2060 och kommer tydligt att koppla an till de tre hållbarhetsaspekterna. Den nya regionala utvecklingsplanen ska antas av regionfullmäktige våren 2026.

Under 2025 fortsätter planeringen av den nya regionala utvecklingsplanens genomförandefas. Region Stockholm föreslår en formaliserad process för samverkan, med kontinuerlig dialog över året som möjliggör ett arbetssätt där aktiviteter och insatser anpassas utifrån förändrade förutsättningar och behov. Processen ska vara väl förankrad bland Stockholms läns olika aktörer.

Hållbara trafikslag är enligt Region Stockholm prioriterade utifrån såväl framkomlighet som minskade utsläpp. Regionstyrelsen uppdras i samråd med klimat- och regionalutvecklingsnämnden att ta fram förslag på hur reseandelsmålet i den regionala utvecklingsplanen, i huvudsak utifrån befintliga underlag och analyser, kan brytas ned sektorsvis för att tydliggöra de olika transportmedlens andel i transportbehovet i olika områden till 2040 och 2060. Klimat- och regionutvecklingsnämnden ska stötta regionstyrelsen i detta arbete, som en del i arbetet med utpekat nyckelområde i läget i Stockholmsregionen. Syftet är att tydliggöra den utveckling som behöver ske inom respektive trafikslag för att nå reseandelsmålet och användas i den regionala utvecklingsplanens genomförandefas.

I samrådsförslaget för RUFSS 2060 har ytterligare regional grönstruktur pekats ut i de yttre regiondelarna och nya samband över länsgränserna föreslagits. Regionstyrelsen kommer ta fram ett uppdaterat kunskapsunderlag för den regionala grönstrukturen inför färdigställandet av den nya regionala utvecklingsplanen, där de särskilda förutsättningarna i de gröna kilarna omhändertas i syfte att utveckla och bevara grönstrukturen i Stockholms län.

Infrastruktur med fokus på hållbara transportmedel

Under 2024 har Region Stockholm påbörjat arbetet med att revidera länsplan för regional transportinfrastruktur som ska fastställas av regionfullmäktige våren 2026. Direktiv från regeringen, baserat på regeringens infrastrukturproposition, väntas komma i början av 2025 och dialog med länets kommuner har inletts inför framtagande av ett remissförslag till länsplan, som planeras skickas ut i mitten av 2025. Det är viktigt att länsplanen tydligt hänger ihop med den nya regionala utvecklingsplanen, trafikförsörjningsprogrammet, och klimatfärdplan 2050, och kopplar samman med dess mål och principer.

Processen pågår för att ta fram Nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037. Under våren 2024 yttrade sig Region Stockholm om Trafikverkets inriktningsunderlag. Regeringen måste gå från prognosstyrning till målstyrning i infrastrukturplaneringen för att möjliggöra högre måluppfyllelse av såväl de transportpolitiska målen som de nationella klimat- och miljömålen och främja en utveckling av hållbara transporter. Den ekonomiska ramen behöver öka för att både klara vidmakthållande och investeringar i ny infrastruktur. I Stockholms län finns stora behov av underhåll både inom väg- och spårinfrastrukturen, som idag hämmar funktionaliteten i systemet. Med Stockholms läns särskilda förutsättningar som nationell knutpunkt för rälsbundna transporter behövs betydande investeringar i infrastrukturen. I ett mer

transporteffektivt samhälle skapas förutsättningar för snabbare resor samtidigt som samhällskostnaderna minskar.

Under 2024 har regionstyrelsen tillsammans med trafiknämnden sett över hur nämndernas arbete kan samordnas vad gäller resurssättning, samverkansformer, incitament, ledningsstruktur och åtgärder i relevanta styrdokument. Regionstyrelsen och trafiknämnden ska fortsätta insatserna inom 2024 års budgetuppdrag rörande trafikslagsövergripande samarbete. Arbetet med insatserna ska redovisas inom ordinarie ledning och styrning.

Regionstyrelsen har tillsammans med trafiknämnden under 2024 även sett över hur andelen som reser med gång, cykel och kollektivtrafik i Stockholmsregionen kan fortsätta öka för att nå trafikmålen i den regionala utvecklingsplanen och trafikförsörjningsprogrammet. Arbetet visar att det krävs kombinerade åtgärder för att öka de hållbara transportslagens konkurrenskraft, bland annat genom en kombination av statliga, regionala, kommunala och privata verktyg och styrmedel. Regionstyrelsen uppdras därför att i samråd med trafiknämnden fortsätta den trafikslagsövergripande samverkan genom att ta fram paketlösningar med externa aktörer, för ett effektivare genomförande, med åtgärder för att öka reseandelen med kollektivtrafik, gång och cykel. Regionstyrelsen uppdras att även föreslå en modell för hur regioner kan få ett större regionalt förfogande över trängselskatteintäkter i syfte att kunna styra mot ökad transporteffektivitet.

Region Stockholm har sedan år 2020 varit adjungerade medlemmar i det samägda bolaget Oslo-Stockholm 2.55. Stråket Oslo–Stockholm är numera en av EU:s prioriterade järnvägskorridorer, vilket innebär att stråket prioriteras högre när medel för att förbättra infrastrukturen ska fördelas. Region Stockholm ser stråket som en prioriterad järnvägsförbindelse och därför uppdras regionstyrelsen att skyndsamt utreda förutsättningarna för att Region Stockholm ska gå in som delägare i Oslo-Stockholm 2.55. Uppdraget ska åiterrapporteras som beslutsunderlag senast 1 mars 2025.

Region Stockholm ska fortsätta med de regionala cykelförhandlingarna som påbörjades 2022 och har berört nya stråk under 2023 och 2024. Regionstyrelsen uppmanar samtidigt kommuner att ansöka om medel för att bygga ut det regionala cykelvägnätet inom ramen för arbetet med länsplan. För att lyckas nå Region Stockholms trafikmål behövs förbättrade mätmetoder som visar reseandeutvecklingen för cykel och gång. Regionstyrelsen uppdras att i samråd med trafiknämnden säkerställa tillförlitliga data och modellering, med fördel i samverkan med externa aktörer, för att kunna mäta reseandelen med cykel i enlighet med målet i den regionala utvecklingsplanen. Om möjligt ska det kunna understödja det

sektorsvisa arbetet. Trafiknämnden ska stötta regionstyrelsen i att ta fram cykeldata och cykelanalys, bland annat genom kollektivtrafikbarometern.

Stockholmsregionen har tre universitet som alla kan anses vara världsledande inom olika områden, Kungliga tekniska högskolan, Stockholms universitet och Karolinska institutet. Att utveckla samarbetet mellan universiteten, berörda kommuner och Region Stockholm för att skapa bättre resmöjligheter och fler ytor för bostadsutveckling vore enligt Region Stockholm önskvärt. Dialogen om detta är viktig att fortsätta.

En konkurrenskraftig innovations- och forskningsregion

Forskning, utveckling och innovation ska vara en självklar och välintegrerad del i alla verksamheter som finansieras av Region Stockholm. Genom att stimulera forskning och utveckling skapas förutsättningar för ökad kvalitet och effektivisering genom den nya kunskap som forskning och innovation genererar.

Den kliniska forskningen driver utvecklingen av hälso- och sjukvården och är en grundförutsättning för evidensbaserad vård. Möjligheten för patienter att delta i kliniska studier säkrar också tillgång till vård i framkant. Region Stockholm ska i samverkan med näringslivet och hälso- och sjukvården verka för fler kliniska prövningar. När allt fler patienter vårdas på primärvårdsnivå måste även forskningen följa med ut från sjukhusen. Regionstyrelsen ska arbeta vidare med att stärka primärvårdens andel av forskningsmedlen samt med hur forskningen inom hälso- och sjukvården kan stärkas på systemnivå. I Region Stockholms hälso- och sjukvård finns många starka akademiska miljöer tillsammans med universitet och life science-industri.

Life science är en av de största och viktigaste näringarna i Stockholmsregionen. Det gör den viktig både för regional och nationell tillväxt och för Sveriges internationella attraktionskraft. Region Stockholm arbetar med full kraft tillsammans med relevanta aktörer att genomföra life science-strategin. Under 2024 undertecknade Region Stockholm och Region Uppsala en samverkansöverenskommelse i syfte att etablera ett gemensamt life science-kluster. Ambitionen är att stärka vårt gemensamma kluster för life science och öka konkurrenskraften, med målet att Stockholm-Uppsalaregionen ska bli en av världens ledande life science-regioner.

En grundförutsättning för både den kliniska forskningen och life science-industrin är att kunna genomföra studier inom hälso- och sjukvården, vilket kräver tillgång till både patienter och patientdata. Region Stockholm ska vara en god partner för såväl offentliga aktörer som företag, och därför

ska regionstyrelsen under 2025 verka för att skapa en tydligare process och en väg in för life science-aktörer. För att Region Stockholm ska kunna dra nytta av utvecklingen och tillgodogöra sig ny teknik som artificiell intelligens behöver Region Stockholms strategiska arbete när det gäller insamling, organisation, lagring och utlämnande av data ytterligare stärkas. Som en del i implementeringen av AI kommer därför en koncernövergripande datastrategi tas fram.

Ett starkt och fritt kulturliv

Stockholmsregionen har ett rikt kulturliv med en mångfald av röster, scener och konstnärliga uttryck. Kulturlivet är en av demokratins hörnstenar. Det finns ett stort värde av ett levande kulturliv, såväl för den enskilde individen som för samhället. Det stärker länets demokratiska utveckling, bevarar vårt kulturarv och bidrar till Stockholmsregionens attraktionskraft och utveckling. Kulturlivet bidrar till folkhälsan och skapar ett socialt kitt mellan medborgare. Kulturen är ett av Region Stockholms fyra kärnområden.

Det fria kulturlivet är en central fråga för Region Stockholms kulturpolitik liksom att göra tillgången till kultur mer jämlik. Kulturutbudet ska spegla den mångfald av livserfarenheter som finns i länet för att nå en bredare publik med kulturuttryck. Kulturlivet bygger vårt läns särart och är en unik tillgång som, inte minst i ekonomiska orostider, behöver värnas. Politikens uppgift är att möjliggöra detta men fortsatt hålla principen om en armlängds avstånd. Stora nationella nedskärningar har lämnat kulturaktörer, idrottsföreningar och folkbildningsaktörer i en svår ekonomisk situation. Region Stockholms stöd till dessa aktörer är ett viktigt bidrag till en växande, kreativ och hållbar region. Det fria kulturlivets förutsättningar behöver värnas genom att öka stödet inom nuvarande stödformer, verksamhetsstöd och projektstöd. För detta ändamål avsätts ytterligare fem miljoner kronor.

Kulturnämndens stöd till kulturaktörer ska bidra till ett konstnärligt, kvalitativt och angeläget kulturutbud med både spets och bredd. Samtidigt som kulturnämnden fortsatt ska värna det fria kulturlivet och slå vakt om den konstnärliga friheten, ska kraven på stödmottagare vara höga för att stävja fusk och oegentligheter. Kulturnämnden ska säkerställa att medel används korrekt, inte minst kopplat till de kvantitativa stödformerna. Det finns fortsatt behov av att vidareutveckla stödets utformning och aktivt följa upp användningen för att säkra legitimiteten.

Region Stockholm ska möjliggöra för fler barn att delta i kulturlivet och ta del av andras skapande. Detta genom att sänka trösklar och främja en

geografisk spridning av kulturutbudet. Arbete med att instifta ett kulturpris riktat till barn och unga i åldersspannet 15–25 år pågår.

Folkhögskolor och studieförbund är centrala i det svenska demokratiska samhället. Kulturnämndens stöd till folkbildningen omfattar bidrag till de rörelsedrivna folkhögskolorna i länet och ett mobilitetsstöd som kompenserar de folkhögskolor i landet som tar emot elever från Stockholms län. Folkhögskolornas utbildningsform är en del av ett levande kulturliv, bildning och kompetensförsörjning i länet. Kulturnämnden har beslutat att ersättning till folkhögskolor inom länet ska utgå från den överenskomna mobilitetsersättningen med en stegvis upptrappning under 2024 och 2025 för att harmonisera år 2026.

Studieförbunden är viktiga mötesplatser som bidrar till bildning och kultur som låter fler tänka större. De är möjliggörare för många kulturarrangörer och för föreningslivet. Stöden till studieförbunden är en viktig del av Region Stockholms bidrag till länets kulturliv.

Regionbiblioteket stödjer folkbiblioteken och främjar samarbeten mellan dem i prioriterade frågor. Regionbibliotekets läs- och skrivfrämjande arbete fortskrider.

Kulturuttryck i hälso- och sjukvården samt i kollektivtrafiken berikar vardagen för länets invånare och bidrar till levande och tryggare offentliga miljöer. Genom konstnärlig gestaltning bidrar Region Stockholm till goda vårdmiljöer samt skapar en välkomnande och attraktiv miljö för patienter och personal. Den stora efterfrågan på konst, inte minst i eftersatta vårdmiljöer, kombinerat med att allt fler verksamheter nu hyr lokaler av privata fastighetsägare innebär att konstbeståndet inte räcker till. Detta resulterar i att de vårdmiljöer som mest behöver ses över inte får någon konst. Det råder även stor brist på konst som riktas till barn och unga i beståndet. Kulturnämnden uppdras därför att utreda en finansieringsmodell för konstnärlig gestaltning och inköp av konst som värnar och kompletterar procentsregeln.

Kompetenscentrum för kultur och hälsa arbetar med evidensbaserad kunskapsutveckling och kunskapsspridning med grund i forskning. Kulturnämnden uppdras att med tillförda medel om fem miljoner kronor finansiera Kompetenscentrum för kultur och hälsa. Kulturnämnden ska fortsatt uppmana verksamheten att söka medfinansiering i syfte att skala upp verksamheten och bidra till ett stärkt kunskapsläge.

Flera aktörer som tidigare tilldelats projektstöd för kultur och hälsa har kontinuerlig verksamhet och skulle gynnas av större långsiktighet.

Kulturnämnden uppdras därför att omforma projektstöd kultur och hälsa till verksamhetsstöd och projektstöd.

Kulturnämnden ska, i dialog med trafiknämnden, ta vidare steg i arbetet med att upplåta platser för fri kulturutövning i kollektivtrafiken. Att samarbeta på nya sätt med länets kulturarrangörer kan både utveckla SL:s periodkorts attraktivitet och underlätta för kulturarrangörerna att nå en större publik genom SL. Kulturnämnden uppdras att i samråd med trafiknämnden utreda hur ett samarbetsprojekt mellan kulturarrangörer och SL kan utformas. Syftet är att öka attraktiviteten för SL:s periodkort och samtidigt locka större publik till kulturevenemang. Varken utredningskostnaden eller införandet av ett eventuellt system ska belasta trafiknämndens budget.

Stiftelsen Stockholms konserthus finansieras fortsatt genom ett mandatbundet uppräknat avtal som skapar goda förutsättningar för Kungliga Filharmonikerna.

Region Stockholms e-arkiv förvaltas av Regionarkivet inom kulturnämnden och under 2025 påbörjas en utbyggnad av kapaciteten. Detta för att kunna säkra en långsiktig tillgång till information från it-system, bland annat journalsystemet TakeCare som ska avvecklas. Regionstyrelsen uppdras att finansiera kulturnämndens kostnader för den koncernövergripande uppgiften att som arkivmyndighet hantera överföringen av TakeCare till e-arkivet.

Kulturnämnden finansierar det regionägda Film Stockholm AB som medfinansieras av Stockholms stad. Under budgetåret 2025 prioriteras att förstärka filmens mervärden för Stockholms län och dess invånare för att i förlängningen möjliggöra att fler produktioner förläggs i Stockholmsregionen. Fler Stockholmsbaserade produktioner bidrar inte bara till utvecklingen av filmen i Stockholm, utan också till arbetstillfällena i länet. Kulturnämnden uppdras att öka finansieringen till Film Stockholm med upp till fyra miljoner kronor, förutsatt att Stockholms stad ökar finansieringen med motsvarande summa. Eventuella medel som blir över används för att ytterligare stärka kulturstöden.

1.4 Verksamheten är långsiktigt hållbar och kostnadseffektiv

Viktiga åtgärder för en ekonomi i balans

Region Stockholm har ett ansvar för att värna varje skattekrona.

Verksamheterna ska vara kostnadseffektiva och alla möjligheter till samordningsvinster och effektiviseringar ska nyttjas. Kärnverksamheterna

ska prioriteras.

Om Region Stockholm ska kunna uppfylla sina ekonomiska åtaganden både nu och i framtiden är det nödvändigt att stärka den finansiella ställningen. För att nå en ekonomi i balans från år 2025 och framåt behöver nämnder och bolag arbeta med att planera verksamheten inom de ekonomiska ramar som fastställs i regionfullmäktiges budget och genom respektive nämnds och bolags verksamhetsplan. Det är viktigt att de beslut som fattas är välgrundade, finansierade och baserade på tydliga beskrivningar av beslutens ekonomiska konsekvenser.

Den framtida investeringsplaneringen utgår från behov på systemnivå, verksamheternas bedömda framtida omfattning och den robusthetsnivå som hälso- och sjukvårdens fastigheter och kollektivtrafikens anläggningar förväntas upprätthålla. För en långsiktig ekonomiskt hållbar investeringsplanering krävs att de underlag till investeringsbeslut som utgör grund för planeringen inkluderar information om investeringarnas totalekonomiska och systempåverkande konsekvenser samt om alternativa åtgärder. Ett vidmakthållande och systematiskt arbete med underhålls- och ersättningsinvesteringar krävs för att undvika suboptimeringar och för att effektivisera driften. Med en alltmer växande anläggningsvolym behöver kapacitetshöjande nyinvesteringar begränsas och investeringar i befintliga anläggningar prioriteras för att bibehålla värde och därmed bidra till goda förutsättningar att leverera en god och tillgänglig vård och kollektivtrafik till invånare.

Ökad produktivitet och kostnadseffektivitet

Sjukvårdens resurser ska användas på bästa sätt, både för att förbättra hela befolkningens hälsa och för att kunna ge den bästa vården för varje enskild patient. Att sträva efter att ge personal mer tid för patienter och öka effektiviteten är avgörande för att klara av vårdens utmaningar och åstadkomma en långsiktigt hållbar hälso- och sjukvård.

Under 2024 har en genomlysning av Region Stockholms verksamheters produktivitet och kostnadseffektivitet genomförts av regionstyrelsen. Den visar att det finns en betydande potential att bättre samutnyttja Region Stockholms gemensamma resurser. För att nå dit krävs strukturerade åtgärder. Ett exempel på åtgärder som redan vidtas för att möjliggöra ett bättre samnyttjande av gemensamma resurser är regionfullmäktiges beslut att avbolagisera akutsjukhusen. Detta möjliggör ett närmare samarbete mellan akutsjukhusen och därmed ett bättre nyttjande av exempelvis operationssalar och diagnostik.

Region Stockholms verksamheter har på många områden en klar potential för att förbättra samverkan, öka produktiviteten och stärka effektiviteten. Ett område som är särskilt viktigt att fokusera på är akutsjukhusen. Dels är dessa bland regionens största verksamheter, dels utför de mycket viktig akut och planerad vård och dels finns tydliga målsättningar om att öka primärvårdens andel av de totala hälso- och sjukvårdskostnaderna. Det finns också ett behov av att i hela regionen förbättra arbetet med regelefterlevnad. Regionstyrelsen uppdras därför att förstärka och utveckla sitt arbete med att samordna Region Stockholms verksamheter i syfte att uppnå samverkansvinster, bättre kostnadseffektivitet och kostnadskontroll samt en högre nivå av regelefterlevnad. För ändamålet avsätts åtta miljoner kronor 2025, samt tio miljoner kronor årligen från och med 2026. Inom vården behöver arbetet med nivåstrukturering för att patienter ska få ett effektivt omhändertagande på lägsta effektiva omhändertagandenivå fortsätta. För detta krävs att resurser och ansvar omfördelas, vilket innebär ett förstärkt arbete för en god och nära vård. För att nå en fortsatt framdrift i detta arbete har hälso- och sjukvårdsnämnden sedan tidigare ett uppdrag att ta fram en ny strategisk plan för hälso- och sjukvården, se avsnitt 1.1 ovan.

Genomlysningen visar även på problem med att vissa vårdområden är uppdelad på många avtalsformer eller är för avgränsade. Det kan leda till en sämre kontinuitet för patienterna och sämre vårdflöden. Ett led i att komma till rätta med detta är den pågående omställningsplanen för vårdvalen. Oavsett avtalsform behövs en samordning för att patienterna ska få effektiv vård. Även insatser för kompetensförsörjning är viktigt för att kunna tillgodose kompetensbehoven i hälso- och sjukvården.

För att kunna säkerställa en ekonomi i balans krävs bättre beslutsunderlag med tydliga konsekvensanalyser och åtgärder. Detta behöver tas fram inför förändringar av verksamhet antingen till följd av investeringar och förändrade strategier, eller som effekt av förändrade driftformer eller avtalsformer. Tidig involvering av skyddsombud och facklig förankring i beslutsprocessen är en viktig del av att bidra till målet att åstadkomma bättre beslutsunderlag.

Även inom kollektivtrafiken är det viktigt med kostnadseffektivitet. Efter pandemin har resmönster förändrats och fler arbetar hemifrån. Därför har förändringar i trafikutbudet gjorts. Framöver kommer det vara avgörande att utifrån de nya förutsättningarna identifiera åtgärder som ökar resandet och kollektivtrafikens attraktivitet. Det kommer också vara viktigt att erbjuda ett attraktivt biljettsortiment.

Stärkt kontroll av stora investeringar

Region Stockholms har en omfattande investeringsverksamhet med stora och komplexa projekt som tar många år att både planera och genomföra. Stora investeringsprojekt har en tendens att bli dyrare över tid och överskrida budget och risken ökar med projektets komplexitet. För att undvika överskridna budgetar och säkerställa att resurser används effektivt ges regionstyrelsen i uppdrag att införa en process för systematiska kontroller och en granskningsfunktion för stora investeringsprojekt. Genom en stärkt kontroll och en kontinuerlig hantering av förändringar och risker under hela investeringsprojektets livstid minskar risken för kostnadsöverskridanden.

Förenklad styrning och bättre samarbete i hälso- och sjukvården

Regionfullmäktige fattade i mars 2024 beslut om förenklad styrning av vårdgivarna i egen regi. Beslutet innebär bland annat att de fyra regionägda akutsjukhusen Södersjukhuset AB, Danderyds sjukhus AB, Södertälje sjukhus AB och S:t Eriks Ögonsjukhus AB samt Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, kommer att avbolagiseras och verksamheterna ska sortera under nämnder. Akutsjukhusen kommer att sortera under den nya akutsjukhusnämnden från den 1 januari 2025 och Ambulanssjukvården i Storstockholm AB kommer att styras av den nya ambulanssjukvårdsnämnden från den 1 januari 2026. Huvudsyftet med denna förändring är att möjliggöra ett bättre samarbete mellan vårdgivarna i egen regi så att den gemensamma kapaciteten används bättre samt att stärka transparens och politisk insyn.

Under det första verksamhetsåret kommer akutsjukhusnämnden att inrätta nya processer för administration och styrning och ledning. Denna förändring skapar också möjligheter att minska de administrativa kostnaderna i enlighet med det regiongemensamma målet.

Akutsjukhusnämnden ges i uppdrag att ta fram en plan för vilka administrativa kostnader som kan effektiviseras i samband med att nämnden skapas, för att minska de administrativa kostnaderna med minst 10 miljoner kronor under 2025. Sjukvårdspersonalens möjligheter att utföra patientnära arbete ska vara i fokus och uppdraget ska utvärderas. Under år 2026 ska de administrativa kostnaderna minska med ytterligare minst 10 miljoner kronor och ytterligare minst 10 miljoner kronor år 2027.

De sjukvårdsproducerande nämnderna ska från och med 2026 få sina uppdrag i budgeten. Syftet är att besluten ska bli mer transparenta och styrningen enklare. Hälso- och sjukvårdsnämndens och primärvårdsnämndens uppgift blir att inom ramen för detta bereda

underlag för uppdrag som ges till vårdgivarna i egen regi i Region Stockholms budget samt att följa upp dessa beslut.

Norrtäljemodellen har varit framgångsrik för att skapa en mer sammanhållen och trygg vård, inte minst för äldre. Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) finansieras av de två medlemmarna Norrtälje kommun och Region Stockholm. Statsbidrag tillfaller idag hälso- och sjukvårdsnämnden och fördelas därefter till KSON utifrån befolkningsandel. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda en fördelningsnyckel för fördelning av statsbidrag till KSON som förutom befolkningsandel beaktar ålderssammansättning och vårdbehov. Därutöver uppdras regionstyrelsen också att utreda KSON-modellens långsiktiga finansiering och om modellen kan tillämpas inom andra områden tex geografiska eller verksamhetsområden.

Idéburna aktörer har en viktig funktion i hälso- och sjukvården. Det är viktigt att omhänderta deras engagemang utifrån ideella aktörers särskilda förutsättningar. Regionstyrelsen uppdras att utreda möjligheterna att införa en strategi för Idéburna Offentliga Partnerskap i Region Stockholm.

Rätt administrativa processer som skapar värde

Resurser inom vården ska användas på ett klokt sätt och förbättra både för patienten och vårdpersonalen. Därför ska arbetet för att effektivisera de administrativa processerna fortsätta och den administrativa bördan inom kärnverksamheterna ska minska. Fokus ska vara att ha rätt administrativt stöd inom vården med målet att vårdpersonalen ska ha mer tid för vård. Det behöver ske ett kontinuerligt arbete för ökad samordning och användning av möjligheterna som digitalisering och artificiell intelligens ger. Kostnaderna för de administrativa processerna ska minska under 2025 med 100 miljoner kronor i förhållande till budget 2024. Detta är inklusive det uppdrag som akutsjukhusnämnden har att minska de administrativa kostnaderna i samband med att nämnden skapas.

Minskade kostnader för inhyrd bemanning och konsultväxling

Det är en angelägen utveckling att kostnaderna för inhyrd bemanning inom hälso- och sjukvården fortsätter att minska för Region Stockholm samt att antalet egna medarbetare ökar. Medarbetarna inom hälso- och sjukvården har gjort en stor arbetsinsats för att vården nu präglas av mer kontinuitet och långsiktighet. Arbetet med att säkerställa att minst 99 procent av personalkostnaderna är kopplade till egna medarbetare fortsätter i nära samarbete mellan nämnder och bolag. Strukturer för samarbete ska utvecklas och central hantering av inhyrd bemanning i respektive nämnd ska fortsätta.

Region Stockholms nämnder och bolag har sedan 2023 arbetat med att öka den interna kompetensen och minska konsultberoendet. Ett arbete med konsultväxling pågår sedan 2023 inom trafikförvaltningen, serviceförvaltningen och Locum AB. De direkta ekonomiska vinsterna av genomförda konsultväxlingar är relativt begränsade då rekrytering av egen personal ofta ersätter utväxlade konsulter med motsvarande antal. De positiva effekterna är främst att utveckla den interna kompetensen vilket skapar förutsättningar för en hållbar arbetsmiljö och verksamhetsutveckling, kontroll över intern information samt organisatorisk robusthet och långsiktighet.

I det fortsatta arbetet med konsultväxling ska det vara stor restriktivitet med att använda konsulter för chefsuppdrag. Region Stockholm ska ha full rådighet över ledningsprocessen. Utöver detta ges regionstyrelsen i uppdrag att göra en översyn över vilka tjänster som ej lämpar sig att besättas med konsulter samt att se till att de konsultväxlingar som genomförs som resultatförbättrande åtgärd alltid ska ha en ekonomisk nettokalkyl där kostnadsminskningen tydligt redovisas.

Ett stärkt arbete för en säker Stockholmsregion

Region Stockholms samhällskritiska verksamhet utgörs av ledning, hälso- och sjukvård, kollektivtrafik och olika stödverksamheter. Sveriges Natomedlemskap för med sig nya krav på Region Stockholms förmåga att bedriva samhällskritisk verksamhet vid mycket allvarliga och utdragna störningar. Region Stockholm ska ha 14 dagars försörjningsberedskap för normalförbrukning av sjukvårdsprodukter. De nya kraven ska analyseras vidare och därefter ska beslut tas kring en plan för implementering.

Region Stockholms förmåga till civil beredskap är särskilt prioriterad och ett arbete pågår för att stärka och samordna arbetet med krisledning, kontinuitets- och beredskapsplanering, risk- och sårbarhetsanalyser samt utbildning och övning. Region Stockholm avser att ytterligare integrera arbetet med civil beredskap och klimatanpassning. Utvecklingsarbetet leds och samordnas via regionstyrelsen. Målbilden är ett systematiskt arbete med civil beredskap som är väl integrerat i ordinarie styr- och ledningssystem.

Säkra och skyddade kommunikationstjänster är en förutsättning för samhällets krisberedskap och krishantering. Under 2025 genomförs en förstudie för att klargöra investeringsbehov samt en implementeringsplan för nästa generations Rakel, som är Sveriges nationella kommunikationssystem för samverkan och ledning i samband med kris. Även behovet av ändamålsenliga ledningsplatser och utveckling av

ändamålsenliga verksamhetslokaler för ett systematiskt säkerhetsarbete utreds för att klargöra investeringsbehovet.

En robust försörjningsberedskap är en förutsättning för att bedriva samhällskritisk verksamhet vid allvarliga störningar. Under 2025 kommer regionstyrelsen att stödja nämnder och bolag i arbetet med försörjningsberedskap genom ett programkontor med uppdraget att se över organisering av försörjningsberedskap samt att ta fram en försörjningsstrategi.

Hälsa- och sjukvården ska, utöver den dagliga verksamheten, kunna hantera masskadeutfall, vårda soldater från allierade stater och avlasta andra länders sjukvård. Planering av framtida bårhusplatser och operationslokaler genomförs för att stärka Region Stockholms beredskap. Regionen har som kollektivtrafikmyndighet även ansvar att säkerställa förmågan till storskalig evakuering till andra delar av landet och transportera militära enheter inom Sverige samt vårdpersonal till andra regioner vilket kräver robusta transportresurser. Regionen ansvarar även för att upprätthålla möjligheterna till samhällsviktiga resor, vardagspendling till samhällskritisk verksamhet.

Stärkt informations- och cybersäkerhet

En hög digitaliseringstakt och försämrat säkerhetsläge visar på vikten av att bevaka och hantera informations- och cybersäkerhetsrelaterade risker. Det är därför en prioriterad fråga att stärka Region Stockholms digitala resiliens, det vill säga förmågan att hantera och anpassa sig till digitala hot, störningar och förändringar. Behovet av stabila och tillförlitliga it-system och nätverk i Region Stockholms samhällsviktiga verksamhet är kritiskt, liksom förmågan att ständigt öka kunskapen om möjliga hot och sårbarheter så att skyddet kan anpassas. Region Stockholms förmåga att upptäcka avvikelser och potentiella hot i nätverk och kritiska it-system har successivt stärkts, och utvecklingsarbetet behöver säkras långsiktigt. Region Stockholm ska kontinuerligt utveckla såväl förmågan att hantera löpande hot, risker och angrepp som beredskapen inför fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig.

En tryggare Stockholmsregion

Som första region i Sverige har Region Stockholm sedan 2024 en samverkansöverenskommelse med polisen kring otrygga platser, psykisk ohälsa, särskilt utsatta individer och systemhotande brottslighet. Utöver ett utvecklat samarbete med polisen kommer Region Stockholm under 2025 fortsätta arbetet inom den parlamentariska trygghetskommission som regionstyrelsen tillsatte 2020. Kommissionen ska presentera förslag för hur

Region Stockholm kan samverka med andra aktörer i trygghetsfrågor. Att stärka tryggheten bland anställda inom Region Stockholms verksamheter är särskilt prioriterat.

Under 2025 planeras för en fortsatt samverkan med kommunerna i länet för att motverka gängkriminalitet bland ungdomar och unga vuxna inom ramen för Stockholms stads samverkansprojekt Trefas samt inom regeringsuppdraget Barn och unga i organiserad brottslighet (BOB).

Välfärdsbrottslighet ska motverkas

Hälso- och sjukvårdsnämnden arbetar aktivt med att utveckla metoder för att motverka oseriösa aktörer och för att stävja oegentligheter och välfärdsbrott. För att undvika att oseriösa aktörer tar sig in i vården skärps kontinuerligt utslutningsgrunder och övriga krav i upphandlingar. De skärpta kraven implementeras successivt i nya upphandlingar och i revideringar av vårdval. Hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden kommer att utreda förutsättningar för ökad insyn hos vårdgivare med avtal i enlighet med LOV och LOU.

Region Stockholm har tillgång till stora mängder inrapporterade data och hälso- och sjukvårdsnämnden kommer under 2025 fortsatt att utveckla nya analysrapporter för att bättre identifiera avvikelser av debiterad utförd vård och förskrivning av läkemedel som kan användas för andra än medicinska syften. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med primärvårdsnämnden, systematisera och stärka arbetet med att identifiera upprepade avvikelser i all regionfinansierad sjukvård och fördjupa avtalsuppföljningen samt se över möjligheten att införa ett register över nuvarande och tidigare vårdgivare med information som kan delas mellan regioner i syfte att motverka oseriösa aktörer och välfärdsbrottslighet.

Risker och sårbarheter behöver identifieras, inte minst för att underlätta samverkan med Polismyndigheten, övriga myndigheter och länets kommuner. Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att genomföra en kartläggning och riskanalys över välfärdsbrottslighet och oegentligheter inom hälso- och sjukvården i Region Stockholm. Kartläggningen ska ligga till grund för ytterligare åtgärder inom området.

Arbetet behöver nu utvecklas i samtliga nämnder och bolag för en stärkt förmåga att skydda samtliga verksamheter inom Region Stockholm mot oseriösa aktörer. För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetsätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer får samtliga nämnder och bolag i uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

För att ytterligare stävja fusk och oegentligheter i hela Region Stockholms verksamhet uppdras regionstyrelsen att, i samråd med berörda nämnder och bolag, identifiera och föreslå åtgärder för användning av artificiell intelligens med syftet att granska regionens leverantörer och leverantörsfakturer för att upptäcka oegentligheter samt förbättra kostnadskontrollen.

En förbättrad central visseblåsar tjänst

Region Stockholms omfattande och samhällsviktiga uppdrag förutsätter att ett högt förtroende hos både medborgare och medarbetare upprätthålls. Därför ska tystnadskulturer inom verksamheterna och särskilt hälso- och sjukvården motverkas. En väl fungerande visseblåsarfunktion är ett viktigt verktyg i det arbetet. Den centrala visseblåsar tjänsten i Region Stockholm är en kanal där medarbetare och förtroendevalda i Region Stockholm kan anmäla allvarliga oegentligheter och missförhållanden. Regionstyrelsen uppdras att förbereda för genomförandet av en regiongemensam central visseblåsar tjänst för medarbetare i Region Stockholm. Detta är en av aktiviteterna i arbetsmiljökommissionens rapport (RS 2023-0223). Fördelarna med en gemensam funktion är att den ska vara likvärdig, ha god tillgänglighet och ett högt förtroende. En återrapportering till regionstyrelsen om visseblåsarfunktionen ska redovisas årligen i årsredovisningen.

Ett hållbarhetsarbete i framkant

Världen står inför stora utmaningar för att nå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och uppfylla Parisavtalet. Region Stockholm ska fortsatt vara en ledare inom hållbarhet genom högt ställda mål och en koncernövergripande hållbarhetsstyrning. Det gäller såväl miljömässig, social som ekonomisk hållbarhet. I Region Stockholms verksamheter bemöts alla likvärdigt och diskriminering motverkas aktivt. Arbetet med Hållbarhetsstrategi 2022–2027 (RS 2020-0779) fortsätter, bland annat genom stärkt hållbarhetsintegrering i beslutsunderlag och i kategoristyrningsarbetet kopplat till Region Stockholms inköp.

Genomförande av klimathandlingsplanen

År 2023 hade Region Stockholms klimatpåverkande utsläpp minskat med 20 procent jämfört med 2019. Koldioxidbudget för Region Stockholm (RS 2023-0215), med utgångspunkt i Region Stockholms mål om klimatneutralitet till år 2035 och målsättningen om halverade utsläpp till 2030 jämfört med 2019, fastslår behov av en generell minskningstakt på åtta procent årligen. Utsläppsutrymmet utgör grunden för prioriteringar inom verksamheterna och vara en central del av underlaget vid viktiga

beslut i respektive nämnd och bolag. För att tydliggöra vägen framåt gavs regionstyrelsen i uppdrag i Budget 2024 att arbeta fram en klimathandlingsplan, i nära samverkan med nämnder och bolag, med förslag på inriktning och åtgärder för att nå klimatneutralitet till år 2035.

Framtagandet av klimathandlingsplanen fortsätter, med sikte på antagande i regionfullmäktige under 2025. Regionstyrelsen har en drivande roll i att den realiserar samtidigt som nämnder och bolag ska känna ett starkt ägandeskap. Arbetet med klimathandlingsplanen och åtgärdsförslagen är en del av ordinarie planerings- och uppföljningsprocess och ansvaret för att planera, genomföra och följa upp arbetet ligger hos respektive nämnd och bolag. Klimathandlingsplanen ska fastställa inriktning samt ge förslag på åtgärder för att nå klimatneutralitet samt ekologisk hållbarhet till år 2035. För att nå målet krävs åtgärder som minskar såväl territoriella som konsumtionsbaserade utsläpp och inom ramen för åtgärderna i Klimathandlingsplanen bör ingen prioritering mellan de olika typerna av utsläpp (scope 1, 2 och 3) ske. Åtgärdsförslagen ska leda till en snabb minskning av klimatpåverkande utsläpp, där klimatnytta, kostnadseffektivitet och robusthet är centralt.

Det saknas i nuläget tillförlitligt dataunderlag för att beräkna omfattningen av Region Stockholms konsumtionsbaserade klimatpåverkan. För att kunna genomföra en översyn av Region Stockholms klimatmål för konsumtionsbaserade utsläpp (scope 3) behöver detta föregås av en utredning. Därför uppdras regionstyrelsen att kartlägga Region Stockholms konsumtionsbaserade utsläpp samt utveckla metoder för hur dessa ska beräknas. Beräkningsmetoder ska utvecklas tillsammans med akademi, extern expertis, näringsliv och andra offentliga organisationer och ska så långt som det är möjligt baseras på faktiska utsläpp. Resultatet ska utgöra underlag till översynen för att kunna fastställa ett ambitiöst och genomförbart mål för Region Stockholms konsumtionsbaserade utsläpp (scope 3).

Arbetet fortsätter för ökad cirkularitet

Cirkulära flöden och återbruk av produkter ska kraftigt öka i Region Stockholms verksamheter. I Budget 2024 fick regionstyrelsen i uppdrag att utreda vilka produktflöden i Region Stockholms verksamheter som kan bli del av ett cirkulärt system. Därför har en intern funktion inrättats, Forum för cirkularitet, med uppdrag att utreda vilka ytterligare produktflöden i Region Stockholm som kan bli cirkulära. Forum för cirkularitet ska fortlöpa och utvecklas samtidigt som fler cirkulära produktflöden utreds och föreslås. Regionstyrelsen uppdras att avsätta tio miljoner kronor årligen i syfte att främja övergången till cirkulära och mer hållbara produkter och

tjänster i nämnder och bolag och därmed minska Region Stockholms klimatutsläpp.

Region Stockholm ska vara en resurseffektiv organisation där återbruk, cirkularitet och optimal resursanvändning är centralt. Inte minst inom vården finns stor potential att undvika onödigt svinn, kassering och engångsartiklar och därmed minska inköpsvolymen. Utöver klimatnytta leder detta till kostnadsbesparingar och ökad robusthet. Region Stockholm ska arbeta aktivt tillsammans med akademier, företag och andra regioner för att driva på innovationer kring resurseffektiva och cirkulära produktflöden, samt bistå som testbädd i utvecklingen av dessa.

Region Stockholms upphandlingar stärker hållbarhetsarbetet

Region Stockholm är en av Sveriges största inköpsorganisationer och ska därför ta ett stort ansvar för miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet i hela leveranskedjan. Region Stockholm antog under 2024 en reviderad regiongemensam uppförandekod för leverantörer som ställer högre hållbarhetskrav vid upphandling. Arbetet med att ställa och följa upp hållbarhetskrav i upphandlingar och inköp stärks och regionstyrelsen stödjer nämndernas och bolagens arbete med specialistkompetens. Kategoristyrningsarbetet är ett av de viktigaste verktygen i Region Stockholms hållbarhetsarbete. Under 2025 stärks den koncernövergripande hållbarhetsrapporteringen för att kunna uppfylla den nya lagstiftningen från EU.

Region Stockholm har ett systematiskt socialt hållbarhetsarbete

Region Stockholm ska fortsätta arbeta för ett systematiskt socialt hållbarhetsarbete och för en organisation som är jämlik och jämställd utan diskriminering. Alla invånare i Stockholms län har lika rätt att ta del av Region Stockholms tjänster på ett tryggt sätt. Nämnder och bolag ska arbeta med att identifiera brister och förebygga kränkande särbehandling i det dagliga arbetet samt utreda vilka insatser som behöver förbättras gällande bemötande, tillgänglighet, inkludering och delaktighet för att stärka invånarnas jämlikhet och motverka diskriminering. Under 2024 antog regionfullmäktige en ny övergripande samverkansmodell (RS 2023-0395) som möjliggör samverkan med fler målgrupper än tidigare i syfte att stärka samverkan med civilsamhället, invånare och intresseorganisationer. Region Stockholm deltar även som pilotregion i Sveriges ungdomsråds projekt Regional Youth Project som finansieras av Allmänna Arvsfonden. Regionstyrelsen uppdras att utreda ny samverkansform i syfte att stärka demokratin och inkludera fler grupper i Region Stockholms beslutsfattande.

Region Stockholm bidrar till en trygg energiförsörjning i länet

Att stävja effektbristen är en förutsättning för klimatomställningen i länet. Regionstyrelsen ska fortsätta förbereda deltagande i Sthlmflex eller annan flexibilitetsmarknad, samt i motsvarande frekvens- och effektmarknader på nationell nivå. Planeringen för att installera fler solcellsanläggningar fortlöper och intensifieras. Tillgången till el och eleffekt är avgörande för elektrifieringen och utbyggnaden av laddinfrastruktur, som i sin tur är en viktig förutsättning för att nå målet om klimatneutralitet. Den regiongemensamma funktionen för fordon är ett viktigt verktyg för ökad elektrifiering. Den historiska övergången till förnybara drivmedel och energi i kollektivtrafiken och fastigheter har varit ett betydande bidrag till minskningen av utsläpp från energi i Region Stockholm. Energieffektiviseringsåtgärder genomförs brett i organisationen för kostnadseffektivitet och minskade klimatutsläpp.

Målsättningen om att vara ekologiskt hållbar och klimatneutral till år 2035 innefattar även biologisk mångfald, naturresursanvändning, ekosystemtjänster, miljö- och hälsoskadliga utsläpp, giftfri miljö och buller. För att främja miljömässig hållbarhet krävs ett systematiskt arbete och konkreta åtgärder utifrån Region Stockholms hållbarhetsstrategi (RS 2020-0779). Regionstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en analys och ge rekommendationer för vilka insatser som krävs för att nå ekologisk hållbarhet till 2035 samt de ekonomiska konsekvenserna av denna prioritering.

Digitalisering frigör arbetstid och bidrar till höjd kvalitet

Region Stockholms digitaliseringsresa fortsätter och takten ökar för att skapa nya tjänster och förmågor för verksamhet och invånare. Genom att förena verksamhetens kunskap och innovativ teknik kan nya värden tillföras som förenklar, underlättar och stärker kärnverksamheten. Under 2024 påbörjades ett sammanhållet strategiskt arbete kring data och artificiell intelligens (AI) i Region Stockholms verksamheter i syfte att identifiera effektivitetsvinster och risker. Arbetet fortsätter under 2025.

Generationsskifte av vårdens it ger möjligheter

Hälso- och sjukvården i Region Stockholm står inför omfattande digital utveckling. Digitala journalsystem för bland annat mödravård, förlossning, anestesi och intensivvård anpassas och införs succesivt i verksamheter hos regionens vårdgivare. Andra system som huvudjournalsystem, system för avvikelshantering, schemaläggning och bildhantering är under upphandling och kommer att införas inom de närmaste åren. I det förändringsarbetet behövs fokus på förbättringar för patientsäker vård,

användarvänlighet för vårdens medarbetare samt flexibilitet mellan de olika systemen.

Utöver detta genomgår sjukvården den största digitala utvecklingen sedan digitaliseringen av dokumentation för 20 år sedan, exemplifierat genom AI-funktioner för automatisering och beslutsstöd, plattformar och applikationer för hemmonitorering och distansvård samt hantering av stora datamängder för styrning, uppföljning och forskning.

Olika upphandlingar och projekt har startats för att genomföra denna utveckling. För att få högsta effektivitet, kostnadskontroll, möjlighet till standardiserad informatik, koordinering i införande och arbetsprocesser behöver vårdens it styras och ledas på ett samordnat och tydligt sätt med en nära förankring till verksamheten där systemen kommer att verka.

Regionstyrelsen uppdras att i samverkan med hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden utreda hur vårdens it ska styras och samordnas. I detta uppdrag ligger även att ta fram ett förslag på hur ett samlat ansvar för it i sjukvården kan organiseras.

Långsiktig plan för mark- och fastighetsägande

Region Stockholm är en av länets största fastighetsägare, förvaltare och utvecklare av ny infrastruktur. Årligen genomförs en stor mängd nybyggnationer, anpassningar, upprustning eller löpande underhåll i fastigheterna. Några av de pågående projekten är förberedelse för en ny intensivvårdsavdelning på Södersjukhuset, nya lokaler för geriatriken på Södertälje sjukhus och byggnad 61 på Danderyds sjukhus. Under 2025 kommer Region Stockholm också att rusta upp och bygga nya lokaler för psykiatrisk vård i enlighet med beslut i fastighets- och servicenämnden. Det berör bland annat Ungdomens Hus, Löwenströmska sjukhuset och Helix.

Regionstyrelsen har sedan tidigare i uppdrag att ta fram en strategi för verksamheternas lokalförsörjning och en långsiktig plan för Region Stockholms mark- och fastighetsägande. Inom ramen för detta ligger att bedöma vilken mark och vilka fastigheter som Region Stockholm ska äga och vad som kan säljas eller vid behov förvärvas. Som ett första steg ska planen omfatta hälso- och sjukvårdens lokalförsörjning och arbetet ska kunna utgöra underlag för beslut i Budget 2026. Planen ska därefter kompletteras med kollektivtrafikens fastigheter och Region Stockholms administrativa lokaler.

Utvecklingen av närsjukvårdens fastigheter är en del av arbetet med den långsiktiga planen för mark- och fastighetsägande, där den framtida användningen av fastigheterna för Handens sjukhus, Jakobsbergs sjukhus och Sabbatsbergs sjukhus ses över. Fastighets- och servicenämnden ges i uppdrag, att i samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden, Stockholms läns

sjukvårdsområde och regionstyrelsen utföra en förstudie för att utreda Handens, Jakobsbergs och Sabbatsbergs sjukhus inriktning och eventuell omklassificering kopplat till verksamhetsinnehåll och framtida behov.

Därtill ges fastighets- och servicenämnden i uppdrag att ta fram en fastighetsutvecklingsplan för Handens sjukhus. En utredning har genomförts om förutsättningarna för att bygga ett nytt närsjukhus i Handen för att förstärka vårdutbudet i de södra delarna av länet. Området hör till en regional stadskärna och vårdbehovet bedöms öka i området. Arbetet ska ses i ett sammanhang som omfattar hela Region Stockholms fastighetsbestånd och kunna utgöra underlag för beslut om Handens sjukhus i Budget 2026.

Norra Hagastaden

Norra Hagastaden ska byggas på Karolinska Universitetssjukhusets gamla sjukhusområde och kommer att inrymma både nya bostäder och ett stort antal arbetsplatser, som fastslagits i Sverigeförhandlingen och Stockholmsförhandlingen.

Försäljningsuppdraget innebär att Region Stockholm ansvarar för utbyggnad av allmän platsmark, ny teknisk infrastruktur samt avveckling av befintlig teknisk försörjning

De delar som definieras som marknadsfastigheter inom Norra Hagastaden ska avyttras med för Region Stockholm maximal, riskavvägd avkastning. Vårdens långsiktiga behov av lokaler ska säkerställas, främst men inte uteslutande genom Karolinska Universitetssjukhusets expansionskvarter, vilket ingår i detaljplanen. Inriktningen är att marknadsfastigheterna ska vara möjliga att sälja, eller sålda, inom fem år samt att området säljs etappvis.

Regionstyrelsen ges i uppdrag att hålla samman exploateringsprojektet Norra Hagastaden, inklusive frågor om detaljplaner, försäljning, byggnation samt tryggnad av den egna verksamhetens lokalbehov i och i närheten av Norra Hagastaden. Locum AB ska vara utförare av arbetet. Berörda nämnder ska involveras och ge nödvändigt stöd till programkontoret.

Robusta, effektiva och hållbara fastigheter

Region Stockholm driver ett ambitiöst hållbarhetsarbete. Bland åtgärderna ingår att klassificera byggnader enligt certifieringssystemet Miljöbyggnad. I dagsläget är flera stora sjukhus i Stockholms län märkta med den högsta klassificeringen Miljöbyggnad Guld. De objekt som är nybyggnation ska som regel uppnå klassificeringen guld, och även vid ombyggnation ska

ambitionen vara att utifrån projektets förutsättningar uppnå de högsta miljöklassificeringarna. Det innebär höga krav på bland annat energieffektivitet, klimatpåverkan, inom- och utomhusmiljön samt cirkularitet. Det är en viktig del av Region Stockholms hållbarhetsarbete med som kommer att leda till kostnadseffektivitet och ökad resiliens. Fastighets- och servicenämnden ges i uppdrag att utreda hur bygg- och anläggningsprojekt kan styra ytterligare mot minskade klimatutsläpp och tydliga klimatmål genom projektmodeller med mål och deklARATIONER för klimatpåverkande utsläpp. Det är en viktig del i genomförandet av Region Stockholms klimathandlingsplan. Det krävs ett fortsatt aktivt arbete med att använda resurser mer effektivt genom återbruk och återvinning. Målsättningen är att förlänga livslängden på byggmaterial och öka materialåtervinningen.

Robusta och resilienta fastigheter

I Stockholms län är Region Stockholm ansvarig för de samhällskritiska verksamheterna hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Verksamheterna behöver kunna fullgöra sina viktiga samhällsuppdrag även vid allvarlig kris eller störning av systemet. Investeringar behövs för att bygga resilienta fastigheter och anläggningar inom Region Stockholm. I det arbetet ingår att säkerställa kapacitet att hantera kriser med minsta möjliga påverkan på samhällskritisk verksamhet.

Klimatförändringarna gör att det blir allt vanligare med värmeböljor, torka, skyfall, skred, ras, erosion och översvämningar. Region Stockholm avsätter ytterligare 300 miljoner kronor för robusthetshöjande åtgärder i fastigheter och anläggningar. Dessa medel ska även användas för investeringar för hållbarhetsinvesteringar. För att samtliga nämnder och bolag ska kunna ta del av dessa medel flyttas dessa över till regionstyrelsen som fördelar dem. För att nämnder och bolag ska kunna ta del av dessa medel behöver de fortsätta arbetet med att identifiera och analysera behov i infrastrukturen för att åtgärda klimatrelaterade risker

Fastighets- och servicenämnden ges i uppdrag att, i samråd med trafiknämnden, tydliggöra kraven på hur lokaler ska vidmakthållas vid allvarlig störning och ytterst krig.

Kraftig utbyggnad av solceller

Fastighets- och servicenämnden har under 2024 utrett möjligheten att öka utbyggnadstakten av solcellsanläggningar vid Region Stockholms fastigheter. Slutsatserna i utredningen pekar mot att en ökad kapacitet är möjlig och att planen för utbyggnad tas vidare. Arbetet med att kraftigt öka antalet solcellsanläggningar vid de egna fastigheterna och anläggningarna minskar kostnaderna för Region Stockholms inköp av energi. Det bidrar till

att minska koncernens klimatavtryck. Arbetet går också i linje med EU Solar Energy Strategy som syftar till att accelerera den gröna omställningen.

Fastighets- och servicenämnden uppdras därför att förbereda för genomförandebeslut för utbyggnad av solceller utifrån framtagna strategier under 2025. Som ett led i det ska lämpligt bolag i koncernen registreras som elproducent.

Energieffektivisering är kostnadseffektivt

För att reducera energianvändning och klimatavtryck krävs energieffektivisering. Fastighets- och servicenämnden har sedan tidigare i uppdrag att arbeta aktivt med energieffektivisering och energibesparing. Arbetet med energieffektivisering ska integreras i all ny- eller ombyggnation vid Region Stockholms fastigheter och anläggningar. Region Stockholm vidtar energibesparande åtgärder i kombination med ökad automatisering. Från och med 2024 pågår ett pilotprojekt rörande styrning av tekniska system med hjälp av artificiell intelligens samt funktioner för effekthantering och lagring av el. Arbetet pågår med att förbereda deltagande i Sthlmflex eller annan flexibilitetsmarknad, samt i motsvarande frekvens- och effektmarknader på nationell nivå. Det är även viktigt att ställa om reservkraften från fossil till fossilfri på sikt.

Läkande miljöer med konstnärlig utsmyckning

Den rådande procentregeln säkerställer finansieringsförutsättningarna för den konstnärliga gestaltningen. Genom konstnärligt gestaltade miljöer bidrar Region Stockholm till läkande vårdmiljöer där konstverken inte bara tillför estetiska värden utan även skapar en välkomnande och attraktiv miljö för både patienter och personal. Redovisningsprinciper för hur procentregeln beräknas vid förnyade genomförandebeslut behöver förtydligas. Fastighets- och servicenämnden uppdras att utreda hur redovisningen kan förtydligas samt hur avsättningen till konstnärlig utsmyckning ska hanteras vid förnyade genomförandebeslut.

Fortsatt utveckling genom gemensamma tjänster

Region Stockholm har påbörjat ett arbete med att samordna gemensamma administrativa stödtjänster. Samordningen sker inom fastighets- och servicenämnden som erbjuder gemensamma tjänster till övriga nämnder och bolag inom Region Stockholm. En effektiv administration är väsentlig för att frigöra resurser och stödja kärnverksamheterna så att de kan ge bästa tänkbara service till länets invånare. En samordning av de gemensamma stödtjänsterna ska också öka robustheten, stärka säkerheten och ge ekonomiska skalfördelar. Att tjänsterna ska vara gemensamma betyder att nämnder och bolag inte ska använda någon annan leverantör

eller bedriva dem i egen regi, utan ska köpa tjänsterna av fastighets- och servicenämnden. Detta är första steg i ett pågående arbete med att definiera strukturen för de gemensamma tjänsterna. Fastighets- och servicenämndens dialog med samtliga nämnder och bolag ska intensifieras under 2025.

Regionstyrelsen har genomfört en utredning av vilka administrativa stödtjänster som ska vara gemensamma och hur dessa ska styras och finansieras (RS 2024-0566). Utredningen har remitterats till Region Stockholms nämnder och bolag. Baserat på utredningen och remissvaren ska gemensamma tjänster införas för alla nämnder och bolag inom Region Stockholm inom nedan listade områden och detta arbete ska föregås av fördjupade utredningar och analyser.

Löne- och pensionsadministration samt gemensamma systemstöd för processer som rör hr-området.

Region Stockholm har en lönetjänst som redan idag omfattar en majoritet av Region Stockholms nämnder och bolag. För att möjliggöra standardiseringar, konsolidering och utveckling ska återstående nämnder och bolag, undantaget Locum AB vars tidplan för anslutning antas efter en fördjupad utredning, ansluta till tjänsten senast 2026. Chefsstöd i hr-frågor är en verksamhetsnära funktion och ett lokalt ansvar för varje nämnd och bolag och ska därmed inte ingå i de gemensamma tjänsterna.

It och identitet

Mot bakgrund av ökade krav på robusthet och it-säkerhet ska samtliga it-tjänster som inte redan är gemensamma utvecklas till att bli så, med några få undantag. Undantag från gemensamma tjänster görs där det finns ett behov att separera produktionsmiljö och tjänster exempelvis kopplat till produktionsnät för signalsystem inom trafikverksamheten.

Region Stockholm behöver ha en samlad kontroll över identitet och behörigheter i en sammanhållen tillträdeshantering till fastigheter, anläggningar, fordon och it-system. Säkerhetsövervakning ska inte tillhandahållas av fastighets- och servicenämnden utan kommer även fortsättningsvis tillhandahållas av regionstyrelsen.

Införande av gemensamt nät och it-arbetsplats till ytterligare nämnder och bolag bedöms kunna påbörjas tidigast år 2026 då fastighets- och servicenämnden först måste konsolidera de miljöer som redan övertagits av nämnden. Regionfullmäktige har tidigare beslutat om gemensamma tjänster inom telefoni och denna tjänst kvarstår som gemensam tjänst.

En gemensam ekonomimodell

Förutsättningarna för att uppnå synergier av gemensamma tjänster inom ekonomiområdet förbättras av en utvecklad gemensam ekonomimodell. Region Stockholm har idag en övergripande ekonomimodell som är gemensam för koncernen. Den innehåller till exempel en gemensam kontoplan och mallar för rapportering. Ett arbete behöver initialt göras för att ta fram en långsiktig strategisk inriktning för ekonomiprocesserna. Regionstyrelsen ges i uppdrag att, utifrån en analys av befintliga ekonomimodeller och processer, ta fram ett förslag på en koncerngemensam struktur och kodplan.

Införande av gemensamma administrativa stödtjänster

Fastighets- och servicenämnden ges i uppdrag att ansvara för införandet av gemensamma tjänster och ska ta fram en plan för genomförandet under de förutsättningar som beskrivs nedan.

Anslutning av nya nämnder och bolag till gemensamma tjänster ska ske enligt en fastlagd process där varje anslutning föregås av en förstudie som innehåller nulägeskartläggning, krav- och behovsanalys samt bedömning av ekonomiska konsekvenser. I den fastslagna processen för införande hanteras verksamheternas förväntningar och behov av smidiga och flexibla system med kapacitet för utveckling över tid.

En risk- och konsekvensanalys ska genomföras utifrån ett arbetsmiljöperspektiv. Det är viktigt att processen genomförs i dialog med arbetstagarrepresentanter utifrån gällande lagstiftning.

Regionstyrelsen kan vid särskilda skäl och för viss tid medge undantag för en nämnd eller bolag att införa gemensam tjänst. Sådana särskilda skäl kan exempelvis anses föreligga vid stora lokala effektivitetsförluster eller avsaknad av tekniska förutsättningar.

Införandet av gemensamma tjänster förväntas vara slutligt genomfört 2030.

Förutsättningar för gemensamma tjänster

En hög kundnöjdhet, effektivitet och ökad kvalitet är förutsättningar för de gemensamma tjänsterna. Fastighets- och servicenämnden ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att förbättra leveransen av och öka kostnadseffektiviteten för gemensamma tjänster. Effekten av planen ska mätas genom kundnöjdhet, effektivitet och kvalitet.

Prissättningen av gemensamma tjänster ska utgå från transparens om tjänsternas innehåll, självkostnad, nyttjande, låg administrativ börda, samt effektivitet.

1.5 Kompetensförsörjningen är långsiktig

Region Stockholm - en organisation som tar arbetsmiljöarbetet på allvar

Personalen är Region Stockholms viktigaste resurs. Hälso- och sjukvårdens kapacitet och kontinuitet är beroende av att medarbetare söker sig till och vill stanna inom Region Stockholms verksamheter. Därför behövs ett fortsatt inlyssnande ledarskap på *alla* nivåer i organisationen samt förbättrad arbetsmiljö och arbetsvillkor. Region Stockholms inriktning för kompetensförsörjningen inkluderar utöver ett inlyssnande ledarskap även ett arbete för att hälso- och sjukvårdspersonalen ska få mer tid att hjälpa patienter.

Region Stockholm arbetar långsiktigt och systematiskt för att säkra kompetens och vara en organisation som är hållbar över tid.

Utgångspunkten är inriktningen i kompetensförsörjningsstrategin samt medarbetarpolicyn som även är arbetsmiljöpolicyn.

Kompetensförsörjningsstrategin slår fast hälso- och sjukvårdens uppdrag, som består av tre delar, hälso- och sjukvård, utbildning och forskning. För att säkerställa att hälso- och sjukvården är hållbar över tid behöver alla delarna ges utrymme på alla nivåer och inkluderas i uppföljningen av verksamheten.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska fortsätta utvecklas i nära dialog med skyddsombud och arbetstagarorganisationer. Det regiongemensamma arbetet är en framgångsfaktor för att skapa en god plattform för arbetsmiljöarbetet på alla nivåer och för alla medarbetare.

Arbetsmiljökommissionen pekar ut riktningen

Under 2024 presenterade Region Stockholms arbetsmiljökommission för hälso- och sjukvården, bestående av både förtroendevalda, arbetstagarrepresentanter och tjänstemän, sin slutrapport (RS 2023-0223). Syftet med kommissionens arbete har varit att i dialog ta fram förslag på insatser och aktiviteter som kan utveckla arbetsmiljön inom hälso- och sjukvården. I slutrapporten finns förslag på aktiviteter utifrån fyra teman: trygghet på arbetsplatsen, hållbart och längre arbetsliv, ständig utveckling samt samverkan. Dessa förslag kommer att kostnadsberäknas och prioriteras av regionstyrelsen. Erfarenheter och förbättringsförslag från kommissionen för arbetsmiljön i hälso- och sjukvården ska tas tillvara.

Samtliga nämnder och bolag ska använda rapporten som underlag i verksamhetsutvecklingen.

Med utgångspunkt i den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) samt andra kartläggningar av arbetsmiljön ska verksamheterna vidta åtgärder och insatser. En del i detta är att analysera resultatet av medarbetarundersökningarna och i dialog med medarbetarna vidta åtgärder för att utveckla arbetsmiljön och förebygga exempelvis kränkande särbehandling, brister i organisation respektive ledarskap. Regionstyrelsen ges i uppdrag att under 2025 avsätta 100 miljoner kronor till insatser för en hållbar arbetsmiljö i Region Stockholms verksamheter där hälso- och sjukvården kommer att prioriteras. Inom ramen för det uppdraget är arbetsmiljökommissionens rapport ett viktigt underlag för att planera och prioritera dessa insatser.

Ett gott ledarskap är grunden för att fortsätta utveckla verksamheten och säkerställa en hållbar arbetsmiljö. Chefer och ledare i Region Stockholm behöver ha förmågan och förutsättningarna att leda och utveckla verksamheten i nära dialog med medarbetarna. Region Stockholm kommer därför ta fram ett regiongemensamt chefsförsörjningsprogram. Detta är en av aktiviteterna i arbetsmiljökommissionens rapport. Målet är att skapa en process som omfattar såväl insatser för att identifiera intresserade och lämpliga personer för ledaruppdrag som att utveckla befintliga chefer, samt ta vara på chefer som går över i andra uppdrag.

Vi arbetar tillsammans för att använda våra resurser på bästa sätt

Avbolagiseringen av akutsjukhusen skapar bättre förutsättningar för att Region Stockholm ska kunna arbeta som en arbetsgivare. Arbetet med att se över de olika kollektivavtal och arbetsgivarerbjudanden som finns inom Region Stockholm ska fortsätta med fokus på samordning för likvärdiga villkor och förmåner i samma typ av verksamhet.

Regionens övergripande samverkansavtalet ska ses över och vidareutvecklas i dialog med arbetstagarorganisationerna. Syftet är att säkerställa en god samverkan på samtliga nivåer. Nämnder och bolag ska skapa förutsättningar för medarbetare att kunna kombinera sitt ordinarie uppdrag med att vara arbetstagarrepresentant eller skyddsombud. Utbildningsinsatser om samverkan för chefer, medarbetare och skyddsombud ska genomföras. Arbetsmiljökommissionens förslag för att utveckla samverkan utgör grunden i arbetet.

Regionstyrelsen ska samordna ett effektivt arbete inom arbetsgivarområdet i nämnder och bolag. Arbetet med att ensa och effektivisera HR-processer

fortsätter. Regionstyrelsen ges därför i uppdrag att, i dialog med nämnder och bolag, besluta om regiongemensamma dokument som konkretiserar Medarbetarpolicyn, tillika arbetsmiljöpolicyn. Vi utvecklar nya arbetssätt och använder kompetensen rätt. Behovet av medarbetare inom hälso- och sjukvården kommer att vara högre än tillgången de kommande åren. Därför ska Region Stockholm satsa på sina medarbetare och arbeta för att alla yrkesgrupper ska kunna använda sin kompetens rätt. Region Stockholm behöver även förstärka arbetet för att rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens.

Implementering av Kompetensförsörjningsstrategin fortsätter under 2025 med fokus på hälso- och sjukvården. Arbetet, som ska genomföras av alla nämnder och bolag som bedriver hälso- och sjukvård, ska organiseras utifrån vårdområde eller produktionsflöden och ske i nära dialog med berörda medarbetare. I arbetet ingår att se över vilka behov av att utveckla kompetens som finns, vilka arbetsuppgifter som kan tas bort samt hur onödigt administration kan minska för medarbetare i klinisk verksamhet. Syftet är att skapa mer nytta för patienterna och ge förutsättningar för en mer hållbar arbetsmiljö. Regionstyrelsen ska stödja och följa upp arbetet.

Arbetet med att se över kringtjänster som exempelvis städ, vaktmästeri och måltidsservice som ska bedrivas i egen regi fortsätter i syfte att skapa en mer robust organisation men också för att skapa instegsjobb till hälso- och sjukvården.

Region Stockholm ska vara en attraktiv arbetsgivare

Arbetet för att utveckla insatser som ska stärka vårdteamet och förbättra bemanningen av undersköterskor och sjuksköterskor inom sjukvårdens 24/7-verksamheter kommer att fortsätta. Omvårdnadsperspektivet ska stärkas i alla led, för att underlätta rekryteringen av omvårdnadspersonal i enlighet med den så kallade Magnetmodellen.

Arbetet med en tydlig löneutveckling för de medarbetare inom 24/7-verksamheterna som väljer att stanna kvar fortsätter. De grundläggande arbetsvillkoren beträffande schemaläggning ska förbättras. Det ska vara möjligt att fortsätta arbeta i dygnetruntvård, även när familjesituationen förändras. Arbetsgivare ska därför när så är möjligt anpassa arbetstider till individuella behov. Den anställdes familjesituation ska särskilt beaktas så att anställda med stora behov av anpassningar prioriteras.

Tid för återhämtning

I Region Stockholms medarbetarundersökning rapporterar många medarbetare att de har ett meningsfullt arbete och ser fram emot att gå till jobbet. Samtidigt anser många att de inte får möjlighet till återhämtning i

sitt arbete. Det är allvarligt och måste tas på allvar. Regionstyrelsen uppdras att avsätta 40 miljoner kronor år 2025 och 100 miljoner kronor år 2026 till en tvåårig pilotverksamhet om arbetstid med schemalagd återhämtning för undersköterskor, operationssjuksköterskor samt anestesisjuksköterskor på operationsavdelningarna på de egenägda akutsjuksjukhusen. Finansiering sker genom ett tillskott på 40 miljoner kronor år 2025 samt 80 miljoner kronor år 2026. Kostnader som inte kan täckas inom ramen för tillskottet ska tas från de 300 miljoner kronor som årligen är avsatta för strategiska och långsiktiga satsningar på kompetensförsörjning under regionstyrelsen. Piloten ska utgå från den modell som sedan två år pågår inom operationsverksamheterna i Region Östergötland. Modellen innebär 34 timmar schemalagd arbetstid och övrig tid för återhämtning upp till heltidsmättet. Framtagandet och startandet av en motsvarande pilotmodell i Region Stockholm ska genomföras tillsammans med verksamheterna och berörda arbetstagarorganisationer under första delen av året för att konkret starta senast 1 september 2025. Piloten kommer regelbundet följas upp och rapporteras till regionstyrelsens produktions- och personalutskott och vid pilotens slut kommer den att utvärderas och beslut tas kring eventuellt permanentande.

Region Stockholm och Vårdförbundet Stockholm har under år 2023/24 utvärderat och tecknat nytt avtal som ger arbetstidsförkortning inom det så kallade 24/7-avtalet. Piloten med arbetstidsförkortning och förläggning av arbetstiden för barnmorskor inom förlossningsvården har blivit permanent. Region Stockholm ska inleda dialog med Kommunal om förutsättningarna för liknande lösningar för undersköterskor. Ambitionen är att arbetet ska vara slutfört första kvartalet 2025. Det är angeläget att alla Region Stockholms relevanta nämnder och bolag ansluter till det regiongemensamma 24/7-avtalet. Det gäller inte minst inför att Ambulanssjukvården i Storstockholm AB övergår i regionens regi.

Vi är en lärande organisation för framtiden

Regionstyrelsen ges i uppdrag att avsätta 300 miljoner kronor för strategiska och långsiktiga satsningar på kompetensförsörjning. Medlen ska användas för utbildning och kompetensutveckling av medarbetare, framför allt inom hälso- och sjukvården, och samverkas med de yrkesgrupper som omfattas. En viktig del är att Region Stockholm ska fortsätta erbjuda betald vidareutbildning till barnmorska eller specialistsjuksköterska. För att nå önskad effekt är det viktigt att kännedomen om denna möjlighet är hög hos den egna personalen. Regionstyrelsen uppdras att utveckla och förstärka vidareutbildningen för erfarna undersköterskor. Vidare är det viktigt att fortsätta insatserna för att tillvarata kompetensen hos vårdpersonal med utländsk utbildning.

Under 2025 ska Region Stockholm utveckla kompetensplaneringen i sina verksamheter. Målet är att förbättra förutsättningarna för kompetensutveckling och utbildning. Planen ska anpassas till både nuvarande och framtida kompetensbehov. Dagens utbildningar inom nämnder och bolag i Region Stockholm ska ses över för att bättre samordnas inom lämpliga verksamhetsområden. I detta ingår exempelvis introduktionsutbildningar i hälso- och sjukvården, mentorskap samt utbildningsinsatser för ett hållbart ledarskap.

2. Ekonomiska förutsättningar

I detta kapitel beskrivs Region Stockholms övergripande ekonomiska förutsättningar för budgetåret 2025 och planåren 2026–2027. Utgångspunkten är en makroekonomisk utblick samt prognoser för befolkning, skatteunderlag och pensionskostnader. Detta har använts som underlag för de budgeterade förutsättningar som anges i kapitel 3.

2.1 Makroekonomisk utblick

Tillväxten ökar 2025

Internationella valutafonden (IMF) bedömde i juli att den globala tillväxten kommer att vara 3,2 procent för 2024 och 3,3 procent för 2025. Enligt SCB:s BNP-indikator minskade Sveriges BNP det andra kvartalet 2024 och lågkonjunkturen fördjupades därmed. Konjunkturinstitutets bedömning i augusti är dock att Sveriges BNP kommer att öka med en procent under 2024 och 2,4 procent under 2025. I SKR:s makro- och skatteunderlagsprognos spås att den svenska lågkonjunkturen är nära bottenpunkten men att det kommer att vara en tydlig konjunkturuppgång under 2025 där hushållens konsumtion kommer att vara den stora drivkraften.

Åtteresan mot låg inflation nästan klar

Inflationen har minskat snabbt under första halvan av 2024 och Konjunkturinstitutets augustiprognos visar att inflationen i Sverige, mätt som KPI, hamnar runt 2,7 procent 2024 och 0,4 procent 2025, vilket är betydligt lägre än utfallet 2023 på 8,5 procent.

Arbetsmarknaden

SKR bedömer att försvagningen av arbetsmarknaden kommer att upphöra under 2024 men det kommer att dröja innan det blir en stark uppgång för sysselsättningen. De skattar att arbetslösheten, som procent av arbetskraften, kommer att vara 8,2 procent år 2024 och år 2025. Även Konjunkturinstitutet bedömer att arbetslösheten kommer att nå sin topp under 2024 och därefter falla i långsam takt under de kommande två åren. Ökningstakten för antalet arbetade timmar förväntas vara fortsatt svag under 2024 med en viss återhämtning under 2025.

Arbetsmarknadens parter förhandlingar har resulterat i ett märke på 3,3 procent för 2024. Det innebär att reallönerna förväntas stiga igen efter ett par års fallande reallöner.

Tabell 1. Prognosjämförelse för makroindikatorer. Utfall för 2023 samt prognos för 2024–2027, procentuell förändring

Nyckeltal	Prognosmakare	2023	2024	2025	2026	2027
BNP (Fasta priser, förändring i procent av BNP föregående år)	SKR 22/08	0,1	0,7	2,7	2,6	2,0
	Regeringen 19/09	0,1	0,9	2,8	2,9	2,2
	Konjunkturinstitutet 19/06*	0,1	1,0	2,4	2,8	1,8
Arbetslöshet (procent av arbetskraften)	SKR 22/08	7,6	8,2	8,2	7,9	7,7
	Regeringen 19/09	7,7	8,3	8,3	7,9	7,6
	Konjunkturinstitutet 19/06*	7,7	8,3	8,2	7,8	7,4
Sysselsättning	SKR 22/08	1,5	-0,1	0,4	1,2	1,0
	Regeringen 19/09	1,4	-0,2	0,7	0,8	0,8
	Konjunkturinstitutet 19/06*	1,4	-0,2	0,7	1,0	0,9
Arbetade timmar	SKR 22/08	1,4	0,0	1,4	1,5	1,0
	Regeringen 19/09	1,4	0,0	0,9	1,0	0,9
	Konjunkturinstitutet 19/06*	1,4	0,2	0,9	1,3	0,8
KPI	SKR 22/08	8,5	2,9	0,6	1,7	2,1
	Regeringen 19/09	8,5	2,8	0,9	1,4	2,1
	Konjunkturinstitutet 19/06*	8,5	2,7	0,4	1,8	2,0
Styrräntan (årsgenomsnitt)	SKR 22/08**	4,00	3,00	2,25	2,25	2,30
	Regeringen 19/09	3,46	3,66	2,57	2,00	2,00
	Konjunkturinstitutet 19/06*	3,46	3,66	2,44	2,25	2,25

* 2023-2025 uppdaterade siffror 7/08

** Slutet av året.

Källor: Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet och SKR.

2.2 Befolkningsförändringar

Den 31 december 2023 bodde det 2 454 821 personer i Stockholms län. Det är en ökning med 14 794 personer eller 0,6 procent jämfört med 2022. Det var den största ökningen bland alla län i Sverige i antal personer och procentuellt sett var det den tredje största ökningen efter Uppsala län och Västerbotten län. I Uppsala län var det kommunerna närmast Stockholms län som hade högst tillväxttakt (förutom Uppsala kommun). I jämförelse ökade hela Sveriges folkmängd med 30 151 invånare år 2023.

Förändringar av befolkningens storlek i Stockholms län består av tre olika delar³:

1. Födelsenetto: Av länets folkökning var 9 730 personer resultatet av fler födslar än dödsfall
2. Utrikes flyttnetto: 6 616 fler personer invandrade än utvandrade
3. Inrikes flyttnetto: 2 543 fler personer flyttade från Stockholms län till andra län i Sverige än vice versa vilket resulterade i ett negativt inrikes flyttnetto

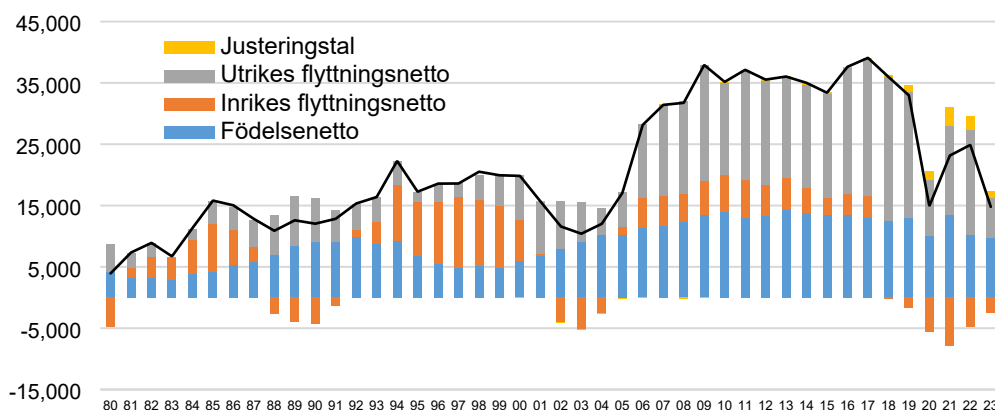
Skatteverket rensar register

Befolkningsökningen år 2023 var till synes den svagaste folkökningen på 18 år. En svagare folkökning var väntad enligt befolkningsprognosen men folkökningen blev än lägre på grund av en ovanligt stor utvandring.

³ Till det kommer en justeringspost på 991 personer. Justeringsposten ingår i folkökningens statistik och består främst av sent inrapporterade invandringar.

Den stora utvandringen år 2023 beror på att Skatteverket genom nya rutiner hittat cirka 5 500 folkbokförda personer i Stockholms län som inte längre bor i Sverige. Dessa har tagits bort ur folkbokföringsregistret och lagts till årets utvandring, även om stor del av dem troligen har utvandrat redan tidigare år. Enligt Skatteverket är det främst studenter eller personer som arbetat en kortare tid i Sverige, som inte känt till att de ska göra en anmälan till folkbokföringen när de lämnar landet. Enligt uppgifter från Skatteverket har ytterligare 6 540 avregistrerats januari till juli 2024 och omkring 1 000 återstår innan arbetet är slutfört. Därmed var folkökningen fortsatt svag första halvåret 2024 på grund av Skatteverkets arbete med att förbättra kvaliteten i folkbokföringen.

Figur 1. Folkökningens komponenter

Historiskt låga fruktbarhetstal

Stockholms län har en relativt en ung befolkning jämfört med övriga län. År 2023 föddes det 25 781 barn i Stockholms län. Med tanke på att de så kallade babyboombarnen, det vill säga födda i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet, nu är i åldrar då det är som vanligast att skaffa barn, var det dock ett lågt, om än väntat, barnafödande. Fruktbarhetstalen är historiskt låga. Statistik från inskrivningar på barnmorskemottagningarna pekar på att barnafödandet år 2024 kommer att vara nära 2023 års nivå.

Stockholms lockar unga inflyttare

Endast Stockholm, Södertälje och Solna hade fler inflyttare än utflyttare i flyttningsutbytet med kommuner utanför Stockholms län (inrikes flyttnetto). Både Stockholm och Solna förlorade däremot personer i flyttningsutbytet mot övriga kommuner i länet. Det ligger i linje med det generella flyttmönstret som gällt under lång tid, där länets centrala delar lockar unga inflyttare från övriga riket och utlandet, för att senare gynna de omgivande kommunerna till när inflyttarna nått familjebildande åldrar. Även om inrikes flyttnettot är svagt negativt bidrar inrikes inflyttningen av

unga personer indirekt till att det föds fler barn än avlider personer i länet.

Prognos fram till 2033

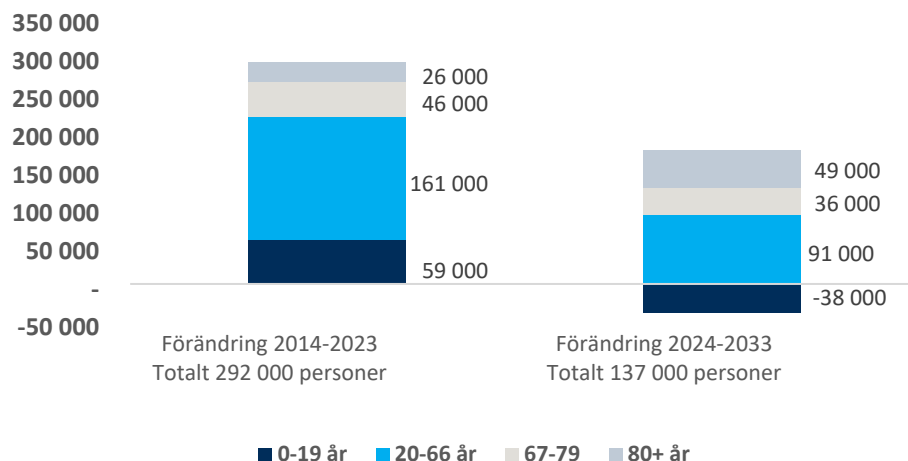
Fram till 2033 förväntas folkmängden i länet öka med 137 000 invånare till 2 592 000. Det innebär en ökning med 6 procent från årsskiftet 2023–24 vilket motsvarar en genomsnittlig årlig ökning med cirka 13 700 personer (0,5 procent per år). Det är en svagare folkökning än under föregående tioårsperiod. Under perioden 2014–2023 ökade länets befolkning med 292 000 personer, i genomsnitt med 29 000 per år (eller 1,3 procent). Det berodde dels på att de så kallade babyboombarnen, kommit i åldrarna då man brukar flytta, valde att flytta hit. Dessutom var invandringen ovanligt hög under den tioårsperioden.

Befolkningstillväxten varierar mellan de olika kommunerna i länet. Av de 26 kommunerna förväntas samtliga öka sin folkmängd fram till 2033. Stockholm stad förväntas ha den största absoluta befolkningstillväxten, följt av Järfälla, Huddinge och Solna. Störst procentuell tillväxttakt väntas i Upplands-Bro, Österåker, Järfälla och Vallentuna. Förändringarna påverkas inte bara av skillnader i födelsetal och in- och utrikes flyttningar, utan också av hur invånarna rör sig inom länet. Bostadsbyggandet som har stor betydelse för flyttningarna inom länet innebär en osäkerhetsfaktor i dessa tider då många byggprojekt blivit skjutna framåt i tiden på grund av konjunkturläget.

Även ålderssammansättningen förändras fram till år 2033. Det sker en minskning av gruppen 0–19 år med sju procent. Personer i förvärvsaktiv ålder, 20–66 år, förväntas öka med sex procent. När det gäller äldre förväntas åldersgruppen 67–79 år öka med 14 procent och åldersgruppen 80 år eller äldre förväntas öka med hela 44 procent.

I figur 2 visas befolkningsutvecklingen den senaste och nästkommande tioårsperioden per åldersgrupp. Som beskrivits ovan kommer det att vara en svagare folkökning. Däremot förväntas en stor ökning av gruppen 80 år eller äldre, från att ha ökat med 26 000 personer mellan 2014–2023 blir är prognosen att ökningen blir 49 000 personer åren 2024 till 2033.

Figur 2. Ökning av antalet invånare i Stockholms län per åldersgrupp

Källor: SCB och Region Stockholm preliminär prognos (maj 2024) 2023–2033

Den förväntade medellivslängden ökar enligt prognosen, från 85,7 år 2023 till 86,8 år 2033 för kvinnor och från 82,5 år till 84,0 år för män⁴. I takt med att medellivslängden ökar höjs pensionsåldern i Sverige⁵. Under prognosperioden höjs pensionsåldern från 66 till 67 år. Samtidigt har inträdesåldern i arbetslivet det vill säga den ålder då individer i genomsnitt börjar arbeta, legat relativt konstant sedan början av 1990-talet.

2.3 Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag

Region Stockholm får sina samlade skatteintäkter från tre olika källor: skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsystemet.

Skatteintäkterna påverkas av hur skatteunderlaget utvecklas både på nationell nivå och i Stockholms län. Dessutom påverkas intäkterna av befolkningsutvecklingen, storleken på och fördelningen av statsbidrag mellan olika regioner samt reglerna för den kommunalekonomiska utjämningen.

Region Stockholms skatteprognos, som redovisas i tabell 2, baseras på antaganden om dessa faktorer. Antagandet för prognosen utgår från att skattesatsen för 2025 är 12,38 procent. Skatten höjdes med 30 öre från och med 2024, vilket återspeglas i en större förändring av de samlade skatteintäkterna 2024 jämfört med övriga år. När Region Stockholms skattesats höjdes för att möta den samlade effekten av inflations krisen

⁴ För hela landet antar SCB att medellivslängden under perioden 2023–2033 ökar från 84,9 till 86,0 år för kvinnor och från 81,6 till 83,1 år för män, det vill säga samma förändring som Region Stockholm prognostiserar för länet.

⁵ 2023 höjdes pensionsåldern till 66 år i Sverige. 2026 kommer pensionsåldern höjas till 67 år och enligt prognosen höjs pensionsåldern till 68 år 2035

slogs det fast att ambitionen var att, när det ekonomiska utrymmet medger det, trappa ned den föreslagna höjningen av skattesatsen. Från och med 2026 sänks skatten med fem öre till 12,33 procent.

En förändring av skattesatsen med fem öre motsvarar ungefär 450 miljoner kronor i intäkter, utan att beakta beteendeffekter av en skatteförändring, som ett förändrat arbetsutbud.

Tabell 2. Region Stockholms samlade skatteintäkter baserat på SKR:s underlag

Mkr	Utfall	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos
	2023	2024	2025	2026	2027
Skatteintäkter	93 405	98 965	104 082	108 251	113 158
Generella statsbidrag	7 718	8 347	8 597	8 855	9 121
Utjämningsystemet	-4 095	-3 840	-5 436	-5 946	-6 649
Samlade skatteintäkter	97 028	103 472	107 243	111 160	115 630
Förändring från föregående år, mkr	4 268	6 444	3 771	3 917	4 470
Förändring från föregående år, procent	4,6	6,6	3,6	3,7	4,0
Förändring mot budget 2024 mkr	517	140	-547	-1 451	-603

Skatteunderlag

Region Stockholm använder huvudsakligen data från SKR för sina skatteintäktsprognoser. Denna prognos baseras på en ekonomisk beräkning som SKR presenterade den 22 augusti 2024. Prognosen beskriver ett samhällsekonomiskt scenario för global och svensk utveckling fram till 2027. Analysen grundar sig på en konjunkturprognos fram till 2025 samt information kring arbetsmarknad och lönesummor gällande första halvåret 2024. En högre efterfrågan framöver, främst 2025 och 2026, gör att skatteunderlaget tar fart 2025 och framåt och sammantaget under prognosperioden ökar i linje med det historiska genomsnittet.

Prognosen tar hänsyn till inflationen under 2024 och framåt. KPI-inflationen förväntas vara 2,9 procent under 2024 och därefter sjunka till 0,6 procent 2025. I takt med att inflationen sjunker förväntas den ekonomiska politiken bli mindre stram, bland annat genom sänkta styrräntor och mer expansiv finanspolitik. Mindre åtstramande ekonomisk politik bidrar till återhämtning i ekonomin från 2025 med ökad sysselsättning och ökad lönesumman.

En annan faktor som ökar skatteunderlaget är de höjda garantipensionerna som en följd av ett höjt prisbasbelopp och den fulla effekten av den höjning som gjordes 2022. Dessutom påverkar den höjda pensionsåldern skatteunderlaget då individer förväntas arbeta längre innan de går i pension.

Tabell 3 visar skatteunderlagsprognoser för riket från SKR, regeringen och Ekonomistyrningsverket. Skillnaderna mellan prognosmakarna beror

främst på olika bedömningar av sysselsättningens utveckling och ökningen av lönesumman. En förändring av skatteunderlagets utveckling med 0,1 procentenhet 2024 motsvarar cirka 80 miljoner kronor per år från och med 2024.

Den genomsnittliga utvecklingen för de samlade skatteintäkterna för riket ligger på 4,2 procent per år under perioden 2024–2027, vilket är i linje med den historiska utvecklingen.

Tabell 3. Skatteunderlagsprognoser för riket, årlig procentuell förändring

	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027
SKR, augusti 2024	4,9	3,5	4,8	4,1	4,2	23,3
Regeringen, april 2024	4,5	3,7	4,7	5,0	5,1	25,2
ESV, juni 2024	4,8	3,5	4,4	4,3	4,7	23,5
SKR, april 2024	5,1	2,9	4,8	4,1	4,0	22,6

Källor: SKR, Finansdepartementet och Ekonomistyrningsverket.

Prognosen för de samlade skatteintäkterna under perioden 2023–2026 har justerats ned jämfört med den tidigare bedömningen som användes som grund för Region Stockholms budget för 2024. Detta beror dels på de preliminära beräkningar för kostnadsutjämnningen i utjämningsystemet från och med 2025, som innebär en avgiftsökning med drygt 700 miljoner kronor jämfört med 2024, dels på skattesänkningen med fem öre från 2026

Utjämningsystemet

Utjämningsystemet är statens sätt att utjämna skillnader och skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan landets kommuner respektive mellan landets regioner. Region Stockholm är den enda regionen i Sverige som bidrar med nettobelopp till systemet. År 2024 är avgiften 3,8 miljarder kronor. För år 2027 förväntas avgiften bli cirka 6,6 miljarder kronor, som visas i tabell 4, vilket motsvarar 5,9 procent av de prognostiserade skatteintäkterna samma år. Förändringen innebär en ökning av avgiften med 2,8 miljarder kronor mellan 2024 och 2027. Utöver denna förväntade avgiftshöjning finns ett förslag från den statliga utredningen SOU 2024:50 som skulle ytterligare öka avgiften för Region Stockholm (se nedan under rubriken Nytt förslag på utjämningsystem).

Utjämningsystemet består av tre delar: kostnadsutjämnning, inkomstutjämnning och en regleringspost.

Tabell 4. Utjämningsystemet för Region Stockholm, utfall 2023–2024 och prognos för 2025–2027

	Utfall 2023	2024	2025	2026	2027
Kostnadsutjämning	-2 332	-2 444	-3 153	-3 184	-3 339
Inkomstutjämning	-2 803	-3 188	-3 143	-3 258	-3 385
Regleringspost	1 040	1 792	859	496	75
Summa kommunalekonomisk utjämning	-4 095	-3 840	-5 436	-5 946	-6 649

Källor: SKR och Region Stockholm

Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämningen jämnar ut opåverkbara och kostnadsdrivande skillnader mellan regioner. Fram till 2019 fick Region Stockholm ett bidrag inom kostnadsutjämningen. En ny modell för kostnadsutjämningen trädde i kraft i januari 2020 där Region Stockholm betalar en avgift till utjämningen. Avgiften 2024 är 995 kronor per invånare, vilket totalt blir cirka 2,4 miljarder kronor. Den 2 maj 2024 publicerade SKR en preliminär beräkning av kostnadsutjämningen för 2025. Beräkningen bygger på preliminära uppgifter om verksamheternas nettokostnader på riksnivå. För Region Stockholms del innebär SKR:s beräkningar att avgiften till kostnadsutjämningen ökar från och med 2025 med drygt 700 miljoner kronor.

Kostnadsutjämningen påverkas av regionernas åldersstruktur, socioekonomiska förhållanden, bebyggelsestruktur och arbetsmarknad. Systemet är relativt och jämför regionens egna behov med medelregionens, och skillnaderna utjämnas inom systemet. Under 2024 bidrar storstadsregioner med en yngre befolkning och genomsnittligt högre utbildning, som Stockholm, Uppsala och Västra Götaland, till systemet, medan glesbygdsregioner som Dalarna, Jämtland och Norrbotten erhåller bidrag från systemet. Kostnadsutjämningen leder till en ökad omfördelning i takt med urbanisering och ökade demografiska skillnader.

Inkomstutjämning

Inkomstutjämningen beräknas utifrån skattekraften, det vill säga skillnaden mellan regionens beskattningsbara inkomster och garantinivån, som för regionerna motsvarar 115 procent av den genomsnittliga skattekraften i landet. Inkomstnivån i Stockholms län ligger på 120 procent av landets genomsnitt, vilket innebär att Region Stockholm betalar en inkomstutjämningsavgift. För år 2024 är avgiften 3,2 miljarder kronor.

Region Stockholm är den enda av landets regioner som betalar en inkomstutjämningsavgift medan övriga regioner får ett inkomstutjämningsbidrag. Avgiften beror på hur landets och regionens skatteinkomster

utvecklas i förhållande till varandra. Avgiften ökar när regionens skatteinkomster ökar i förhållande till landets.

Regleringspost

Regleringsposten används för att justera skillnaden mellan statens bidrag till utjämningsystemet och de faktiska kostnaderna för systemet. Den påverkas av förändringar i statsbidragen mellan åren och kan vara antingen positiv eller negativ. Regleringsposten fördelas mellan regioner baserat på deras befolkningsandelar.

Nytt förslag på utjämningsystem

Den 29 april 2022 fick en parlamentarisk kommitté i uppdrag av regeringen att genomföra en omfattande granskning av utjämningsystemet, enligt regeringsdirektiv 2022:36. Syftet med uppdraget var att säkerställa att utjämningsystemet ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att erbjuda välfärd och andra kommunala tjänster, även om det finns skillnader i skattekraft och strukturella förhållanden.

Den 2 juli 2024 presenterade kommittén sitt förslag ”Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn”, SOU 2024:50. Sammanfattningsvis innebär förslaget en försämring för Region Stockholm med ytterligare 1,8 miljarder kronor baserat på 2024 års ersättningsnivå. De förändringar som kommittén föreslår i betänkandet föreslås införas från och med den 1 januari 2026.

Generella statsbidrag och läkemedelsbidrag

Enligt en överenskommelse med staten i december 2023 uppgår bidraget för läkemedelsförmånerna 2024 till 8,3 miljarder kronor. För 2025 och framåt har antagits en uppräknings om tre procent.

2.4 Riktade statsbidrag och överenskommelser

För närvarande finns det inga överenskommelser om riktade statsbidrag för åren 2025–2027. Region Stockholm baserar sina beräkningar på att dessa bidrag kommer att fasas ut, förutom i de fall då SKR och/eller Region Stockholm bedömer att ett statsbidrag förmodligen kommer att återkomma varje år. Inom de befintliga överenskommelserna kan det ibland finnas aviseringar för kommande år, men dessa klargörs först i regeringens budgetproposition.

Riktade statsbidrag ökar Region Stockholms totala intäkter, men i de flesta fall genererar de också ökade kostnader för att uppnå de krav som ställs för respektive statsbidrag. Inom Region Stockholm fördelas de riktade statsbidragen till den nämnd som ansvarar för den specifika verksamhet

som bidraget avser. Ibland inkluderas de riktade statsbidragen inom en nämnds anslag och bidrar därmed till finansieringen av det anslaget. Det innebär att nämndens ökade kostnader är täckta, oavsett om det riktade statsbidraget ändrar karaktär eller tas bort. Det finns dock en risk för att kostnaderna kvarstår inom Region Stockholm om ett statsbidrag fasas ut. I tabellen nedan anges en prognos för Region Stockholms riktade statsbidrag 2024, samt en uppskattning av bidragens storlek för perioden 2025–2027. En översiktlig beskrivning av utvalda statsbidrag ges efter tabellen.

Tabell 5. Estimat av riktade statsbidrag till Region Stockholm 2023–2027

Riktade statsbidrag		Utfall	Prognos			
Mkr		2023	2024	2025	2026	2027
			augusti			
God och nära vård	PVN	1 103	510	510	510	510
Tillgänglighet och vårdkapacitet	HSN/PVN	1 489	1 181	1 300	900	900
Kvinnors hälsa, förlossningsvård	HSN	360	322	322	322	322
Jämlik och effektiv cancervård	HSN	119	150	150	150	150
Psykisk hälsa, suicidprevention	HSN	232	171	164	164	164
Övrigt hälso- och sjukvård, it, asyl	HSN/PVN	762	474	388	388	388
Civilt försvar och beredskap	RS	171	114	79	79	79
Pandemirelaterade bidrag	HSN	144	0	0	0	0
Kollektivtrafik	TN	20	0	0	0	0
Alfmedel	RS	679	691	716	732	749
Sektorsbidrag 1 och 2	HSN/PVN	0	1 901	0	0	0
Antagande generell budgetnivå		0	0	0	535	518
Budgetprop BP25, 19 sep 2024:						
Sektorsbidrag 2025	HSN/PVN			422	0	0
Stärkt vårdkapacitet (utökning)	HSN/PVN			211	?	?
Satsning för ökad psykisk hälsa	HSN			280	320	320
Summa		5 080	5 514	4 542	4 100	4 100

Överenskommelser inom hälso- och sjukvård

I början av 2024 gjordes flera ettåriga överenskommelser mellan regeringen och SKR om hur statsbidrag ska hanteras. Statsbidraget God och nära vård halverades inför 2024, men bedöms fortsätta på 2024 års nivå. Även statsbidraget för tillgänglighet förväntas fortsätta åtminstone fram till 2026. De övriga statsbidragen inom hälso- och sjukvård, där överenskommelser har ingåtts för 2024, förväntas fortsätta med likartade belopp.

Civilt försvar och beredskap

Statsbidrag kopplade till civilt försvar och beredskap antas fortsätta under de närmaste åren. I vårändringsbudgeten beslutades om en förstärkning med 50 miljoner kronor av statsbidraget för att öka lagerhållningen av sjukvårdsprodukter. Bidraget avser 2024 men det är inte känt om bidraget delas till regionerna.

Övriga statsbidrag

Statsbidraget Ökad vårdkapacitet, som ska bidra till fler vårdplatser, bedöms fortsätta åtminstone till 2026. Utformningen av 2024 års statsbidrag är ännu inte känt. Statsbidrag relaterade till asylsökande respektive forskning, så kallade ALF-medel, bedöms räknas upp och fortsätta under planperioden.

Båda Sektorsbidragen för 2024 är ettåriga och fortsätter därmed inte under planperioden. I regeringens budgetförslag för 2025, som presenterades den 19 september, aviserades ett nytt sektorsbidrag för 2025, en satsning på stärkt vårdkapacitet (tillgänglighet) samt en utökad satsning på psykisk hälsa. Trots de nya satsningarna i budgetpropositionen beräknas de riktade statsbidragen minska under 2025, jämfört med prognosen för 2024.

2.5 Pensioner

Pensionskund och pensionskostnad

Vid utgången av 2024 beräknas Region Stockholms totala pensionsförpliktelser uppgå till 72,8 miljarder kronor och vid utgången av 2027 beräknas de uppgå till 72,7 miljarder kronor, vilket innebär en minskning med 0,1 procent i jämförelse med 2024.

Avsättningarna beräknas uppgå till 50,1 miljarder kronor och ansvarsförbindelsen till 22,7 miljarder kronor vid utgången av 2024. Vid utgången av 2027 beräknas avsättningarna uppgå till 53,2 miljarder kronor och ansvarsförbindelsen till 19,6 miljarder kronor, vilket innebär att avsättningarna beräknas öka med 6,2 procent och ansvarsförbindelsen minska med 13,7 procent jämfört med 2024. Avsättningarnas och ansvarsförbindelsens förändring i var sin riktning medför att de totala pensionsförpliktelserna beräknas minska marginellt mellan åren 2024–2027.

Tabell 6. Totala pensionsåtaganden, jämförelse med Budget 2024

Mkr	2024	2025	2026	2027
Prognos 3:24 (2024-08-31)	72 769	74 115	72 776	72 725
- varav avsättningar	50 083	52 281	52 226	53 191
- varav ansvarsförbindelser	22 687	21 834	20 550	19 534
Budget 2024 Prognos 3:23 (2023-08-31)	72 226	73 487	72 954	73 033
- varav avsättningar	49 367	51 511	52 156	53 238
- varav ansvarsförbindelser	22 859	21 975	20 798	19 794
Differens Prognos 2:24 - Budget 2024	543	628	-178	-308

Pensionskostnaderna för 2024 beräknas uppgå 13,7 miljarder kronor. År 2027 beräknas pensionskostnaderna minska till 6,7 miljarder kronor, vilket innebär en minskning med 7,0 miljarder kronor eller 51,1 procent jämfört med 2024.

Pensionsprognoserna från KPA inkluderar inte vissa pensionskostnader som löpande kostnadsförs av Region Stockholm och bolagen. Ifrågavarande kostnader utgörs av pensionsavgifter för löneväxling, administrativa avgifter, kostnadsbidrag till andra kommuner och regioner samt ersättning som betalas till Karolinska Institutet avseende medarbetare som har delad anställning för vilka Karolinska Institutet bekostar pensionerna. I koncernens totala pensionskostnader för åren 2025–2027 har därför inkluderats ett årligt belopp om 0,3 miljarder kronor, beräknat utifrån ovan nämnda kostnader för 2023.

Tabell 7. Samlade pensionskostnader, jämförelse med Budget 2024

Mkr	2024	2025	2026	2027
Prognos 3:24 (2024-08-31)	13 695	7 096	4 898	6 664
Budget 2024 Prognos 3:23 (2023-08-31)	12 990	7 812	6 383	7 103
Differens Prognos 3:24 - Budget 2024	705	-716	-1 485	-439

Region Stockholm har baserat pensionsprognosen på beräkningar från KPA Pension som genomfördes i augusti 2024.

Effekter av avbolagisering

Den 1 januari 2025 övertar Region Stockholm ansvaret för de pensionsförpliktelser som har upparbetats i de bolag som överlåter sina verksamheter till Region Stockholm i enlighet med regionfullmäktiges beslut om att verksamheterna vid Danderyds Sjukhus AB, Södersjukhuset AB, Södertälje Sjukhus AB och S:t Eriks Ögonsjukhus AB vid detta tillfälle ska överföras till den nybildade nämnden Akutsjukhusnämnden. Den 1 januari 2026 genomförs motsvarande process mellan Region Stockholm och Ambulanssjukvården i Storstockholm AB. De sammanlagda pensionsavsättningarna i sjukhusbolagen beräknas vid ingången av 2025 uppgå till 10,6 miljarder kronor och vid ingången av 2026 beräknas

pensionsavsättningarna i Ambulanssjukvården i Storstockholm AB uppgå till 0,2 miljarder kronor. Avsättningarna kommer att överföras från bolagens balansräkningar till Region Stockholms balansräkning vid respektive överlåtelsestidpunkt.

I samband med överlåtelse av pensionsförpliktelserna uppstår olika resultateffekter av en engångskaraktär som sammantaget påverkar koncernens resultat positivt under åren 2025–2027. Överlåtelse av pensionsförpliktelserna påverkar inte dem som erhåller pensionerna utan är en budget- och skattemässig förändring för Region Stockholm. Enligt det redovisningsmässiga regelverk som gäller för bolagen nuvärdesberäknas bolagens avsättningar utifrån försäkringstekniska grunder, vilket innebär att diskontering sker med en räntesats som uppgår till -0,1 procent. Avsättningarna i Region Stockholm nuvärdesberäknas utifrån Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS), där räntesatsen uppgår till en procent.

En resultateffekt uppstår när avsättningarna i bolagen diskonteras om från den räntesats som tillämpas inom försäkringstekniska grunder till räntesatsen som tillämpas inom RIPS. En höjning av diskonteringsräntan medför att kostnaderna minskar och vice versa. Härigenom uppkommer under 2025 en positiv resultateffekt med 2,1 miljarder kronor.

Enligt det redovisningsmässiga regelverk som gäller för Region Stockholm ska avsättningar för pensioner även inkludera särskild löneskatt, vilket inte gäller för bolagen enligt det redovisningsmässiga regelverk som de tillämpar. Bolagens avsättningar inkluderar således inte särskild löneskatt när avsättningarna övertas av Region Stockholm.

En annan resultateffekten uppstår när de övertagna avsättningarna adderas till befintliga avsättningar i Region Stockholms balansräkning, vilket medför att särskild löneskatt kostnadsförs med 24,26 procent av de totala övertagna avsättningarna. Kostnaden beräknas uppgå till 2,6 miljarder kronor.

Region Stockholm betalar särskild löneskatt till staten baserat på utbetalda pensioner och betalda pensionsavgifter under ett räkenskapsår. För bolagen gäller att betalning av särskild löneskatt till staten baseras på pensionsutbetalningar samt den redovisningsmässiga kostnaden för pensionsavgifter och förändring i avsättningen under ett räkenskapsår. I och med att bolagen historiskt sett har betalat särskild löneskatt för de totala avsättningarna som överförs till Region Stockholm måste detta förhållande hanteras skattemässigt för att undvika dubbelbeskattning av särskild löneskatt när dessa avsättningar börjar utbetalas av Region

Stockholm i framtiden. Den skattemässiga hanteringen som beskrivs nedan har på fråga från Region Stockholm bekräftats av Skatteverket.

För att undvika dubbelbeskattning reduceras Region Stockholms beräkningsunderlag för särskild löneskatt för 2025 med det totala beloppet för avsättningarna som har tagits över från bolagen. Utbetalda pensioner och betalda pensionsavgifter beräknas sammantaget uppgå till 3,9 miljarder kronor. Övertagna avsättningar från bolagen beräknas uppgå till 10,6 miljarder kronor. Beräkningsunderlaget för särskild löneskatt för 2025 uppgår således till ett negativt belopp om 6,7 miljarder kronor. Region Stockholm kommer härigenom inte betala särskild löneskatt till staten för 2025. Det negativa beräkningsunderlaget från 2025 får överföras till 2026 och reducera det årets beräknade utbetalda pensioner och betalda pensionsavgifter. Beräkningsunderlaget för särskild löneskatt för 2026 beräknas uppgå till ett negativt belopp om 2,5 miljarder kronor. Härigenom kommer Region Stockholm inte heller att betala särskild löneskatt till staten för 2026. År 2027 beräknas utbetalda pensioner och betalda pensionsavgifter uppgå till 4,5 miljarder kronor. Beräkningsunderlaget reduceras med det negativa beräkningsunderlaget från 2026 om 2,5 miljarder kronor och återstående positiva belopp om 2,0 miljarder kronor utgör Region Stockholms beskattningsunderlag för särskild löneskatt 2027. En tredje resultat effekt uppstår genom att Region Stockholm inte ska betala särskild löneskatt till staten för åren 2025 och 2026 och reducerad särskild löneskatt år 2027. Den beräknade kostnaden för särskild löneskatt minskar under 2025 med 0,9 miljarder kronor, under 2026 med 1,1 miljarder kronor och under 2027 med 0,6 miljarder kronor.

Kostnadspåverkande faktorer

Storleken på pensionsförpliktelse och pensionskostnaderna påverkas av antaganden om beräkningsparametrar som används enligt Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS). Dessa parametrar förändras över tid fram till det slutliga betalningstillfället för pensionsåtagandet. De parametrar som påverkar pensionskostnadernas utveckling är antaganden om diskonteringsränta, livslängd samt pris- och löneutveckling.

Diskonteringsräntan i RIPS, som gäller för Region Stockholms nämndorganisation, beslutas av SKR inför varje räkenskapsår. Innan beslutet tas genomförs en sammanvägd analys av olika faktorer, som långsiktig tillväxt, utvecklingen av skatteunderlaget, långsiktig realränta och den aktuella ekonomiska och räntemarknadsbilden.

Diskonteringsräntan i försäkringstekniska grunder, som gäller för Region Stockholms bolag, beslutas av Finansinspektionen inför varje räkenskapsår och räntesatsen för 2024 uppgår till 2 procent. En lägre räntesats får

tillämpas och Region Stockholms bolag tillämpar sedan 2021 en räntesats om -0,1 procent.

Om diskonteringsräntan höjs minskar Region Stockholms pensionskostnader för det aktuella året, medan en sänkning av räntan innebär att pensionskostnaderna ökar. Diskonteringsräntan har inte förändrats under de senaste tio åren. Det är svårt att bedöma vilket beslut som SKR kommer fram till avseende diskonteringsränta för 2026 och efterföljande år, men det troligaste är att ingen förändring av diskonteringsräntan i RIPS genomförs under de kommande åren. Diskonteringsräntan i försäkringstekniska grunder som tillämpas av Region Stockholms bolag kommer inte att förändras under förutsättning att den räntesats som årligen beslutas av Finansinspektionen är högre än -0,1 procent.

Pensionsförpliktelse justeras i början av varje år för att kompensera för inflationen genom uppräknings med förändringen av prisbasbeloppet. Den beräknade uppräknings av pensionsförpliktelse under 2025 kommer att bli väsentligt lägre än uppräknings för 2024, inklusive särskild löneskatt beräknas kostnaden för inflationsuppräknings att minska med 2,8 miljarder kronor i jämförelse med 2024.

Inflationen i beräkningsmodellen utgörs av den procentuella förändringen av prisbasbeloppet från ett år till efterföljande år. Prisbasbeloppet baseras på förändringen av konsumentprisindex mellan perioden juli till och med juni och tillämpas från och med efterföljande år. För 2024 fastställdes inflationsuppräknings av pensionsförpliktelse till 9,1 procent. Inflationsuppräknings för 2025 har fastställts till 2,6 procent. För åren 2026 och 2027 beräknas uppräknings för inflation uppgå till 0,2 procent respektive 1,9 procent utifrån de parametrar som har lämnats från SKR till KPA Pension inför beräkningarna av den senaste pensionsprognosen. Från och med den 1 januari 2023 har det nya pensionsavtalet AKAP-KR införts inom den kommunala sektorn. Detta avtal är helt avgiftsbaserat och ersätter det tidigare avgiftsbaserade avtalet AKAP-KL. Medarbetare som har förmånsbestämd ålderspension inom KAP-KL hade under 2023 möjlighet att välja att antingen stanna kvar i det befintliga avtalet eller övergå till AKAP-KR. Av cirka tretton tusen medarbetare som hade möjlighet att göra ett sådant val, valde cirka elva tusen, motsvarande 87 procent, att kvarstå i KAP-KL.

Inom AKAP-KR ökar de årliga pensionsavgifterna från 4,5 procent till 6,0 procent för den del av månadslönen som är upp till högst 49 500 kronor per månad under 2025. För den del av månadslönen som ligger inom intervallet 49 501 till 198 000 kronor kommer pensionsavgifterna att öka

från 30 procent till 31,5 procent. På del av månadslön som är högre än 198 000 kronor betalas inga pensionsavgifter. Medarbetare som har valt att byta pensionsavtal från KAP-KL till AKAP-KR kommer att tillgodoräknas årliga tilläggsavgifter baserat på vilken ålderskategori medarbetaren tillhör. Tilläggsavgifterna kommer att tillfalla medarbetaren fram till 65 års ålder.

Övergången till det nya pensionsavtalet AKAP-KR medför en permanent höjning av Region Stockholms totala pensionskostnader jämfört med tidigare år.

Moms i sjukvårdsverksamhet som bedrivs i annan organisationsform

Sjukvårdsverksamhet är normalt inte momspliktig. Det är ett av flera undantag som finns i mervärdesskattelagen (2023:200). Detta innebär att sjukvård inte beläggs med moms när sjukvårdstjänster säljs ifrån en part till en annan och att verksamheter som producerar sjukvårdstjänster inte kan få tillbaka moms på varor och tjänster som köps in till verksamheten. Momsen blir en kostnad för verksamheten. Kommuner och regioner omfattas av ett eget system för moms som regleras i lag (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund, populärt kallad LEMK. Detta system gör det möjligt för kommuner och regioner att alltid få tillbaka moms inom alla verksamheter oavsett om de är momspliktiga eller inte enligt mervärdesskattelagen.

För att göra det möjligt för andra intressenter att producera välfärdstjänster som inte är momspliktiga har ett särskilt regelverk införts inom LEMK. Detta gör det möjligt för kommuner och regioner att kompensera utförare för de merkostnader som moms medför och sedan få tillbaka ersättning från Skatteverket. Ersättningen från Skatteverket är normalt sex procent av kostnaden för den köpta tjänsten. Detta är en schablon som är tänkt att fungera för alla olika välfärdstjänster som kommuner och regioner köper från andra utförare.

Region Stockholm tillämpar regelverket genom att ersätta privata vårdgivare med samma schablon på sex procent som Skatteverket använder. Denna ersättning utgår också till regionens dotterbolag och regleras i avtal med regionen. Momskompensationen på sex procent är ett schablonsystem och det är olika från vårdgivare till vårdgivare exakt hur kompensationen ser ut i förhållande till momskostnader. Schablonersättningen bygger på att det ska vara en viss kostnadsstruktur och med en viss andel momspliktiga varor och tjänster. Beroende på hur verksamheten organiseras kan momskompensationen både över- och understiga de verkliga momskostnaderna.

Effekter av avbolagisering

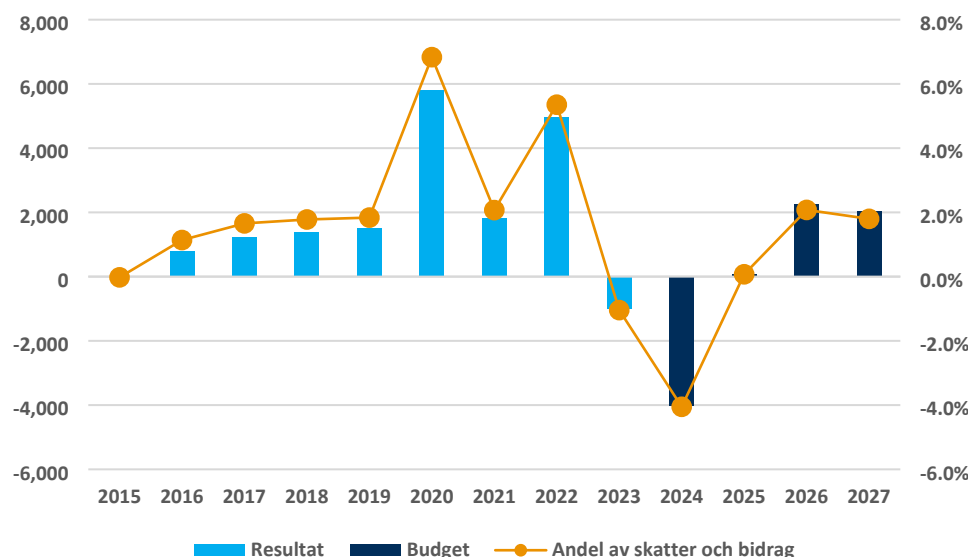
De akutsjukhus som avbolagiseras har olika kostnadsstruktur och det medför att vissa bolag har varit mer gynnade av schablonersättningen än andra. Vid en avbolagisering får de nya förvaltningarna samma regelverk som exempelvis Stockholms läns sjukvårdsområde och Karolinska Universitetssjukhuset. All moms kan dras av och ingen särskild ersättning för detta tillkommer när ersättning betalas ifrån hälso- och sjukvårdsnämnden.

2.6 Det ekonomiska utgångsläget

Region Stockholm har befunnit sig i en svår ekonomisk situation. Inflationen har påverkat och påverkar även fortsättningsvis både löner och andra kostnader som exempelvis de varor och tjänster som Region Stockholm köper. Prishöjningar sker med fördröjning beroende vad som bestäms i avtalsvillkor och hur rådande marknadssituation ser ut.

Efter två år med underskott krävs överskott år 2025 för att öka den långsiktiga betalningsförmågan, soliditeten, och för att nå en ekonomi i balans i linje med Region Stockholms Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2023-0414).

Figur 3. Region Stockholms resultat och resultatets andel av skatter och bidrag, miljoner kronor samt procent

Källa: Regionledningskontoret

Inför budgetåret 2025 finns det faktorer som förväntas påverka resultatet. Sammantaget förstärks resultatet med en miljard jämfört med den senaste prognosen för 2024 som görs i delårsbokslutet på -947 miljoner kronor.

Här är de största faktorerna:

- Pensionskostnaderna minskar i takt med den lägre inflationstakten. Minskningen dämpas dock något av ett högre löneläge och fler anställda. Pensionskostnaderna prognostiseras till 7,1 miljarder kronor 2025, vilket är väsentligt lägre än den prognostiserade nivån för 2024 på 13,7 miljarder
- De samlade skatteintäkterna beräknas öka med 3,6 procent 2025 jämfört med 2024, vilket motsvarar 3,8 miljarder kronor. Inom de samlade skatteintäkterna ökar intäkter från skatteunderlaget med 5,1 miljarder kronor samtidigt som avgifter inom kommunalekonomisk utjämning ökar med 1,6 miljarder kronor
- De riktade statsbidragen beräknas minska under 2025 jämfört med 2024 med 972 miljoner kronor.
- Pris- och löneutvecklingen förväntas vara snabbare och högre än 2019 och tidigare, där en procentenhet högre pris- och löneutveckling motsvarar en kostnad på en miljard kronor
- Likaså riskerar kostnadsökningar inom hälso- och sjukvården, främst för den hälso- och sjukvård som utförs av andra vårdgivare än Region Stockholm bli högre än budgeterat

Kostnadssänkande åtgärder behöver fortsatt genomföras för att säkerställa att en ekonomi i balans med en ökad soliditet och att en god ekonomisk hushållning uppnås.

3. Budgeterade ekonomiska förutsättningar

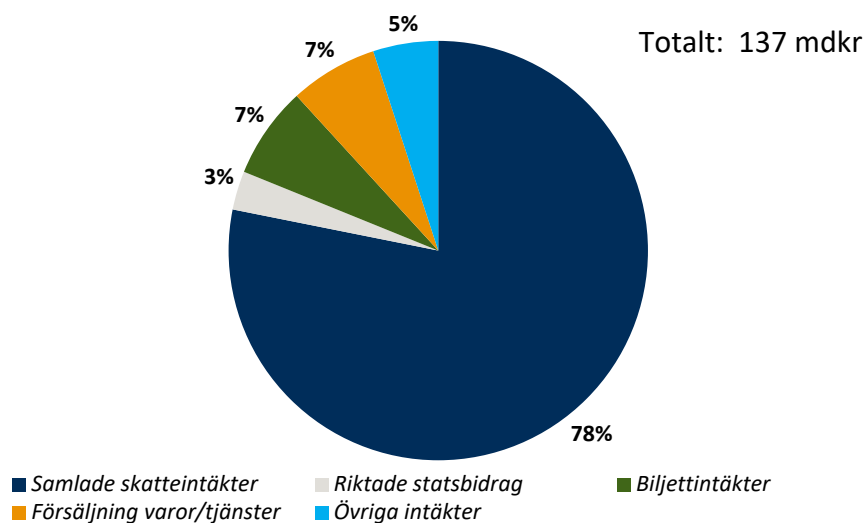
Region Stockholms budgeterade förutsättningar baseras på nämndernas och bolagens rapportering i samband med rapportering av verksamhetsplanerna avseende planåren 2025–2026. Förändringar har gjorts utifrån de makroekonomiska antaganden och prognoser som beskrivs i kapitel 2, samt justeringar som beskrivs i detta kapitel.

Nämnder och bolag kommer i samband med sin rapportering av verksamhetsplaner för 2025 att beräkna sina intäkter och kostnader utifrån regionfullmäktiges beslut och andra förutsättningar som avtal och överenskommelser. Det innebär att fördelningen av intäkter och kostnader förändras vilket påverkar det slutliga tabellverket. Det slutliga tabellverket fastställs av regionstyrelsen i samband med ärendet Avstämning av Budget 2025 för Region Stockholm.

3.1 Finansiering av Region Stockholms verksamhet

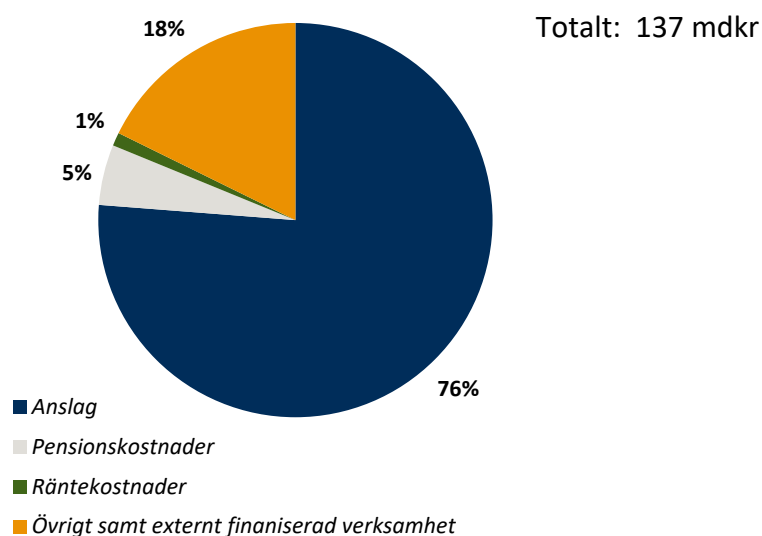
I figur 4 nedan illustreras fördelningen av Region Stockholms intäkter. Verksamheten finansieras till största delen av samlade skatteintäkter som under 2025 står för 78 procent av de totala intäkterna. Koncernens näst största intäkt utgörs av biljettintäkter inom kollektivtrafiken som står för sju procent av de totala intäkterna. Riktade statsbidrag är budgeterade till oförändrad nivå 2025 jämfört med budget 2024, vilket motsvarar tre procent av de totala intäkterna. Försäljning av varor och tjänster, främst inom hälso- och sjukvården, uppgår till sju procent. Övriga intäkter, till stor del statsbidrag för momskompensation, uppgår till fem procent.

Figur 4. Fördelning av Region Stockholms intäkter 2025, miljarder kronor

Figur 5 illustrerar hur Region Stockholms intäkter budgeteras 2025. Cirka 102,5 miljarder kronor (76 procent) finansierar anslagen till nämnderna. Av anslagen finansierar 86,0 miljarder kronor (82 procent) hälso- och sjukvård, 14,9 miljarder kronor (14 procent) allokeras till kollektivtrafik medan 3,7 miljarder kronor (3 procent) allokeras till övrig verksamhet som exempelvis kultur och regionalt utvecklingsarbete.

Figur 5. Finansiering av Region Stockholms verksamhet 2025, miljarder kronor

Vidare används 6,8 miljarder kronor (5 procent) för att finansiera pensionskostnader och 1,5 miljarder kronor (drygt en procent) för att finansiera räntekostnader medan 24,3 miljarder kronor (närmare 18 procent) finansierar övrig verksamhet; till övervägande del kollektivtrafikens verksamhet genom biljettintäkter.

3.2 Resultaträkning

Budgeterat resultat

Region Stockholms ekonomiska situation ska efter två år med underskott med anledning av höga pensionskostnader till följd av det höga inflationsläget återgå till en ekonomi i balans i enlighet med en god ekonomisk hushållning. Inflationen förväntas vända nedåt och stabiliseras på en lägre nivå vilket också kommer att påverka räntekostnaderna till lägre nivåer. Det finns dock risker givet oroligheter i omvärlden att Region Stockholms kostnader och utgifter för investeringar kan öka till följd av omvärldsfaktorer, som exempelvis krigshandlingar.

Under 2023 och 2024 har inflationen haft en kraftig påverkan på Region Stockholms pensionsavsättning. Värdesäkring av pensionsförpliktelser

inom avsättningarna i balansräkningen, i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings, RKR:s, regelverk, har inneburit en stor tillfällig belastning på koncernens resultat. För de negativa resultaten åberopades synnerliga skäl i enlighet med kommunallagens kapitel 11 § 5, med anledning av de tillfälligt högre pensionskostnaderna. Region Stockholm planerar att 2025 åter nå en ekonomi i balans enligt kommunallagens krav med ett överskott på 75 miljoner kronor. Under 2025 och planåren 2026–2027 ska soliditeten öka i enlighet med det finansiella målet för en god ekonomisk hushållning. Detta under förutsättning att samtliga resultatåtgärder som budgeten för 2025 och plan för 2026–2027 planerar för genomförs.

För att säkerställa en ekonomi i balans i enlighet med det budgeterade resultatet krävs att Region Stockholms verksamheter planerar att intäkterna täcker driftskostnaderna i enlighet med principen om inga fria nyttigheter. Inom verksamhetens kostnader krävs att återhållsamhet eftersträvas genom strukturerade åtgärder som mer samnyttjande av gemensamma resurser, vilket ska ge en mindre fragmenterad verksamhet. Det krävs ökad samordning för att patienter och resenärers behov ska tillgodoses genom rätt resurs på rätt ställe och därmed högre kostnadseffektivitet.

Investeringar och förändrade strategier med effekter inom såväl den egna produktionen av hälso- och sjukvård som den upphandlade vården ska möjliggöra effektiviseringar.

Tabell 2. Resultaträkning för 2025 med plan för 2026–2027

Resultaträkning	Utfall	Budget	Prognos	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mnkr	2023	2024	2024	2025	Bu25/Bu24	2026	2027
Verksamhetens intäkter	30 784	29 682	31 034	29 993	1,0%	30 342	30 342
Personalkostnader och inhyrd personal	-34 435	-34 740	-35 180	-37 258	7,2%	-38 344	-39 439
Pensionskostnader	-7 849	-9 161	-9 190	-7 535	-17,7%	-3 996	-4 812
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård, mm.	-27 196	-28 153	-29 105	-29 894	6,2%	-31 286	-31 525
Köpt trafik	-16 005	-16 328	-16 677	-16 411	0,5%	-15 815	-16 292
Övriga kostnader	-31 387	-35 461	-32 320	-36 942	4,2%	-38 548	-39 118
Verksamhetens kostnader	-116 872	-123 844	-122 472	-128 041	3,4%	-127 989	-131 186
Avskrivningar	-7 080	-7 506	-7 307	-8 067	7,5%	-8 794	-9 174
Verksamhetens nettokostnader	-93 168	-101 667	-98 745	-106 114	4,4%	-106 441	-110 018
Skatteintäkter	93 405	99 477	98 965	104 082	4,6%	108 260	113 187
Generellt statsbidrag	7 718	7 894	8 347	8 597	8,9%	8 855	9 121
Utjämningsssystemet	-4 095	-4 039	-3 840	-5 436	34,6%	-5 946	-6 649
Summa samlade skatteintäkter	97 028	103 332	103 472	107 243	3,8%	111 169	115 658

Verksamhetens resultat	3 860	1 666	4 727	1 130	-32,2%	4 728	5 641
Finansiella intäkter	238	201	227	190	-5,4%	188	188
Räntekostnader mm.	-1 360	-2 045	-1 441	-1 984	-3,0%	-2 060	-2 240
Pensionskostnader finansiell del	-3 750	-3 854	-4 460	739	-119,2%	-601	-1 551
Årets resultat	-1 011	-4 032	-947	75		2 254	2 037

Det budgeterade resultatet är i linje med god ekonomisk hushållnings krav på stärkt soliditet och säkerställer att Region Stockholm har en uthållig ekonomi för att på sikt kunna genomföra nödvändiga ersättningsinvesteringar i anläggningarna inom såväl hälso- och sjukvården som kollektivtrafiken samt för att täcka pensionsutbetalningar.

De ekonomiska förutsättningarna, och behovet av att stärka Region Stockholms ekonomiska ställning, innebär att kostnadsökningstakten inklusive pensionskostnader under 2025–2027, i genomsnitt inte kan överstiga 2,8 procent i förhållande till de budgeterade totala intäkterna. Detta kan jämföras med kostnadsökningstakten för perioden 2016–2019 som i genomsnitt var 4,6 procent per år.

Förutsättningarna för såväl intäkter som kostnader präglas av stor osäkerhet givet omvärldsfaktorer kopplade till löne- och prisutveckling samt tillgången på material och resurser. Det understryker ytterligare Region Stockholms behov av god ekonomisk och verksamhetsmässig planering samt en fortsatt stark finansiell ställning för att säkerställa leveransen av hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

När Region Stockholms skattesats höjdes för att möta den samlade effekten av inflations krisen slogs det fast att ambitionen var att, när det ekonomiska utrymmet medger det, trappa ned den föreslagna höjningen av skattesatsen. En sådan nedtrappning ska påbörjas 2026 med fem öre. Ambitionen är också att genomföra sänkningar av SL-taxan för barn och ungdomar, studenter och pensionärer om ekonomiskt utrymme finns.

Region Stockholms intäkter

Budget 2025 innebär en ökning av Region Stockholms totala intäkter med sammanlagt 3,2 procent jämfört med budget 2024 till drygt 137 miljarder kronor. Jämfört med prognosen i delårsbokslutet per augusti 2024 innebär intäkterna en ökning med 2,0 procent. De totala intäkterna består av samlade skatteintäkter och verksamhetens intäkter. Förändringen i förhållande till såväl budget 2025 som prognosen är mindre än före pandemiåren, 2016–2019, då ökningstakten var i genomsnitt 5,3 procent. För 2026 och 2027 budgeteras de totala intäkterna öka med 3,1 procent respektive 3,2 procent.

Givet osäkerheterna relaterad till konjunktorens utveckling kan intäkterna dessutom behöva revideras ned i ett senare skede. Det råder även osäkerhet gällande villkoren för statsbidragen, i synnerhet de riktade statsbidragen. För att hantera de risker som återspeglas i budgeten, har koncernfinansiering budgeterat med marginaler för att omhänderta eventuella negativa resultateffekter.

De samlade skatteintäkterna, som utgörs av skatteintäkter, generella statsbidrag, främst läkemedelsförmånen, samt avgifter och bidrag till kommunalekonomisk utjämning, uppgår till cirka 78 procent av de totala intäkterna. De utgör basen i Region Stockholms ekonomi inklusive i finansieringen av anslagen till nämnderna. De budgeterade samlade skatteintäkterna utgår från en prognos baserad på SKR:s prognos från den 22 augusti, se vidare i kapitel 2.

Grunden i skatteintäkterna 2025 utgörs av en skattesats på 12,38 öre per intjänad krona, vilket är oförändrat jämfört med budget 2024. Sammantaget budgeteras skatteintäkterna öka med 3,8 procent 2025 i jämförelse med budget 2024, vilket motsvarar en ökning med 3,6 procent jämfört med delårsbokslutet i augusti 2024. Utvecklingen består främst av ett stärkt skatteunderlag med 4,6 procent jämfört med budget 2024. Det generella statsbidraget för läkemedelsförmånen ökar med 8,9 procent jämfört med budget 2024.

Region Stockholms utgifter inom det kommunalekonomiska utjämningsystemet budgeteras öka med cirka 1,4 miljarder kronor under 2025 jämfört med budget 2024 och för att sedan öka med 0,5 respektive 0,7 miljarder kronor 2026 och 2027. Det kommunalekonomiska utjämningsystemet försämrar Region Stockholms förutsättningar att bedriva verksamhet. Den sammantagna utgiften uppgår 2024 till 5,4 miljarder kronor, vilket som jämförelse motsvarar omsättningen för ett normalstort akutsjukhus.

Biljettintäkterna budgeteras att öka med 2,2 procent 2025 eller motsvarande 212 miljoner kronor. Biljettintäkterna består av tre huvudsakliga komponenter, prisförändringar, antal betalande resenärer samt biljettsortiment. Biljettintäkterna behöver öka i takt med den prisutveckling och det trafikutbud som är avtalad med leverantörer samt att skapa utrymme för att finansiera ökade kostnader allteftersom nya anläggningar driftsätts. Under planåren 2026–2027 budgeteras biljettintäkternas ökningstakt till 2,4 procent respektive oförändrad nivå.

För 2025 kommer biljettpriserna att höjas med motsvarande 3,9 procent för 30-dagarsbiljett och enkelbiljetter för vuxna. Det vill säga det nya priset

för en 30-dagarsbiljet ökar med 40 kronor till 1 060 kronor respektive en enkelbiljett höjs med en krona till 43 kronor.

Efter pandemiåren har förändrade resmönster fått till följd att resandet i kollektivtrafiken har minskat. Trafiknämndens arbete med att utveckla reseerbjudandet har lett till högre biljettintäkter per validering och budgeteringen av kollektivtrafikens intäkter förutsätter ett fortsatt utvecklingsarbete för att stärka resandet. För att säkerställa intäkterna inom kollektivtrafiken ska biljettsortimentet vara utformat så att det säkerställer finansieringen av den verksamhet som bedrivs, vara marknadsmässigt samt bidra till ett ökat resande. Trafiknämnden behöver också se över biljettsortimentet så att det är attraktivt över tid för att locka nya resenärer och möta den utbyggnad av kollektivtrafiken som verksamheten står inför. Trafiknämnden och bolaget ska se över hur intäkter kan möta utgifter för att nå resultatkrav.

Under 2024 prognostiseras de riktade statsbidragen uppgå till 5,6 miljarder kronor. I budgeten antas de riktade statsbidragen uppgå till 4,1 miljarder kronor för 2025 samt för planåren 2026 och 2027. De riktade statsbidragen utgör en del av de ekonomiska förutsättningarna för nämnder och bolag. De riktade statsbidragen är inte ett ställningstagande för regionfullmäktiges beslut, utan slutlig justering kommer att inarbetas i verksamhetsplaneringen i enlighet med regeringens budgetproposition samt de överenskommelser som ingås mellan parterna.

Övriga verksamheters intäkter, exklusive biljettintäkter inom kollektivtrafiken och riktade statsbidrag, budgeteras jämfört med budget 2024 öka med 2,3 procent till 16,5 miljarder kronor. Ökningen beror främst på den planerade försäljningen av hälso- och sjukvårdstjänster vid länets akutsjukhus till andra regioner. I enlighet med Region Stockholms policy för god ekonomisk hushållning budgeteras inte reavinster från försäljning av fastigheter och egendom. Den slutliga budgeteringen av dessa intäkter görs av nämnder och bolag i samband med verksamhetsplaneringen. Om intäkterna utvecklas i lägre takt behöver också kostnadsökningen begränsas ytterligare.

Verksamhetens kostnader

Region Stockholm tillämpar resultatstyrning, vilket innebär att de totala intäkterna och det budgeterade resultatet begränsar hur mycket kostnaderna kan tillåtas att öka. Sammantaget budgeteras verksamhetens kostnader öka med 3,4 procent 2025 jämfört med budget 2024 eller 4,5 procent i förhållande till prognosen i delårsbokslutet i augusti 2024. En stor del förändringarna mellan åren härleds till att pensionskostnaderna minskar i takt med den lägre inflationen samt effekter av den förestående

avbolagiseringen av Region Stockholms akutsjukhus. Räknas pensionskostnaderna bort innebär det att kostnaderna budgeteras öka med 5,1 procent 2025 jämfört med budget 2024. För 2026 och 2027 budgeteras verksamhetens kostnader öka med i genomsnitt 1,2 procent, exkluderat för pensionskostnader uppgår den genomsnittliga ökningstakten till 2,4 procent.

Kostnaderna för egen och inhyrd personal förväntas 2025 öka med 7,2 procent jämfört med budget 2024, eller 5,9 procent jämfört med 2024 års prognos. Kostnaderna för inhyrd personal budgeteras att fortsatt minska. Kostnaderna ökar bland annat till följd av verksamheter som överförs till egen regi, exempelvis den prehospitla vården. Detta minskar dock kostnaderna för köpt hälso- och sjukvård.

Pensionskostnaderna under verksamhetens kostnader budgeteras att minska med 1,6 miljarder kronor till 7,5 miljarder kronor. Minskningen bidrar till att nå det budgeterade resultatet, vilket innebär en ekonomi i balans för 2025. För planår 2026 antas en ytterligare minskning med 3,5 miljarder kronor för att sedan öka med 0,8 miljarder kronor under år 2027 till en kostnad som uppgår till 4,8 miljarder kronor.

Kostnaderna för köpt hälso- och sjukvård, tandvård med mera, har budgeterats öka med 6,2 procent 2025 jämfört med budget 2024, eller med 2,7 procent jämfört med 2024 års prognos. Det finns inte utrymme för ytterligare ambitionshöjningar om framtida utfall ska vara i linje med budget. Vid förändringar ska väl underbyggda beslutsunderlag säkerställa finansiering.

Kostnaderna för köpt trafik budgeteras öka med 0,5 procent 2025 jämfört med budget 2024, eller minska med 1,6 procent i jämförelse med 2024 års prognos. Förändringen jämfört med 2024 ställer krav på att intäkterna under året utvecklas i enlighet med budgeten så att trafiknämnden uppnår sitt resultatkrav.

Posten övriga kostnader inkluderar samtliga övriga kostnader, exempelvis material- och läkemedelskostnader, lämnade bidrag samt lokal- och fastighetskostnader. Dessa övriga kostnader budgeteras öka med 4,2 procent, vilket motsvarar 1,5 miljarder kronor. Ökningen beror främst på högre material- och läkemedelskostnader.

Kapitalkostnader

Region Stockholms avskrivningskostnader har ökat de senaste åren i takt med färdigställande och driftsättning av sjukhusinvesteringar samt utökad service och kvalitet inom kollektivtrafiken. Det innebär att

avskrivningskostnadernas andel av totala kostnaderna ökar. Ett flertal investeringsobjekt har drabbats av försenade tidplaner vilket har skjutit fram driftsättningar och därmed de nya anläggningarnas påverkan på resultatet. Av detta skäl budgeteras avskrivningskostnaderna under 2025 öka med 7,5 procent, till 8,1 miljarder kronor. Avskrivningskostnaderna budgeteras därefter öka med 9,0 procent 2026 och med 4,3 procent 2027. Förseningarna leder ofta till fördröjningar av investeringsobjekten och högre kapitalkostnader när objekten väl driftsätts.

Olika typer av investeringar i anläggningstillgångar ger olika höga årliga avskrivningskostnader beroende på genomsnittliga nyttjandeperioder, vilket illustreras i tabellen nedan. Till avskrivningskostnaderna tillkommer räntekostnader och verksamhetens driftskostnader för anläggningstillgången.

Tabell 9. Nyttjandeperioder och avskrivningskostnader för olika typer av investeringar

Investeringsobjekt	Genomsnittlig nyttjandeperiod ¹	Avskrivningskostnad vid investering på 1 000 mnkr
IT (infrastruktur/klienter)	4 år	250 mnkr/år
Medicinteknisk utrustning	7 år	143 mnkr/år
Kollektivtrafikanläggningar	25 år	40 mnkr/år
Fastigheter	35 år	29 mnkr/år

¹ Nyttjandeperioder enligt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning och Bokföringsnämndens K3-regelverk.

Svenska räntor har fallit sedan slutet av 2023 men är fortsatt högre än 2021 vilket kommer att fortsätta påverka Region Stockholms räntekostnader framöver. Dock kommer högre räntor att få ett succesivt genomslag tack vare en förutsägbar och väldiversifierad struktur för räntebindningen i skuldportföljen. Exponeringen på olika löptider är begränsad, bland annat ränteomsätts maximalt 32 procent inom ett år. Den genomsnittliga räntebindningstiden för skuldportföljen är för närvarande cirka tre år.

Finansiella kostnader inkluderar bland annat räntekostnader för upptagna lån och leasingkulder samt pensionskostnadernas finansiella del. De finansiella kostnaderna budgeteras 2025 minska med 4,6 miljarder kronor med anledning av de lägre pensionskostnaderna. Räntekostnaderna för upptagna lån och leasing budgeteras uppgå till 2,0 miljarder kronor under 2025.

3.3 Balansräkning

Region Stockholms anläggningstillgångar beräknas 2025 till 175 miljarder kronor, varav ökade investeringsutgifter står för 21,6 miljarder kronor. Det är en nettoökning med 1,6 miljarder kronor jämfört med prognosen för

2024. Av anläggningstillgångarna uppgår pågående, ej driftsatta anläggningar till 47 miljarder kronor. Värdet av koncernens tillgångar, som totalt uppgår till cirka 190 miljarder kronor, motsvarar cirka 77 000 kronor per invånare i länet.

Tabell 10. Balansräkning för 2025 med plan för 2026–2027

Balansräkning	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	688	712	602	703	703
Materiella anläggningstillgångar	144 811	157 231	171 255	182 653	185 008
Finansiella anläggningstillgångar	3 962	3 959	3 117	3 117	3 117
Summa anläggningstillgångar	149 460	161 902	174 974	186 473	188 828
Omsättningstillgångar					
Övriga omsättningstillgångar	12 970	13 137	13 215	13 223	13 223
Kassa och bank	4 163	2 513	2 220	2 239	2 239
Summa omsättningstillgångar	17 132	15 650	15 435	15 462	15 462
Summa tillgångar	166 593	177 552	190 409	201 935	204 290
Eget Kapital					
Årets resultat	-1 011	-947	75	2 254	2 037
Övrigt eget kapital	27 000	25 989	25 042	25 117	27 371
Summa eget kapital	25 989	25 042	25 117	27 371	29 408
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	42 253	49 594	51 909	51 853	52 819
Andra avsättningar	532	489	372	372	372
Summa avsättningar	42 785	50 083	52 281	52 226	53 191
Skulder					
Långfristiga skulder lån och leasing	34 448	33 701	38 619	43 610	37 082
Övriga långfristiga skulder	31 679	36 692	42 490	46 783	52 664
Summa långfristiga skulder	66 127	70 393	81 109	90 393	89 746
Kortfristiga skulder	31 692	32 034	31 901	31 945	31 945
Summa skulder	97 819	102 427	113 010	122 338	121 691
Eget kapital, avsättningar och skulder	166 593	177 552	190 409	201 935	204 290
<i>Ansvarsförbindelseför pensioner</i>	22 189	22 687	21 834	20 550	19 534
<i>Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen</i>	2,3%	1,3%	1,7%	3,4%	4,8%

Avsättningar för pensioner budgeteras öka netto med 2,3 miljarder kronor 2025 i förhållande till prognos för 2024. I enlighet med policyn för god ekonomisk hushållning återinvesteras avsatta medel för framtida pensionsutbetalningar i Region Stockholms investeringar. Avkastningen

tryggas genom de effektiviseringskrav på verksamheten som resultatkraven ställer samt genom att upplåningen blir mindre. Region Stockholm gör därmed inga placeringar i värdepapper eller har avsatta medel för kapitalförvaltning för koncernens pensionsåtaganden.

Skulderna för nyupptagna lån och leasing budgeteras öka med 4,9 miljarder kronor 2025. Övriga långfristiga skulder, bland annat medfinansiering av investeringar i anläggningstillgångar där Region Stockholm har slutit överenskommelser med staten och berörda kommuner, ökar netto med 6,0 miljarder kronor. Andelen räntebärande skulder justerat för kassalikviditet i förhållande till de totala intäkterna uppgår till 27 procent, vilket med marginal understiger gränsvärdet som är 50 procent.

År 2027 beräknas de långfristiga skulderna uppgå till knappt 90 miljarder kronor vilket kan jämföras med prognosen för 2024 som utgör ingående balans för 2025 och uppgår till nära 70 miljarder kronor.

I enlighet med att reavinster inte inkluderas i Region Stockholms budgeterade resultat, budgeteras följaktligen inte intäkter och likviditetsflöden vid försäljning av fastigheter. När försäljningar genomförs förändras Region Stockholms tillgångar och kassan förstärks vilket minskar koncernens upplåningsbehov under de kommande åren, vilket utgör en avvikelse mot budget.

3.4 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska Region Stockholm ha riktlinjer för mål för en god ekonomisk hushållning. Detta omsätts i Region Stockholm genom Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2023-0414) där det anges att det i den årliga budgeten ska finnas mål och indikatorer som stödjer det.

Region Stockholms soliditet behöver öka. Detta för att Region Stockholms långsiktiga betalningsförmåga ska vara stabil och för att säkerställa att koncernen kan hantera sina åtaganden för investeringar, skulder och pensioner. Vid 2019 års utgång var soliditeten 9,7 procent eller -7,1 procent om ansvarsförbindelsen för pensioner inkluderas. Till och med 2022 steg den till 17,3 procent, eller 3,3 procent inkluderat ansvarsförbindelsen. Detta med anledning av det höga resultatet till följd av effekter av engångskaraktär kopplade till pandemin samt lägre pensionskostnader. Soliditeten prognostiseras för 2024 till 1,3 procent när ansvarsförbindelsen för pensioner medräknas.

Tabell 11. Region Stockholms soliditet, inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner

	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026	2027
Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen	2,3%	1,3%	1,7%	3,4%	4,8%

Soliditeten ökar 2025 till följd av att Region Stockholm budgeterar med positivt resultat. Soliditeten ska senast vid 2026 års utgång återgå till 3,3 procent. På längre sikt ska soliditeten öka årligen i enlighet med det finansiella målet för god ekonomisk hushållning.

Enligt policyn för god ekonomisk hushållning ska budgeten ange hur stor andel nyinvesteringar som kan finansieras med upptagna lån, vilket framgår av nästa avsnitt.

3.5 Kassaflödesanalys och finansieringsbudget

Kassaflödet från den löpande verksamheten beräknas vara stabilt under 2025 och öka ytterligare under planåren 2026–2027. Detta främst till följd av ett positivt resultat. Avsättningarna för pensioner påverkar Region Stockholms kassaflöde positivt.

Investeringarna i anläggningstillgångar beräknas öka 2025 i förhållande till prognosen för 2024 och därefter beräknas volymen investeringsutgifter minska 2026 och 2027.

Tabell 12. Kassaflödesanalys för 2025 med plan för 2026–2027

Kassaflödesanalys	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	-1 011	-947	75	2 254	2 037
Justering för ej likviditetspåverkande poster	13 227	14 605	10 540	8 033	13 791
Minskning av avsättningar pga utbetalningar	0	0	0	0	0
<i>Medel från verksamheten före förändringar av rörelsekapital</i>	<i>12 215</i>	<i>13 658</i>	<i>10 615</i>	<i>10 287</i>	<i>15 828</i>
Ökning(-) resp minskning(+) av förråd och varulager	45	-55	-78	-8	0
Ökning(-) resp minskning(+) kortfristiga fordringar	849	-112	0	0	0
Ökning (+) resp minskning (-) av kortfristiga skulder	1 851	342	-133	44	0
(exkl leasing- och lånefinansiering)	0	0	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	14 960	13 833	10 404	10 323	15 828
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-16 761	-19 984	-21 573	-19 835	-15 181

**BUDGET 2025 FÖR REGION
STOCKHOLM**

 Diarienummer
RS 2024-0217

Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-16 761	-19 984	-21 573	-19 835	-15 181
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	0	0	3 699	4 850	0
Amortering av långfristiga skulder	-758	-826	0	0	-6 528
Ökning/minskning långfristiga fordringar	-841	3	842	0	0
Förändring långfristiga skulder	813	544	2 027	-1 082	292
Förändring av leasingfinansiering	-1 006	-130	-232	-117	0
Erhållna bidrag	5 568	4 676	4 540	5 880	5 588
Minskning av avsättningar pga utbetalningar	0	0	0	0	0
Övrig finansiering	0	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	3 776	4 266	10 877	9 531	-647
Utbetalning bidrag till statlig infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0	0	0
Årets kassaflöde	1 975	-1 886	-293	19	0
Likvida medel vid årets början	2 766	4 163	2 513	2 220	2 239
Likvida medel vid årets slut	4 741	2 277	2 220	2 239	2 239

Självfinansieringen av Region Stockholms tillgångar exklusive medfinansiering uppgår till 67 procent för budgetåret 2025 och beräknas uppgå till i genomsnitt 80 procent under planåren 2026–2027.

Tabell 13. Finansieringsbudget för 2025 med plan för 2026–2027

	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Investeringar	16 761	19 984	21 573	19 835	15 181
- varav nyinvesteringar	12 049	13 507	13 467	12 353	8 313
- varav ersättningsinvesteringar	4 712	6 478	8 106	7 482	6 867
Finansiering egen likviditet	-10 918	-13 833	-10 404	-10 323	-9 300
Medfinansiering	-5 844	-5 320	-5 959	-4 540	-5 880
Lån- och leasingfinansiering	0	-832	-5 211	-4 972	0
Resultat	0	0	0	0	0
<i>Självfinansieringsgrad (exkl. medfinansiering)</i>	<i>100%</i>	<i>94%</i>	<i>67%</i>	<i>67%</i>	<i>100%</i>

3.6 Anslag till nämnder

Anslagsjusteringar

Anslagen till nämnder ökar med totalt 6,7 procent 2025 jämfört med budget 2024, till 104,6 miljarder kronor. Uppräkningen inkluderar kompensation för kostnadsutvecklingen inom nämndernas ansvarsområden.

Anslagen utgår från de anslag som beslutats i Budget 2024 för planåren 2025–2026 samt beslutade tekniska justeringar i regionstyrelsens beslut om Avstämning av Budget 2024 för Region Stockholm (RS 2023-0710). I Specifika uppgifter för respektive nämnd framgår av kapitel 5. För 2026 och 2027 ges nämnderna en sammantagen uppräknings på totalt 3,9 procent respektive 4,1 procent.

Tabell 14. Anslagsjusteringar i förhållande till planår 2025 i Budget 2024 samt ärendet Avstämning av Budget 2024 för Region Stockholm, miljoner kronor

Anslagsjustering	Nämnd	2025	2026	2027
Anslag 2027	Hälso- och sjukvårdsnämnden ¹			3 034,2
Ökat anslag	Hälso- och sjukvårdsnämnden ¹	1 064,0	819,0	849,0
Anslag 2027	Primärvårdsnämnden			768,9
Ökat anslag	Primärvårdsnämnden	491,0	551,0	591,0
Anslag 2027	Patientnämnden			1,2
Anslag 2027	Trafiknämnden - TF			488,9
Ökat anslag	Trafiknämnden - TF	720,0	720,0	720,0
Ökat anslag	Trafiknämnden - Färdtjänst	100,0	100,0	100,0
Anslag 2027	Trafiknämnden - FUT			11,7
Anslag 2027	Kulturnämnden			20,7
Ökat anslag	Kulturnämnden	13,0	10,5	10,5
Anslag 2027	Regionstyrelsen			94,6
Ökat anslag	Regionstyrelsen	71,1	121,1	121,1
Anslag 2027	Klimat- och regionutvecklingsnämnden			6,8
Ökat anslag	Klimat- och regionutvecklingsnämnden	20,0	20,0	20,0
Anslag 2027	Fastighets- och servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Anslag 2027	Revisionskollegiet			1,0
Ändrade anslag		2 479,1	2 341,6	6 839,6

¹ Hälsa- och sjukvårdsnämnden ansvarar för medlemsbidraget till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje.

Hälso- och sjukvårdsnämndens anslag höjs med 5,6 procent jämfört med 2024 års budget.

Hälso- och sjukvårdsnämndens anslag höjs med 152 miljoner kronor 2025 och 354 miljoner kronor 2026, i enlighet med budget 2024, givet

driftsättningen av ny vårdbyggnad 61 vid Danderyds Sjukhus och modernisering av vårdplatser i byggnaderna 17 och 18 vid Södersjukhuset. Ersättningen sker i enlighet med regionfullmäktiges beslut vid genomförandebesluten som anger att hälso- och sjukvårdsnämnden ska inarbeta ersättningen i avtal med vårdgivarna. Utbetalningen är villkorad driftsättningen, vid en eventuell försening betalas inte ersättningen ut.

Primärvårdsnämnden erhåller en uppräknings på 8,5 procent 2025 i förhållande till 2024 års budget.

Patientnämnden erhåller uppräknings på 3,3 procent 2025 i förhållande till 2024 års budget.

Trafiknämnden erhåller en uppräknings på anslaget till trafikförvaltningen med 9,8 procent i enlighet med planår 2025 i 2024 års budget. Förvaltning för utbyggd tunnelbana erhåller ytterligare 11 miljoner kronor för att täcka räntekostnader för upptagna lån. Färdtjänstverksamhetens anslag ökar med 100 mnkr jämfört med Budget 2024 och sedan förblir på samma nivå 2026–2027. Sammantaget erhåller trafiknämnden en uppräknings om 9,9 procent 2025 i förhållande till 2024 års budget.

Kulturnämnden erhåller en uppräknings av anslaget med 32 miljoner kronor, vilket motsvarar 5,5 procent ökning jämfört med 2024.

Regionstyrelsens anslag ökar 2025 med 160 miljoner kronor, vilket motsvarar en 5,9 procent ökning jämfört med 2024.

Klimat- och regionutvecklingsnämndens anslag ökar med 16,1 procent jämfört med budget 2024.

Riktade statsbidrag vidareförmedlas inom Region Stockholm direkt till den nämnd vars ansvarsområde de avser. När det krävs kontinuitet i finansieringen, till exempel inom området god och nära vård, finansierar en del av det riktade statsbidraget anslaget. I det fall ett riktat statsbidrag skulle upphöra eller ges ändrade förutsättningar, skapar denna hantering en säkerhet för verksamheten då finansieringen är garanterad. Hanteringen avser i budget 2025 delar av det riktade statsbidraget, som hittills varit namngivet insatser för en god och nära vård, med 360 miljoner kronor som finansierar anslaget till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden.

Anslag 2025 och plan för åren 2026–2027

Anslagen enligt tabellen nedan ska ge kostnadstäckning för drift- och kapitalkostnader inom respektive nämnds ansvarsområde.

Tabell 15. Anslag till nämnder för 2025 samt plan för åren 2026–2027

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Ändring B24/B25	Plan 2026	Plan 2027
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	66 896,8	70 669,0	5,6%	73 336,4	76 400,6
Primärvårdsnämnden	14 072,9	15 273,4	8,5%	16 066,0	16 874,9
Patientnämnden	35,0	36,1	3,3%	37,3	38,5
Trafiknämnden	13 522,8	14 858,4	9,9%	15 340,8	15 841,4
- varav trafikförvaltningen	11 983,3	13 156,2	9,8%	13 627,2	14 116,1
- varav färdtjänstverksamheten	1 177,0	1 277,0	8,5%	1 277,0	1 277,0
- varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	362,5	425,2	17,3%	436,6	448,3
Kulturnämnden	587,0	619,4	5,5%	636,9	657,6
Regionstyrelsen	2 714,0	2 874,8	5,9%	3 016,5	3 111,1
- varav regionledningskontoret	556,2	565,6	1,7%	568,5	568,5
- varav politiska organisationen	204,2	205,2	0,5%	210,2	210,2
- varav bidrag och övrigt	1 953,6	2 104,0	7,7%	2 237,8	2 332,4
Klimat- och regionutvecklingsnämnden	163,4	189,8	16,1%	196,4	203,2
Fastighets- och servicenämnden	0,0	0,0		0,0	0,0
Revisorskollegiet	39,5				
Summa anslag	98 031,4	104 562,5	6,7%	108 672,8	113 170,9

*Revisorskollegiets anslag föreslås av regionfullmäktiges presidium.

3.7 Resultatkrav för nämnder och bolag

Utgångspunkten för Region Stockholms verksamhets- och ekonomistyrning är mål- och resultatstyrning, vilket innebär att nämnder och bolag ska utföra sin verksamhet och uppnå fastställda mål samtidigt som de minst uppfyller det ekonomiska resultatkrav som regionfullmäktige har beslutat. Regionkoncernen består av resultatenheter och respektive bolag utgör naturligt en resultatenhet med anledning av associationsformen. En nämnd kan däremot ha ansvar för flera resultatenheter, det gäller bland annat fastighets- och servicenämnden.

Resultatkraven avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt och är minimikrav vilket innebär att resultat som överstiger resultatkravet får behållas inom det egna kapitalet, under förutsättning att koncernens eget kapital ökar med motsvarande belopp. Resultatkraven överensstämmer med det kommunala balanskravet och inkluderar därför inte exempelvis reavinster.

Resultatkraven följer i huvudsak Region Stockholms beräkningsmodell för resultatkrav som beskrivs i Region Stockholms Riktlinjer för ekonomistyrning (RS 2023-0414) och är beslutad av regionfullmäktige i Budget 2019. Modellen beaktar koncernens behov av avkastning på

återinvesterade medel bland annat för avsättningar för pensioner och avkastning på eget kapital. Modellen beaktar också att Region Stockholms bolag ska ha konkurrensneutrala förutsättningar och hänsyn ska tas till varje nämnds och bolags specifika förutsättningar.

För budgetåret 2025 och planåren 2026–2027 har de flesta resultatkrav justerats med anledning av förändrade förutsättningar. Villkor för resultatkraven beskrivs i respektive nämnds och bolags avsnitt i kapitel 5 och 6. En ny bedömning av resultatkraven görs inför Budget 2026.

Folk tandvården erhåller tillfälligt sänkt resultatkrav under 2025 för att kunna hantera högre kostnader till följd av implementeringen av ett nytt journalsystem. Resultatkravet återgår under planåren till en nivå som utgår från konkurrensneutrala förutsättningar.

I budgeten för 2025 erhöLL SL-koncernen ett sänkt resultatkrav till 117 miljoner kronor i syfte att ge ekonomiska förutsättningar för SL-koncernen att genomföra insatser för att intäkter och utgifter ska kolla i balans. Åtgärderna ska vara genomförda till 2026 års ingång och resultatnivån motsvarar den nivå som bolaget kan bära för att återigen öka sin finansiella ställning och säkerställa betalningsförmågan och därmed att soliditeten stärks. Planår 2026 och 2027 ökar resultatkravet till 802 miljoner kronor respektive 812 miljoner kronor, som är beräknat och avvägt i enlighet med Region Stockholms resultatkravsmodell.

Det sammantagna resultatet för koncernen uppgår 2025 till 75,4 miljoner kronor vilket uppfyller kommunallagens krav. Resultatet stärker Region Stockholms långsiktiga betalningsförmåga och ger goda förutsättningar att säkerställa en effektiv verksamhet samtidigt som hänsyn tas till ansvar för ersättningsinvesteringar och pensionsutbetalningar.

Tabell 3. Resultatkrav för nämnder och bolag 2025 samt plan för åren 2026–2027

Mnkr	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2024	2024	2025	2026	2027
Hälso- och sjukvård					
Hälso- och sjukvårdsnämnden	0,0	-310,0	0,0	0,0	0,0
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje	0,0	-19,3	0,0	0,0	0,0
Primärvårdsnämnden	0,0	80,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	0,0	0,0	213,0	218,0	218,0
Karolinska Universitetssjukhuset	54,0	-700,0	44,0	44,0	45,0
Södersjukhuset AB	26,0	-41,2	23,0	24,0	24,0
Danderyds Sjukhus AB	23,0	23,0	25,0	25,0	25,0

Södertälje Sjukhus AB	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	7,0	33,8	6,0	6,0	6,0
Folktandvården Stockholms Län AB	-55,0	-40,0	70,0	110,0	110,0
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	7,0	4,0	2,0	2,0	2,0
Tobiasregistret AB	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0
MediCarrier AB	3,4	3,4	15,0	15,0	15,0
Hälso- och sjukvård totalt	71,5	-957,5	404,0	450,0	451,0
Kollektivtrafik					
Trafiknämnden	-254,0	-364,8	180,0	914,0	926,0
- varav trafikförvaltningen	41,0	60,1	60,0	109,0	111,0
- varav färdtjänstverksamheten	4,0	-16,4	3,0	3,0	3,0
- varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
AB Storstockholms Lokaltrafik	-299,0	-408,4	117,0	802,0	812,0
- varav AB SL Finans	0,0	199,3	0,0	0,0	0,0
- varav SL Nya Tunnelbanan AB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- varav Waxholms Ångfartygs AB	0,0	26,0	10,0	11,0	11,0
Kollektivtrafik totalt	-254,0	-364,8	180,0	914,0	926,0
Kultur					
Kulturnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholm Film AB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kultur totalt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionstyrelsen	0,0	123,1	0,0	0,0	0,0
Klimat- och regionutvecklingsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastigheter och service					
Fastighets- och servicenämnden	494,0	602,9	625,0	649,0	657,0
- varav serviceförvaltningen	-79,0	-55,1	6,0	7,0	7,0
- varav Landstingsfastigheter Stockholm	490,0	575,0	516,0	537,0	544,0
- varav NKS Bygg	83,0	83,0	103,0	105,0	106,0
Locum AB	4,0	54,0	3,0	3,0	3,0
Fastigheter och service totalt	498,0	656,9	628,0	652,0	660,0
Övriga					
Revisorskollegiet	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0
Landstingshuset Stockholm AB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncerngemensamma funktioner					
Skadekontot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncernfinansiering	-4 347,9	-407,0	-1 136,6	238,0	0,0
Koncernjusteringar					
Totalt	-4 032,4	-947,0	75,4	2 254,0	2 037,0

3.8 Koncernfinansiering

Koncernfinansiering är Region Stockholms centrala redovisningsenhet där poster av regionövergripande karaktär redovisas. Inom koncernfinansiering budgeteras samtliga regionövergripande kostnader, dessa fördelas till respektive nämnd och bolag i samband med rapportering av verksamhetsplaner och regionstyrelsens behandling av ärendet Avstämning av budget 2025. Koncernfinansierings resultat påverkas av storleken på anslagen och av koncernens åtaganden.

Koncernfinansiering hanterar bland annat Region Stockholms skatteintäkter och utbetalningar av anslag samt arbetsgivaravgifter och pensioner som avser personalen inom nämndernas förvaltningar. Koncernfinansiering förvaltas av regionstyrelsen genom regionledningskontoret.

Resultatet för koncernfinansiering budgeteras till -1 137 miljoner kronor 2025 vilket innebär en ökning med 3 211 miljoner kronor jämfört med 2024. För planåren 2026–2027 är resultatet budgeterat till 238 respektive 0 miljoner kronor.

Tabell 4. Resultaträkning för Koncernfinansiering

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	120 817	120 833	124 905	129 394
Kostnader	-125 165	-121 970	-124 667	-129 394
Resultat	-4 348	-1 137	238	0

3.9 Skadekontot

Skadekontot är Region Stockholms försäkringssystem för egendoms- och följdskadeförsäkring. Resultatenheten, som regionstyrelsen ansvarar för, har inga anställda och finansieras genom årliga premier från nämnder och bolag. Skadekontots resultatkrav är oförändrat noll kronor för 2025 och planåren 2026–2027.

Tabell 5. Resultaträkning för Skadekontot

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	19	19	19	19
Kostnader	-19	-19	-19	-19
Resultat	0	0	0	0

4. Investeringar

I detta kapitel beskrivs Region Stockholm investeringsplan för 2025–2034. Investeringsplanen i sin helhet redovisas i bilaga 4 och investeringarna beskrivs övergripande i respektive investerande nämnds och bolags avsnitt i kapitel 5 respektive 6.

4.1 Budgeterade investeringsförutsättningar

Region Stockholms investeringsplan 2025–2034

Region Stockholm fortsätter att genomföra betydande investeringar inom hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik för att skapa väl fungerande och tillgängliga anläggningar. Investeringsplanens investeringsutrymme medger att Region Stockholm under tioårsperioden 2025–2034 kan investera totalt 134 miljarder kronor.

Tabell 6. Region Stockholms investeringsplan 2025–2034

Mkr	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030–2034	Totalt 2025–2034
TOTALT	16 761	21 675	21 573	19 835	15 181	14 309	11 982	51 050	133 930
<i>Varav Region Stockholms finansieringsansvar</i>	11 193	15 716	17 033	13 955	9 592	9 471	8 273	34 244	92 569

Beaktat de 41,4 miljarder kronor som medfinansieras av staten och de kommuner som Region Stockholm har överenskommelser med, uppgår de investeringar som Region Stockholm bär finansieringsansvaret för till totalt 92,6 miljarder kronor för tioårsperioden. Investeringsutrymmet för åren 2025–2027 uppgår 56,6 miljarder kronor varav 16 miljarder kronor avser medfinansiering. Under 2025 uppgår investeringarna till totalt 21,6 miljarder kronor varav 4,5 miljarder kronor medfinansieras av staten och de kommuner som Region Stockholm har överenskommelser med.

Medfinansiering innebär att Region Stockholm, staten och berörda kommuner har ett gemensamt finansieringsansvar för de investeringar där avtal har ingåtts om medfinansiering. När investeringarna har färdigställts blir de Region Stockholms anläggningstillgångar och som då har fullt ansvar för tillgångarnas driftkostnader och ersättningsinvesteringar. För de investeringar som medfinansieras kommer avskrivningskostnaderna att täckas till den grad som finansieras av parterna utanför Region Stockholm.

Investeringsplanens driftsättningsplan har förskjutits till viss del jämfört med vad som tidigare har varit budgeterat. Driftsättningsplanen har nu sin tyngdpunkt i början av planperioden fram till 2028 då ett antal större kollektivtrafikinvesteringar planeras att driftsättas, som exempelvis

bussterminal Slussen, tunnelbana till Barkarby och tunnelbana till Arenastaden.

Investeringsplanen innebär kapitalkostnader för Region Stockholm när investeringarna har färdigställts och anläggningarna tas i drift. Kapitalkostnadernas andel av Region Stockholms totala intäkter är i linje med att Region Stockholm ska ha en ekonomi i balans.

Fördelning av det totala investeringsutrymmet

Tabellen nedan visar en översiktlig sammanställning av investeringsplanens fördelning mellan verksamhetsområden.

Tabell 20. Region Stockholms investeringsplan 2025–2034 per verksamhetsområde

Mkr	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan	Totalt
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030–2034	
Hälsa- och sjukvård	1 003	1 668	1 966	1 696	1 850	1 694	1 734	8 362	17 302
Kollektivtrafik	13 449	16 813	16 134	14 636	10 105	9 739	8 081	34 074	92 769
<i>varav medfinansiering</i>	<i>5 568</i>	<i>5 959</i>	<i>4 540</i>	<i>5 880</i>	<i>5 588</i>	<i>4 838</i>	<i>3 709</i>	<i>16 806</i>	<i>41 362</i>
Fastigheter	2 190	2 956	3 085	3 184	2 960	2 635	1 920	7 383	21 168
Service	112	231	351	282	211	186	185	1 103	2 319
Övrig verksamhet	7	7	37	37	55	55	61	128	372
TOTALT	16 761	21 675	21 573	19 835	15 181	14 309	11 982	51 050	133 930
Varav Region Stockholms finansieringsansvar	11 193	15 716	17 033	13 955	9 592	9 471	8 273	34 244	92 569

Investeringsutrymmet för Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag är 17,3 miljarder kronor för perioden 2025–2034, varav två miljarder kronor avser 2025. Dessa investeringar består av medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. De avser främst ersättningsinvesteringar för att upprätthålla driften i den befintliga vårdverksamheten.

Investeringsutrymmet för kollektivtrafikinvesteringar är 92,8 miljarder kronor för perioden 2025–2034, varav investeringar i utbyggd tunnelbana uppgår till 39,4 miljarder kronor. Med hänsyn till medfinansiering uppgår de investeringar som Region Stockholm har finansieringsansvar för till 51,4 miljarder kronor under perioden. Investeringar som understiger 100 miljoner kronor uppgår till totalt 12,5 miljarder kronor för perioden 2025–2034. Under 2025 planeras investeringar i kollektivtrafiken motsvarande 16,1 miljarder kronor, varav 4,5 miljarder kronor medfinansieras av staten och de kommuner som Region Stockholm har överenskommelser med.

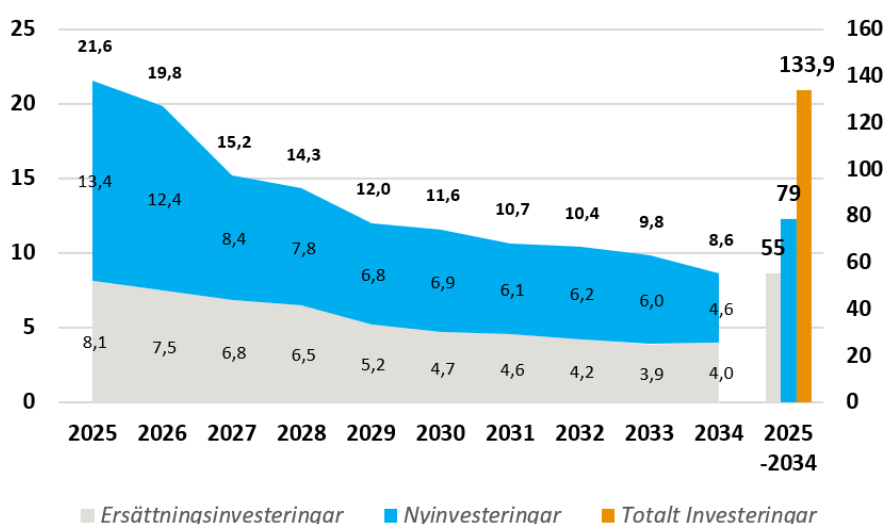
Investeringsutrymmet för investeringar i fastigheter och service inklusive Locum uppgår till 23,5 miljarder kronor under perioden 2025–2034, varav investeringar i fastigheter inom koncernresultatenheten Landstingsfastigheter Stockholm uppgår till 20,4 miljarder kronor och inom koncernresultatenheten Nya Karolinska Solna Bygg till 0,7 miljarder kronor. Investeringar inom fastigheter som understiger 100 miljoner kronor uppgår till 11,9 miljarder kronor under perioden 2025–2034. Investeringsutrymmet för investeringar i service uppgår till 2,3 miljarder kronor under perioden 2025–2034, varav 0,4 miljarder kronor 2025. Investeringar inom service avser ersättningsinvesteringar i form av datorer och nätverksutrustning. Under 2025 planeras investeringar motsvarande 3,4 miljarder kronor i fastigheter och service.

Investeringsutrymmet för övrig verksamhet uppgår till 372,1 miljoner kronor under perioden 2025–2034, varav 36,5 miljoner kronor 2025. Dessa investeringar avser robusthetshöjande åtgärder i fastigheter och anläggningar samt mindre ersättningsinvesteringar och inventarier.

Fördelning mellan ny- och ersättningsinvesteringar

Av Region Stockholms totala investeringsutrymme avser 59 procent nyinvesteringar och 41 procent ersättningsinvesteringar. Figuren nedan visar hur investeringsvolymen fördelar sig över åren, totalt och mellan ny- respektive ersättningsinvesteringar.

Figur 6. Fördelning mellan ny- och ersättningsinvesteringar 2025-2034, miljarder kronor

4.2 Tillkommande investeringsbehov

Nämnder och bolag arbetar med att kartlägga och planera för framtida investeringsbehov inom sina ansvarsområden. I det arbetet har behov av investeringar identifierats som inte ryms inom det totala beslutade investeringsutrymmet. Investeringarna som inryms inom plan har prioriterats utifrån nämnder och bolags bedömning av vad som är mest tids- och verksamhetskritiskt.

För hälso- och sjukvårdens bedöms sammantaget ett tillkommande investeringsbehov, som ligger utanför utrymmet, med 88 miljoner kronor under den kommande femårsperioden. Under en följd av år har Södersjukhuset AB inte mäktat med att investera som planerat vilket medfört ett akut behov av ersättningsinvesteringar, som gjort att tidigare planerade investeringar inte inryms inom beslutat investeringsutrymme.

För kollektivtrafiken bedöms sammantaget ett tillkommande investeringsbehov, som ligger utanför utrymmet, med till cirka 7,3 miljarder kronor under den kommande tioårsperioden. För att bevara det befintliga kollektivtrafiksystemets nytta och effektivitet krävs ytterligare uppgraderingar och ersättningsinvesteringar, utöver det som ryms inom investeringsplanen, parallellt med fortsatt fokus på underhåll av det befintliga systemet.

Fastigheterna inom hälso- och sjukvården bedöms sammantaget ett tillkommande investeringsbehov, som ligger utanför utrymmet, med cirka 14 miljarder kronor under den kommande tioårsperioden. Fastigheterna är till delar äldre och i behov av omfattande upprustning och modernisering.

5. Nämnder

I detta kapitel anges nämndernas anslag, resultatkrav, investeringsutrymme, mål samt eventuella uppdrag. Nämnderna ska planera och följa upp sin verksamhet i enlighet med detta och i sin planering också beakta regionfullmäktiges inriktning och prioriteringar i kapitel 1.

Nämnderna kommer i samband med sin rapportering av verksamhetsplaner för 2025 att beräkna sina intäkter och kostnader utifrån regionfullmäktiges beslut och andra förutsättningar som avtal och överenskommelser. Det innebär att fördelningen av intäkter och kostnader förändras vilket påverkar det slutliga tabellverket (tabellerna i kapitel 3, 5 och 6). Detta slutliga tabellverk fastställs av regionstyrelsen i samband med ärendet Avstämning av Budget 2025 för Region Stockholm.

5.1 Regionstyrelsen

Ekonomiska förutsättningar

Regionstyrelsens anslag för 2025 är 2 875 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 161 miljoner kronor, jämfört med budget 2024. Anslaget har räknats upp med 5,9 procent jämfört med budget 2024. För planåren 2026–2027 är anslaget 3 016 miljoner kronor respektive 3 111 miljoner kronor.

Regionstyrelsen ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 21. Resultaträkning för regionstyrelsen

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Mnkr				
Intäkter	2 999	3 091	3 230	3 325
- varav anslag	2 714	2 875	3 016	3 111
Kostnader	-2 999	-3 091	-3 230	-3 325
- varav regionledningskontoret	-556	-566	-568	-568
- varav politiska organisationen	-204	-205	-210	-210
- varav bidrag och övrigt	-1 954	-2 104	-2 238	-2 332
Resultat	0	0	0	0

Anslaget till regionstyrelsen finansierar regionledningskontorets kostnader liksom den politiska organisationens kostnader som till exempel mandatstöd och kanslianslag. Anslaget täcker också kostnader för bland annat forskning och utbildning, medlemskap i organisationer samt övriga bidrag.

I regionstyrelsens anslag finns 100 miljoner kronor avsatt för tidiga och riktade insatser för bättre arbetsmiljö samt minskad ohälsa och sjukfrånvaro. Därutöver finns reserverade medel för 300 miljoner kronor avseende strategiska och långsiktiga insatser för Region Stockholms kompetensförsörjning, inklusive fortsatt satsning på betald specialistutbildning för specialistsjuksköterskor och barnmorskor.

Investeringar

Regionstyrelsens investeringsutrymme för 2025 är 33 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 340 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 119 miljoner kronor. Investeringarna består av robusthetshöjande åtgärder i fastigheter och anläggningar, ersättningsinvesteringar inom it och teknik samt inventarier.

Tabell 22. Regionstyrelsens investeringsutrymme

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Nyinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	33,3	33,3	52,1	221,5	340,1
Totalt	33,3	33,3	52,1	221,5	340,1

Mål och indikatorer

Regionstyrelsen ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Regionstyrelsen ska också följa upp inriktningsmålen och dess underliggande mål för Region Stockholm som helhet.

Uppdrag

- 1 Regionstyrelsen, i samråd med Ambulanssjukvården i Stockholm AB, Karolinska Universitetssjukhuset, akutsjukhusnämnden, Stockholms läns sjukvårdsområde, hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden, uppdras att utreda hur den prehospitalla vården i egen regi, efter omställningen, ska styras och organiseras för att uppnå en samlad funktion som kan stödja patienterna att få vård på rätt nivå.
- 2 Regionstyrelsen uppdras att se över den samlade helikopterverksamheten i Region Stockholm.
- 3 Regionstyrelsen uppdras att i samråd med akutsjukhusnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde och Ambulanssjukvården i Stockholm AB, hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden samordna dimensioneringen och rekryteringen av läkare till specialiseringstjänstgöring hos vårdgivare i egen regi.

- 4 Regionstyrelsen uppdras att införa en regiongemensam rekrytering till läkares allmäntjänstgöring (AT).
- 5 Regionstyrelsen uppdras att utreda möjligheten att genomföra en pilot där Bazaren vidareutvecklas med en mindre tematisk mäsas, en så kallad delbazar.
- 6 Regionstyrelsen uppdras att tillsammans med andra behovsägare inrätta ett programkontor för att fortsätta utveckla Fordonsdalen till ett långsiktigt initiativ för att stötta Stockholmsregionens fordonsindustris gröna och digitala omställning.
- 7 Regionstyrelsen uppdras i samråd med klimat- och regionalutvecklingsnämnden att ta fram förslag på hur reseandelsmålet i den regionala utvecklingsplanen, kan brytas ned sektorsvis för att tydliggöra de olika transportmedlens andel i transportbehovet i olika områden till 2040 och 2060.
- 8 Regionstyrelsen uppdras att i samråd med trafiknämnden fortsätta den trafikslagsövergripande samverkan genom att ta fram paketlösningar med externa aktörer, för ett effektivare genomförande, med åtgärder för att öka reseandelen med kollektivtrafik, gång och cykel.
- 9 Regionstyrelsen uppdras att föreslå en modell för hur regioner kan få ett större regionalt förfogande över trängselskatteintäkter.
- 10 Regionstyrelsen uppdras att skyndsamt utreda förutsättningarna för att Region Stockholm ska gå in som delägare i Oslo-Stockholm 2.55. Uppdraget ska återrapporteras som beslutsunderlag senast 1 mars 2025.
- 11 Regionstyrelsen uppdras att i samråd med trafiknämnden säkerställa tillförlitliga data och modellering, med fördel i samverkan med externa aktörer, för att kunna mäta reseandelen med cykel i enlighet med målet i den regionala utvecklingsplanen. Om möjligt ska data kunna understödja det sektorsvisa arbetet.
- 12 Regionstyrelsen uppdras att finansiera kulturnämndens kostnader för den regionövergripande uppgiften att som arkivmyndighet hantera överföringen av TakeCare till e-arkivet.
- 13 Regionstyrelsen uppdras att förstärka och utveckla sitt arbete med att samordna Region Stockholms verksamheter i syfte att uppnå samverkansvinster, bättre kostnadseffektivitet och kostnadskontroll samt en högre nivå av regelefterlevnad.
- 14 Regionstyrelsen uppdras att införa en process för systematiska kontroller och en granskningsfunktion för stora investeringsprojekt, i syfte att undvika överskridna budgetar och säkerställa att resurser används effektivt.
- 15 Regionstyrelsen uppdras att utreda KSON-modellens långsiktiga finansiering och om modellen kan tillämpas inom andra områden till exempel geografiska eller verksamhetsområden.
- 16 Regionstyrelsen uppdras att utreda möjligheterna att införa en strategi för Idéburna Offentliga Partnerskap i Region Stockholm.

- 17 Regionstyrelsen uppdras att göra en översyn över vilka tjänster som ej lämpar sig att besättas med konsulter samt att se till att de konsultväxlingar som genomförs som resultatförbättrande åtgärd alltid ska ha en ekonomisk nettokalkyl där kostnadsminskningen tydligt redovisas.
- 18 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer uppdras regionstyrelsen att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.
- 19 Regionstyrelsen uppdras att, i samråd med berörda nämnder och bolag, identifiera och föreslå åtgärder för användning av artificiell intelligens med syftet att granska regionens leverantörer och leverantörsfakturer för att upptäcka oegentligheter samt förbättra kostnadskontrollen.
- 20 Regionstyrelsen uppdras att förbereda för genomförandet av en regiongemensam central visseblåsartjänst för medarbetare i Region Stockholm.
- 21 Regionstyrelsen uppdras att kartlägga Region Stockholms konsumtionsbaserade utsläpp samt utveckla metoder för hur dessa ska beräknas. Beräkningsmetoder ska utvecklas tillsammans med externa aktörer och ska så långt som det är möjligt baseras på faktiska utsläpp. Resultatet ska utgöra underlag till översynen för att kunna fastställa ett ambitiöst och genomförbart mål för Region Stockholms konsumtionsbaserade utsläpp (scope 3).
- 22 Regionstyrelsen uppdras att avsätta tio miljoner kronor årligen i syfte att främja övergången till cirkulära och mer hållbara produkter och tjänster i nämnder och bolag och därmed minska Region Stockholms klimatutsläpp.
- 23 Regionstyrelsen uppdras att utreda ny samverkansform i syfte att stärka demokratin och inkludera fler grupper i Region Stockholms beslutsfattande.
- 24 Regionstyrelsen uppdras att genomföra en analys och ge rekommendationer för vilka insatser som krävs för att nå ekologisk hållbarhet till 2035 samt de ekonomiska konsekvenserna av denna prioritering.
- 25 Regionstyrelsen uppdras att i samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden utreda hur vårdens it ska styras och samordnas.
- 26 Regionstyrelsen uppdras att hålla samman exploateringsprojektet Norra Hagastaden, inklusive frågor om detaljplaner, försäljning, byggnation samt trygghet av den egna verksamhetens lokalbehov i och i närheten av Norra Hagastaden. Locum AB ska vara utförare av arbetet.

- 27 Regionstyrelsen uppdras att, utifrån en analys av befintliga ekonomimodeller och processer, ta fram ett förslag på en koncerngemensam struktur och kodplan.
- 28 Regionstyrelsen uppdras att under 2025 avsätta 100 miljoner kronor till insatser för en hållbar arbetsmiljö i Region Stockholms verksamheter där hälso- och sjukvården kommer att prioriteras.
- 29 Regionstyrelsen uppdras att, i dialog med nämnder och bolag, besluta om regiongemensamma dokument som konkretiserar Medarbetarpolicyn, tillika arbetsmiljöpolicyn.
- 30 Regionstyrelsen uppdras att avsätta 40 miljoner kronor år 2025 och 100 miljoner kronor år 2026 till en tvåårig pilotverksamhet om arbetstid med schemalagd återhämtning för undersköterskor, operationssjuksköterskor samt anestesijuksköterskor på operationsavdelningarna på de egenägda akutsjuksjukhusen.
- 31 Regionstyrelsen uppdras att avsätta 300 miljoner kronor för strategiska och långsiktiga satsningar på kompetensförsörjning.
- 32 Regionstyrelsen uppdras att utveckla och förstärka vidareutbildningen för erfarna undersköterskor.

5.2 Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Hälsa- och sjukvårdsnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 23. Resultaträkning för hälsa- och sjukvårdsnämnden

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	90 562	89 218	91 885	94 950
- varav anslag	66 897	70 669	73 336	76 401
Köpt vård	-70 395	-73 761	-76 923	-78 455
Läkemedelsförmånen	-8 215	-8 548	-8 908	-8 908
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-11 952	-6 909	-6 054	-7 586
<i>Summa kostnader</i>	<i>-90 562</i>	<i>-89 218</i>	<i>-91 885</i>	<i>-94 950</i>
Resultat	0	0	0	0

Hälsa- och sjukvårdsnämndens anslag för 2025 är 70,7 miljarder kronor, vilket innebär en ökning med 3,8 miljarder kronor eller 5,6 procent jämfört med budget 2024. I anslaget ingår 24 miljoner kronor som ersättning för vaccinering för covid-19. Uppräkningen av anslaget är 1,6 procentenheter mer än planerat i Budget 2024 för planåret 2025 beaktat ovan nämnda förändringar.

Hälsa- och sjukvårdsnämndens anslag för planåren 2026–2027 uppgår till 73,3 miljarder kronor respektive 76,4 miljarder kronor.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden ansvarar för hanteringen av kostnaderna för läkemedel inom läkemedelsförmånen och erhåller återbäring från läkemedelsföretagen i enlighet med avtalet mellan regionerna, staten och läkemedelsföretagen. Den del av återbäringen som ska återbetalas till staten ska betalas genom regionstyrelsens resultatenheter koncernfinansiering som fakturerar hälsa- och sjukvårdsnämnden motsvarande summa.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden ansvarar för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON:s, medlemsbidrag och kommunalförbundets resultat. Nämnden ansvarar också för att vidareförmedla KSON:s andel av riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen ska avräknas nämndens kostnader för patienter inom KSON:s ansvarsområde.

Regionfullmäktige beslutar om anslag, resultatkrav samt taxor och avgifter. Förutom anslag erhåller nämnden riktade statsbidrag som till största del

vidareförmedlas från koncernfinansiering. Budgetering av de riktade statsbidragen samt andra intäkter görs dock av hälso- och sjukvårdsnämnden i samband med nämndens beslut om verksamhetsplan för 2025, där de riktade statsbidragen ska särredovisas.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har sedan 2016 erhållit ersättning för den nya sjukhusanläggningen Nya Karolinska Solna och de så kallade strategiska investeringar i lokaler och medicinteknisk utrustning som ingick i Framtidsplanen för hälso- och sjukvård. Ersättningen ingår i hälso- och sjukvårdsnämndens anslag och har årligen räknats upp i enlighet med regionfullmäktiges beslut om anslag i budgeten. Den sammantagna ersättningen uppgår 2025 till 3 368,1 miljoner kronor vilket inkluderar 152 miljoner kronor i ersättning till driftsättningen av ny vårdbyggnad 61 vid Danderyds Sjukhus. Inför planeringen 2026 höjs ersättningen givet modernisering av vårdplatser i byggnaderna 17 och 18 vid Södersjukhuset. Nämndens anslag höjs med anledning av detta ändamål med 152 miljoner kronor 2025 och 354 miljoner kronor 2026. Ersättningen sker i enlighet med regionfullmäktiges beslut vid genomförandebesluten som anger att hälso- och sjukvårdsnämnden ska inarbeta ersättningen i avtal med vårdgivarna. Utbetalningen är villkorad driftsättningen, vid en eventuell försening betalas inte ersättningen ut.

Tabell 24. Ersättning för lokaler och utrustning enligt regionfullmäktiges beslut

Mnkr	Budget	Plan	Plan
	2025	2026	2027
Ersättning för lokaler och utrustning	3 216,1	3 349,8	3 480,5
Tillkommande Danderyds Sjukhus	152,0	169,1	175,7
Tillkommande Södersjukhuset	0,0	185,0	192,2
Totalt	3 368,1	3 703,9	3 848,4

Investeringar

Hälso- och sjukvårdsnämndens investeringsutrymme för 2025 är fem miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 50 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 15 miljoner kronor.

Tabell 25. Hälso- och sjukvårdsnämndens investeringsutrymme

Mnkr	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Nyinvesteringar <100 mkr	5,0	5,0	5,0	35,0	50,0
Totalt	5,0	5,0	5,0	35,0	50,0

Investeringarna består av en it-plattform för prehospital vård, FRAPP, uppbyggnad av civilt försvar inom den katastrofmedicinska verksamheten och tillhörande utrustning.

Mål och indikatorer

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Hälso- och sjukvårdsnämnden har även huvudansvar för målen Tillgänglig hälso- och sjukvård på rätt nivå utifrån patientens behov och Vården är säker, effektiv och har god kvalitet.

Uppdrag

- 1 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att avsätta minst 30 miljoner kronor för att genomföra åtgärder för att korta köer inom planerad vård och väntetider inom akut sjukvård, inklusive på akutmottagningarna. I uppdraget ingår att ta vara på och stimulera personalinitierade förslag.
- 2 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset, akutsjukhusnämnden och Stockholms läns sjukvårdsområde identifiera vårdområden där högflödesverksamheter kan införas i syfte att förbättra tillgängligheten och kostnadseffektiviteten. Uppdraget omfattar inte förändring av befintliga vårdval utanför akutsjukhusen.
- 3 Hälso- och sjukvårdsnämnden, uppdras att intensifiera arbetet för att fasa ut lågvärdevård och för kloka kliniska val i enlighet med Socialstyrelsens och Svenska Läkaresällskapets riktlinjer och rekommendationer.
- 4 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att se över hur de nya riktlinjerna för intyg fallit ut. Vid behov ska nämnden återkomma med förslag på justeringar.
- 5 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med primärvårdsnämnden, akutsjukhusnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde främja psykiatrins möjlighet till konsultationshjälp av den somatiska specialistvården.
- 6 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att införa möjlighet till att förboka ledsagning för personer med synnedbättning i samband med vårdbesök.
- 7 Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med akutsjukhusnämnden, utöka uppdraget inom kardiologisk öppenvård till Södertälje sjukhus för att inrätta ett hjärt- och kärlcentrum i sjukhusets närområde.

- 8 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med primärvårdsnämnden utreda hur vårdens omhändertagande av personer utsatta för våld i nära relation kan stärkas och återkomma med förslag.
- 9 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att öka finansieringen till samordningsförbunden i Stockholms län med en miljon kronor.
- 10 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med primärvårdsnämnden utveckla dialogforum med vårdgivare och branschorganisationer, patientorganisationer, professionsorganisationer och fackliga organisationer i samband med det fortsatta arbetet med omställningsplanen.
- 11 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att avsätta 180 miljoner kronor till uppräknig av vårdval, däribland avancerad sjukvård i hemmet, förlossning, specialiserad gynekologi och barn- och ungdomsmedicinsk öppenvård.
- 12 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att utifrån omställningsplanens genomlysning utreda en indexbaserad uppräknig till stabila vårdval i syfte att skapa långsiktiga ekonomiska förutsättningar.
- 13 Hälsa- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utöka uppdraget till den postinfektiösa mottagningen på Karolinska Universitetssjukhuset för att stärka dess konsulterande uppdrag till primärvården samt utreda möjligheter för att stärka utbildning till primärvården.
- 14 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att ge akutsjukhusen 3,5 procent i uppräknig.
- 15 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med akutsjukhusnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde specificera definitioner och rutiner för rapportering av vårdplatser, överbeläggningar och utlokaliserade patienter.
- 16 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att se över det befintliga stödet till föräldrar till barn med ätstörningar.
- 17 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med primärvårdsnämnden kartlägga och vid behov förtydliga regionens stöd till personer som bevittnar eller är nära dödligt våld vid skjutningar och dylika händelser. I kartläggningen ska särskilt kommunernas perspektiv beaktas liksom nuvarande vårduppdrag.
- 18 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att inrätta ett kunskapscentrum för osteoporos med ansvar för frakturkedjor på samtliga akutsjukhus i Region Stockholm.
- 19 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att ta fram förslag till en pilot för hembesöksprogram inom vården efter förlossning för vårdval barnmorskemottagning och vid behov andra berörda vårdområden.
- 20 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med primärvårdsnämnden, utreda hur vården för patienter med

endometrios och klimakteriebesvär kan bli mer tillgänglig, jämlik och adekvat. I utredningen ska olika vägval såsom tilläggsuppdrag i befintliga vårdval, etablering av nytt vårdval samt etablering eller förstärkning av nya mottagningar eller insatser i regionens regi övervägas.

- 21 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att säkra övergången till den nya ST-föreskriften och BT genom att ta fram en särskild planering för åren 2026–2030.
- 22 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med primärvårdsnämnden och i samverkan med sjukhusnämnderna och regionstyrelsen att inrätta Vårdarena Stockholm som ett framtidsinriktat branschforum.
- 23 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda en fördelningsnyckel för fördelning av statsbidrag till KSON som förutom befolkningsandel beaktar ålderssammansättning och vårdbehov.
- 24 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med primärvårdsnämnden, systematisera och stärka arbetet med att identifiera upprepade avvikelser i all regionfinansierad sjukvård och fördjupa avtalsuppföljningen samt se över möjligheten att införa ett register över nuvarande och tidigare vårdgivare med information som kan delas mellan regioner i syfte att motverka oseriösa aktörer och välfärdsbrottslighet.
- 25 Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att genomföra en kartläggning och riskanalys över välfärdsbrottslighet och oegentligheter inom hälso- och sjukvården i Region Stockholm.
- 26 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer uppdras hälso- och sjukvårdsnämnden att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott.

5.3 Primärvårdsnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till primärvårdsnämnden är 15,3 miljarder kronor 2025, vilket innebär en ökning med 1 200 miljoner kronor eller 8,5 procent jämfört med budget 2024. För planåren 2026–2027 är anslaget 16,1 miljarder kronor respektive 16,9 miljarder kronor. Primärvårdsnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 0 kronor.

Tabell26. Resultaträkning för primärvårdsnämnden

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	14 476	15 818	16 531	17 340
- varav anslag	14 073	15 273	16 066	16 875
Kostnader	-14 476	-15 818	-16 531	-17 340
Resultat	0	0	0	0

Nämnden ska köpa förvaltningstjänster av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Mål och indikatorer

Primärvårdsnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 Primärvårdsnämnden uppdras att intensifiera arbetet för att fasa ut lågvärdevård och för kloka kliniska val i enlighet med Socialstyrelsens och Svenska Läkaresällskapets riktlinjer och rekommendationer.
- 2 Primärvårdsnämnden uppdras att i samråd med regionstyrelsen ta fram en indikator för primärvårdens andel av sjukvårdsbudgeten, i syfte att följa upp målet om att primärvårdens andel av sjukvårdsbudgeten ska uppgå till 25 procent senast 203. Uppdraget ska rapporteras innan slutet av andra kvartalet.
- 3 Primärvårdsnämnden uppdras att tillföra vårdval husläkarverksamhet med basal hemsjukvård 180 miljoner kronor för att implementera handlingsplanen för fast läkare.
- 4 Primärvårdsnämnden uppdras att i samråd med regionstyrelsen och Stockholms läns sjukvårdsområde utreda införande av ”Gröna öar” med utvalda vårdcentraler inom Stockholms läns sjukvårdsområdes primärvård, där det är maximalt 1 100 patienter listade per specialistläkare. Utredningen ska göra en kostnadsberäkning som ska vara klar under första halvåret 2025.

- 5 Primärvårdsnämnden uppdras att förbereda arbetet med att lista alla länsinvånare på en vårdcentral.
- 6 Primärvårdsnämnden uppdras att skapa möjlighet för invånare att digitalt jämföra vårdcentraler. Tjänsten ska innehålla information från vårdgivare, uppgifter om vårdgivaren samt enkla kvalitetsmått Region Stockholm har tillgång till.
- 7 Primärvårdsnämnden uppdras att tillföra Vårdval primärvårdsrehabilitering 30 miljoner kronor i syfte att stabilisera vårdvalet fram till den genomgripande revideringen som nu pågår är slutförd och som träder i kraft under 2025.
- 8 Primärvårdsnämnden uppdras att tillföra Vårdval primär hörselrehabilitering 34 miljoner kronor i syfte att förstärka vårdområdet.
- 9 Primärvårdsnämnden uppdras att utreda införandet av en uppdragsutbildning för synpedagoger i samband med att syncentralen övergår i egen regi.
- 10 Primärvårdsnämnden uppdras att genomföra en folkhälsoinsats i samarbete med Utfallsfonden.
- 11 Primärvårdsnämnden uppdras att införa avgiftsfri vaccination mot TBE för treåringar. Framgent kommer alltså TBE-vaccination att erbjudas avgiftsfritt till alla barn det året de fyller tre år.
- 12 Primärvårdsnämnden uppdras att tillföra fem miljoner kronor till de befintliga verksamhetsbidragen till verksamheter som främjar jämlik och förbättrad hälsa. Dessa medel ska öronmärkas till insatser riktade mot barn och unga inom ätstörningsområdet, där insatser i samarbete med elevhälsan ska prioriteras.
- 13 Primärvårdsnämnden uppdras att se över hur tillgängligheten till första linjens psykiatri för barn och unga kan förstärkas med utgångspunkt i Centrum för epidemiologi och samhällsmedicinsk utvärdering.
- 14 Primärvårdsnämnden uppdras att under 2025 göra en genomlysning av vårdcentralernas uppdrag kring insatser för psykisk hälsa hos vuxna samt lämna förslag på åtgärder.
- 15 Primärvårdsnämnden uppdras att tillföra Vårdval allmän barn- och ungdomstandvård 12,5 miljoner kronor i syfte att genomföra en höjning av tandvårdspengen i den allmänna barn- och ungdomstandvården.
- 16 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer uppdras primärvårdsnämnden att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

5.4 Patientnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Patientnämndens anslag för 2025 är 36,0 miljoner kronor, vilket är en ökning med 3,3 procent jämfört med budget 2024. För planåren 2026–2027 är anslaget 37 miljoner kronor respektive 39 miljoner kronor.

Patientnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 27. Resultaträkning för patientnämnden

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	42	38	39	40
- varav anslag	35	36	37	39
Kostnader	-42	-38	-39	-40
Resultat	0	0	0	0

Mål och indikatorer

Patientnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer uppdras patientnämnden att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

5.5 Stockholms läns sjukvårdsområde

Ekonomiska förutsättningar

Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 213 miljoner kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 218 miljoner kronor för respektive år.

Tabell 28. Resultatkrav för SLSO

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	0	213	218	218

Stockholms läns sjukvårdsområdes intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden samt primärvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Nämndens intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Stockholms läns sjukvårdsområdes investeringsutrymme för 2025 är 278 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 2 908 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 891 miljoner kronor.

Tabell 29. Investeringsutrymme för SLSO

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Beslutade investeringar >100 mkr	5,0	10,0	30,0	67,8	112,8
Nyinvesteringar <100 mkr	50,0	50,0	95,0	350,0	545,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	223,4	208,4	219,4	1 599,4	2 250,6
Totalt	278,4	268,4	344,4	2 017,2	2 908,4

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier, informations- och kommunikationsteknik, larm och säkerhetsinstallationer samt tekniska hjälpmedel. Nyinvesteringar i utrustning till utbyggnad av den psykiatriska vårdbyggnaden Helix, etapp 2, är medräknade i investeringsutrymmet för 2025–2028 och utrustning till Löwenströmska sjukhuset är medräknade i investeringsutrymmet för 2027.

Mål och indikatorer

Stockholms läns sjukvårdsområde ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 Stockholms läns sjukvårdsområde uppdras att intensifiera arbetet för att fasa ut lågvårdevård och för kloka kliniska val i enlighet med Socialstyrelsens och Svenska Läkaresällskapets riktlinjer och rekommendationer.
- 2 För att vårdcentralerna ska kunna ta ett större ansvar i att vara navet i vården uppdras Stockholms läns sjukvårdsområde att i samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden skyndsamt förbättra samt underlätta primärvårdens möjlighet till snabb konsultationshjälp från specialistläkare med syfte att snabbare kunna diagnostisera, sätta in rätt behandling direkt samt bidra till ett tätare samarbete mellan primärvården och den områdesspecifika specialistvården.
- 3 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer uppdras Stockholms läns sjukvårdsområde att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.
- 4 Stockholms läns sjukvårdsområde uppdras att påbörja arbetet och vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra öppnandet av en mottagning inom primär hörselsrehabilitering under 2026.

5.6 Karolinska Universitetssjukhuset

Ekonomiska förutsättningar

Karolinska Universitetssjukhuset, Karolinska, ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 44 miljoner kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 44 respektive 45 miljoner kronor.

Tabell 30. Resultatkrav för Karolinska Universitetssjukhuset

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	54	44	44	45

Karolinskas intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Sjukhusets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Karolinskas investeringsutrymme för 2025 är 815 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 7 744 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 2 390 miljoner kronor.

Tabell 31. Karolinska Universitetssjukhusets investeringsutrymme

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Beslutade investeringar >100 mkr	75,0	40,0	40,0	20,0	175,0
Planerade investeringar >100 mkr	0,0	175,0	150,0	193,0	518,0
Nyinvesteringar <100 mkr	128,0	146,5	137,5	575,0	987,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	611,7	406,4	479,4	4 566,7	6 064,2
Totalt	814,7	767,9	806,9	5 354,7	7 744,2

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Ersättningsinvesteringar i utrustning till ombyggnad av vårdavdelningar och vårdmottagningar etapp 2, Karolinska Huddinge, är medräknade i investeringsutrymmet för 2025–2028.

Mål och indikatorer

Karolinska ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 Akutsjukhusnämnden och Karolinska Universitetssjukhuset uppdras att införa ett regiongemensamt bemanningscentrum för sjukhusen för att mer effektivt och flexibelt samt kostnadseffektivt bemanna akutsjukvården.
- 2 Karolinska Universitetssjukhuset uppdras att intensifiera arbetet för att fasa ut lågvårdevård och för kloka kliniska val i enlighet med Socialstyrelsens och Svenska Läkaresällskapets riktlinjer och rekommendationer.
- 3 För att vårdcentralerna ska kunna ta ett större ansvar i att vara navet i vården uppdras Karolinska Universitetssjukhuset att i samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden skyndsamt förbättra samt underlätta primärvårdens möjlighet till snabb konsultationshjälp från specialistläkare med syfte att snabbare kunna diagnostisera, sätta in rätt behandling direkt samt bidra till ett tätare samarbete mellan primärvården och den områdesspecifika specialistvården.
- 4 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer uppdras Karolinska Universitetssjukhuset att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

5.7 Akutsjukhusnämnden

Akutsjukhusnämnden är en ny nämnd från och med 1 januari 2025. Nämnden består av förvaltningarna Danderyds Sjukhus, Sankt Eriks Ögonsjukhus, Södersjukhuset och Södertälje Sjukhus som var och ett har en egen ekonomistyrning men som samordnas av nämnden.

Ekonomiska förutsättningar

Nämnden har inget anslag utan erhåller ersättning för den hälso- och sjukvård som produceras av hälso- och sjukvårdsnämnden i enlighet med gällande vårdavtal.

Resultatkravet motsvarar resultatkraven för de ingående förvaltningarna. Nämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal. För information om respektive förvaltning, se kapitlen 6.2.1 Södersjukhuset AB, 6.2.2 Danderyds Sjukhus AB, 6.2.3 Södertälje Sjukhus AB samt 6.2.4 S:t Eriks Ögonsjukhus AB.

Mål och indikatorer

Akutsjukhusnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 Akutsjukhusnämnden uppdras att i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset förstärka och återrapportera arbetet med en regiongemensam produktions- och kapacitetsplanering för att använda resurserna på det mest effektiva sättet och korta väntetider.
- 2 Akutsjukhusnämnden uppdras att i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde att förstärka och återrapportera arbetet med dagvårdsplatser för att på ett snabbare och effektivare sätt ge behandling och minska behovet av slutenvård.
- 3 Akutsjukhusnämnden uppdras att i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset säkerställa att akutsjukhusen genomför ett aktivt arbete för att säkerställa en personalsammansättning som ger optimal bemanning med rätt sammansättning av kompetensen inom vårdteamet.
- 4 Akutsjukhusnämnden uppdras att i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset och hälso- och sjukvårdsnämnden utreda hur personalsammansättningen på akutsjukhusen kan optimeras för att frigöra tid för vårdpersonal samt främja utvecklingen av den nära vården.
- 5 Akutsjukhusnämnden och Karolinska Universitetssjukhuset

- uppdras att införa ett regiongemensam bemanningscentrum för sjukhusen för att mer effektivt och flexibelt samt kostnadseffektivt bemanna akutsjukvården.
- 6 Akutsjukhusnämnden uppdras att intensifiera arbetet för att fasa ut lågvärdevård och för kloka kliniska val i enlighet med Socialstyrelsens och Svenska Läkaresällskapets riktlinjer och rekommendationer.
 - 7 För att vårdcentralerna ska kunna ta ett större ansvar i att vara navet i vården uppdras akutsjukhusnämnden att i samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden skyndsamt förbättra samt underlätta primärvårdens möjlighet till snabb konsultationshjälp från specialistläkare med syfte att snabbare kunna diagnostisera, sätta in rätt behandling direkt samt bidra till ett tätare samarbete mellan primärvården och den områdesspecifika specialistvården.
 - 8 Akutsjukhusnämnden i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset uppdras att beakta Socialstyrelsens riktvärde för intensivvårdsplatser och beläggningsgrad inom intensivvården i sin planering.
 - 9 Akutsjukhusnämnden uppdras att i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset stödja arbetet med dimensioneringsplanen för ST i allmänmedicin.
 - 10 Akutsjukhusnämnden uppdras att ta fram en plan för vilka administrativa kostnader som kan effektiviseras i samband med att nämnden skapas, för att minska de administrativa kostnaderna med minst 10 miljoner kronor under 2025.
 - 11 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer uppdras akutsjukhusnämnden att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

5.8 Trafiknämnden

Ekonomiska förutsättningar

Trafiknämndens anslag för 2025 är 14,9 miljarder kronor. Av dessa erhåller trafikförvaltningen 13,2 miljarder kronor, färdtjänstverksamheten 1,3 miljarder kronor och förvaltning för utbyggd tunnelbana 425 miljoner kronor, som utgörs av kompensation till följd av högre räntekostnader. Färdtjänstverksamheten erhåller 2025 ett utökat anslag om 100 miljoner kronor. Sammantaget höjs nämndens anslag med 1 336 miljoner kronor eller motsvarande 9,9 procent 2025 jämfört med 2024.

Trafiknämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 180 miljoner kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 914 respektive 926 miljoner kronor. Resultatkravet avseende SL-koncernen var sänkt för 2024 då bolaget behövde genomföra verksamhetsförändringar i utbudet för att möta det förändrade resandet med kollektivtrafiken. År 2025 ska bolaget, i enlighet med Budget 2024, åter uppnå ett positivt resultatkrav. Resultatkravet för SL-koncernen är 117 miljoner kronor år 2025 i enlighet med resultatkravsmodellen och SL-koncernen ska eftersträva högre soliditet.

Tabell 32. Resultaträkning för trafiknämnden

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	28 113	29 442	30 166	29 358
- varav anslag	13 523	14 858	15 341	15 841
- varav biljettintäkter	9 489	9 701	9 929	9 929
Summa kostnader	-28 367	-29 262	-29 252	-28 432
Resultat	-254	180	914	926

Trafikförvaltningens anslag, se tabellen nedan, ökar 2025 med 1 173 miljoner kronor, motsvarande 9,8 procent, till 13,2 miljarder kronor år 2025. Trafikförvaltningens resultatkrav för 2025 är 60 miljoner kronor. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 109 respektive 111 miljoner kronor.

Tabell 33. Resultaträkning för trafiknämndens trafikförvaltning

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	13 994	14 212	14 813	14 813
- varav anslag	11 983	13 156	13 627	14 116
Kostnader	-13 953	-14 152	-14 704	-14 702
Resultat	41	60	109	111

Färdtjänstverksamhetens anslag, se tabellen nedan, är 1 277 miljoner kronor 2025. Färdtjänstverksamhetens resultatkrav för 2025 är 3,0

miljoner kronor. Resultatkravet är 3,0 miljoner kronor också för planåren 2026–2027.

Tabell 34. Resultaträkning för trafiknämndens färdtjänstverksamhet

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	1 964	2 131	2 189	2 089
- varav anslag	1 177	1 277	1 277	1 277
Kostnader	-1 960	-2 128	-2 186	-2 086
Resultat	4	3	3	3

Inom trafiknämndens anslag utgör vidare anslaget till förvaltning för utbyggd tunnelbana 425 miljoner kronor 2025 vilket innebär en ökning med 63 miljoner kronor jämfört med 2024. Anslaget motsvarar de prognostiserade interna räntekostnader som uppstår som en konsekvens av Region Stockholms upptagna lån för att finansiera Region Stockholms andel av tunnelbanans utbyggnad.

Resultatkravet för förvaltning för utbyggd tunnelbana 2025 är 0 kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2024. Resultatkravet är 0 kronor också för planåren 2026–2027.

Tabell 35. Resultaträkning för trafiknämndens förvaltning för utbyggd tunnelbana

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	1 055	1 107	1 084	1 096
- varav anslag	363	425	437	448
Kostnader	-1 055	-1 107	-1 084	-1 096
Resultat	0	0	0	0

Investeringar

Trafiknämndens investeringsutrymme 2025 är 16 134 miljoner kronor, varav 4 540 miljoner kronor avser medfinansiering. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 92 769 miljoner kronor, varav 41 362 miljoner kronor avser medfinansiering. För perioden 2025–2027 är investeringsutrymmet 40 875 miljoner kronor, varav 16 009 miljoner kronor avser medfinansiering. Trafiknämndens investeringar består främst av spår och banor, terminaler, depåer, fordon och kollektivtrafiksystem samt utbyggnad av tunnelbanan.

Tabell 36. Trafiknämndens investeringsutrymme

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Trafikförvaltningen					
Beslutade investeringar >100 mkr	4 769,0	4 061,7	2 163,5	1 757,9	12 752,1
Planerade investeringar >100 mkr	2 081,4	2 567,3	2 685,3	20 828,5	28 162,5
Investeringar <100 mkr	1 922,2	1 474,5	1 308,2	7 753,9	12 458,8
	8 772,6	8 103,5	6 157,0	30 340,3	53 373,4
Förvaltning av utbyggd tunnelbana					
Beslutade investeringar >100 mkr	7 361,8	6 532,2	3 947,6	21 554,1	39 395,7
Totalt	16 134,4	14 635,7	10 104,7	51 894,4	92 769,2
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>12 160,4</i>	<i>11 266,7</i>	<i>7 625,1</i>	<i>41 773,9</i>	<i>72 826,2</i>
<i>varav ersättningsinvesteringar</i>	<i>3 974,0</i>	<i>3 369,0</i>	<i>2 479,5</i>	<i>10 120,4</i>	<i>19 943,0</i>
varav medfinansiering	4 540,1	5 880,5	5 588,5	25 352,6	41 361,6

En ekonomiskt hållbar kollektivtrafikutveckling förutsätter ett systematiskt arbete med underhåll- och ersättningsinvesteringar samt investeringar i kapacitetsförstärkningar, framkomlighet och säkerhet samt mer miljövänliga kollektivtrafiklösningar.

Under planperioden 2025–2034 utvecklas kollektivtrafiken genom att ett antal större investeringar såsom Roslagsbanans utbyggnad, ny bussterminal Slussen, tvärbanans utbyggnad till Kista och nya tunnelbanefordon C30 driftsätts.

Region Stockholm fortsätter att bygga ut tunnelbana till Arenastaden, Barkarby samt Nacka och Söderort, enligt Stockholmsförhandlingen. Till det kommer följdinvesteringar i tunnelbanesystemet inklusive bytespunkter, nya bussterminaler och anpassning av trafikstyrningssystem. Bland annat utvecklas nya bytespunkter i Barkarby och Nacka i syfte att komplettera den utbyggda tunnelbanan. Utbyggnaden till Nacka och Söderort kopplas samman med Hagsätralinjen. Dessutom ska depå- och fordonskapaciteten utökas.

Sverigeförhandlingens avtal om storstadsåtgärder i Stockholm ger tillfälle till samplanering av kollektivtrafik och bostäder. I Hagalund byggs en ny tunnelbanestation, station Södra Hagalund och arbetet med tunnelbana Älvsjö, Spårväg syd och Roslagsbanan till City fortsätter.

Under planperioden genomförs mindre ersättningsinvesteringar av underhållskaraktär såsom underhåll av depåer och stationer, modernisering av fordon, reovering av fartyg och kajer, elförsörjning och reservkraftverk, banåtgärder samt resenärsservice och driftstöd.

Åtgärdsvalet för investeringen Tonnage för pendelbåt och skärgårdstrafik har inte slutförts och investeringen kommer att arbetas in i planperioden efter slutförande.

I några av kollektivtrafikens pågående investeringar har utgiftsökningar uppkommit främst med anledning av förskjutningar i tidplaner och i förekommande fall försenade fordonsleveranser, vilka har medräknats i investeringsplanen. Detta avser främst objekt Roslagsbanan fordon, depå och elkraft, C30 optioner, Program Tvärbana Norr Kistagrenen, Spårväg Syd- fordon och depå, Roslagsbanan till city, Spårväg Syd, Elektrifiering bussdepåer.

I nuvarande kollektivtrafiksystems livslängd finns det utmaningar som för de kommande årtionden innebär ökat vidmakthållande av ett allt äldre system. För att bevara det befintliga systemets nytta och effektivitet krävs ytterligare uppgraderingar och ersättningsinvesteringar parallellt med fortsatt fokus på underhåll av det befintliga systemet. Uppgraderingar och ersättningsinvesteringar avser såväl stationer och bytespunkter som fordon, buss- och spårdepåer, spåranläggningar, energisystem samt trafikstyrningssystem.

För enskilda ersättningsinvesteringar överstigande 100 miljoner kronor, som ingår i en nämnds eller ett bolags ansvar i enlighet med reglementen respektive bolagsordning och ägardirektiv, och som är av underhållskaraktär och utan komplexitet, kan förenklad tillämpning ske i enlighet med nämndens eller bolagets beslutsordning. Trafiknämnden föreslår besluta om investering i rulltrappor Citybanan, Station City och Orgelpipan.

Mål och indikatorer

Trafiknämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att de uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Trafiknämnden har även huvudansvar för målen Kollektivtrafiken är attraktiv och hållbar i hela länet, Infrastrukturen är robust och möter framtidens behov och Transporteffektiviteten ökar och klimatpåverkan minskar i det samlade transportsystemet.

Uppdrag

- 1 Trafiknämnden uppdras att utifrån biljettutredningens slutsatser utveckla arbetet med biljettförsäljning till företag, till arrangörer av evenemang, nöjen och konferenser samt att på prov införa prenumeration på 30-dagarsbiljett.
- 2 Trafiknämnden uppdras att senast till den sista maj 2025 utreda ett antal förändringar av biljettutbudet. Uppdraget ska utreda en terminsbiljett för studenter som minskar kostnaderna för dem och är

möjlig att införa 2026; Kostnadseffektiva reformer för gruppen barn och unga som syftar till att minska kostnader för barnfamiljer och som särskilt beaktar en förändring av tidsgränserna för skolkort och fritidskort; möjligheten att införa delbetalning av årskort; möjligheten till capping på månads- och årsbasis; möjligheten att införa krav på pensionärsintyg för pensionärer för reducerat pris, istället för en fast åldersgräns. Förslaget ska jämföras med biljettutredningens förslag på en höjning av den fasta åldersgränsen; Förslag avseende vilken nivå det reducerade priset ska ligga på i relation till fullt pris, vilka grupper som ska omfattas av reducerat pris, samt en kartläggning av olika kategorier av resenärer som reser till reducerat pris idag. Även nivån på färdtjänstens högkostnadsskydd ska beaktas och utredas. Till detta ska det utredas hur personal inom kollektivtrafiken som transporterar sig inom ramen för sitt arbete kan nyttja kollektivtrafiken under och i anslutning till sin arbetstid. Utgångspunkten ska tas i dagens biljettsystem, men även andra lösningar ska övervägas.

- 3 Trafiknämnden uppdras att stärka kompetensen inom egen regi, i syfte att kunna realisera en neutral inställning till driftsformer samt stärka effektivitet och kvalitet inom trafiken.
- 4 Trafiknämnden uppdras att påskynda arbetet med expressbussarnas framkomlighet, bland annat genom att utreda hur man tar vidare införandet av påstigning i samtliga dörrar på fler stombussar i övriga avtalsområden utanför innerstaden där nyttan av en sådan förändring medför störst fördelar för resenärerna sett till bussarnas punktlighet och restid samt under 2025 utifrån utredningens resultat gå vidare med införande på minst två busslinjer. Samt prioritera framdrift av det egna framkomlighetsarbetet och införandet av expressbussar i en sammanhållen process.
- 5 Trafiknämnden uppdras att öka mängden kommersiella lokaler på stationer i kollektivtrafiken med fokus på utökad försäljning av mat, dryck och annan service. Vidare ska trafiknämnden föreslå ytterligare åtgärder för stationsutveckling som kan övervägas inför investeringsplanen 2026.
- 6 Trafiknämnden uppdras att i samråd med klimat- och regionutvecklingsnämnden undersöka möjligheterna att i högre grad nyttja sjötrafikens fysiska och digitala resenärsmiljöer som plattformar för besöksnäringens information, dock så att trafikinformation hålls separerad. Uppdraget bör genomföras i samverkan med regionala aktörer såsom Stockholm Archipelago.
- 7 Trafiknämnden uppdras att inför trafikförändringsprocessen 2026 förbereda ett pilotprojekt med nattpendeltågstrafik utifrån nattrafikutredningens slutsatser.
- 8 Trafiknämnden uppdras att initiera en testbädd för ny teknik och innovativa lösningar i skärgårdstrafiken.

- 9 Trafiknämnden uppdras att utreda en plan för införande av plattformsbarrärer i kollektivtrafiken. Utredningen ska redogöra för vilka stationer i kollektivtrafiksystemet som är mest prioriterade för införande av plattformsbarrärer.
- 10 Trafiknämnden uppdras att ta vidare behovsanalysen för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad och som ett led i detta genomföra en lokaliseringsutredning av tunnelbana till Bromma Parkstad.
- 11 Trafiknämnden uppdras att för framtidens tonnage och laddinfrastruktur, genomföra åtgärdsvalstudie för att under våren 2025 fatta ett inriktningsbeslut inför investeringsprocess 2026.
- 12 Trafiknämnden uppdras att återkomma med förslag till beslut för införande av SL-taxa på sträckan där dagens parallellgående trafik utförs av Waxholmsbolaget och linje 83. I uppdraget ingår att föra dialog med de privata aktörerna som bedriver trafik idag i området samt föra dialog med andra berörda aktörer inför införandet av SL-taxa.
- 13 Trafiknämnden uppdras att genomföra en översyn av Waxholmsbolagets samlade taxesytem och prissättning, i syfte att harmonisera och förenkla Waxholmsbolagets taxor och sortiment, samt minska utmaningarna vad gäller hantering av uppdelade taxor för SL och WÅAB.
- 14 Trafiknämnden uppdras att ta fram en plan för en mer förenklad och automatiserad tillståndsgivning av färdtjänstillstånd.
- 15 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer uppdras trafiknämnden att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

5.9 Klimat- och regionutvecklingsnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till klimat- och regionutvecklingsnämnden är 190 miljoner kronor 2025. För planåren 2026–2027 är anslaget 196 miljoner kronor respektive 203 miljoner kronor.

Klimat- och regionutvecklingsnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 37. Resultaträkning för klimat- och regionutvecklingsnämnden

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	163	190	196	203
- varav anslag	163	190	196	203
Kostnader	-163	-190	-196	-203
Resultat	0	0	0	0

Nämnden köper förvaltningstjänster av regionstyrelsen.

Mål och indikatorer

Klimat- och regionutvecklingsnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Klimat- och regionutvecklingsnämnden har också huvudansvar för målet Regionen jobbar aktivt med att leda genomförandet av den regionala utvecklingsplanen.

Uppdrag

- 1 Klimat och regionutvecklingsnämnden uppdras allokeras fem miljoner kronor till att stärka arbetet med de utpekade nyckelområdena i Läget i Stockholmsregionen.
- 2 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att, med beaktande av Region Stockholms och andra regioners erfarenheter, genomlysa befintligt arbete med det regionala utvecklingsuppdraget och föreslå hur arbetet långsiktigt ska utvecklas och systematiseras för största möjliga genomslagskraft och målfyllnad.
- 3 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att öka anslaget med två miljoner kronor för regional tillväxt och skärgårdsutveckling.
- 4 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att stärka Region Stockholms roll i arbetet för en fungerande bostadsförsörjning. Nämnden ska bland annat inrätta ett internt bostadskansli för att bättre kunna strukturera arbetet med bostadsrelaterade frågor, samt initiera

pilotprojekt med externa aktörer. Syftet är att tydligare kunna stötta kommuner och externa aktörer, samt bidra med ett bostadsperspektiv inom Region Stockholms övriga verksamhetsområden, antingen i pågående arbeten eller i dialoger med externa parter. För detta ändamål avsätts tre miljoner kronor.

- 5 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att utveckla ett nytt verksamhetsområde inom Klimatarena Stockholm där fokus är att minska utsläppen från plast.
- 6 Klimat- och regionutvecklingsnämnden tillförs tre miljoner kronor för uppdraget med att fortsätta genomförandet av säsongsförlängning genom bland annat ett pilotprojekt i skärgården.
- 7 Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att fortsätta genomförandet av den regionala livsmedelsstrategin och etablera ett livsmedelskluster. Arbetet ska ske i samverkan med Lantbrukarnas Riksförbund, Länsstyrelsen i Stockholms län och andra relevanta aktörer. För detta avsätts 2,5 miljoner kronor inom ram.
- 8 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer uppdras klimat- och regionutvecklingsnämnden att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

5.10 Kulturnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Kulturnämndens anslag för 2025 är 619 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 32 miljoner kronor eller 5,5 procent jämfört med budget 2024. För planåren 2026–2027 är anslaget 637 miljoner kronor respektive 658 miljoner kronor.

Kulturnämndens ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 38. Resultaträkning för kulturnämnden

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	655	673	691	711
- varav anslag	587	619	637	658
Kostnader	-655	-673	-691	-711
Resultat	0	0	0	0

Investeringar

Kulturnämndens investeringsutrymme 2025 är 3 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 30 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet nio miljoner kronor. Investeringarna består främst av it-stöd, inventarier och utrustning för hantering av Region Stockholms konst.

Tabell 39. Kulturnämndens investeringsutrymme

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	3,0	3,0	3,0	21,0	30,0
Totalt	3,0	3,0	3,0	21,0	30,0

Mål och indikatorer

Kulturnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Kulturnämnden har huvudansvar för målet Kulturlivet är tillgängligt och mångsidigt.

Uppdrag

- 1 Kulturnämnden uppdras att värna det fria kulturlivets förutsättningar och öka stödet till det fria kulturlivet inom nuvarande stödformer med särskilt tillförda medel om fem miljoner samt inom nämndens ekonomiska ramar.

- 2 Kulturnämnden uppdras att utreda en finansieringsmodell för konstnärlig gestaltning och inköp av konst som värnar och kompletterar procentsregeln.
- 3 Kulturnämnden uppdras att med tillförda medel om fem miljoner kronor finansiera Kompetenscentrum för kultur och hälsa.
- 4 Kulturnämnden uppdras att omforma projektstöd kultur och hälsa till verksamhetsstöd och projektstöd.
- 5 Kulturnämnden uppdras att i samråd med trafiknämnden utreda hur ett samarbetsprojekt mellan kulturarrangörer och SL kan utformas. Syftet är att öka attraktiviteten för SL:s periodkort och samtidigt locka större publik till kulturevenemang. Varken utredningskostnaden eller införandet av ett eventuellt system ska belasta trafiknämndens budget.
- 6 Kulturnämnden uppdras att öka finansieringen till Film Stockholm med upp till fyra miljoner kronor, förutsatt att Stockholms stad ökar finansieringen med motsvarande summa.
- 7 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer uppdras kulturnämnden att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

5.11 Fastighets- och servicenämnden

Ekonomiska förutsättningar

Fastighets- och servicenämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 625 miljoner kronor för 2025 uppnås. Resultatkravet innebär, jämfört med 2024 exklusive pensionseffekt, en ökning med 44 miljoner kronor. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 649 respektive 657 miljoner kronor.

Tabell 40. Resultaträkning för fastighets- och servicenämnden

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	8 417	8 876	9 114	9 114
- varav anslag	0	0	0	0
Kostnader	-7 923	-8 251	-8 465	-8 457
Resultat	494	625	649	657
<i>Resultat exklusive pensionseffekt</i>	<i>581</i>	<i>625</i>	<i>649</i>	<i>657</i>

Nämndens resultatenheter, landstingsfastigheter Stockholm, Nya Karolinska Solna Bygg och serviceförvaltningen, har alla olika ekonomiska förutsättningar.

Tabell 41. Resultaträkning för landstingsfastigheter Stockholm

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	4 214	4 530	4 709	4 709
Kostnader	-3 724	-4 014	-4 172	-4 165
Resultat	490	516	537	544

Landstingsfastigheter Stockholm ska inom sitt resultatkrav på affärsmässiga grunder hyra ut ändamålsenliga lokaler, utföra fastighetsutvecklingsplaner och planer för teknisk upprustning i samarbete med hyresgästerna samt ansvara för och underhålla den konstnärliga gestaltning, det vill säga den fasta och lösa konst, som nämnden äger.

Uppräkningen av Landstingsfastigheter Stockholms hyror ska följa uppräkningsen i enlighet med gällande hyresavtal. Nivån budgetår 2025 ska utgå från regionfullmäktiges beslut enligt Budget 2023 med en uppräkning på åtta procent samt Budget 2024 med en uppräkning på fyra procent. Uppräkning enligt KPI inom avtalen gäller inte avseende dessa två år enligt regionfullmäktiges beslut.

Landstingsfastigheter Stockholms resultatkrav för 2025 är 516 miljoner kronor vilket innebär ett ökat resultatkrav med 26 miljoner kronor jämfört med 2024. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är 537 miljoner kronor respektive 544 miljoner kronor.

Tabell 42. Resultaträkning för Nya Karolinska Solna Bygg

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	2 336	2 406	2 417	2 417
Kostnader	-2 253	-2 303	-2 312	-2 311
Resultat	83	103	105	106

Vidare avser 103 miljoner kronor koncernresultatenheten Nya Karolinska Solna Bygg inom fastighets- och servicenämnden, vilket innebär ett 20 miljoner kronor högre resultatkrav jämfört med tidigare budgetår. Resultatkravet förutsätter att beslutade modeller för hyressättning används och att hyror debiteras i enlighet med indexering enligt avtal.

Nya Karolinska Solna Byggs resultatkrav för 2025 är 103 miljoner kronor vilket innebär ett ökat resultatkrav med 20 miljoner kronor jämfört med 2024. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är 105 miljoner kronor respektive 106 miljoner kronor.

Serviceförvaltningen ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ansvarig nämnds reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som fastställt resultatkrav på 6 miljoner kronor för 2025 uppnås. Resultatkravet 2025 innebär en sänkning med 2 miljoner kronor jämfört med budget 2024 exklusive pensionseffekt. Resultatkravet för planåret 2026 och 2027 är 7,0 miljoner kronor respektive.

Tabell 43. Resultaträkning för fastighets- och servicenämndens serviceförvaltning

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	1 984	2 056	2 106	2 106
- varav anslag	0	0	0	0
Kostnader	-2 063	-2 050	-2 099	-2 099
Resultat	-79	6	7	7
<i>Resultat exklusive pensionseffekt</i>	<i>8</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>7</i>

Investeringar

Fastighets- och servicenämndens investeringsutrymme för 2025 är 3 432 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 23 442 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 10 060 miljoner kronor. Investeringarna består av investeringar i vårdfastigheter och administrativa lokaler.

Tabell 44. Fastighets- och servicenämndens investeringsutrymme

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Fastighetsförvaltningen					
Beslutade investeringar >100 mkr	1 392,9	665,9	296,4	375,4	2 730,7
Planerade investeringar >100 mkr	612,7	1 433,8	1 497,6	2 953,1	6 497,3
Investeringar <100 mkr	1 075,0	1 080,0	1 161,3	8 578,8	11 895,0
	3 080,6	3 179,7	2 955,3	11 907,3	21 122,9
Serviceförvaltningen					
Investeringar <100 mkr	351,3	282,3	210,8	1 474,8	2 319,2
Totalt	3 431,9	3 462,0	3 166,1	13 382,1	23 442,1
<i>varav nyinvesteringar</i>	<i>742,9</i>	<i>803,3</i>	<i>405,4</i>	<i>1 271,3</i>	<i>3 222,9</i>
<i>varav ersättningsinvesteringar</i>	<i>2 689,1</i>	<i>2 658,7</i>	<i>2 760,7</i>	<i>12 110,7</i>	<i>20 219,2</i>

Fastighetsförvaltningen

Fastighetsförvaltningens investeringsutrymme för 2025 är 3 081 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 21 123 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 9 216 miljoner kronor.

Av fastighetsförvaltningens investeringsutrymme för 2025 avser 2 916 miljoner kronor fastighetsinvesteringar inom koncernresultatenheten Landstingsfastigheter Stockholm. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 20 411 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är investeringsutrymmet 8 889 miljoner kronor.

Inom fastighetsförvaltningens investeringsutrymme för 2025, avser 165 miljoner kronor hyresgäst Anpassningar och mindre ersättningsinvesteringar i koncernresultatenheten Nya Karolinska Solna Bygg. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 712 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är investeringsutrymmet 327 miljoner kronor.

Region Stockholms bestånd av vårdfastigheter är till delar äldre och i behov av omfattande upprustning till modern standard. För att vårdens fastigheter ska vara långsiktigt ekonomiskt hållbara, robusta och ändamålsenliga prioriteras under planperioden ersättnings- och underhållsinvesteringar. Därutöver, inom återstående utrymme, prioriteras nyinvesteringar utifrån behov ur ett systemperspektiv för hälso- och sjukvården. Detta för att upprätthålla säkerhet, funktion och värde i vårdens fastigheter.

Ett antal större om- och tillbyggnader av akutsjukhusen och närsjukhusen planeras och genomförs under planperioden, som ombyggnation av vårdavdelningar och IVA-platser på Södersjukhuset, geriatriska vårdplatser på Södertälje sjukhus samt vårdavdelningar på Norrtälje sjukhus. Vid Löwenströmska sjukhuset genomförs ombyggnad av rättspsykiatriska

vårdavdelningar och i Huddinge sker tillbyggnad för att skapa fler rättspsykiatriska vårdplatser.

Vid Danderyds sjukhus slutförs byggnation av en ny vårdbyggnad som ska inrymma minst 164 vårdplatser samt mottagningsverksamheter och förstudiearbete fortsätter avseende en ny psykiatrisk vårdbyggnad inkluderat godscentral på Danderyds sjukhusområde.

Arbetet med att utveckla Ungdomens hus och möjliggöra samlad slutenvård för barn- och ungdomspsykiatri fortsätter och om- och tillbyggnad av psykiatriska vårdplatser för barn och ungdom planeras och genomförs under planperioden.

Vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge sker ombyggnation av vårdavdelningar och mottagningar, barn- och närakutmottagning, operationsavdelningar samt en byggnad för infektionsvård. Vid Karolinska Universitetssjukhuset i Solna fortsätter ombyggnation av patologi- och cytologilaboratorier samt under planperioden planeras för en utökad kapacitet på strålbehandling med en första tillbyggnad av linjäracceleratorer.

Säkerställande av bårhuskapacitet med tillbyggnad av bårhusplatser vid Karolinska Universitetssjukhuset i Solna och upprustning av bårhusplatser vid Danderyds sjukhus sker under planperioden.

Ersättningsinvesteringar planeras och genomförs under planperioden för att åtgärda akuta upprustningsbehov. Större ersättningsinvesteringar utgörs av nya ventilationssystem i byggnader på Huddinge sjukhusområde, säkerställande av reservkraft på Södersjukhuset samt förstärkt kyla och el i tele-, data- och kommunikationsrum på Södersjukhuset. Teknisk upprustning sker av enskilda byggnader vid Södersjukhuset, Rosenlunds sjukhus och Nacka sjukhus.

Under planperioden planeras förstudie genomföras avseende Dalens sjukhus, för att utreda förutsättningar för ny- eller helombyggnation av sjukhuset. För Handens sjukhus, Jakobsbergs sjukhus och Sabbatsbergs sjukhus planeras förstudie genomföras för att utreda fastigheternas inriktning kopplat till verksamhetsinnehåll och framtida behov. Därtill påbörjas arbete med förstärkt infrastruktur för helikoptertransporter under planperioden.

För enskilda ersättningsinvesteringar överstigande 100 miljoner kronor, som ingår i en nämnds eller ett bolags ansvar i enlighet med reglementen respektive bolagsordning och ägardirektiv, och som är av underhållskaraktär och utan komplexitet, kan förenklad tillämpning ske i enlighet med nämndens eller bolagets beslutsordning. Fastighets- och

servicenämnden föreslår besluta om investering i vertikalt stambyte på Rosenlunds sjukhus.

Serviceförvaltningen

Serviceförvaltningens investeringsutrymme för 2025 är 351 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 2 319 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 844 miljoner kronor. Investeringarna består främst av investeringar inom it-verksamheten och utgörs av ersättningsinvesteringar i form av utbyte av datorer och nätverksutrustning.

Mål och indikatorer

Fastighets- och servicenämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 Fastighets- och servicenämnden uppdras att, i samråd med Stockholms läns sjukvårdsområde, Karolinska Universitetssjukhuset, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen, påbörja planeringen för permanenta lokaler för Ungdomens Hus och etappvist säkerställa en ekonomisk och verksamhetsmässig hållbar investering över tid.
- 2 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer uppdras fastighets- och servicenämnden att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.
- 3 Fastighets- och servicenämnden uppdras, att i samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden, Stockholms läns sjukvårdsområde och regionstyrelsen utföra en förstudie för att utreda Handens, Jakobsbergs och Sabbatsbergs sjukhus inriktning och eventuell omklassificering kopplat till verksamhetsinnehåll och framtida behov.
- 4 Fastighets- och servicenämnden uppdras att ta fram en fastighetsutvecklingsplan för Handens sjukhus.
- 5 Fastighets- och servicenämnden uppdras att utreda hur bygg- och anläggningsprojekt kan styra ytterligare mot minskade klimatutsläpp och tydliga klimatmål genom projektmodeller med mål och deklARATIONER för klimatpåverkande utsläpp.
- 6 Fastighets- och servicenämnden uppdras att i samråd med trafiknämnden tydliggöra kraven på hur lokaler ska vidmakthållas vid allvarlig störning och ytterst krig.
- 7 Fastighets- och servicenämnden uppdras att förbereda för genomförandebeslut för utbyggnad av solceller utifrån framtagna

strategi under 2025. Som ett led i det skall lämpligt bolag i koncernen registreras som elproducent.

- 8 Fastighets- och servicenämnde uppdras att utreda hur redovisningen kan förtydligas samt hur avsättningen till konstnärlig utsmyckning ska hanteras vid förnyade genomförandebeslut.
- 9 Fastighets- och servicenämnden uppdras att ansvara för införandet av gemensamma tjänster och ska ta fram en plan för genomförandet.
- 10 Fastighets- och servicenämnden uppdras att ta fram en handlingsplan för att förbättra leveransen av och öka kostnadseffektivitet av gemensamma tjänster.

5.12 Revisorskollegiet

Regionfullmäktiges presidium bereder revisorskollegiets budget inför regionfullmäktiges beslut om Budget 2025 för Region Stockholm. Tabellen för resultaträkningen är därför tom, anslag och resultatkrav anges i texten med "X".

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till revisorskollegiet ökar med X miljoner kronor 2025 eller X procent jämfört med 2024. Revisorskollegiets resultatkrav är X kronor för 2025 och planåren 2026–2027.

Tabell 45. Resultaträkning för revisorskollegiet

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	48			
- varav anslag	40			
Kostnader	-48			
Resultat	0			

Investeringar

Revisorskollegiets investeringsutrymme är X miljoner kronor 2025. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet X miljoner kronor. Investeringarna består av inventarier.

Tabell 46. Revisorskollegiets investeringsutrymme

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Nyinvesteringar <100 mnkr					0,0
Ersättningsinvesteringar <100 mnkr					0,0
Totalt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

6. Bolag

I detta kapitel anges bolagens ägardirektiv, resultatkrav, mål och eventuella uppdrag. De generella ägardirektiven i avsnitt 6.1 gäller för samtliga bolag. Bolagen ska planera och följa upp sin verksamhet i enlighet med detta och i sin planering också beakta regionfullmäktiges inriktning och prioriteringar i kapitel 1.

Bolagen kommer i samband med sin rapportering av verksamhetsplaner för 2025 att beräkna sina intäkter och kostnader utifrån regionfullmäktiges beslut och andra förutsättningar som avtal och överenskommelser. Det innebär att fördelningen av intäkter och kostnader förändras vilket påverkar det slutliga tabellverket (tabellerna i kapitel 3, 5 och 6). Detta slutliga tabellverk fastställs av regionstyrelsen i samband med ärendet Avstämning av Budget 2024 för Region Stockholm.

6.1 Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag

Mål och ekonomiska krav

Mål och ekonomiska krav för verksamheten fastställs årligen av regionfullmäktige i samband med beslut om Region Stockholms budget. Bolagets styrelse och ledning ansvarar för att regionfullmäktiges mål uppnås effektivt inom ramen för fastställda ekonomiska förutsättningar och i enlighet med gällande styrande dokument. Styrelse och ledning ansvarar också för att genomföra övriga uppdrag från regionfullmäktige.

Uppföljning och rapportering

Bolagets styrelse och ledning ansvarar för att verksamheten genomförs enligt verksamhetsplan och följs upp och analyseras avseende ekonomi, kvalitets-, och produktivitetsutveckling samt de övriga mål och uppdrag som ges av regionfullmäktige.

Uppföljning och analys av verksamheten enligt ovan ska omfatta såväl verkligt utfall som prognoser. Vid avvikelser mot mål ska orsaker analyseras och åtgärder vidtas och följas upp. Rapportering ska ske till ägaren enligt de krav som ägaren specificerar. Bolaget är skyldigt att löpande förse regionstyrelsen med information i den utsträckning som det är nödvändigt för regionstyrelsens uppsikt.

Principiellt viktiga beslut

Beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska hänskjutas till regionfullmäktige. Besluten bör därefter fattas av bolagsstämman. Exempel på beslut som är av principiell beskaffenhet

eller annars av större vikt är köp och försäljning av aktier, bildande av dotterbolag, förändring av aktiekapital, ingående av principiellt viktiga avtal samt principiellt viktiga investeringar och finansieringsfrågor.

Vid tveksamhet om huruvida en fråga är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ansvarar styrelse och ledning för att rådgöra med regionstyrelsen och dess förvaltning regionledningskontoret. Till bolagens styrelser ska regiondirektören eller av regiondirektören utsedd representant adjungeras.

Samverkan

Region Stockholms bolag har, tillsammans med nämnderna, ett gemensamt ansvar för att utföra Region Stockholms verksamhet i enlighet med lagkrav och regionfullmäktiges mål. För att effektivt utföra de uppgifter som Region Stockholm har gentemot länets invånare krävs att alla bolag samverkar på ett ändamålsenligt sätt och ser till nyttan för Region Stockholm som helhet. Varje bolag ska utveckla verksamheten i samverkan med övriga nämnder och bolag inom Region Stockholm liksom med kunder och leverantörer. Avtalen som tecknas med beställaren ska bidra till att intern samverkan mellan bolagen, liksom mellan nämnderna och bolagen, kan utvecklas till gagn för länets invånare, medarbetarnas arbetsmiljö och ett kostnadseffektivt nyttjande av Region Stockholms resurser. Bolagens styrelser ska aktivt verka för att sådana avtal sluts.

Rätt till insyn

Regionstyrelsen respektive Landstingshuset i Stockholm AB äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Fastighets- och servicenämnden äger samma rätt för Locum AB och Terreno AB. Likaså äger trafiknämnden samma rätt för AB Storstockholms Lokaltrafik, AB SL Finans, Waxholms Ångfartygs AB och SL Nya Tunnelbanan AB. Kulturnämnden äger samma rätt för Film Stockholm AB.

Arbetsgivarfrågor

Frågor som är av strategisk karaktär för Region Stockholm som arbetsgivare ska hanteras lika i Region Stockholms verksamheter. Region Stockholms helägda och indirekt helägda aktiebolag ska säkerställa att koncernperspektivet beaktas vid beslut i arbetsgivarfrågor. Helägda och indirekt helägda aktiebolag ska inhämta regionstyrelsens skriftliga godkännande innan tillägg till LOK samt övriga lokala kollektivavtal tecknas eller sägs upp.

6.2 Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB)

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, är helägt av Region Stockholm och moderbolag i en koncern som består av flera dotterbolag samt dotterdotterbolag. Bolaget ska äga och förvalta aktier i aktiebolag som Region Stockholm använder för sin verksamhet.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv under avsnitt 6.1. samt följande:

LISAB är holdingbolag för Region Stockholms bolag inom hälso- och sjukvård, fastighetsförvaltning och filmproduktion, med syftet att äga och förvalta aktierna i de bolag som ingår i koncernen för moderbolaget Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska, inom ramen för regionfullmäktiges riktlinjer, fatta för dotterbolagen och dotterdotterbolag bindande kompletterande beslut rörande koncernbidrag och aktieägartillskott.

Bolaget ska, inom ramen för regionfullmäktiges beslut, fatta beslut om kapitaltäckningsgarantier för dotterbolagen.

Bolaget beslutar vid vilket senaste datum som bolagsstämmor i dotterbolagen ska hållas.

Det är dotterbolagens och dotterdotterbolagens styrelser och ledningar som har det strategiska och operativa ansvaret för att nå regionfullmäktiges mål inom respektive ansvarsområde.

Bolaget har inget ansvar för den operativa uppföljningen i dotterbolagen och dotterdotterbolagen.

Resultatkrav

LISAB:s resultatkrav för 2025 är 0 kronor vilket är i nivå med 2024 och följer Region Stockholms modell för resultatkrav samt principen om inga fria nyttigheter. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är oförändrat 0 kronor för respektive år.

Tabell 47. Resultatkrav för LISAB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	0	0	0	0

6.3 Södersjukhuset AB

Verksamheten i Södersjukhuset AB överförs till akutsjukhusnämnden den 1 januari 2025, samtidigt som generella och specifika ägardirektiv för dessa bolag upphör att gälla. Resultatkrav, investeringsplan och uppdrag överförs den 1 januari 2025 till akutsjukhusnämnden.

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Södersjukhuset AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad kärl- och handkirurgisk vård samt viss högspecialiserad gynekologisk kirurgi. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

Södersjukhuset AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 23 miljoner kronor för 2025 uppnås. Bolagets resultatkrav för åren 2026 och 2027 är på 24 miljoner.

Tabell 48. Resultatkrav för Södersjukhuset AB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	26	23	24	24

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Södersjukhuset AB 2025 är 392 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 2 558 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 934 miljoner kronor.

Tabell 49. Södersjukhuset AB:s investeringsutrymme

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Beslutade investeringar >100 mkr	75,2	2,4	0,0	0,0	77,6
Nyinvesteringar <100 mkr	66,9	17,8	33,3	12,3	130,3
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	249,7	247,3	241,5	1 611,9	2 350,4
Totalt	391,7	267,5	274,8	1 624,2	2 558,3

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning för modernisering av vårdplatser i sjukhusets byggnad 17 och 18 är medräknade i investeringsutrymmet för 2025–2026. I samband med avbolagiseringen av Södersjukhuset AB den 1 januari 2025, kommer investeringsutrymmet 2025–2034 att minska med motsvarande minskad mervärdesskatt för sjukhuset.

Mål och indikatorer

Södersjukhuset AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer får Södersjukhuset AB i

uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

6.4 Danderyds Sjukhus AB

Verksamheten i Danderyds Sjukhus AB överförs till akutsjukhusnämnden den 1 januari 2025, samtidigt som generella och specifika ägardirektiv för dessa bolag upphör att gälla. Resultatkrav, investeringsplan och uppdrag överförs den 1 januari 2025 till akutsjukhusnämnden.

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Danderyds Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad rehabiliteringsmedicin. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

Danderyds Sjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 25 miljoner kronor för 2025 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 25 miljoner kronor för planåren 2026 och 2027.

Tabell 50. Resultatkrav för Danderyds Sjukhus AB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	23	25	25	25

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Danderyds Sjukhus AB 2025 är 251 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 1 707 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 511 miljoner kronor.

Tabell 51. Investeringsutrymme för Danderyds Sjukhus AB

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Beslutade investeringar >100 mkr	154,6	0,0	0,0	0,0	154,6
Nyinvesteringar <100 mkr	8,8	10,4	12,8	109,6	141,6
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	88,0	108,0	128,0	1 087,2	1 411,2
Totalt	251,4	118,4	140,8	1 196,8	1 707,4

Investeringarna består av ny- och ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning till en ny vårdbyggnad är medräknade i investeringsutrymmet 2025. I samband med avbolagiseringen av Danderyds sjukhus AB den 1 januari 2025, kommer investeringsutrymmet 2025–2034 att minska med motsvarande minskad mervärdesskatt för sjukhuset.

Mål och indikatorer

Danderyds Sjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer får Danderyds sjukhus AB i

uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

6.5 Södertälje Sjukhus AB

Verksamheten i Södertälje Sjukhus AB överförs till akutsjukhusnämnden den 1 januari 2025, samtidigt som generella och specifika ägardirektiv för dessa bolag upphör att gälla. Resultatkrav, investeringsplan och uppdrag överförs den 1 januari 2025 till akutsjukhusnämnden.

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Södertälje Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

Södertälje Sjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på 6,0 miljoner kronor för 2025 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 6,0 miljoner kronor för planåren 2026–2027.

Tabell 52. Resultatkrav för Södertälje Sjukhus AB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	6	6	6	6

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Södertälje Sjukhus AB 2025 är 47 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 527 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 239 miljoner kronor.

Tabell 53. Investeringsutrymme för Södertälje Sjukhus AB

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Nyinvesteringar <100 mkr	5,6	52,8	0,0	0,0	58,4
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	41,6	32,0	107,2	288,0	468,8
Totalt	47,2	84,8	107,2	288,0	527,2

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning till påbyggnad av sjukhusets byggnad 20 är medräknade i investeringsutrymmet för perioden 2025–2026. I samband med avbolagiseringen av Södertälje sjukhus AB den 1 januari 2025, kommer investeringsutrymmet 2025-2034 att minska med motsvarande minskad mervärdesskatt för sjukhuset.

Mål och indikatorer

Södertälje Sjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer får Södertälje Sjukhus AB i uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott

med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

6.6 S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Verksamheten i S:t Eriks Ögonsjukhus AB överförs till akutsjukhusnämnden den 1 januari 2025, samtidigt som generella och specifika ägardirektiv för dessa bolag upphör att gälla. Resultatkrav, investeringsplan och uppdrag överförs den 1 januari 2025 till akutsjukhusnämnden.

Bolagets syfte enligt bolagsordning

S:t Eriks Ögonsjukhus AB bedriver specialiserad och högspecialiserad akut och planerad ögonsjukvård. Verksamheten omfattar de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska bedriva akut och planerad primärvård endast i begränsad omfattning och i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde som stöd för FOU-uppdraget enligt avtal.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning inom ögonsjukvård och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Bolaget ska i samråd med ägaren och Karolinska Institutet utvecklas till ett nationellt och internationellt konkurrenskraftigt centrum inom forskning och inom ögonsjukvården. Bolaget ska generera och sprida ny kunskap inom ögonsjukvård till övrig sjukvård inom Region Stockholm och landet enligt regionfullmäktiges fastställda mål.

Bolaget ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Samverkan ska ske med Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset. Bolaget

ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på 6,0 miljoner kronor för 2025 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 6,0 miljoner kronor för planåren 2026–2027.

Tabell 54. Resultatkrav för S:t Eriks Ögonsjukhus AB

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Mnkr				
Resultat	7	6	6	6

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Investeringsutrymmet för S:t Eriks Ögonsjukhus AB 2025 är 16 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 172 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 50 miljoner kronor.

Tabell 55. Investeringsutrymme för S:t Eriks Ögonsjukhus AB

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Mnkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	16,0	16,0	18,0	122,0	172,0
Totalt	16,0	16,0	18,0	122,0	172,0

Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, it och inventarier. I samband med avbolagiseringen av S:t Eriks Ögonsjukhus AB den 1 januari 2025, kommer investeringsutrymmet 2025–2034 att minska med motsvarande minskad mervärdesskatt för sjukhuset.

Mål och indikatorer

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer från S:t Eriks Ögonsjukhus AB i uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

6.7 Folktandvården Stockholms län AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Folktandvården Stockholms län AB, Folktandvården, bedriver tandvård inom Region Stockholm inom ramen för regionens ansvar enligt tandvårdslagen. Bolaget utför också uppdrag för primärvårdsnämnden som i huvudsak omfattar barntandvård.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska vara ett konkurrenskraftigt tandvårdsföretag. Bolaget ska erbjuda ett brett utbud av tjänster med hög service och god kvalitet utförd av kompetent personal till ett pris som är väl avvägt ur ett befolkningsperspektiv samt med hänsyn till Region Stockholms intressen.

Bolagets verksamhet ska kontinuerligt utvecklas och omfatta barntandvård, vuxentandvård, specialisttandvård, sjukhustandvård, tandvård som ett led i sjukdomsbehandling samt nödvändig tandvård.

Bolaget ska på tandvårdens område utföra kliniskt forskningsarbete, bedriva ST-utbildning samt bedriva utbildning och utföra kliniskt forskningsarbete i samarbete med Styrgruppen KI/SLL för Odontologisk forskning, SOF.

Bolaget ska samverka med hälso- och sjukvården i syfte att tidigt upptäcka risk för ohälsa.

Grunden för bolagets prissättning för vuxentandvård ska vara Tandvård- och läkemedelsförmånsverkets, TLV:s, referenspriser, därtill ska skälig hänsyn tas till bolagets konkurrenssituation, utvecklingen avseende behandlingsmetoder och material samt den generella pris- och löneutvecklingen. Vidare ska en låg ekonomisk tröskel för patienterna eftersträvas samt likartade höjningar inom allmäntandvårdens och specialisttandvårdens prislistor. Bolaget ska varje år, utifrån dessa grunder, lämna en hemställan till regionstyrelsen med ett motiverat förslag till prisförändring för vuxentandvårdens avgifter inför nästkommande budgetbeslut.

Resultatkrav

Folktandvården ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på 70 miljoner kronor för 2025 uppnås. Folktandvården erhåller tillfälligt sänkt resultatkrav under 2025 för att kunna hantera högre kostnader till följd av implementeringen av ett nytt journalsystem. För åren 2026–2027 återgår resultatkraven till 110 miljoner kronor som är på en konkurrensneutral nivå. Eftersom

principen att inga fria nyttigheter ska förekomma gäller inom Region Stockholm ska bolaget kräva ersättning för genomförda tjänster, exempelvis inom klinisk forskning och utbildning.

Tabell 56. Resultatkrav för Folktandvården Stockholms län AB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	-55	70	110	110
<i>Resultat exklusive pensionseffekt</i>	110	70	110	110

Styrelsen för Folktandvården Stockholms län AB har hemställt till regionfullmäktige om att höja taxan för vuxentandvård med sex procent samt att höja taxan för frisktandvård med sex procent för hela avtalsperioden (tre år). För att ge bolaget goda ekonomiska förutsättningar bemyndigar regionfullmäktige styrelsen för Folktandvården Stockholms län AB att höja taxan för vuxentandvård och frisktandvård med sex procent.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Folktandvården 2025 är 70 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är utrymmet 700 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 210 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier.

Tabell 57. Investeringsutrymme för Folktandvården Stockholms län AB

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	70,0	70,0	70,0	490,0	700,0
Totalt	70,0	70,0	70,0	490,0	700,0

Mål och indikatorer

Folktandvården ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer får Folktandvården Stockholms län AB i uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

6.8 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB)

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, AISAB, utför ambulanssjukvård, interhospitala transporter och transport av avlidna åt Region Stockholm. Verksamheten omfattar de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska samverka med hälso- och sjukvårdsnämnden, Region Stockholms övriga prehospitala vård, närsjukvård, akutsjukvård, sjukvårdsrådgivning samt prioriterings- och dirigeringsstjänsten för att säkerställa snabbt omhändertagande, god vård och säker transport av sjuka och skadade till rätt vårdnivå.

Bolaget ska ansvara för ett kliniskt träningscentrum för den regionfinansierade ambulanssjukvården och samverkande aktörer.

Bolaget ska bedriva och medverka i forskning och utveckling och bidra till en evidensbaserad prehospital vård inom Region Stockholm.

Bolaget ska bedriva utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med.

Bolaget ansvarar för

- att överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- att inhämta Landstingshuset i Stockholm AB:s godkännande av egenregianbud.

Resultatkrav

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 2,0 miljoner kronor för 2025 uppnås. Verksamheten erhåller sänkt resultatkrav till följd av övertagandet av all prehospitalvård från Falck och Samariten till egen regi och därmed förändras de konkurrensneutrala förutsättningarna. Bolagets resultatkrav är oförändrat 2,0 miljoner kronor för planåren 2026–2027.

Tabell 58. Resultatkrav för AISAB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	7	2	2	2

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Investeringsutrymmet för AISAB 2025 är 79 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 751 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 235 miljoner kronor. Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i ambulansfordon samt i medicinteknisk utrustning och inventarier. Utrymmet har utökats med anledning av verksamhetsövergångar och uppstart av prehospitala läkartjänster. I samband med avbolagiseringen av Ambulanssjukvården i Storstockholm AB den 1 januari 2026, kommer investeringsutrymmet 2026–2034 att minska med motsvarande minskad mervärdesskatt för ambulanssjukvården.

Tabell 59. AISAB:s investeringsutrymme

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Nyinvesteringar <100 mkr	25,0	4,0	4,0	30,0	63,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	54,0	82,0	66,0	486,0	688,0
Totalt	79,0	86,0	70,0	516,0	751,0

Mål och indikatorer

AISAB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

1. Ambulanssjukvården i Storstockholm AB uppdras att intensifiera arbetet för att fasa ut lågvårdevård och för kloka kliniska val i enlighet med Socialstyrelsens och Svenska Läkaresällskapets riktlinjer och rekommendationer.
2. För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer får Ambulanssjukvården i Storstockholm AB i uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.
3. Ambulanssjukvården i Stockholm AB uppdras att, i samverkan med regionstyrelsen, skyndsamt förhandla med Vårdförbundet om att under året införa det regiongemensamma 24/7-avtalet även inom AISAB.

6.9 MedHelp AB

Bolaget är förvärvat av Landstingshuset i Stockholm AB den 23 maj 2024 och slutavräkning i enlighet med aktieöverlåtelseavtal pågår.

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Bolagets syfte är att med iakttagande av kommunala likställighetsprincipen och självkostnadsprincipen fullgöra Region Stockholms ansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) enligt avtal med Region Stockholms primärvårdsnämnd.

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att i egen regi eller genom dotterbolag inom Region Stockholm bedriva distansmonitorering, sjukvårdsrådgivning genom telefon och elektronisk media samt därtill hörande forsknings- och utvecklings- samt utbildningsverksamhet och därtill stödjande verksamhet.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren i ägarens ställe.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

De specifika ägardirektiven specificerar att bolaget ansvarar för att

- i egen regi eller genom dotterbolag inom Region Stockholm bedriva sjukvårdsrådgivning genom telefon och elektronisk media,
- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom Region Stockholm och nationellt regelbundet genomförs och redovisas,
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB,
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner.

Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att hänvisning av patienter sker till mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden samt sjukhusen om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Resultatkrav

MedHelp AB:s resultatkrav för 2025 är 0 kronor. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är oförändrat 0 kronor för respektive år.

Tabell 60. Resultatkrav för MedHelp AB

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Mnkr				
Resultat	-	0	0	0

Investeringar

Investeringsutrymmet för MedHelp AB 2025 är 0,4 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 0,8 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 0,8 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i it och inventarier.

Tabell 61. Investeringsutrymme MedHelp AB

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Mnkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	0,4	0,4	0,0	0,0	0,8
Totalt	0,4	0,4	0,0	0,0	0,8

Mål och indikatorer

MedHelp AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer får MedHelp AB i uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

6.10 Tobiasregistret AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Tobiasregistret AB förvaltar det svenska registret för blodstamceller; Tobiasregistret.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska driva och utveckla Tobiasregistret för att främja att registret på ett säkert sätt utökar antalet donatorer till nytta för vården. Bolaget ska prioritera information till godkända och presumtiva donatorer om registret och hur Tobiasregistret arbetar.

Resultatkrav

Tobiasregistret AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. För planåren 2026–2027 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tobiasregistret finansieras gemensamt av Sveriges regioner och utgör en nationell resurs, varför resultatenheten ska särredovisas.

Tabell 62. Resultatkrav för Tobiasregistret AB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	0	0	0	0

Mål och indikatorer

Tobiasregistret AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer får Tobiasregistret AB i uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

6.11 MediCarrier AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

MediCarrier AB är Region Stockholms logistik- och transportbolag. Bolaget distribuerar sjukvårds- och förbrukningsartiklar samt utför transporttjänster åt verksamheter inom Region Stockholm. Bolaget ansvarar även för Region Stockholms beredskapslager avseende kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar till hälso- och sjukvården.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska på affärsmässiga grunder avropa, lagerhålla, förpacka samt distribuera sjukvårds- och förbrukningsartiklar till verksamheter inom Region Stockholm. Fastighets- och servicenämnden står för upphandling och bolagets avrop görs inom ramen för de upphandlade avtalen.

Bolaget ska ansvara för Region Stockholms nämnders och bolags beredskapslager avseende kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar för hälso- och sjukvården. Lagerhållningen ska omfatta minst tre månaders förbrukning och utgå från kundernas behov. Lagerhållningen ska ske så att risken för att behöva kassera materiel minimeras.

Bolaget ska tillhandahålla och utveckla transporttjänster för gods, primärt för hälso- och sjukvården. Det inkluderar transporttjänster med särskilda krav såsom akuttransporter, farligt och känsligt gods. Bolaget bör upphandla transporttjänsterna, nya fordon som upphandlas ska som standard vara nollutsläppsfordon.

Bolaget ska skapa mervärde för kunderna genom effektivt och kundanpassade logistik- och distributionstjänster samt genom kundanpassade leveranser.

Bolaget ska aktivt följa utvecklingen inom logistik och distribution i syfte att förbättra och effektivisera varuförsörjningen i Region Stockholm, både inom den egna verksamheten och i samverkan med berörda aktörer.

Bolaget ska samverka med regionstyrelsen i strategiska inköpsfrågor och med fastighets- och servicenämnden i upphandlingsfrågor och med hälso- och sjukvården för en robust, effektiv och hållbar varu- och tjänsteförsörjning, samt ökad cirkularitet och resurseffektivitet.

Bolaget ska utifrån sitt uppdrag ansvara för bolagets egen säkerhet och krisberedskap samt medverka i Region Stockholms arbete kring säkerhet och krisberedskap i syfte att säkerställa en robust och resilient varu- och

tjänsteförsörjning såväl då verksamheten är i normalläge som vid samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Resultatkrav

MediCarrier AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som fastställt resultatkrav på 15,0 miljoner kronor för 2025 uppnås. Verksamheten erhåller höjt resultatkrav som en följd att bolaget ska erhålla en konkurrensneutral prissättning. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är 15,0 miljoner kronor.

Tabell 63. Resultatkrav för MediCarrier AB

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Mnkr				
Resultat	3	15	15	15
<i>Resultat exklusive pensionseffekt</i>	<i>11</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>15</i>

Investeringar

Investeringsutrymmet för MediCarrier AB 2025 är tolv miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 183 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 37 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier samt nyinvesteringar i kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar för hälso- och sjukvården utifrån bolagets ansvar för Region Stockholms nämnders och bolags beredskapslager.

Tabell 64. Investeringsutrymme MediCarrier AB

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Mnkr					
Nyinvesteringar <100 mkr	9,0	9,0	10,0	122,0	150,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	3,0	3,0	3,0	23,6	32,6
Totalt	12,0	12,0	13,0	145,6	182,6

Mål och indikatorer

MediCarrier AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer får MediCarrier AB i uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

6.12 Locum AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Locum AB förvaltar Region Stockholms fastigheter inom ramen för fastighets- och servicenämndens resultatenheter Landstingsfastigheter Stockholm och Nya Karolinska Solna Bygg. Bolaget bistår också nämnden i fastighetsstrategiska frågor.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska, mot ersättning som årligen fastställs i budget, förvalta Region Stockholms samtliga fastigheter med tillhörande tillgångar, med undantag för kollektivtrafikens fastigheter. Bolaget ska även förvalta fastigheter tillhörande stiftelsen Löwenströmska Lasarettet. Ersättningen baseras på förvaltningsbruttoarea. Med förvaltning avses dels teknisk förvaltning som omfattar drift och underhåll, dels ekonomisk förvaltning som omfattar administration av såväl Region Stockholms internhyressystem som övrig hyresadministration. Bolaget har rätt att fatta för förvaltningsuppdraget erforderliga beslut.

Bolaget ansvarar för fullgörandet av de uppgifter som enligt gällande lagar och regler åligger en fastighetsägare inom områdena arbetsmiljö, miljö, byggherreansvar och fastighetstillsyn samt el- och brandsäkerhet.

Region Stockholm har i särskild fullmaktshandling gett bolaget fullmakt att svara för vissa uppgifter som åligger en fastighetsägare.

Fastigheter som är verksamhetsmässigt nödvändiga för att Region Stockholm ska kunna fullgöra sina uppgifter, och där lokalförsörjning via den externa hyresmarknaden inte är en effektiv lösning, ska Region Stockholm ha en långtgående förfoganderätt över. Dessa fastigheter benämns strategiska fastigheter. De strategiska fastigheterna ska i första hand ägas av Region Stockholm men i undantagsfall kan långsiktiga hyresavtal användas. I båda fallen ska regionfullmäktige fatta besluten.

Regionfullmäktige beslutade år 2000 att hyressättning av lokaler som hyres av enheter inom Region Stockholm ska ske på marknadsanpassade villkor om inte regionfullmäktige beslutar annat. För akutsjukhuslokaler ska de marknadsanpassade hyrorna ligga på en försiktig nivå. I övriga fall gäller marknadsmässig hyressättning.

Bolaget svarar för investeringar i enlighet med Region Stockholms investeringsprocess. I tillämpliga delar gäller detta även fastigheter tillhöriga stiftelsen Löwenströmska Lasarettet samt vissa andra regionanknutna organ.

Bolaget ska för Region Stockholms räkning tillhandahålla ändamålsenliga lokaler i första hand till regionkoncernens verksamheter enligt de principer för uthyrning som regionfullmäktige beslutar. Bolaget ska bistå hyresgästerna med att utnyttja lokalerna på ett sammantaget kostnadseffektivt sätt.

Bolaget ska, i samråd med berörda enheter inom regionkoncernen, upprätta underhållsplaner, förvaltningsplaner och dylikt samt upprätta fastighetsutvecklingsplaner för strategiska fastigheter inom Landstingsfastigheter Stockholm.

Bolaget ansvarar efter uppdrag från fastighets- och servicenämnden för inhyrning av strategiska lokaler på den externa hyresmarknaden.

Bolaget har rätt att erbjuda interna och externa hyresgäster fastighetsanknutna tjänster (Facility Management). Prissättningen av sådana tjänster ska ske på marknadsmässiga villkor.

Bolaget ska, inom ramen för sitt uppdrag, aktivt arbeta för att skapa hållbara och hälsofrämjande miljöer i fastigheter som nyttjas av regionkoncernens verksamheter.

För att möjliggöra effektiv planering och effektivt genomförande ska bolaget samordna fastighetsinvesteringar med de investeringar som görs avseende medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik.

Bolaget har rätt att fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut upp till 100 miljoner kronor för fastighetsförvaltningens investeringar inom fastighets- och servicenämnden, förutsatt att investeringen finns upptagen i budget som specificerat investeringsobjekt eller ryms inom budget för fastighets- och hyresgästinitierade investeringar under 100 miljoner kronor.

Bolaget ska administrera den ekonomiska redovisningen, budget, uppföljning och den ekonomiska styrningen för fastighets- och servicenämndens förvaltningar Landstingsfastigheter Stockholm och Nya Karolinska Solna Bygg.

Bolaget ska utöver förvaltningsuppdraget utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare samt fastighets- och servicenämnden. Bolaget ska bistå ägaren i fastighetsstrategiska frågor bland annat i samband med investeringsplaneringen. Bolaget har rätt att på uppdrag av nämnder och bolag inom Region Stockholm bistå i deras inhyrning av lokaler på den externa hyresmarknaden.

Bolaget äger rätt att anlita extern utförare för fullgörande av uppgifter som åligger bolaget.

Bolaget har, enligt god redovisningssed, rätt att debitera fastighets- och servicenämnden för sådana kostnader som uppstår vid förädling och utveckling samt vid genomförande av investeringar och andra byggentreprenader i det förvaltade fastighetsbeståndet.

Bolaget ska genomföra jämförande studier (benchmarking) med andra ägare/förvaltare av ändamålsfastigheter.

Resultatkrav

Locum AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 3,0 miljoner kronor för 2025 uppnås. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är 3,0 miljoner kronor.

Tabell 65. Resultatkrav för Locum AB

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	394	428	427	427
Kostnader	-390	-425	-424	-424
Resultat	4	3	3	3

Investeringar

Investeringsutrymmet för Locum AB 2025 är 4,5 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 45 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 13,5 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i it och inventarier.

Tabell 66. Investeringsutrymme för Locum AB

Mnkr	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	4,5	4,5	4,5	31,5	45,0
Totalt	4,5	4,5	4,5	31,5	45,0

Mål och indikatorer

Locum AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetssätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer får Locum AB i uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med

inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

Terreno AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Terreno AB bistår Locum AB i förvaltningen av de solcellanläggningar för elproduktion som finns i Region Stockholms fastigheter. Bolaget är för närvarande vilande.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv under avsnitt 6.1.

Aktiebolaget Terreno är ett helägt dotterbolag till Locum AB som ägs av Landstingshuset i Stockholm AB.

6.13 Film Stockholm AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Bolagets huvuduppdrag är att verka för att filmproduktioner och TV-serier genomförs i Stockholms län och att stärka och bidra till utvecklingen av och infrastrukturen inom filmen och den audiovisuella industrin i länet. Detta ska ske genom samproduktion, talangutveckling och investering av kapital och andra resurser i filmer som genomförs i Stockholms län eller av regionala produktionsbolag samt genom filmkommissionsverksamhet.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska arbeta för att maximera länets utfall av filmproduktion och TV-serier i form av spendering av kapital, nationell och internationell uppmärksamhet samt ökad tillväxt i länets audiovisuella industri.

Genom filmkommissionsverksamheten ska bolaget marknadsföra Stockholms län som inspelningsplats och främja lokala produktionsbolags möjligheter till internationellt handelsutbyte. Detta ska främst ske genom marknadsföringsinsatser, rådgivning och förmedling av regional kompetens samt förmedling av internationella kontakter.

Bolaget ska verka i nära samarbete med länets filmbransch men också samverka med nationella och internationella nätverk som syftar till att stärka bolagets möjligheter att genomföra huvuduppdraget och stärka sektorn.

Bolaget ska tillsammans med länets kommuner utveckla samverkansformerna i syfte att optimalt nyttja gemensamma resurser.

Initiativ till gemensamma satsningar och till gemensamt deltagande i evenemang, näringslivsarrangemang och projekt kan komma från både bolaget och ägaren.

Bolaget ska successivt stärka samverkan med näringslivet i syfte att öka näringslivets engagemang i verksamheten.

Bolaget ska verka för att främja filmkultur och filmpedagogisk verksamhet i samverkan med Region Stockholms kulturnämnd och i dialog med länets kommuner och branschaktörer.

Bolaget ska tillse att ett kostnadseffektivt resursutnyttjande uppnås genom samverkan med andra offentliga och privata entreprenörer. Planer för denna samverkan ska upprättas och följas upp. Utfallet ska avrapporteras till ägaren.

Bolaget föreslås vara en av Region Stockholms egenprofilerade verksamheter med möjlighet att utveckla en egen varumärkesplattform. För att tydliggöra tillhörigheten till Region Stockholm ska bolaget tydligt markera att de är en del av Region Stockholm enligt gällande regelverk för egenprofilerad verksamhet.

Resultatkrav

Film Stockholm AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Bolagets resultatkrav är 0 kronor för planåren 2026–2027. Bolaget erhåller ersättning från kulturnämnden och Stockholms stad. Ersättningen ska regleras utifrån hur projekt och filmkommissionsverksamheten påverkar bolagets resultat.

Tabell 67. Resultatkrav för Film Stockholm AB

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Resultat	0	0	0	0

Mål och indikatorer

Film Stockholm AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

- 1 För att säkerställa att det finns effektiva metoder och arbetsätt för att stävja fusk och utestänga oseriösa aktörer får Film Stockholm AB i uppdrag att arbeta systematiskt mot oegentligheter och välfärdsbrott med inspiration från den funktion som idag finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

6.14 AB Storstockholms Lokaltrafik (SL)

Bolagets syfte enligt bolagsordning

AB Storstockholms Lokaltrafik, AB SL, är samlingsnamnet och varumärket för den allmänna kollektivtrafiken på land i Stockholms län. Via AB SL förvaltar Region Stockholm genom trafiknämnden vissa avtal och tillgångar. SL har tre helägda dotterbolag: Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB), AB SL Finans och SL Nya Tunnelbanan AB.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Inom ramen för bolagets ändamål så som det uttrycks i bolagsordningen ansvarar styrelse och ledning för att

- trafiknämnden bereds möjlighet att godkänna strategiska och övergripande frågor hänförliga till AB SL:s verksamhet;
- överta och förvalta sådana avtal för kollektivtrafiken på land som trafiknämnden överlåter till AB SL. AB SL ska uppdra åt trafiknämnden att förvalta AB SL:s avtal och tillgångar.

Region Stockholm har den formella nyttjanderätten till kollektivtrafikanläggningar samt äganderätten till vissa trafikfastigheter. Ansvaret i förhållande till AB SL förtydligas nedan.

Region Stockholm upplåter, utan ersättning, till AB SL, med den rätt regionen har, dels till regionen upplåtna tunnelbane-, spårvägs- och övriga trafikanläggningar, dels de anläggningar regionen utfört, förvärvat eller innehar för den kollektiva trafiken dels den rätt till mark i övrigt som erfordras för AB SL:s verksamhet som regionen anskaffat.

Region Stockholms skyldigheter och rättigheter som regionen genom avtal åtagit sig eller förvärvat i förhållande till kommun eller annan markägare ska äga giltighet gentemot AB SL. Regionen behåller dock ansvaret för genom nämnda avtal gjorda inskränkningar i skyldigheter som enligt lag åvilar kommun eller annan.

Om, och i den omfattning, tredje parts tillstånd, samtycke eller annan åtgärd (gemensamt benämnt "tillstånd") behövs för att genomföra upplåtelse samt överföring av rättigheter och skyldigheter enligt ovan ska parterna så snart det är möjligt gemensamt söka erhålla sådana tillstånd. I det fall tillstånd inte erhålls, samt för tiden fram till sådant(a) tillstånd erhållits ska AB SL, i den omfattning som de underliggande rättigheterna och skyldigheterna tillåter, agera på uppdrag av regionen avseende samtliga regionens åtaganden.

Region Stockholms ansvar för rättigheter och skyldigheter avseende mark anskaffad genom expropriation bestäms med hänsyn till expropriationsdomen.

AB SL ska under förutsättning av trafiknämndens och i förekommande fall regionfullmäktiges godkännande

- genomföra inköp och försäljning av mark samt förändringar av trafikanläggningar.
- aktivt verka för förvaltning och utveckling av kollektivtrafikanläggningarna för att tillförsäkra hög trafiksäkerhet, trygghet, tillgänglighet och service för alla resenärer.
- aktivt arbeta för att regionens rättigheter tillvaratas vid drift och utbyggnad av kollektivtrafik samt störningsfri trafik i samband med olika former av ut- och ombyggnadsarbeten.
- vid utbyggnad av tunnelbana och andra fasta anläggningar ombesörja anskaffande av mark i enlighet med trafiknämndens instruktioner.
- projektera och bygga tunnelbana och andra fasta trafikanläggningar.
- förvalta och bekosta planläggning, projektering, och utförande av samt anskaffa mark för drifanläggningar såsom verkstäder, vagnhallar, och förråd även som AB SL:s verksamhet i övrigt erforderliga byggnader och lokaler med till dessa anläggningar hörande inredning och utrustning.

AB SL ska i enlighet med fullmäktiges beslut den 9 december 2008, LS 0712–1398, företräda regionen i frågor som gäller förvaltarskap och ägandefrågor avseende kollektivtrafikanläggningar och fastigheter. Fullmakt i enlighet med nämnda beslut av fullmäktiges ska finnas.

AB SL ska äga rätt att träffa avtal om taxor och leverans av elektrisk energi för driften.

AB SL svarar för skada på anläggning som upplåtits till eller bekostats av AB SL.

AB SL svarar för skada i form av skakningar, buller och dylikt från trafiken på tunnelbanan. AB SL ska i övrigt svara för skada på person eller egendom till följd av den av AB SL bedrivna verksamheten.

Regionen ska verka för att AB SL tillförsäkras ensamrätt att upplåta utrymme dels för reklam och för försäljningskiosker, butiker, montrar, skyltskåp och servicemaskiner inom tunnelbaneanläggningen, dels för reklam på fasta anläggningar för buss- och spårvägstrafik jämte därtill hörande vänthallar med mera.

Intäkter av upplåtelserna enligt föregående stycke tillfaller AB SL.

AB SL ska vidmakthålla en särskild resultatenhet, inom vilken all upparbetning och redovisning av investeringsbudget inklusive medfinansiering avseende utbyggnad av tunnelbanan inom förvaltning för utbyggd tunnelbana ska ske åtskilt från AB Storstockholms Lokaltrafiks övriga verksamhet.

AB SL ska ge ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden, att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan, varvid avtal som upphandlats av trafiknämnden avseende tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana omedelbart efter dess ingående ska överlåtas från trafiknämnden till AB Storstockholms Lokaltrafik.

AB SL ska uppdra åt trafiknämnden att genom förvaltning för utbyggd tunnelbana svara för all förvaltning av AB Storstockholms Lokaltrafiks avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda AB Storstockholms Lokaltrafik gentemot tredje part, vad avser sådana avtal och tillgångar som är hänförliga till tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Resultatkrav

AB SL ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 117 miljoner kronor uppnås. Under planåren 2026–2027 höjs resultatkravet ytterligare till 802 miljoner kronor respektive 812 miljoner kronor vilket stärker bolagets soliditet.

Resultatkravet ska fördelas över AB SL:s dotterbolag, där bland annat Waxholms Ångfartygs AB:s resultatkrav är 10 miljoner kronor 2025 och därefter höjs till 11,0 miljoner kronor 2026 samt 2027. Bolagets resultatkrav ska ge konkurrensneutrala förutsättningar för den verksamhet som bedrivs.

Tabell 68. Resultatkrav för AB SL

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	25 749	25 997	26 569	26 569
- varav biljettintäkter	9 580	9 793	10 021	10 021
Summa kostnader	-26 048	-25 880	-25 767	-25 757
Resultat	-299	117	802	812

Biljettintäkterna, det vill säga biljettpriser samt volymen resenärer, budgeteras sammantaget öka med 2,2 procent 2025. Ökningen är nödvändig för att säkerställa finansieringen av bolagets verksamhet.

6.15 Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB)

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Waxholms Ångfartygs AB, WÅAB, sköter kollektivtrafiken på vatten i Stockholms skärgård. WÅAB är dotterbolag till AB SL och via bolaget förvaltar Region Stockholm genom trafiknämnden vissa avtal och tillgångar. WÅAB är ett renodlat tjänstebolag och äger ett tjugotal av de fartyg som går i reguljär linjetrafik medan all trafik drivs av privata entreprenörer som upphandlas i konkurrens.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska kontinuerligt genomföra de åtgärder som beslutats av trafiknämnden vad avser utveckling av passagerar- och godstrafiken i skärgården för fast- och fritidsboende samt andra besökare.

Bolaget ska även kontinuerligt genomföra de åtgärder som beslutats av trafiknämnden vad avser utveckling av arbetsresor och resor för besökare i hamntrafiken.

Bolaget ska verka aktivt för att utveckla eget och entreprenörers tonnage vad beträffar tillgänglighet, kvalitet, miljö, säkerhet och komfort. Ett gott underhåll ska syfta till hög drifttillgänglighet samt bibehållna värden och standard.

Det särskilda ansvar Region Stockholm tagit för det kulturhistoriska tonnaget (Storskär, Norrskär och Västan) ska förvaltas väl.

Bolaget ska aktivt verka för att vidareutveckla de affärsmässiga relationerna med anlitade entreprenörer för person- och godstransporter. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt uppföljning av ingångna avtal med entreprenörer.

Bolaget ska ta fram lämpliga incitamentssystem för anlitade entreprenörer.

Bolaget ska bedriva en aktiv dialog med faktiska och potentiella resenärer för att få dessa att besöka skärgården och resa med WÅAB och som ett led i detta regelbundet bl.a. genomföra olika typer av resenärs-, kund- och marknadsanalyser i syfte att öka effektivitet och säkerhet inom kollektivtrafiksystemet.

Bolaget ska i enlighet med trafiknämndens beslut samverka med externa intressenter såsom skärgårdskommunerna, Trafikverket, SJ, Rikstrafiken, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Skärgårdsstiftelsen.

Bolaget ska i sin verksamhet eftersträva hög kostnadseffektivitet samt bedriva sin verksamhet med beaktande av samhällsekonomiska bedömningar.

Bolaget ska överta och förvalta sådana avtal för kollektivtrafiken på vatten som trafiknämnden överlåter till bolaget. Bolaget ska uppdra åt trafiknämnden att förvalta bolagets avtal och tillgångar.

6.16 AB SL Finans

Bolagets syfte enligt bolagsordning

AB SL Finans är ett helägt dotterbolag till AB Storstockholms Lokaltrafik (AB SL). Bolaget tillhandahåller mot ersättning fordon, vagnar, maskiner samt andra inventarier och anläggningar till lokaltrafikutövare och förvaltas genom trafiknämndens trafikförvaltning.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

6.17 SL Nya Tunnelbanan AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

SL Nya Tunnelbanan AB utför utbyggnaden av tunnelbanan och övriga åtgärder inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling, utbyggnaden av station Södra Hagalund samt 2017 års Sverigeförhandling Ramavtal 6 – Storstad Stockholm. Via bolaget förvaltar Region Stockholm upphandlade avtal rörande utbyggnaden.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska ge ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan enligt bolagsordningen, varvid upphandlade avtal avseende tunnelbaneutbyggnaden inom förvaltning för utbyggd tunnelbana omedelbart efter ingåendet ska överlåtas till bolaget.

Bolaget ska överta sådana avtal rörande tunnelbaneutbyggnaden som trafiknämnden upphandlar åt och överlåter till bolaget.

Bolaget ska tillhandahålla byggtjänster avseende tunnelbaneutbyggnaden åt AB Storstockholms Lokaltrafik.

Bolaget ska uppdra åt trafiknämnden att genom förvaltning för utbyggd tunnelbana svara för all förvaltning av bolagets avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda bolaget gentemot tredje part.

7. Kommunalförbund och verksamhetsstiftelser

Region Stockholm har stora åtaganden och engagemang i kommunalförbund och stiftelser som bedriver verksamhet för länets invånare. I detta kapitel beskrivs dessa kommunalförbund och stiftelser.

Kommunalförbund och stiftelser ska, liksom Region Stockholms egen verksamhet, bedrivas effektivt under uppsikt av regionstyrelsen.

7.1 Kommunalförbund

Syftet med kommunalförbund är samverkan och formen innebär att medlemmarna överlämnar huvudmannaskap för uppgifter till förbundet i fråga och enas om en förbundsordning som reglerar ändamål, styrning och insyn. Region Stockholm är medlem i tre kommunalförbund enligt tabellen nedan.

Tabell 69. Kommunalförbund i vilka Region Stockholm ingår

Kommunalförbund	Beslutande organ
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON (50 %)	Förbundsdirektion
Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, KSA (23 %)	Förbundsdirektion
Kommunalförbundet Skandionkliniken (14 %) (Region Stockholms ägarandel anges i procent)	Förbundsfullmäktige

Kommunalförbundens medlemsbidrag hanteras av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Övergripande uppgifter

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON, planerar och beställer hälso- och sjukvård samt omsorg för invånarna i Norrtälje kommun. KSON äger TioHundra AB som bland annat bedriver vården vid Norrtälje sjukhus, ett antal husläkarmottagningar och verksamheter som bedriver omsorg. KSON styrs framför allt av sin förbundsordning som har beslutats av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i Norrtälje. Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för medlemsbidraget till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje.

Ekonomiska förutsättningar

Region Stockholms medlemsbidrag till KSON är 2,3 miljarder kronor 2025 vilket innebär en ökning med 161 miljoner kronor eller 7,7 procent jämfört med 2024.

Tabell 70. Medlemsbidrag till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mnkr	2023	2024	2025	B25/24	2026	2027
Medlemsbidrag	1 988	2 100	2 261	7,7%	2 351	2 447

Tabell 71. Specificering av medlemsbidrag

Medlemsbidragets fördelning	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetsbidrag	1 936	2 014	2 094	2 180
Strategiska fastighetsinvesteringar, mm.	75	78	81	84
Korr. för faktiskt utfall läkemedel	33	34	36	37
Extra satsning akutsjukhus, KSON:s andel	56	58	61	63
KSON:s andel av tillskott på 1 044 mnkr	72	74	77	81
Justering sidoavtal till huvudavtal akutsjukhus	2	2	2	2
Totalt	2 174	2 261	2 351	2 447

Kommunalförbundet Skandionkliniken

Kommunalförbundet Skandionkliniken uppdrag är att driva Skandionkliniken, vilket innebär att skapa förutsättningar för optimal behandling med protonstrålning och utveckla och utvärdera verksamheten samt att driva Hotel von Kraemer, där patienter och anhöriga kan bo under behandlingstiden. Medlemmar är de sju regioner som har universitetssjukhus: Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västerbotten, Region Örebro län, Region Östergötland samt Västra Götalandsregionen. Region Stockholm betalade för 2024 en abonnemangavgift på 38 miljoner kronor till kommunalförbundet. Abonnemangavgiften baseras på Stockholmsregionens befolkningsandel.

Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, KSA

Samtliga regioner i Sverige är medlemmar i KSA, vars ändamål är att investera i ambulansflyg och driva ambulansflygverksamhet över hela landet. Region Stockholms beräknade medlemsbidrag för 2024 är 42,3 miljoner kronor. Beräknad kostnad för år 2025 är 24,3 miljoner kronor.

7.2 Stiftelser

Syftet med stiftelser är varaktig förvaltning av självständiga förmögenheter för att tillgodose bestämda ändamål. Det finns olika typer av stiftelser och en verksamhetsstiftelse tillgodoser sitt syfte genom att bedriva

näringsverksamhet eller ideell verksamhet. Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelserna regleras via avtal och överenskommelser.

Region Stockholm har ett engagemang och åtagande i nio verksamhetsstiftelser, se tabellen nedan. Stiftelser inräknas inte i koncernens resultat- och balansräkning på annat sätt än att eventuella medlemsbidrag redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Regionstyrelsen ansvarar för att ha uppsikt över verksamhetsstiftelser för vilka Region Stockholm är stiftare, medstiftare eller huvudfinansiär. Nämnderna ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot de stiftelser som ligger under respektive nämnds ansvarsområde i enlighet med Region Stockholms reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2022-0762). Ansvariga nämnder ska säkerställa avtal och överenskommelser med stiftelserna samt följa upp att Region Stockholms ekonomiska bidrag till stiftelserna används resurseffektivt och ändamålsenligt i förhållande till regionfullmäktiges mål.

Tabell 72. Verksamhetsstiftelser i vilka Region Stockholm har ett engagemang

Den andel styrelseposter som Region Stockholm besitter i respektive stiftelse anges inom parentes.

Stiftelser i vilka Region Stockholm är ensam stiftare	Stiftelser där Region Stockholm är stiftare tillsammans med andra
<ul style="list-style-type: none"> Stiftelsen Cancercentrum Karolinska (100 %)¹ Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin (100 %)¹ Stiftelsen Clara (0 %)² 	<ul style="list-style-type: none"> Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum (50 %) Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län (53 %) Stiftelsen Flemingsberg Science (13 %)
Stiftelser där Region Stockholm är bidragsgivare ³	Stiftelse där Region Stockholm är huvudfinansiär
<ul style="list-style-type: none"> Stockholm Science City Foundation (11 %) Stiftelsen Elektronikcentrum i Kista, Sting (14 %) 	<ul style="list-style-type: none"> Stockholms Konserthusstiftelse (67 %)

1 Region Stockholm utser ordförande samt samtliga ledamöter och suppleanter.

2 Från 2018 utser Region Stockholm inga ledamöter eller revisorer i stiftelsen Clara.

3 För dessa stiftelser har Region Stockholm inte något uppsiktsansvar.

Stiftelsen Cancercentrum Karolinska syftar till att främja experimentell cancerforskning och arbetar för utvecklingen av individualiserad cancerbehandling i samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin arbetar främst med forskning om kroniska inflammationssjukdomar. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum är ett tvärvetenskapligt centrum för forskning och utveckling om äldre personers hälsa, vård och omsorg. Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län förvaltar fastigheter och verkar för att bevara Stockholms skärgård och utvecklingen av friluftslivet i skärgården. Region Stockholm är huvudfinansiär till stiftelsen som ger årliga bidrag för verksamhet och fastighetsunderhåll. Avtal om beviljade bidrag finns tecknat mellan Region Stockholm och Skärgårdsstiftelsen (KRN 2023-0174) för åren 2024–2027. Klimat- och regionutvecklingsnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Flemingsberg Science syftar bland annat till att stärka samverkan mellan aktörerna i Flemingsberg. Under 2022 startade stiftelsens nya strategiperiod för åren 2022–2025. Strategin har som övergripande mål att Flemingsberg är förstahandsvalet för etableringar i södra Stockholm, att Flemingsberg erbjuder en internationell konkurrenskraftig innovationsmiljö samt att Flemingsberg utgör en testbädd för samhällsutmaningar. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stockholms Konserthusstiftelse ska driva en aktiv musikverksamhet genom att ge konserter och upprätthålla den Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm. Region Stockholm är huvudfinansiär till stiftelsen som ger årliga bidrag för verksamhet och fastighetsunderhåll. Avtal om beviljade bidrag finns tecknat för perioden 2023–2026. Kulturnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stockholm Science City Foundation har i uppdrag att attrahera företag och akademi till Hagastaden och Stockholm samt att stärka samverkan mellan universiteten och hälso- och sjukvården. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Elektronikcentrum i Kista ska i samverkan med offentlig sektor, näringsliv och akademi främja utbildning och teknisk utveckling inom data- och elektronikområdet. Verksamheten bedrivs operativt i två dotterbolag, Kista Science City AB och Stockholm Innovation and Growth AB, kallat Sting. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Bilagor

1. Mål och indikatorer 2025
2. Förteckning över styrande dokument
3. Ny bolagsordning för LISAB
4. Investeringsplan 2025–2034
5. Taxor och avgifter 2025
6. Reviderad bolagsordning för AB SL
7. Kapitaltäckningsgarantier
8. Kapitaltillskott

Bilaga: Mål och indikatorer 2025

Regionfullmäktige har fattat beslut om en långsiktig vision för hur Region Stockholm och dess samtliga verksamheter ska utvecklas. I visionen beskrivs Region Stockholms långsiktiga mål i ett samlat budskap:

Region Stockholm – för en jämlik, öppen, hållbar och konkurrenskraftig Stockholmsregion där invånarna ges likvärdiga livschanser och hög livskvalitet

Visionen konkretiseras i ett antal mål:

- Regionfullmäktiges inriktningsmål, som anges med versaler i måltabellen nedan, anger inriktningen för Region Stockholm under mandatperioden och gäller för berörda verksamheter.
 - Hälso- och sjukvården är behovsstyrd, jämlik och förebygger ohälsa
 - Kollektivtrafiken är tillgänglig och attraktiv
 - Den hållbara regionala utvecklingen ligger i framkant
 - Verksamheten är långsiktigt hållbar och kostnadseffektiv
 - Kompetensförsörjningen är långsiktig
- Regionfullmäktiges mål konkretiserar i sin tur inriktningsmålen för de olika verksamheter som bedrivs i Region Stockholm.

För vart och ett av målen definieras en eller flera indikatorer som används för att bedöma hur nämnder och bolag uppfyller regionfullmäktiges mål. Nämnder och bolag bedriver en omfattande verksamhet och indikatorerna utgör en del i bedömningen av hur väl nämnder och bolag uppfyller regionfullmäktiges mål. För majoriteten av indikatorerna anges ett målvärde för åren 2024–2027. Där utfall finns tillgängligt för 2022 och 2023 anges också det.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN ÄR BEHOVSSTYRD, JÄMLIK OCH FÖREBYGGER OHÄLSA							
	Utfall		Mål				Nämnder och bolag
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Tillgänglig hälso- och sjukvård på rätt nivå utifrån patientens behov							HSN, PVN, SLSO, Karolinska, ASN
Andel väntande till behandling inom 90 dagar hos specialist	66%	72%	≥ 80%	Öka	Öka	Öka	HSN, SLSO, Karolinska, ASN
Andel väntande till första besök inom 30 dagar hos specialist	58%	59%	≥ 70%	≥ 70%	≥ 70%	≥ 70%	HSN, SLSO, Karolinska, ASN
Antal invånare per listningsbar specialistläkare på vårdcentral	-	-	-	Minska	Minska	Minska	PVN
Andel patienter som får medicinsk bedömning inom tre dagar på husläkarmottagning	93%	94%	≥ 90%	≥ 92%	≥ 93%	≥ 94%	PVN, SLSO
Väntetid till första läkarbedömning vid besök på akutmottagning	-	-	-	Minska	Minska	Minska	HSN, Karolinska, ASN
Total vistelsetid på akutmottagning	-	-	-	Minska	Minska	Minska	HSN, Karolinska, ASN
Vården är säker, effektiv och har god kvalitet							HSN, SLSO, Karolinska, ASN
Förekomsten av vårdrelaterade infektioner	5,1%	4,6%	≤ 4,2%	≤ 4,0%	≤ 4,0%	≤ 3,9%	HSN, SLSO, Karolinska, ASN
Antal utskrivningsklara dagar till kommunen per vårdtillfälle	0,5	0,5	≤ 1,3	≤ 1,3	≤ 1,3	≤ 1,3	HSN, SLSO, Karolinska, ASN
Suicidriskbedömning av nya patienter inom psykiatrisk öppenvård	82%	85%	82%	82%	82%	82%	HSN, SLSO

KOLLEKTIVTRAFIKEN ÄR TILLGÄNGLIG OCH ATTRAKTIV							
	Utfall		Mål				Nämnder och bolag
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Kollektivtrafiken är attraktiv och hållbar i hela länet							TN
Nöjda resenärer – allmän kollektivtrafik	84%	79%	≥ 79%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	TN
Nöjda resenärer – särskilda persontransporter	88%	90%	≥ 86%	≥ 86%	≥ 86%	≥ 88%	TN
Trygga resenärer – allmän kollektivtrafik på land och med pendelbåtar	73%	73%	≥ 77%	≥ 78%	≥ 79%	≥ 79%	TN
Trygga resenärer – särskilda persontransporter	71%	77%	≥ 76%	≥ 76%	≥ 76%	≥ 76%	TN
Kostnad per personkilometer, SL-trafiken	4,54kr	4,60kr	≤ 4,00kr	≤ 4,4kr	≤ 4,4kr	≤ 4,6kr	TN
Andel länsinvånare som upplever att de kan använda kollektivtrafiken för de flesta resor de gör	71%	69%	≥ 71%	≥ 70%	≥ 72%	≥ 74%	TN
Infrastrukturen är robust och möter framtidens behov							TN
Fullt tillgänglig linje eller bytespunkt (exkl. båttrafik)	81%	85%	≥ 84%	≥ 85%	≥ 88%	≥ 88%	TN
Punktlighet - andel avgångar i pendeltåg som avgår i utsatt tid	92%	86,3%	-	94%	94%	94%	TN
Punktlighet - andel avgångar i tunnelbana som avgår i utsatt tid	98,4%	97,9%	-	96,6%	95%	95%	TN
Punktlighet - andel avgångar i buss som avgår i utsatt tid	86,2%	85,3%	-	90%	90%	90%	TN
Transporteffektiviteten ökar och klimatpåverkan minskar i det samlade transportsystemet							TN
Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna	50%	55%	≥ 50%	≥ 50%	≥ 51%	≥ 52%	TN

DEN HÅLLBARA REGIONALA UTVECKLINGEN LIGGER I FRAMKANT							
	Utfall		Mål				Nämnder och bolag
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Stockholm är en attraktiv tillväxtregion för utveckling och forskning							RS
Forskningsaktivitet inom partnerskap SU & KTH	66	73		5% ökning	5% ökning	5% ökning	RS
Andel ärenden om datautlämning med stöd från Centrum för hälsodata där integritetssäkrade hälsodata lämnats ut inom 90 dagar från inkommen fullständig förfrågan	29%	28%	≥ 65%	Öka	Öka	Öka	RS
Kulturlivet är tillgängligt och mångsidigt							KUN
Andel kommuner som anser att Region Stockholms främjande verksamheter bidrar till kulturutbudet för länets invånare	96%	98%	≥ 75%	≥ 75%	≥ 75%	≥ 75%	KUN
Andel av kulturnämndens anslag som går till externa stöd	77%	74%	-	73%	73%	73%	KUN
Region Stockholm jobbar aktivt med att leda genomförandet av den regionala utvecklingsplanen							KRN
Andel indikatorer i årlig RUFs-uppföljning som bedöms som uppfyllda	40%	44%	-	40%	44%		KRN

VERKSAMHETEN ÄR LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR OCH KOSTNADEFFEKTIV							
	Utfall		Mål				Nämnder och bolag
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Region Stockholm har en långsiktig ekonomisk uthållighet							RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier, Locum, Film Stockholm
Soliditet (inkl. ansvarsförbindelser)	3,3%	2,3%	Minska ¹	1,7%	3,4%	4,8%	(Mäts på koncernnivå)
Administrativa kostnader ska minska	3,874 mdkr ²	3,888 mdkr	4,243 mdkr	4,143 mdkr	-	-	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier, Locum, Film Stockholm
Region Stockholm är ekologiskt hållbar och klimatneutral till år 2035							RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier, Locum, Film Stockholm
Minskning av utsläpp av växthusgaser jämfört med 2019	-11%	-20%	-21%	-29%	-37%	-45%	RS, HSN, PVN, TN, FSN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, MediCarrier, Locum
Region Stockholms konsumtionsbaserade klimatpåverkan	-	N/A	-11%	-19%	-27%	-35%	RS, HSN, PVN, SLSO, Karolinska, TN, FSN, ASN, FTV, AISAB, MediCarrier, Locum
Andel genomförda upphandlingar med relevanta hållbarhetskrav	-	-	95%	100%	100%	100%	HSN, PVN, TN, FSN, KUN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, MediCarrier, Locum
Andel nämnder och bolag som har genomfört åtgärder för att öka livslängd och materialåtervinning av produkt- och materialflöden	-	-	≥ 70%	≥ 85%	≥ 95%	≥ 100%	TN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, Locum, MediCarrier, AISAB, FSN
Region Stockholm har en socialt hållbar utveckling							RS, HSN, TN, KUN, PAN, FSN, Karolinska, SLSO, ASN, FTV, Locum, AISAB, PVN, KRN
Systematiskt arbete med social hållbarhet	-	-	≥ 65%	≥ 75%	≥ 85%	≥ 95%	RS, HSN, TN, KUN, PAN, FSN, Karolinska, SLSO, ASN, FTV, Locum, AISAB, PVN, KRN

¹ Minska med anledning av synnerliga skäl.

² Exklusive MediCarrier AB, trafiknämnden/förvaltning för utbyggd tunnelbana och NKS bygg.

KOMPETENSFÖRSÖRJNINGEN ÄR LÅNGSIKTIG							
	Utfall		Mål				Nämnder och bolag
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Region Stockholm är en attraktiv och inlyssnande arbetsgivare							SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB
Kvarstannandegrad: Andel medarbetare som varit anställda i Region Stockholm under de senaste 36 månaderna eller mer	75%	74,7%	-	75%	75%	75%	(Mäts på koncernnivå)
Andel av personalkostnader i hälso- och sjukvård som utgörs av egen personal i förhållande till inhyrd bemanning	96,3%	97,7%	99%	99%	99%	99%	SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB
Region Stockholm är en hållbar arbetsgivare							RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier, Locum, Film Stockholm
Andel sjukfrånvaro	7,2%	6,5%	< 6%	< 6%	< 6%	< 6%	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, MediCarrier, Locum
Totalindex HME	75	80	≥ 76	80	80	80	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier, Locum, Film Stockholm
Andel av medarbetare som utsätts för hot och/eller våld i samband med sitt arbete	9%	9%	≤ 8%	≤ 8%	≤ 8%	≤ 8%	TN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB

Bilaga 2: Förteckning över regionövergripande styrande dokument

Denna förteckning visar gällande övergripande styrande dokument för Region Stockholm. Eftersom styrande dokument kan komma att revideras utifrån nya beslut är det viktigt att alltid kontrollera aktuell version. En aktuell förteckning över de huvudsakliga styrande dokumenten på övergripande nivå finns på Region Stockholms webbplats www.regionstockholm.se. Varje nämnd och bolag har också egna styrande och stödjande dokument för sina respektive verksamheter.

Styrande dokument	Beslut	Fastställt	Gäller	Dnr
Ledning och styrning				
Reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder	RF	2023-12-12	Tills vidare	RS 2022-0762
Reglemente för Region Stockholms revisorer	RF	2023-03-20	Tills vidare	RS 2022-0783
Reglemente för partistöd i Region Stockholm mandatperioden 2022-2026	RF	2022-12-07	Tills vidare	RS 2022-0761
Arbetsordning för fullmäktige	RF	2020-03-24	Tills vidare	RS 2020-0208
Ägarpolicy och bolagsstyrningsprinciper	RF	2020-11-17	Tills vidare	RS 2020-0742
Integrerad ledning och styrning ILS för Region Stockholm	RF	2023-11-07	Tills vidare	RS 2020-0740
Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag	RF	2023-11-07 (del av budget)	Tills vidare	RS 2023-0160
Ägardirektiv för Region Stockholms bolag	RF	2023-11-07 (del av budget)	Tills vidare	RS 2023-0160
Uppförandekod för Region Stockholm	RF	2019-11-20	Tills vidare	LS 2017-1198
Riktlinjer för antikorruption och representation	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0266
Riktlinjer för internkontroll	RS	2022-11-22	Tills vidare	RS 2022-0326
Arvodesreglemente för Region Stockholm för mandatperioden 2022-2026	RF	2023-12-12	Tills vidare	RS 2022-0767
Policy och riktlinjer om bidrag till organisationer i Stockholms län	RF	2020-11-17	Tills vidare	RS 2019-1194

Styrande dokument	Beslut	Fastställt	Gäller	Dnr
Ekonomi				
Policy och riktlinjer för god ekonomisk hushållning	RF	2023-12-12	Tills vidare	RS 2023-0414
Riktlinjer avseende finansiella risker	RS	2022-12-13	Tills vidare	RS 2022-0682
Hälsa- och sjukvård				
Värdegrund för hälso- och sjukvården	LF	2002-06-18	Tills vidare	LS 0205-0254
Epidemi- och pandemiplan för Region Stockholm	RF	2023-05-09	Tills vidare	RS 2022-0548
Riktlinjer för arvodering av sakkunnig - uppdrag inom hälso- och sjukvården	RF	2019-11-20	Tills vidare	RS 2019-0532
Mål och strategisk inriktning för primärvården	HSN	2019-06-18	2019-2025	HSN 2019-0945
Framtidsplan för hälso- och sjukvården	LF	2011-06-14	Till 2025	LS 1104-0624
Framtidsplanen för hälso- och sjukvården – första till tredje steget i genomförandet	LF	2012-06-14 2013-06-12 2014-12-17	Till 2025	LS 1109-1229 LS 1304-0527 LS 1409-1068
Regional riktlinje och handlingsplan för ökad patientsäkerhet	RF	2024-03-26	Tills vidare	RS 2023-0520
Samverkansregler för den offentligt finansierade hälso-och sjukvården, läkemedelsindustrin, medicintekniska industrin och laboratorietekniska industrin	RF	2020-05-05	Tills vidare	RS 2019-0242
Policy för att stärka patienters ställning – vård i dialog	LF	2000-02-08	Tills vidare	LS 9912-0722
Strategi för suicidprevention	RF	2020-11-17	Tills vidare	RS 2020-0456
Folkhälsopolicy	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0535
Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande samt förebyggande av psykisk ohälsa 2022–2030	RF	2021-11-17	2030	RS 2020-0457
Regional läkemedelsstrategi 2023-2026	VKN	2022-12-12	Tills vidare	VKN 2022-0161

Kollektivtrafik				
Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län	RF	2024-09-10	Till 2035	RS 2022-0515
Kollektivtrafikplan 2050	TN	2022-06-21		TN 2014-0777
Forskning och utbildning				
Policy för innovation och digitalisering	LF	2016-11-15	Tills vidare	LS 2015-0833
Innovationsstrategi för Region Stockholm	RF	2020-03-24	Tills vidare	RS 2019-0672
Strategi för forskning, utveckling, utbildning inom Region Stockholm	RF	2021-09-14	Tills vidare	RS 2019-0750
Life science-strategi för Stockholmsregionen	RF	2021-06-08	Tills vidare	RS 2019-0751
Dokument och arkiv				
Riktlinjer för informationshantering och arkiv	RF	2019-11-20	Tills vidare	RS 2019-0549
Inköp och upphandling				
Policy för inköp	RF	Rev 2019-06-18	Tills vidare	LS 2018-0667
Riktlinjer för inköp	RS	2019-06-18	Tills vidare	LS 2018-0667
Uppförandekod för leverantörer	RF	2023-12-12	Tills vidare	RS 2023-0570
Riktlinjer för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0632
Kategoristyrkt inköpsarbete	RF	2020-05-05	Tills vidare	RS 2019-1148
Införande av kategoristyrkt inköpsarbete i Region Stockholm	RF	2020-05-05	Tills vidare	RS 2019-1148
IT och digitalisering				
Policy för innovation och digitalisering	LF	2016-11-15	Tills vidare	LS 2015-0833
Kommunikation				
Kommunikationspolicy för Stockholms läns landsting	LF	2018-03-13	Tills vidare	LS 2016-0567
Riktlinjer för digital kommunikation	RS	2022-12-13	Tills vidare	RS 2022-0792
Riktlinjer för ekonomisk och finansiell kommunikation	RS	2019-04-09	Tills vidare	LS 2018-0510
Riktlinjer för medierelationer	RS	2022-12-13	Tills vidare	RS 2022-0774
Riktlinjer för varumärkesarbetet i Region Stockholm	RF	2022-05-10	Tills vidare	RS 2020-0828

Kultur och bildning				
Kulturstrategi för Stockholmsregionen	LF	2018-06-12	Tills vidare	LS 2017-1514
Folkbildningsstrategi för Stockholmsregionen	RF	2022-05-10	Tills vidare	RS 2020-0827
Fysisk aktivitet- och idrottsstrategi för Stockholmsregionen	RF	2023-12-12	Tills vidare	RS 2023-0566
Personal				
Medarbetarpolicy för Region Stockholm	RF	2023-02-07	Tills vidare	RS 2022-0912
Riktlinjer mot kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier	RF	2020-11-17	Tills vidare	RS 2019-0446
Riktlinje för hedersbelöning	RS	2020-10-20	Tills vidare	RS 2020-0339
Riktlinjer för möten och resor	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0784
Regional utveckling				
Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFSS 2050 utgör:	LF/RF	2018-06-12 2019-11-20	Till 2050	LS 2015-0084 RS 2019-0533
- Regionplan enligt plan- och bygglagen - Regional utvecklingsstrategi enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar				
Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen	LF	2018-06-12	Bidrar till RUFSS 2050 Målar 2030	LS 2017-1513
Godsstrategi för Stockholmsregionen	RF	2019-09-17	Bidrar till RUFSS 2050	LS 2017-1614
ÖMS 2050 - Samverkan i Östra Mellansverige	LF	2018-06-12	Till 2050	LS 2018-0279
Länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län	RF	2022-11-15	Till 2029	RS 2021-0109
Klimatfärdplan 2050 för Stockholmsregionen	RF	2019-03-12	Bidrar till RUFSS 2050 Delmål 2030 och 2045	LS 2017-1512
Regional cykelplan	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0867

Näringslivs- och tillväxtstrategi för Stockholmsregionen	RF	2021-06-08	Tills vidare	RS 2020-0780
Strategi för hantering av massor i Stockholms län	RF	2023-09-12	Tills vidare	RS 2023-0397
Regional vattenförsörjningsplan för Stockholms län	RF	2024-04-23	Tills vidare	RS 2023-0484
Hållbarhet				
Hållbarhetspolicy	RF	2021-12-07	Tills vidare	RS 2019-0857
Hållbarhetsstrategi	RF	2021-12-07	t.o.m. 2027	RS 2020-0779
Riktlinjer för hållbarhet för Region Stockholm	RF	2023-06-13	Tills vidare	RS 2021-0714
Samverkansmodell för samverkan med civilsamhälle, invånare och intresseorganisationer	RF	2024-05-28	Tills vidare	RS 2023-0395
Säkerhet och krisberedskap				
Policy för verksamhetsskydd	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0147
Krisberedskapsplan och Regional katastrofmedicinsk beredskapsplan	RF	2022-06-07	Tills vidare	RS 2019-1092
Kriskommunikationsplan för Stockholms läns landsting	LF	2015-05-19	Tills vidare	LS 1412-1457
Riktlinjer för säkerhet	RF	2022-06-07	Tills vidare	RS 2020-0782
Riktlinjer för informationssäkerhet	RF	2021-11-17	Tills vidare	RS 2020-0148
Riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd	RF	2022-06-07	Tills vidare	RS 2021-0106
Regionala riktlinjer för katastrofmedicinsk beredskap för Region Stockholm	HSN	2022-10-25	Tills vidare	HSN 2022-0910

Bilaga 3

Ny bolagsordning Landstingshuset i Stockholm AB

I tabellen nedan finns de föreslagna ändringarna.

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p><u>§ 3 Verksamhetsföremål</u> Bolaget har till föremål med sin verksamhet att äga och förvalta aktier samt samordna de bolag som Stockholms läns landsting använder för sin verksamhet.</p> <p>Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe inom ramen för Stockholms läns landstings kompetens. Bolagets verksamhet ska bedrivas med iakttagande av lokaliseringsprincipen.</p>	<p><u>§ 3 Verksamhetsföremål</u> Bolaget har till föremål med sin verksamhet att äga och förvalta aktier i bolag som Region Stockholm använder för sin verksamhet.</p> <p>Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe inom ramen för Region Stockholms kompetens.</p>
Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p><u>§ 4 Ändamål med verksamheten</u> Bolagets syfte är att i ägarens ställe styra, kontrollera, ha löpande uppsikt samt att finansiellt samordna de helägda dotterbolagen och dotterdotterbolagen på ett för Stockholms läns landsting ändamålsenligt sätt.</p>	<p><u>§ 4 Ändamål med verksamheten</u> Bolaget ska vara holdingbolag för Region Stockholms bolag inom hälso- och sjukvård, fastighetsförvaltning och filmproduktion, med syftet att äga och förvalta aktierna i de bolag som ingår i koncernen för moderbolaget Landstingshuset i Stockholm AB. De kommunalrättsliga principerna enligt 2 kap kommunallagen ska tillämpas av bolaget. Vad nu sagts gäller med undantag för bestämmelsen enligt 2 kap. 7 § kommunallagen.</p>
Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p><u>§ 8 Styrelse</u> Styrelsen ska bestå av nio ledamöter och nio suppleanter.</p> <p>Ledamöter och suppleanter väljs av Stockholms läns landstingsfullmäktige.</p> <p>Bland de valda ledamöterna utser landstingsfullmäktige ordförande och vice ord-förande i styrelsen</p>	<p><u>§ 8 Styrelse</u> Styrelsen ska bestå av tre ledamöter.</p> <p>Ledamöter och suppleanter väljs av Region Stockholms fullmäktige.</p> <p>Bland de valda ledamöterna utser regionfullmäktige ordförande och vice ordförande i styrelsen.</p>
Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p><u>§ 10 Lekmannarevisor</u></p>	<p><u>§ 10 Lekmannarevisor</u></p>

<p>Stockholms läns landstingsfullmäktige ska utse lägst en och högst fem lekman-revisor(-er).</p> <p>Lekmannarevisor väljs för den tid motsvarande mandatperiodens längd, räknat från årsskiftet efter det år då allmänna val ägt rum.</p>	<p>Region Stockholms fullmäktige ska utse lägst en och högst sju lekman-revisor(-er).</p> <p>Lekmannarevisor väljs för den tid motsvarande mandatperiodens längd, räknat från årsskiftet efter det år då allmänna val ägt rum.</p>
<p>Nuvarande lydelse</p>	<p><i>Föreslagen lydelse</i></p>
<p><u>§ 11 Kallelse till bolagsstämma</u></p> <p>Kallelse till bolagsstämma ska ske genom brev med posten tidigast fyra och senast två veckor före stämman.</p>	<p><u>§ 11 Kallelse till bolagsstämma</u></p> <p>Kallelse till ordinarie årsstämma samt extra bolagsstämma, inklusive extra bolagsstämma där en fråga om ändring av bolagsordningen kommer att behandlas, sker digitalt tidigast fyra och senast två veckor före stämman och skickas ut av styrelsen.</p>

Ny bolagsordning Landstingshuset i Stockholm AB

Org.nr 556477-9378

BOLAGSORDNING

Denna bolagsordning har fastställts av regionfullmäktige XXXXX

Antagen av bolagsstämman XXXXX.

§ 1 Firma

Bolagets firma är Landstingshuset i Stockholm Aktiebolag.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Stockholm.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål med sin verksamhet att äga och förvalta aktier i bolag som Region Stockholm använder för sin verksamhet.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe inom ramen för Region Stockholms kompetens.

§ 4 Ändamål med verksamheten

Bolaget ska vara holdingbolag för Region Stockholms bolag inom hälso- och sjukvård, fastighetsförvaltning och filmproduktion, med syftet att äga och förvalta aktierna i de bolag som ingår i koncernen för moderbolaget Landstingshuset i Stockholm AB.

De kommunalrättsliga principerna enligt 2 kap kommunallagen ska tillämpas av bolaget. Vad nu sagts gäller med undantag för bestämmelsen enligt 2 kap. 7 § kommunallagen.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda Region Stockholms fullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

§ 6 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska uppgå till femtio miljoner (50 000 000) kronor.

Om bolaget försätts i likvidation ska bolagets tillgångar tillfalla Region Stockholm.

§ 7 Antal aktier

Antalet aktier ska uppgå till 5 000 aktier.

§ 8 Styrelse

Styrelsen ska bestå av tre ledamöter.

Ledamöter och suppleanter väljs av Region Stockholms fullmäktige.

Bland de valda ledamöterna utser regionfullmäktige ordförande och vice ordförande i styrelsen.

§ 9 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper, koncernredovisning samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor med en suppleant.

Revisorns och suppleantens uppdrag gäller till slutet av den ordinarie bolagsstämma enligt 9 kap. 21 § första stycket aktiebolagslagen som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

§ 10 Lekmannarevisor

Region Stockholms fullmäktige ska utse lägst en och högst sju lekmannarevisor(-er).

Lekmannarevisor väljs för den tid motsvarande mandatperiodens längd, räknat från årsskiftet efter det år då allmänna val ägt rum.

§ 11 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till ordinarie årsstämma samt extra bolagsstämma, inklusive extra bolagsstämma där en fråga om ändring av bolagsordningen kommer att behandlas, sker digitalt tidigast fyra och senast två veckor före stämman och skickas ut av styrelsen.

§ 12 Ärenden på årsstämma

Årsstämma hålls en gång om året inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

På årsstämma ska följande ärenden behandlas:

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Val av justeringsmän
5. Godkännande av dagordning
6. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
7. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorns granskningsrapport för moderbolag och koncernen
8. Beslut om
 - a) fastställande av resultaträkning och balansräkning för moderbolag och koncernen
 - b) dispositioner av bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
 - c) ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
9. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
10. Anteckning om regionfullmäktiges val av styrelseordförande och vice ordförande samt styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, lekmannarevisor och lekmannarevisorsuppleant, då sådana val har förrättats
11. Val av revisor och revisorssuppleant, då sådant val ska förrättas
12. Övriga ärenden som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller bolagsordningen.

§ 13 Bolagsstämmans kompetens

Beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska alltid fattas av bolagsstämman.

§ 14 Räkenskapsår

Bolagets räkenskapsår ska vara kalenderår.

§ 15 Inspektionsrätt

Regionstyrelsen i Region Stockholm äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet.

§ 16 Ändring av bolagsordningen

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av Region Stockholms fullmäktige.

Mnkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings- investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter												
				Prognostiserad total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2024	Ackumulerad förbrukning tom 2023-12-31	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034	Plan efter 2034
1.5 Danderyds Sjukhus AB																			
Summa investeringar Danderyds Sjukhus AB							201,0	201,0	251,4	118,4	140,8	132,8	269,6	136,8	148,0	169,6	176,0	164,0	155,2
Utrustning till ny vårdbyggnad, by 61	DS 2020-0143	Genomförande	Nyinvestering	291,3	335,4	56,7	80,0	80,0	154,6										
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				11,0	11,0	8,8	10,4	12,8	12,0	24,8	12,8	13,6	15,2	16,0	15,2	14,4
Medicinteknik Anestesi och intensivvård och rel. förbrukningsvaror <100 mkr			Ersättningsinv.						10,4	12,8	15,2	14,4	14,4	14,4	16,0	18,4	19,2	17,6	16,8
Medicinteknik Bild och Funktion och rel. förbrukningsvaror <100mkr			Ersättningsinv.				4,6	5,6	6,4	6,4	130,4	6,4	7,2	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	7,2
Medicinteknik Operation och rel. förbrukningsvaror <100mkr			Ersättningsinv.				17,4	21,6	25,6	24,0	24,0	24,8	26,4	30,4	32,0	29,6	28,0	28,0	28,0
Medicinteknik Terapi och diagnostik och fel. förbrukningsvaror <100mkr			Ersättningsinv.				20,4	24,8	29,6	28,0	28,0	28,8	31,2	36,0	36,8	34,4	32,8	32,8	32,8
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.			110,0	110,0	110,0	29,5	36,0	43,2	40,0	40,0	41,6	44,8	52,0	53,6	49,6	47,2
Övrig utrustning <100mkr			Ersättningsinv.						5,7	7,2	8,0	8,0	8,0	8,0	8,8	9,6	10,4	9,6	8,8
1.6 Södertälje sjukhus AB																			
Summa investeringar Södertälje sjukhus AB							42,0	39,0	47,2	84,8	107,2	32,0	40,0	40,0	44,0	44,0	48,0	40,0	
Medicinteknik kategori 10 < 100 mkr			Nyinvestering							32,0									
Medicinteknik kategori 10 < 100 mkr			Ersättningsinv.				37,0	36,0	38,4	25,6	95,2	28,8	35,2	28,8	40,0	39,2	42,4	35,2	
Övrig utrustning < 100 mkr			Nyinvestering				2,0		5,6	20,8									
Övrig utrustning < 100 mkr			Ersättningsinv.				3,0	3,0	3,2	6,4	12,0	3,2	4,8	11,2	4,0	4,8	5,6	4,8	
1.7 S:t Eriks ögonsjukhus AB																			
Summa investeringar S:t Eriks ögonsjukhus AB							20,0	20,0	16,0	16,0	18,0	20,0	20,0	18,0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				20,0	20,0	16,0	16,0	18,0	20,0	20,0	18,0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
1.8 Folkvandvården Stockholms Län AB																			
Summa investeringar Folkvandvården Stockholms Län AB							70,0	55,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.				15,0	4,6	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				55,0	50,4	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6
1.9 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB																			
Summa investeringar Ambulanssjukvården i Storstockholm AB							29,0	83,0	79,0	86,0	70,0	70,0	70,0	74,0	74,0	74,0	77,0	77,0	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler ^R			Ersättningsinv.				1,0	2,0	3,0	2,0	3,0	3,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
Nyinvesteringar < 100 mkr ^R			Nyinvestering				4,0	48,0	25,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0	5,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr ^R			Ersättningsinv.				24,0	33,0	51,0	80,0	63,0	63,0	63,0	66,0	66,0	68,0	68,0	68,0	
1.10 Medhelp AB																			
Summa investeringar Medhelp AB									0,4	0,4									
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.						0,4	0,4									
1.11 Medicarrier AB																			
Summa investeringar Medicarrier AB							30,0	30,0	12,0	12,0	13,0	13,8	32,9	14,2	18,5	14,7	36,0	15,5	
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				27,0	27,0	9,0	9,0	10,0	10,6	29,7	10,9	15,1	11,3	32,5	11,9	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,2	3,2	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6	

Not K. Investeringar som helt eller delvis leder till att minska koldioxidutsläppen, i syfte att nå regionfullmäktiges mål om klimatneutralitet 2035.

Not R. Investeringar som helt eller delvis kopplar till robusthet och syftar till stärkt förmåga för att driva samhällsviktig verksamhet under kris och krig.

Mnkr	Dnr	Status	Ny-/ersättningsinvestering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter														
				Prognostiserad total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2024	Akkumulerad förbrukning tom 2023-12-31	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034	Plan efter 2034		
Lilla Lidingöbron ^{K,R}	SL 2018-0325	Genomförande	Ersättningsinv.	195,4	132,0	147,6		43,3	4,0		0,5										
Livstidsäkrade åtgärder X10p fordon ^{K,R}	TN 2017-0010	Genomförande	Ersättningsinv.	126,4	125,9	25,4		42,9	45,1		12,9										
Ospecifierade Nyinvesteringar < 100 mkr ^{K,R}		Genomförande	Nyinvestering					262,2	149,6	203,0	170,5	140,3	130,0	46,2	0,0						
Ospecifierade Ersättningsinvesteringar < 100 mkr ^{K,R}		Genomförande	Ersättningsinv.					1 848,0	1 693,5	1 719,3	1 304,0	1 167,9	1 468,3	1 104,5	1 031,7	1 045,8	1 030,0	854,2	1 043,2	1 345,0	
Bussterminal Barkarby ^{K,R}	LS 2017-0545	Genomförande	Nyinvestering	229,2	223,0	25,6		17,0	6,4	47,1	78,8	71,3									
varav medfinansiering [†]				94,3	108,2			5,6		22,1	37,7	34,5									
C30 optioner (Budget finns inom Förvaltning utbyggd tunnelbana) ^{K,R}	RS 2023-0126	Genomförande	Ersättningsinv.																		
Upprustning Södra Götgatan ^{K,R}	LS 2017-0541	Genomförande	Ersättningsinv.	766,0	765,9	21,2	14,1	22,1	30,4		69,2	110,4	139,5	141,2	122,8	84,4	24,8				
Högvärdeskomponenter X60B ^{K,R}	TN 2019-1037	Genomförande	Ersättningsinv.	121,5	121,5	120,9			0,7												
Lågfrekvent underhåll X60, X60A, X60 ^{K,R}	TN 2019-0604	Genomförande	Ersättningsinv.	626,2	626,2	231,0	156,2	134,7	99,7	160,9											
Saltsjöbanan FUT Fordon X25 ^{K,R}	RS 2022-0215	Genomförande	Nyinvestering	1 448,4	1 440,0	19,8	35,1	22,4	192,6	266,2	122,9	366,7	457,8								
Enlunda busstopp Ekerö ny ^{K,R}	TN 2023-1157	Genomförande	Nyinvestering	890,7		68,3	162,6	4,9	249,8	258,5	244,1	63,3	1,9								
1.2 Planerade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																					
1.2.1 Planeringsbeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen									506,4	306,2	516,8	1 215,1	1 179,4	1 081,0	1 070,7	1 184,4	1 128,7	1 949,0	1 861,1	2 030,5	4 758,6
Bussterminal Nacka Centrum ^{K,R}	RS 2022-0055	Planering	Nyinvestering	496,0	545,6	51,1	30,8	19,0	24,5	17,3	16,9	35,7	48,0	48,0	45,0	48,0	48,0	48,0	48,9	45,6	
varav medfinansiering [†]				244,0	260,0				8,0	8,0	8,0	20,0	25,0	30,0	40,0	50,0	40,0	40,0	10,0	5,0	
Framtida Radiokommunikation ^{K,R}	RS 2023-0037	Planering	Ersättningsinv.	300,1	300,4	1,5	113,0	5,1	6,5	27,4	57,4	57,4	57,4	30,0							
Ny färjeterminal Skeppsbrokajen ^{K,R}	SL 2013-1569	Planering	Nyinvestering	150,8	135,5	10,9	37,8	8,3	16,3	69,4	45,9										
varav medfinansiering [†]									19,0	36,5											
Bytespunkt Sundbyberg ^{K,R}	SL 2014-1932	Planering	Nyinvestering	3,9	144,5	3,9	15,0														
Spårväg Syd ^{K,R}	TN 2019-1098	Planering	Nyinvestering	6 298,1	5 685,1	191,6	125,8	71,1	118,0	176,5	348,9	498,2	686,3	772,0	814,0	803,6	723,5	1 058,0	36,6		
varav medfinansiering [†]				5 696,0	5 201,9	184,0	112,7	120,0	237,0	201,0	576,0	588,0	652,0	692,0	604,0	696,0	427,0	580,0	139,0		
Roslagsbanan till City ^{K,R}	TN 2019-1098	Planering	Nyinvestering	11 146,3	10 227,8	147,8	125,7	161,0	238,9	465,6	452,8	476,7	276,0	300,7	839,7	1 097,4	1 089,6	923,7	4 676,5		
varav medfinansiering [†]				9 222,0	8 725,0					124,0	306,0	312,0	409,0	702,0	839,0	867,0	895,0	1 173,0	3 595,0		
Saltsjöbanan FUT Depånpassning och elkraftsförstärkning ^{K,R}	RS 2022-0214	Planering	Nyinvestering	915,2	980,4	22,0	58,3	41,7	112,7	458,9	257,6	13,0	3,1	6,3							
1.2.2 Inriktningsbeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen									131,7	58,3	443,6	1 132,6	1 104,9	1 029,4	1 675,4	1 895,0	1 342,1	795,5	565,4	480,9	1 070,7
Framtida trafikstyrningssystem ^{K,R}	RS 2022-0723	Inriktning	Nyinvestering	2 258,0	2 257,3	6,3	10,8	6,0	14,6	15,8	15,0	20,0	30,0	350,0	350,0	350,0	350,0	350,0	350,0	400,3	
Spårväg Syd- fordon och depå ^{K,R}	TN 2021-0474	Inriktning	Nyinvestering	2 612,0	1 599,5	7,9	68,7	3,0	48,0	51,7	178,2	37,2	270,8	383,5	225,1	390,0	215,4	130,9	670,4		
Hässelbygrenen ^{K,R}	TN 2019-0022	Inriktning	Ersättningsinv.	306,7	306,7	2,7	5,0	0,5	4,9	9,9	96,2	96,2	96,2								
Busstopp på sydvästsektorn västra ^{K,R}	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering	3,3	7,1	1,3	3,1	1,5	0,4												
Busstopp på sydostsektorn norra ^{K,R}	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering	3,5	7,1	1,3	3,1	1,0	1,2												
Busstopp på nordostsektorn nordöstra ^{K,R}	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering	2,6	5,1	1,2	3,1	0,8	0,6												
Elektrifiering av Fredriksdal busstopp ^{K,R}	TN 2023-0001	Inriktning	Ersättningsinv.	138,1				4,2	70,3	63,5	0,1										
Elektrifiering av Frihamnen busstopp ^{K,R}	TN 2023-0001	Inriktning	Ersättningsinv.	126,6				3,6	58,8	64,1	0,1										
Elektrifiering av Kallhäll busstopp ^{K,R}	TN 2023-0001	Inriktning	Ersättningsinv.	140,8				3,3	44,0	47,5	46,0										
Elektrifiering av Södertälje busstopp ^{K,R}	TN 2023-0001	Inriktning	Ersättningsinv.	159,0				3,4	52,7	53,0	50,0										
Nytt trafikhanteringssystem för färdtjänsten ^{K,R}	TN 2024-0002	Inriktning	Ersättningsinv.	124,2			10,0	5,4	28,4	47,0	43,5										
Roslagsbanan fordon, depå, elkraft ^{K,R}	RS 2022-0478	Inriktning	Nyinvestering	5 332,0	32,3	2,7	22,0	21,3	110,5	754,0	605,0	701,0	1 156,0	1 159,0	767,0	55,5					
Stridbecksvalv Fridhemsplan på grön linje delat ^{K,R}	RS 2023-0236	Inriktning	Nyinvestering	410,3		0,0	5,8	4,2	9,3	26,2	70,7	174,9	122,4	2,5							
1.2.3 Objekt för kommande beslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen									5,0	1,5	1 121,0	219,7	401,0	549,8	438,1	285,3	369,1	255,7	114,7	126,6	5,0
Arbetsfordon del 2 ^{K,R}		Åtgärdsval	Ersättningsinv.	342,2				1,5	2,6	62,7	113,7	70,3	20,2	9,7	9,2	25,3	13,0	9,0		5,0	
Brandskyddsåtgärder Råsta, Lunda, Gubbängen, Björknäs mm. ^{K,R}		Åtgärdsval	Nyinvestering	242,2					200,0	42,2											
Elektrifiering och brandskyddsåtgärder Märsta ^{K,R}		Åtgärdsval	Nyinvestering	96,3					3,0	40,5	52,8										
Lågfrekvent underhåll PT 2027-2030 ^{K,R}	TN 2013-0643	Åtgärdsval	Ersättningsinv.	900,6	900,6					159,0	365,7	302,7	73,3								
Rulltrappor Citybanan: Station City och Orgelpipan ^{K,R}		Åtgärdsval	Ersättningsinv.	527,2					1,4	8,3	9,5	39,9	41,2	67,3	148,9	87,4	53,7	69,6			
Strategiska markförvärv RB ^{K,R}			Nyinvestering	385,0					385,0												
Ny entré Västra skogen ^{K,R}	-	Åtgärdsval	Nyinvestering	350,0	350,0		5,0		2,0	6,0	6,0	14,0	14,0	75,0	138,0	95,0					
varav medfinansiering [†]				350,0	350,0				2,0	6,0	6,0	14,0	14,0	75,0	138,0	95,0					
Återläggning av ospecificerade ersättningsinvesteringar ^{K,R}			Ersättningsinv.	497,0					497,0												
Grön omställning ^{K,R}		Åtgärdsval	Nyinvestering						30,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	73,0	48,0	48,0	48,0			

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Not K. Investeringar som helt eller delvis leder till att minska koldioxidutsläppen, i syfte att nå regionfullmäktiges mål om klimatneutralitet 2035.

Not R. Investeringar som helt eller delvis kopplar till robusthet och syftar till stärkt förmåga för att driva samhällsviktig verksamhet under kris och krig.

Bilaga 4: Investeringsplan 2025-2034, trafiknämnden/förvaltning för utbyggd tunnelbana

Diarienummer RS 2024-0217

Mnkr	Dnr	Status	Ny-/ersättnings- investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter												
				Prognostiserad total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2024	Ackumulerad förbrukning tom 2023-12-31	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034	Plan efter 2034
2. Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana																			
Summa investeringar Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana				69 612,3	62 018,8	21 983,3	7 197,1	7 943,6	7 361,8	6 532,2	3 947,6	4 569,0	3 132,2	3 267,7	2 528,8	3 023,0	3 234,5	1 798,8	289,7
<i>varav medfinansiering stat och kommuner Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana¹</i>					<i>51 662,8</i>		<i>4 432,9</i>	<i>4 555,7</i>	<i>3 088,6</i>	<i>4 920,3</i>	<i>4 320,0</i>	<i>3 904,4</i>	<i>2 608,6</i>	<i>3 530,2</i>	<i>1 639,5</i>	<i>1 533,3</i>	<i>1 278,9</i>	<i>870,7</i>	<i>1 626,0</i>
2.1. Beslutade regionfullmäktige Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana																			
Tunnelbana till Nacka och Söderort <i>varav medfinansiering¹</i>	LS 2014-0037	Genomförande	Nyinvestering	25 400,0	23 177,7	11 192,0	3 378,6	3 467,8	2 376,4	3 114,6	1 903,2	1 624,4	836,4	860,4	24,9				
Tunnelbana till Arenastaden <i>varav medfinansiering¹</i>	LS 2014-0037	Genomförande	Nyinvestering	6 509,0	6 049,2	3 315,0	1 078,1	1 148,8	1 269,2	510,9	192,3	70,9	1,8						711,0
Station Södra Hagalund <i>varav medfinansiering¹</i>	LS 2017-0389	Genomförande	Nyinvestering	1 509,1	1 377,8	369,5	200,6	188,2	252,1	261,6	304,8	132,9							567,2
Tunnelbana till Barkarby <i>varav medfinansiering¹</i>	LS 2014-0037	Genomförande	Nyinvestering	6 638,4	5 493,3	3 418,0	1 042,6	1 477,7	1 105,9	393,9	202,4	40,4							347,9
Depå Nya tunnelbanan Fordon	RS 2022-0643 FUT 2021-0930	Genomförande	Nyinvestering	5 883,7 1 736,7	5 884,3 1 736,8	3 150,0 14,6	859,9 178,9	846,3 335,3	1 162,6 434,8	701,8 454,8	22,9 201,5		130,8						
Tunnelbana till Älvsjö <i>varav medfinansiering¹</i>	LS 2017-0389	Genomförande	Nyinvestering	16 703,5	14 996,1	494,0	414,8	411,8	646,1	885,0	905,2	2 246,3	2 047,5	2 034,6	2 088,8	1 843,4	1 824,7	1 011,9	264,2
Depå och fordon Älvsjö <i>varav medfinansiering¹</i>	RS 2022-0169, FUT 2 Planering		Nyinvestering	3 611,9	3 303,7	30,2	43,5	67,7	89,7	184,5	215,2	289,3	115,8	372,7	415,2	671,6	886,6	248,0	25,5
Trafikstyrningssystem			Nyinvestering	1 570,2												508,0	523,2	538,9	
Lokaliseringsutredning och planeringsfas Bromma Parkstad			Nyinvestering	50,0					25,0	25,0									

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Bilaga 4: Investeringsplan 2025-2034, fastighets- och servicenämnden/fastighetsförvaltningen

Diarienummer RS 2024-0217

Mnkr	Dnr	Status	Ny-/ersättningsinvestering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Prognostiserad total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2024	Akkumulerad förbrukning tom 2023-12-31	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034
1. Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																		
Summa investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							2 941,4	2 410,0	3 080,6	3 179,7	2 955,3	2 630,8	1 915,8	1 906,2	1 755,0	1 339,5	1 180,0	1 180,0
varav fastighetsägarnitierade investeringar Landstingsfastigheter Stockholm							1 240,9	1 052,4	1 310,8	1 569,3	1 838,4	1 602,8	1 285,8	1 240,9	1 225,0	1 016,0	950,0	950,0
varav hyrestgästiniterade investeringar Landstingsfastigheter Stockholm							1 587,5	1 297,6	1 604,8	1 503,4	1 061,9	973,0	575,0	610,4	475,0	268,5	175,0	175,0
varav NKS fastighetsinvesteringar							113,0	60,0	165,0	107,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0
Beslutade investeringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							2 486,6	2 335,1	2 467,9	1 745,9	1 457,7	1 501,3	1 361,3	1 296,6	1 255,0	1 180,0	1 180,0	1 180,0
Planerade investeringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							454,8	74,9	612,7	1 433,8	1 497,6	1 129,5	554,5	609,6	500,0	159,5		
Nyinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				Nyinvestering			696,8	438,8	720,8	799,3	374,4	310,0	250,0	285,4	150,0	103,5	50,0	50,0
Ersättningsinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				Ersättningsinv.			2 244,6	1 971,2	2 359,9	2 380,4	2 580,9	2 320,8	1 665,8	1 620,9	1 605,0	1 236,0	1 130,0	1 130,0
1.1. Beslutade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																		
1.1.1 Genomförande beslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							2 486,6	2 335,1	2 467,9	1 745,9	1 457,7	1 501,3	1 361,3	1 296,6	1 255,0	1 180,0	1 180,0	1 180,0
LFS HS - Anpassning 1 avd/år Framtidens vårdavdelning, etapp 2	LS 2018-1076	Genomförande	Ersättningsinv.	236,0	236,0	105,1	43,9	3,0	61,2	66,6								
LFS HS-ombyggnad mottagning, 1 per år Framtidens vårdmottagning, etapp	LS 2018-1078	Genomförande	Ersättningsinv.	134,0	134,0	51,2	44,3	35,6	23,8	22,1	1,2							
LFS HS Ny- och ombyggnad av akutmottagning	FSN 2022-0154	Genomförande	Ersättningsinv.	331,3	331,3	150,4	175,0	97,8	73,0	10,1								
LFS DS - Ny vårdbyggnad, by 61	RS 2020-0267	Genomförande	Nyinvestering	1 975,0	1 975,0	1 518,8	369,3	301,8	154,4									
LFS Rosenlunds sjh - By 09 - Vertikalt stambyte	FSN 2020-0207	Genomförande	Ersättningsinv.	275,0	295,0	21,4	87,6	20,0	35,3	73,7	84,6	40,0						
LFS SÖS-Modernisering av vårdplatser etapp 1 och 2	RS 2021-1008	Genomförande	Ersättningsinv.	856,1	901,9	203,6	361,1	330,9	299,0	22,6								
LFS Södertälje sjukhus - By 20 - påbyggnad för geriatrisk vård	RS 2022-0849	Genomförande	Ersättningsinv.	394,0	394,0	31,5	157,3	181,6	151,2	29,6								
LFS HS-Nytt ventilationssystem C2 ²	FSN 2023-0133	Genomförande	Ersättningsinv.	221,6	209,0	63,7	123,0	133,2	24,7									
LFS Nacka - Utbyte stammar för avlopp by 01 och 05 lägdelen	FSN 2022-0414	Genomförande	Ersättningsinv.	126,0	126,0	6,7	25,5	12,1	62,1	45,1								
LFS Robusthushöjande åtgärder <100 mkr ⁸		Genomförande	Ersättningsinv.				50,0	65,0	50,0	50,0	81,3	81,3	81,3	81,3	75,0			
LFS Hyresgästinitierade investeringar < 100 mkr		Genomförande	Ersättningsinv.				100,0	197,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0
LFS Fastighetsinitierade investeringar < 100 mkr ⁸		Genomförande	Ersättningsinv.				800,0	800,0	850,0	850,0	950,0	950,0	950,0	950,0	950,0	950,0	950,0	950,0
NKS Hyresgäst Anpassningar <100 mkr		Genomförande	Nyinvestering				44,0	45,0	45,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
NKS Ersättningsinvesteringar < 100 mkr		Genomförande	Ersättningsinv.				5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
LFS Helix etapp 2	RS 2023-0941	Genomförande	Nyinvestering	1 050,0	1 050,0	53,8	70,0	30,8	210,0	220,0	200,0	200,0	100,0	35,4				
LFS SÖS IVA platser	FSN 2020-0442	Genomförande	Nyinvestering	204,0	157,1	20,2	32,0	24,2	70,0	83,6	6,0							
LFS SÖS PCI/PACE lab By 01, plan 01	RS 2024-0511	Genomförande	Ersättningsinv.	130,0		88,9		34,4	6,7									
LFS SÖS Teknisk upprustning byggnad 01, 02, 07 och 09	FSN 2022-0314-317	Genomförande	Ersättningsinv.	387,0	400,0	20,8	164,8	47,6	221,5	92,5	4,7							
1.2 Planerade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																		
1.2.1 Planeringsbeslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							349,3	56,9	336,3	738,1	707,4	499,5	254,5	209,6	200,0	66,0		
LFS Löwenströmska sjh, By 02 Ombyggnad, evakuering, teknisk upprustning	RS 2022-0355	Planering	Ersättningsinv.	682,0	530,1	19,9	16,8	11,7	30,1	221,0	211,3	188,0						
LFS SÖS Ny reservkraft ²	RS 2021-0627	Planering	Ersättningsinv.	595,0	595,0	3,9	41,1	3,1	18,0	179,9	215,0	120,0	30,0	25,0				
LFS Ungdomens Hus	RS 2024-0649	Planering	Nyinvestering	267,0	180,0	2,3	74,0	11,5	85,0	140,0	28,2							
LFS Anpassning patologi och cytologi samt skyway till Bioclinicum (LFS del)	FSN 2020-0338	Planering	Ersättningsinv.	48,0	48,1	10,1	26,3	1,7	19,1	17,1								
NKS Anpassning patologi och cytologi SHP (NKS del)	FSN 2020-0338	Planering	Ersättningsinv.	200,1	100,0	23,1	64,0	10,0	115,0	52,0								
LFS HS Ventilation ⁶	FSN 2024-0063	Planering/Inriktning	Ersättningsinv.	1 150,0	1 150,0	6,0	100,0	2,7	7,7	106,1	160,9	191,5	224,5	184,6	200,0	66,0		
LFS SÖS TDKA Förstärkt kyla	FSN 2022-0413	Planering	Ersättningsinv.	192,0	192,0	0,4	27,1	16,1	61,5	22,0	92,0							
1.2.2 Inriktningsbeslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							20,5	18,1	54,4	125,7	220,2	260,0	300,0	400,0	300,0	93,5		
LFS NKS Modernisering och utökning av vårdlokaler, prio 1	RS 2023-0243	Inriktning	Nyinvestering	573,5	573,5	1,6	10,5	8,1	4,4	25,7	20,2	60,0	100,0	200,0	100,0	53,5		
LFS KS Uppförande av byggnad L9	RS 2024-0355	Inriktning	Ersättningsinv.	1 200,0	1 200,0		10,0	10,0	50,0	100,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	40,0		

Mnr	Dnr	Status	Ny-/ersättningsinvestering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter												
				Prognostiserad total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2024	Ackumulerad förbrukning tom 2023-12-31	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034	Plan efter 2034
1.2.3 Objekt för kommande beslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							85,0		222,0	570,0	570,0	370,0							
				40,0	40,0		20,0		20,0	20,0									
				132,0	132,0		65,0		52,0	60,0	20,0								
				180,0					40,0	140,0									
				800,0					30,0	200,0	350,0	220,0							
				40,0					20,0	20,0									
				400,0					10,0	90,0	150,0	150,0							
				110,0					20,0	40,0	50,0								
				10,0					10,0										
				10,0					10,0										
				10,0					10,0										

Not K. Investeringar som helt eller delvis leder till att minska koldioxidutsläppen, i syfte att nå regionfullmäktiges mål om klimatneutralitet 2035.

Not R. Investeringar som helt eller delvis kopplar till robusthet och syftar till stärkt förmåga för att driva samhällsviktig verksamhet under kris och krig.

Bilaga 5: Taxor och avgifter

Innehåll

Förändrade avgifter - sammanfattning.....	3
1. Taxor och avgifter inom hälso- och sjukvården	4
1.1 Förändringar inom hälso- och sjukvården	4
1.2 Taxor och avgifter hälso- och sjukvård år 2025	8
1.3 Slutenvård	11
1.4 Hjälpmedel.....	12
1.5 Sjukresor	14
1.6 Intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar	14
1.7 Övriga avgifter	18
1.8 Prislistan för vuxentandvård höjs	18
2. Taxor i kollektivtrafiken	19
2.1 AB Storstockholms Lokaltrafik, SL	19
2.2 Waxholms Ångfartygs AB.....	19
2.3 Färdtjänst.....	19
3. Administrativa avgifter	20
3.1 Ändringar i avgifter för kopia av allmän handling	20
3.2 Avgifter för kopia av allmän handling	20

Förändrade avgifter - sammanfattning

Nedan sammanfattas de förändringar av avgifter i budget 2025 jämfört med föregående års budgetar. En utförligare beskrivning och motivering finns under respektive kapitelområde. Om inte annat framgår nedan gäller förändringarna från och med 1 januari 2025.

Tabell 1. Sammanfattning av förändrade avgifter

	Beskrivning - nya beslut
1	Avgiftsfritt för blivande föräldrar på Malinamottagning
2	Förtydligande avseende stödjande samtal för nyblivna föräldrar inom barnhälsovården
3	Höjd egenavgift för sjukresor
4	Ändrad tidsfrist för begäran om ersättning för sjukresor
5	Ändrad taxa för intyg och hälsoundersökningar
6	Försäkringsmedicinskt motiverade intyg avgiftsbefriats
7	Fast besöksavgift vid avgiftsbelagda vaccinationer införs
8	Införande av avgift för covid-19 vaccination för de som inte omfattas av nationella rekommendationer
9	Kostnadsfri grundvaccination mot fästingburen hjärnhinneinflammation (TBE) till treåringar
10	Prislistan för vuxentandvård höjs
11	Höjning av taxan på för kollektivtrafiken
12	Ändringar i avgifter för kopia av allmän handling

1. Taxor och avgifter inom hälso- och sjukvården

Nedan redovisas en sammanställning av taxor och avgifter för hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. För fullständigt regelverk se Avgiftshandboken, Sjukresehandboken och Hjälpmedelsguiden i Vårdgivarguiden (vardgivarguiden.se). I Vårdgivarguiden återfinns även gällande regler och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar som följer av tidigare fullmäktigebeslut. Om inte annat framgår nedan gäller förändringarna från och med 1 januari 2025.

1.1 Förändringar inom hälso- och sjukvården

Avgiftsfritt för blivande föräldrar på Malinamottagning

Förändring: Avgiftsfrihet införs för blivande föräldrar på psykologmottagning för barn 0-5 år och blivande föräldrar (s.k. Malinamottagningar). Kravet är att gällande remissregler följs.

Motivering: Besök på Malinamottagningar är avgiftsfria för familjer med barn 0-5 år. Blivande föräldrar betalar däremot gällande patientavgift, även om det är barnet i magen som är i fokus för vårdkontakten. Patientavgiften bedöms utgöra en tröskel som gör att föräldrar i socioekonomiskt utsatta områden väljer att avstå från att träffa psykologen.

Förtydligande avseende stödjande samtal för nyblivna föräldrar inom barnhälsovården

Förändring: Förtydligande införs i avgiftsregelverket att stödjande samtal (så som EPDS-samtal och partner/-icke födande föräldersamtal) som erbjuds till nyblivna föräldrar inom ramen för BVC är avgiftsbefriade.

Motivering: Av nuvarande regelverk framgår att barnhälsovård som utförs inom BVC-verksamhet är avgiftsfri för alla barn som är folkbokförda i Sverige. Denna avgiftsbefrielse har även tillämpats i samband med EPDS-samtal med nyblivna föräldrar och i samtal med partner/icke födande förälder. Dessa vårdkontakter har tidigare rapporterats och journalförts på barnets personnummer. Efter förtydligande av gällande regler för rapportering av vårdkontakter ska dessa vårdkontakter rapporteras och journalföras i den vuxnes journal. Detta har bidragit till osäkerhet kring gällande avgiftsbefrielse för dessa vårdkontakter. Avgiftsregelverket behöver därför revideras för att tydliggöra att avgiftsbefrielsen för barnhälsovård som utförs inom BVC-verksamhet även omfattar stödjande samtal med nyblivna föräldrar.

Höjd egenavgift för sjukresor

Förändring: Högsta egenavgiften för sjukresor med taxi och rullstolstaxi samt egenavgift för sjukresor med tåg eller flyg höjs från 140 kr till 200 kr och egenavgiften för sjukresor med egen bil, egen båt samt anslutningsresa

höjs från 50 kr till 75 kr. Därtill höjs högkostnadsskyddet för sjukresor från 1 400 kr till 2000 kr och ersättning för sjukresor med egen bil höjs från nuvarande 1,70 kr/km till 2,5 kr/km.

Motivering: Egenavgiften, högkostnadsskyddet för sjukresor samt ersättning för sjukresor med egen bil har varit oförändrat sedan år 2004. Under dessa år har välfärdssystemen som bidrag och ersättningar räknats upp. I försörjningsstöd ingår dessutom ersättning för sjukresa. De föreslagna höjningarna torde därmed inte bli så kännbara för ekonomiskt svaga grupper.

Ändrad tidsfrist för begäran om ersättning för sjukresor

Förändring: Tidsgränsen för patienter att ansöka om ersättning för sjukresor begränsas till 12 månader från vårdtillfället. För närvarande är tidsfristen 3 år i Region Stockholm. En patient som inte har ansökt om ersättning för sjukresor inom denna tidsfrist har inte rätt till ersättning från regionen för sina sjukresekostnader.

Motivering: Ersättningskrav avseende sjukresor är en administrativt krävande arbetsuppgift som inte bara omfattar den centrala administrationen i regionen utan även belastar vårdgivarna som utfärdar de tillstånd och besöksunderlag som ligger till grund för patientens ersättning. Flera andra regioner har en tidsfrist på 6 till 12 månader.

Ändrad taxa för intyg och hälsoundersökningar

Förändring: Nivån på timtaxan (exklusive moms) för intyg och ej subventionerade hälsoundersökningar fastställs till 0,025 prisbasbelopp, baserat på föregående års prisbasbelopp och avrundat nedåt till närmsta femtiotal kronor. De intyg som prissatts med ett fast pris uppräknas i enlighet med den nya timtaxan. Intyg som inte längre bedöms vara aktuella tas bort från prislistan. Om sådant intyg trots allt skulle efterfrågas gäller timtaxan.

Motivering: Timtaxan och avgiften för prissatta intyg har varit oförändrad sedan 1 januari 2020. Den höjning som genomfördes då motsvarade en uppräkning av den tidigare prisnivån enligt den allmänna prisutvecklingen baserat på prisbasbeloppet. Genom att knyta timtaxan till prisbasbeloppet erhålls en löpande uppräkning av timtaxan och fastställda intygspriser. Därmed kan större avgiftshöjningar i framtiden undvikas.

Försäkringsmedicinskt motiverade intyg avgiftsbefrias

Förändring: Avgiftsbefrielse införs för sjukintyg till arbetsgivare (ej förstadagsintyg) samt sjukintyg och intyg/utlåtanden avseende assistansersättning till kommun eller stadsdelsnämnd.

Motivering: Nuvarande regler och avgifter för intyg grundas på beslut i landstingsfullmäktige år 2009. Av beslutet följer att regelverket gäller för intyg som inte omfattas av den allmänna försäkringen. Skrivelsen får antas syfta på lag (1962:381) om allmän försäkring, som år 2011 ersattes av Socialförsäkringsbalken, innehållande bestämmelser om social trygghet genom sociala försäkringar och andra ersättnings- eller bidragssystem. Betydande delar av dessa bestämmelser administreras av Försäkringskassan.

Enligt gällande beslut ska intyg som Försäkringskassan behöver för sin handläggning vara avgiftsfria. De intyg/utlåtanden som nu föreslås bli avgiftsbefriade har samma syfte som intyg till Försäkringskassan, dvs. att ge förutsättningar för individen att få förbättrad hälsa. Intygen bör därför anses utgöra försäkringsmedicinskt motiverade intyg och därmed ingå som en del av den vård och behandling som ingår i vårdgivarens uppdrag att tillhandahålla patienten.

Fast besöksavgift vid avgiftsbelagda vaccinationer införs

Förändring: Besöksavgiften (stickavgiften) för avgiftsbelagda vaccinationer fastställs till 250 kr.

Motivering: För närvarande får vårdgivare som omfattas av gällande regelverk för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar debitera en besöksavgift (stickavgift) på max 250 kr i samband med avgiftsbelagda vaccinationer. Bestämmelsen innebär att det råder fri prissättning upp till gällande maxavgift. En fast avgift bedöms förenkla, förtydliga samt bidra till mer enhetlig hantering av avgiftsuttaget i samband med avgiftsbelagda vaccinationer.

Införande av avgift för covid-19 vaccination för de som inte omfattas av nationella rekommendationer

Förändring: Region Stockholm erbjuder vaccination mot covid-19 till personer som inte omfattas av Folkhälsomyndighetens aktuella rekommendationer, mot den besöksavgift (stickavgift) som gäller för avgiftsbelagda vaccinationer.

Motivering: Sedan tidigare finns ett beslut (RS 2020-0901) i regionfullmäktige kring avgiftsfri vaccinering mot covid-19 där det specificeras att vaccinationen ska vara kostnadsfri för regionens invånare. Region Stockholm har hela tiden tillämpat beslutet RS 2020-0901 i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer, som har ändrats flera gånger utifrån behovsbedömningar och vetenskaplig grund.

Enligt utredningen som Folkhälsomyndigheten genomfört på uppdrag av Regeringskansliet kan endast Sveriges regioner tillhandahålla och beställa

det av staten finansierade vaccinet. Utredningen fastställde vidare att vaccinet kan erbjudas personer som inte omfattas av Folkhälsomyndighetens rekommendationer genom läkarordination. Detta är möjligt så länge en undanträngningseffekt inte sker av rekommenderade grupper samt att vaccintillgången är god.

För de grupper som inte omfattas av de nationella rekommendationerna föreslå hälso- och sjukvårdsnämnden att en avgift på 250 kronor tas ut i samband med vaccinationen (RS 2024-0275). Nivån på avgiften motsvarar den besöksavgift (stickavgift) som gäller för övriga avgiftsbelagda vaccinationer. Givet att vaccin mot covid-19 tillhandahålls vaccinatören kostnadsfritt, får inga ytterligare kostnader debiteras för vaccination av personer som inte omfattas av Folkhälsomyndighetens aktuella rekommendationer.

Kostnadsfri grundvaccination inklusive en boosterdos mot fästingburen hjärnhinneinflammation (TBE) till treåringar

Förändring: Region Stockholm erbjuder kostnadsfri grundvaccination mot fästingburen hjärnhinneinflammation (TBE) till treåringar.

Motivering: Enligt Stockholms Centrum för hälsoekonomi bedöms ett införande av ett TBE-vaccinationsprogram för barn i Region Stockholm vara kostnadseffektivt, detta efter genomgång av tidigare utförda hälsoekonomiska studier. Avgörande för detta resultat är att samhällets kostnader på lång sikt till följd av långvariga TBE-komplikationer är betydande och kvarstår utifrån ett livstidsperspektiv. Ett första steg i att ge alla barn ett skydd mot TBE är att införa kostnadsfri vaccination för alla treåringar. År 2025 skulle detta gälla alla barn födda 2022.

1.2 Taxor och avgifter hälso- och sjukvård år 2025

Observera att förändringarna under 1.1 är inlagda i tabellerna nedan.

Öppen vård

Barn och ungdom under 18 år	Avgift
Vårdkontakt inom primärvård och specialistvård	0 kr
Undantag: besök på akutsjukhusens akutmottagningar	
Besök på akutsjukhusens akutmottagningar	120 kr
Personer 18 år till och med 84 år	Avgift
Vårdkontakt inom primärvård och öppen specialistvård	275 kr
Gäller alla vårdkontakter i öppen vård, inklusive videomöten och KBT-behandling via internet	
Undantag: besök på närakut och akutsjukhusens akutmottagningar	
Besök på närakut	375 kr
Besök på akutsjukhusens akutmottagningar	400 kr
Förskrivning av inkontinenshjälpmedel	275 kr
Gäller per 12-månadersperiod	
Personer 85 år och äldre	Avgift
Vårdkontakt inom primärvård och öppen specialistvård	0 kr
Gäller alla vårdkontakter i öppen vård, inklusive besök på närakut och akutsjukhusens akutmottagningar samt förskrivning av inkontinenshjälpmedel	
Avgiftsbefrielse i öppen vård	Avgift
Undantag från debitering av patientavgifter som beslutats av regionfullmäktige	
Abort	0 kr
Gäller vårdkontakt som enbart avser utelämnande av läkemedel som startar en medicinsk abort samt återbesök efter genomförd abort	
Abortrådgivning*	0 kr
Akutläkarbil	0 kr
Ambulanssjukvård	0 kr

Anhållna, häktade, intagna på kriminalvårdsanstalt vid vårdkontakt inom öppen vård*	0 kr
Avstämningsmöte med Försäkringskassan*	0 kr
Barn under 18 år	0 kr
Gäller ej besök på akutsjukhusens akutmottagningar	
Barnhälsovård	0 kr
Gäller även EPDS-samtal som erbjuds nyblivna föräldrar inom barnhälsovården	
Direkthänvisning	0 kr
Barn och unga 0–17 år: Avgiftsbefrielse gäller enbart hänvisningar mellan akutsjukhusens akutmottagning då patienten erlagt patientavgift för vårdkontakten vid den första besökta akutmottagningen	
Vuxna fr.o.m. 18 år: Avgiftsbefrielse gäller vid besök på närakut eller akutsjukhusens akutmottagning efter direkthänvisning från annan vårdgivare	
Efterlevandesamtal vid dödsfall	0 kr
Gäller de två första samtalen efter dödsfall av anhörig/närstående	
Forskningspatient/forskningsperson	0 kr
Gäller vårdkontakter som utförs i samband med forskningsprojekt	
Habilitering/Habiliteringsmottagning	0 kr
Gäller patient med livslång funktionsnedsättning	
Hemrehabilitering	0 kr
Gäller oavsett vilken yrkeskategori som patienten träffar	
Hemsjukvård	0 kr
Gäller hembesök av vårdgivare med uppdrag inom basal hemsjukvård eller ASIH	
Hepatit C-smittade i vården med beslut från Landstingens gemensamma försäkringsbolag (LÖF)	0 kr
HIV-smittade i vården	0 kr
Hälsoundersökning enligt lag (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet	0 kr
Jourläkarbesök (s.k. jourläkarbil)	0 kr
Mottagning för hemlösa	0 kr
Gäller vårdkontakt hos vårdgivare som bedriver vård för personer i hemlöshet	
Mottagning för våldtagna	0 kr
Gäller besök på Södersjukhusets akutmottagning för våldtagna	
Personer 85 år eller äldre*	0 kr
Preventivmedelsrådgivning*	0 kr
Mödrahälsovård	0 kr
Psykiatrisk tvångsvård	0 kr
Gäller person som vårdas enligt lag om psykiatrisk tvångsvård och lag om rättspsykiatrisk vård	
Psykologmottagning för barn 0-5 år och blivande föräldrar (s.k. Malinamottagning)	0 kr
Gäller även vårdkontakter med blivande föräldrar	
Rehabiliteringskoordinator*	0 kr
Gäller koordineringsinsatser som utförs av rehabiliteringskoordinator enligt lag (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter	
Riktade hälsoundersökningar/Screeningverksamhet	0 kr
Bukaortascreening	
Gynekologisk screening*	
Mammografiscreening*	
Rådgivning och stöd till personer som omfattas av LSS*	0 kr

Rätt psykiatri i Huddinge	0 kr
Gäller vårdkontakter vid Rätt psykiatriska öppenvårdsmottagningen Huddinge	
Samordnad individuell planering (SIP-möte)	0 kr
Gäller oavsett om mötet sker på mottagning, i hemmet eller på annan plats	
Skriftliga vårdkontakter	0 kr
Gäller alla former av skriftliga vårdkontakter med undantag för KBT-behandling via internet	
Smittskyddsvård – allmänfarliga sjukdomar*	0 kr
Gäller undersökning, vård och behandling av allmänfarlig sjukdom som behandlande läkare bedömer minska risken för smittspridning	
Smittskyddsvård – anmälningspliktiga sjukdomar	0 kr
Gäller efter beslut av smittskyddsläkare vid undersökning, vård och behandling (alternativt profylax) av personer som uppkommer i smittspårning av anmälningspliktiga sjukdomar som inte klassas som allmänfarliga	
Sprutbytesmottagning	0 kr
Strålskadade i vården	0 kr
Gäller person som orsakats bestående kroppsskada genom hypofraktionering i samband med behandling av bröstcancer under perioden 1960–1989	
Särskilt boende	0 kr
Gäller patient som beviljats särskilt boende vid hembesök av läkare eller distriktssköterska	
Telefonkontakt	0 kr
Totalförsvarspliktig*	0 kr
Gäller person som tjänstgör enligt lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt	
Ungdomsmottagning	0 kr
Viss psykiatri	0 kr
Gäller patient med psykosjukdom eller annan svår psykiatrisk sjukdom med bristande sjukdomsinsikt efter beslut av namngiven specialistläkare på den öppenvårdsmottagning där patienten vårdas	
Vårdgarantin*	0 kr
Gäller vid förnyad bedömning enligt vårdgarantin	
Vårdkontakt med företrädare för patient	0 kr
Gäller då särskilda skäl för avgiftsbefrielse föreligger	
Återbesök på närakuter och akutsjukhusens akutmottagningar inom 24 timmar	0 kr

*Dessa undantag från patientavgift följer av nationell lagstiftning

Kostnadsfri smittskyddsvård till personer från andra länder som inte omfattas av smittskyddslagen

Personer som tillfälligt vistas i Sverige och som inte omfattas av kostnadsfrihet enligt smittskyddslagen (2004:168) 7 kap. 1 § (läkemedel) och 2 § (undersökning, vård och behandling) har rätt till:

- kostnadsfria läkemedel samt kostnadsfri undersökning inklusive provtagning, vård och behandling som ges enligt 7:1 samt 7:2 smittskyddslagen gällande STI-sjukdomarna klamydia, gonorré, syfilis och tuberkulos
- kostnadsfri undersökning inklusive provtagning av hiv samt hepatit B och C

Vård och behandling av hiv, hepatit B och C ska inte ges kostnadsfritt generellt efter positivt test. Behandlande läkare tar medicinsk ställning till kostnadsfri vård och behandling i det enskilda fallet.

Högekostnadsskydd för öppen vård

Högekostnadsskyddet för besök i öppen hälso- och sjukvård uppgår till det, vid var tid gällande, maxbelopp som framgår av 17 kap, 6§, hälso- och sjukvårdslagen.

1.3 Slutenvård

Barn och ungdom under 18 år

Barn och unga under 18 år betalar inga avgifter inom slutenvård.

Personer över 18 år

Avgiften för slutenvård, för personer 18 år och äldre, fastställs i enlighet med den maxavgift som regleras av 17 kap. 2§, hälso- och sjukvårdslagen, vilken uppgår till 0,0023 prisbasbelopp avrundat nedåt till närmaste tiotal kronor.

Avgiftsbefrielse i slutenvård

	Avgift
Barn och ungdom under 18 år	0 kr/vård dag
Personer som smittats med HIV i vården genom faktorkoncentrat eller blodtransfusion	0 kr/vård dag
Patient som medverkar i vård av smittsam tuberkulos där slutenvården sker primärt för isolering för att undvika smittspridning	0 kr/vård dag
Patient som tvångsisolerats enligt smittskyddslagen. Gäller oavsett diagnos	0 kr/vård dag
Person som vårdas enligt lag om psykiatrisk tvångsvård och lag om rättspsykiatrisk vård	0 kr/vård dag
Person på permission från slutenvården	0 kr/vård dag
Hemlösa	0 kr/vård dag

Gäller slutenvård hos vårdgivare som bedriver vård för personer i hemlöshet

Uteblivandeavgift

Uteblivandeavgift tas ut när en patient uteblir från ett planerat besök i öppen vård eller en planerad operation i slutenvård utan att lämna återbud inom givna tidsgränser.

	Avgift
Planerade besök i öppen vård (tidsgräns för återbud 24 timmar)	400 kr
Planerade operationer i slutenvård (tidsgräns för återbud 72 timmar)	400 kr

Avgift tas ut även om vårdkontakten eller vårdtillfället hade varit kostnadsfritt för patienten, till exempel för barn och ungdomar under 18 år.

Undantag från uteblivandeavgift

Uteblivandeavgift får inte tas ut om det föreligger giltigt skäl till att patienten uteblir eller avbokar för sent.

Därutöver får uteblivandeavgift inte tas ut i följande verksamheter eller situationer:

Övriga undantag från uteblivandeavgift

Öppenvårdsmottagning för hemlösa

Sprutbytesmottagning

Vårdkontakt avseende abortrådgivning

Preventivmedelsrådgivning för personer under 23 år

Vårdkontakt avseende undersökning, vård och behandling av STI-sjukdomar för personer under 23 år

Vårdkontakt avseende vård och behandling av konstaterad hiv, hepatit B och hepatit C

Vårdkontakt avseende vård och behandling av misstänkt och konstaterad tuberkulos

Besök hos rehabiliteringskoordinator

Bokade undersökningar som sker inom ramen för Region Stockholms riktade screeningverksamhet (livmoderhalscancer, bröstcancer och bukaortaaneurysm)

Om barn kallas till ett allra första besök på en barnvårdscentral utan föregående kontakt med någon av barnets vårdnadshavare. Efterföljande vårdkontakter (inklusive årskontroller) som barnet kallas till debiteras uteblivandeavgift enligt detta regelverk. Regeln ska även användas för andra avtalsområden där vårdgivare, inom ramen för en uppsökande verksamhet, utan föregående kontakt skickar kallelser till alla personer i en population.

Hembesök - då patienten inte är hemma när besöket ska utföras

Telefonkontakt - då patienten inte besvarar planerat telefonsamtal

Om patienten blir försenad eller uteblir på grund av försenad eller icke genomförd sjuk- eller färdtjänstresa med taxi som bokats via Region Stockholms beställningscentral

Om patienten inte har givits möjlighet att avboka ett planerat besök inom den givna tidsgränsen, till exempel på grund av att mottagningen har hållit stängt

Vårdkontakt som bokats in mindre än 24/72 timmar innan vårdkontakten/operationen skulle ha ägt rum

Vårdkontakt som planerats in någon gång mellan två klockslag

Om operationen ställs in av medicinska skäl (patientens hälsotillstånd)

1.4 Hjälpmedel

Avgift för hjälpmedel, även kallad egenavgift, tas ut för hjälpmedel och korttidsförskrivning samt vid egenvård/egenvårdsprodukter.

Avgifter vid korttidsförskrivning

Korttidsförskrivning tillämpas när behovet av hjälpmedel är temporärt, maximalt sex månader. Personer med varaktiga funktionsnedsättningar, men med tillfälligt behov av ett specifikt hjälpmedel, betalar ingen avgift.

	Avgift
Enkla bashjälpmedel	100 kr/hjälpmedel/3 mån
Arbetsstol gasreglerad luftomat	375 kr/mån
Arbetsstol ellyftomat	750 kr/mån
Badkarslyft batteridriven	750 kr/mån
Duschstol på hjul, standard	250 kr/mån
Duschstol på hjul, tiltbar	375 kr/mån
Duschvagn	1 000 kr/mån

Gåbord manuell	250 kr/mån
Gåbord hydrauliskt	375 kr/mån
Gåbord elektriskt	500 kr/mån
Mobil golvlyft	750 kr/mån
Rullstol standard, transportrullstol	375 kr/mån
Komfortrullstol	750 kr/mån
Ståstöd, typ spacemaker	500 kr/mån
Sängryggstöd, elektriskt	375 kr/mån
Sänglyft, elektriskt	375 kr/mån
Komplett el-reglerad säng med sänglyft	875 kr/mån
Tippbräda	1 000 kr/mån

Egenavgifter för hjälpmedel

	Avgift
Ortopediska skor, vuxna	1 000 kr/par
Ortopediska skor, barn under 18 år	500 kr/par
Kontaktlinser och glasögon för afaki (Avgiftsbefrielse för barn under 8 år)	1 000 kr/12-månadersperiod
Personer från 18 år betalar följande egenavgift*	
Hörapparater	600kr/förskrivningstillfälle
TENS-hjälpmedel.	100 kr/månad i max 6 mån
CPAP/Bilevelutrustning	100 kr/månad
Kontaktlinser som förskrivs vid specialistklinik	1 000 kr/12-månadersperiod
Elrullstol	500 kr/år
Arm- och benrännare	100 kr/månad
Prefabricerade skoinlägg (Avgiftsbefrielse för behandlande inlägg)	150 kr/skoinlägg, 300 kr/par
Specialanpassade skoinlägg. (Avgiftsbefrielse för behandlande inlägg)	300 kr/skoinlägg, 600 kr/par

*Barn under 18 år är avgiftsbefriade.

Egenavgifter för egenvårdsprodukter

Egenvård som utförs av brukare eller anhörig efter instruktion av sjukvårdspersonal vid förskrivning av förbrukningshjälpmedel.

	Period	Avgift
Förband och sjukvårdsartiklar	3 mån	200 kr
Kompressionsbandage; Medicinska kompressionsstrumpor	6 mån	300 kr
Specialbandage; Lymfödem, brännskada, ärrbildning	3 mån	300 kr
Näringsprodukter		
Tillägg	1 mån	300 kr
Förskriven näringsprodukt/er är ett tillägg till det normala dagliga kaloriintaget av föda		
Halvnäring	1 mån	850 kr
Förskriven näringsprodukt/er ersätter halva det normala dagliga kaloriintaget av föda		
Helnäring	1 mån	1 700 kr
Förskriven näringsprodukt/er ersätter hela det normala dagliga kaloriintaget av föda		
Näringsprodukter. Barn 0–15 år	1 mån	120 kr för tre uttag
Glutenfria produkter. Barn 0–15 år	1 mån	120 kr för tre uttag
Modersmjölkersättning vid komjölksallergi	1 mån	120 kr för tre uttag

1.5 Sjukresor

Egenavgifter för sjukresor

Färdsätt	Egenavgift
Taxi, rullstolstaxi (max. avgift)	200 kr
Egen bil	75 kr
Tåg/flyg	200 kr
Egen båt	75 kr
Anslutningsresa	75 kr

Ersättningar för sjukresor

Färdsätt	Ersättning
Egen bil	2,50 kr/km
Egen båt	20 kr/sjömil

Högekostnadsskydd för sjukresor

Högekostnadsskyddet för sjukresor innebär att en patient inte ska betala mer än 2 000 kronor i egenavgifter för sjukresor under en tolv månaders period.

1.6 Intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar

Nedanstående avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar ska tillämpas av regionägda vårdgivare, samt av privata vårdgivare som har avtal med Region Stockholm avseende sådana intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar som ingår i vårdgivarens uppdrag eller som vårdgivaren enligt lag eller riktlinjer på Vårdgivarguiden ska tillhandahålla.

Den avgift som tas ut för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar ingår inte i högekostnadsskyddet för öppen vård.

Avgiftsbefriade intyg	Avgift
Intyg till Försäkringskassan	
Gäller samtliga intyg som Försäkringskassan behöver för sin handläggning	0 kr
Intyg till kommun eller stadsdelsnämnd inom Region Stockholm, avseende:	
Parkeringstillstånd	0 kr
Färdtjänst/förnyelse av färdtjänst (inkl. riksfärdtjänst)	0 kr
Bostadsanpassning	0 kr
Intyg till överförmyndaren i kommunen (intyg för god man och förvaltare)	0 kr
Sjukintyg kommun eller stadsdelsnämnd	0 kr
Sjukintyg och utlåtanden inför assistansersättning till kommun eller stadsdelsnämnd	0 kr
Övriga avgiftsfria intyg	
Intyg som Region Stockholm behöver för sin handläggning	0 kr
Intyg som Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag behöver för sin handläggning	0 kr
LSS-intyg	0 kr
LPT-intyg	0 kr

Sjukintyg till arbetsgivare avseende sjuklöneperiod 1-14 (gäller ej förstadsintyg)	0 kr
Medicinska utlåtanden som utfärdas efter förfrågan av Arbetsförmedlingen, detta är avgiftsfritt för patienten. Vårdgivaren fakturerar Arbetsförmedlingen enligt timtaxan	0 kr
Intyg till Rättsmedicinalverket avseende rättspsykiatriska undersökningar i brottsmål	0 kr
Utfärdande av dödsbevis	0 kr
Intyg som person som blivit HIV-smittad i vården behöver med anledning av sin sjukdom	0 kr
Läkarintyg enligt 32§ LVU	0 kr
Intyg avseende sjukhusvistelse i enlighet med hälso- och sjukvårdsförordning (2017:80)	0 kr

Avgiftsbelagda intyg

Avgiftsbelagda intyg delas in i olika kategorier där avgiftsnivån fastställs utifrån aktuell timtaxa och tidsåtgång för intygets utfärdande. Timtaxan (exkl. moms) uppgår till 0,025 prisbasbelopp, baserat på föregående års prisbasbelopp och avrundat nedåt till närmsta femtiotal kronor. Avgift debiteras per påbörjad kvart.

Typ av intyg (tidsåtgång)	Avgift exkl.moms	Avgift inkl.moms
Intyg A: Utfärdas utifrån journalkopior eller kännedom om patienten (15 min)	350 kr	437 kr
Intyg B: Undersökning av patienten krävs (30 min)	700 kr	875 kr
Intyg C: Undersökning, tester, diagnos-bedömning m.m. krävs (45 min)	1 050 kr	1 312 kr
Timtaxa	1 400 kr	1 750 kr

För vanligt förekommande intyg gäller ett fast pris enligt tabellen nedan. I priserna nedan ingår moms med 25 procent om inget annat anges.

Vanligt förekommande intyg till fast pris	Avgift
Intyg till Arbetsgivare	
Förstadsintyg, intyg som arbetsgivare kräver från första sjukdagen	437 kr
Intyg till kommun eller stadsdelsnämnd	
Intyg som rör barns förskole- och skolsituation	437 kr
Intyg till Transportstyrelsen	
Läkarintyg - avseende högre körkortsbehörigheter eller taxiförarlegitimation - på begäran från Transportstyrelsen	875 kr
Läkarintyg synfunktioner	437 kr
Läkarintyg diabetes	437 kr
Läkarintyg alkohol, narkotika och läkemedel	1 312 kr
Provtagning (inkl. analyskostnad) som krävs för Läkarintyg alkohol, narkotika och läkemedel (gäller per provtagningstillfälle)	875 kr
Läkarintyg för ansökan om villkor om alkohol	2 625 kr
Övriga avgiftsbelagda intyg	
Adoption	
Utlåtande om adoptivförälder (exkl. hälsoundersökning)	1 050 kr*

Utlåtande om adoptionsbarn	1 050 kr*
Förnyelse av intyg för adoption	700 kr*
Asbestlunga	700 kr*
Audiogram	1 312 kr
Behandlingshjälpmedel och läkemedel (intyg om innehav inför resa)	437 kr
Bilbälte (exkl. undersökning) (intyg för befrielse att använda)	437 kr
Blodgruppsundersökning	437 kr
EKG (i samband med intyg)	
Vilo-EKG	875 kr
Arbets-EKG	1 312 kr
Funktionshinder (intyg till annan än Försäkringskassan, arbetsförmedling och socialtjänst)	437 kr
Handikappfordon (exkl. undersökning)	437 kr
Reseåterbud	437 kr
Sjöfolk	1 312 kr

*Dessa intyg är undantagna från moms

Intyg som inte finns specificerade ovan, samt intyg skrivna på annat språk än svenska, debiteras enligt timtaxan. I debiterad tid ingår den tid som krävs för undersökning, utfärdande och utskrift av intyget. Om det krävs mer omfattande undersökningar eller ytterligare medicinsk diagnostik, debiteras den faktiska kostnaden för dessa undersökningar utöver intygspriiset.

Avgiftsfria vaccinationer

Vaccination	Avgift
Vaccinationer som ingår i det svenska barnvaccinationsprogrammet**	0 kr
Gäller barn och unga upp till 18 år (eller 20 år om de fortfarande går i skola)	
Vaccination mot pneumokocker till äldre och riskgrupper****	0 kr
Vaccination mot säsongsinfluensan till äldre och riskgrupper***	0 kr
Vaccination mot covid-19 till rekommenderade grupper***	0 kr
Vaccination mot kikhosta för gravida efter graviditetsvecka 16****	0 kr
Vaccination mot hepatit A för vissa riskgrupper*	0 kr
Vaccination mot hepatit B för vissa riskgrupper***	0 kr
Vaccination mot fästingburen hjärnhinneinflammation (TBE) till tre-åringar*	0 kr
Kompletterande grundvaccination för vuxna***	0 kr
Gäller vuxna personer som enligt lag ska erbjudas hälsoundersökning (bland annat asylsökande, personer utan tillstånd, kvotflyktingar, personer som söker skydd enligt massflyktsdirektivet) och som vid medicinsk bedömning saknar grundskydd mot mässling, röda hund, difteri, stelkramp, polio och kikhosta	

* Vaccination som ges enligt regionalt beslut

** Vaccination som ges enligt nationellt vaccinationsprogram

*** Vaccination som ges enligt nationell rekommendation och regionalt beslut

**** Vaccination som ges enligt nationellt vaccinationsprogram, nationell rekommendation samt regionalt beslut

Avgiftsbelagda vaccinationer

Personer som inte omfattas av avgiftsbefrielse enligt ovan betalar hela kostnaden för vaccinationen själv enligt nedanstående tabell.

Vaccination	Avgift
Vaccin/globulin	Faktisk kostnad
Stickavgift (besöksavgift)	250 kr
Endast en avgift tas ut även om flera vaccinationer/globuliner injiceras vid samma tillfälle	
Ordination av vaccin	Timtaxa
Gäller om syftet med läkarbesöket endast är ordination av vaccin	

Avgiftsbefriade hälsundersökningar

Hälsundersökningar	Avgift
Riktade hälsundersökningar/Screeningverksamhet då patienten erhållit kallelse från Region Stockholm:	
Bukaortascreening	0 kr
Gynekologisk screening*	0 kr
Mammografiscreening*	0 kr
Hälsundersökning enligt lag (2017:209) om hälsundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet, gäller barn och unga i ålder 0-20 år	0 kr
Hälsundersökningar som ges enligt lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.	0 kr
Hälsundersökningar som ges enligt lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd	0 kr

*Avgiftsbefrielsen följer av nationell lagstiftning

Avgiftsbelagda hälsundersökningar

För hälsundersökning och provtagning som utförs på individens initiativ utan misstanke om sjukdom, betalar patienten hela kostnaden själv.

Undersökningar	Avgift
Hälsundersökning (exkl. medicinsk diagnostik)	Timtaxa
Medicinsk diagnostik	Faktisk kostnad
Provtagning (besöksavgift), exkl. analyskostnad	250 kr
Endast en avgift tas ut även om flera prover tas vid samma tillfälle	

*Hälsundersökningar och provtagningar är undantagna från moms

1.7 Övriga avgifter

Administrativa avgifter

Påminnelse- och kravavgift tas ut i enlighet med förordning (1981:1057) om ersättning för inkassokostnader med mera.

Avgift för journalkopior tas ut enligt samma principer som när någon begär en kopia av en offentlig handling i Region Stockholm.

Avgift för subventionerade preventivmedel

För ungdomar under 21 år är p-piller som omfattas av läkemedelsförmånerna samt hormonspiral, p-stav, p-spruta, p-plåster och p-ring kostnadsfria. För ungdomar från 21 år till dagen innan de fyller 26 år är egenavgiften för preventivmedel som omfattas av förmånen 100 kr för 12-månaders förskrivning och 30 kr för 3 månaders förskrivning. För spiral och p-stav är egenavgiften 100 kr för tre eller fem år. Invånare som fyllt 26 år betalar hela kostnaden. Akut preventivmedel ges kostnadsfritt på länets barnmorske- och ungdomsmottagningar för alla under 26 år. Förtydligande avseende preventivmedelssubventionen återfinns på Vårdgivarguiden.

Egenavgift för omskärelse av pojkar på icke-medicinska grunder

Omskärelse av pojkar på icke-medicinska grunder regleras i lag (2001:499) om omskärelse av pojkar och omfattas inte av bestämmelse om patientavgifter eller högkostnadsskydd. Region Stockholm subventionerar dock omskärelse på icke-medicinska grunder och för varje ingrepp betalar familjen 1 500 kronor i egenavgift.

1.8 Pristalan för vuxentandvård höjs

Beslut: Folktandvårdens prislista för vuxentandvård höjs med sex procent samt taxan för frisktandvård höjs med sex procent för hela avtalsperioden (tre år). Folktandvården Stockholms län AB bemyndigas att genomföra förändringarna.

Motivering: Folktandvården Stockholms län AB har hemställt om att höja prislistan för vuxentandvård med sex procent samt att taxan för frisktandvård höjs med sex procent från och med 2025. Bolaget föreslår nivån mot bakgrund av ett flertal faktorer, såsom omvärldsbevakning inklusive konkurrenssituation, förändringar i Tandvårds och läkemedelsförmånsverkets (TLV:s) förordning och referenspriser, förändring avseende behandlingsmetoder och material samt generell pris- och löneutveckling.

2. Taxor i kollektivtrafiken

År 2025 gör en taxejustering av 30-dagarsbiljett till vuxet pris med 40 kronor, till 1 060 kronor. Enkelbiljett till vuxet pris höjs med en krona, till 43 kronor.

Priset för rabatterade biljetter är oförändrat vilket innebär att en rabatterad 30-dagarsbiljett kostar 650 kronor och en rabatterad enkelbiljett 26 kronor

Motsvarande procentuella höjning görs för övriga periodbiljetter i sortimentet med hänsyn till de prissättningsregler som Trafikförvaltningen tillämpar. Lovbiljetten som introducerades under 2024 finns fortsatt kvar under 2025.

2.1 AB Storstockholms Lokaltrafik, SL

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
30-dagarsbiljett	1 060 kr	650 kr
Enkelbiljett	43 kr	26 kr
Avgift SL Kort	50 kr	50 kr

2.2 Waxholms Ångfartygs AB

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
30-dagarsbiljett	1 060 kr	650 kr
Ö-kort (avgift per kort och år)	655 kr	655 kr

2.3 Färdtjänst

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
Färdtjänstresor med taxi och rullstolstaxi:		
Pris per resa (en resa = 30 km)	86 kr	86 kr
Minimavgift - bil på gatan	62 kr	62 kr
Högekostnadsnydd per månad	970 kr	650 kr
Medresenärsavgift	40 kr	40 kr

3. Administrativa avgifter

3.1 Ändringar i avgifter för kopia av allmän handling

Förändring: Kulturnämnden föreslår att avgift för kopia på papper gäller från den 50:e kopian samtidigt tas maxavgiften, som tidigare låg på 300 kronor bort. Möjlighet att ta betalt för bud om kopiorna ska skickas med bud har lagts till (RS 2024-0857).

Motivering: Genom att höja gränsen så att avgift tas ut först från och med den 50:e kopian minskas administration kring betalning. Maxavgiften för en enskild som begär en kopia på egen eller eget barns patientjournal har tagits bort och istället beskrivs och tydliggörs att patienten har rätt att få tillgång till kopia av sina personuppgifter kostnadsfritt enligt bestämmelserna i dataskyddsförordningen. Den rätten ger i de flesta fall patienten/vårdnadshavaren rätt till avgiftsfria kopior av patientjournalen.

3.2 Avgifter för kopia av allmän handling

Avgiftsreglerna ska tillämpas av Region Stockholms verksamheter samt i bolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där Region Stockholm utövar ett rättsligt bestämmande inflytande.

Avgifter för kopia på papper

Avgiften gäller även för utskrifter och när kopior skickas med fax. Dubbelsidig kopiering räknas som två sidor. En sökande kan inte undvika att betala en avgift genom att dela upp sin begäran på två eller fler tillfällen med under 50 kopior.

	Avgift
Sida 1-49	0 kr
Sida 50	100 kr
För varje sida från den 51:a kopian	2 kronor/sida

Avgifter för digital kopia

När det är lämpligt och praktiskt kan verksamheten lämna ut digitala handlingar i digital form. En digital handling behöver inte lämnas ut i annan form än utskrift.

	Avgift
Digitalisering/skanning av handling på papper som ska lämnas ut digitalt	Samma avgift som kopia på papper
Digital kopia på databärare (till exempel USB)	Verksamhetens kostnad för databärare
Digital kopia som skickas med e-post eller andra digitala meddelandetjänster	0 kr

Avgifter för kopia när extern part anlitas för kopiering

Verksamheten kan välja om handlingar i större format eller med krav på viss kvalitet endast ska lämnas ut på plats hos verksamheten eller om en extern part ska anlitas för kopiering.

Avgift	
Kopia av kartor, ritningar i större format och bilder	Avgift motsvarande extern parts priser

Avgift för rekommenderad post, bud och postförskott

Verksamheten kan ta ut avgift för att skicka med rekommenderad post och postförskott. Verksamheten kan även ta ut avgift för att skicka kopior med bud om det är överenskommet med den sökande.

Avgift	
Rekommenderad post, postförskott	Verksamhetens kostnad för rekommenderad post och postförskott
Bud	Verksamhetens kostnad för bud

Avgiftsfria kopior

Kopia av allmän handling lämnas ut utan avgift till:

- Enskild som begär kopia av egen journal
- Vårdnadshavare som begär kopia av barnets journal
- Enskild och/eller närstående till en enskild som har ett ärende hos patientnämnden
- Region Stockholms verksamheter inklusive aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser, där regionen utövar ett rättsligt bestämmande inflytande
- Verksamheter utanför Region Stockholm som enligt lag har rätt till kopior utan avgift
- Vårdgivare i Sverige i direkt anslutning till pågående vård av en patient
- Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag

Avgift för kopia av allmän handling får tas ut om den enskilde begär samma journalkopior upprepade gånger

Verksamheten har möjlighet att besluta om undantag från avgiftsreglerna i enskilda utlämningsärenden.

Förskottsbetalning

Verksamheten får i ett enskilt utlämningsärende besluta om att avgiften ska betalas helt eller delvis i förskott. Handlingarna kopieras då först när hela eller delar av avgiften är betald. Det kan vara aktuellt om sökanden tidigare inte betalt kopiaavgifter till verksamheten eller om det är ett omfattande arbete med att kopiera stora mängder handlingar.

Bilaga 6

Reviderad bolagsordning för AB Storstockholms Lokaltrafik (SL).

I tabellen nedan finns de föreslagna ändringarna i kursivt.

Nuvarande lydelse	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>- <u>§ 4 Ändamål med verksamheten</u> Bolagets syfte är att anordna den lokala och regionala kollektivtrafiken på land som Stockholms läns landsting ansvarar för. I detta uppdrag ingår att överta sådana avtal och egendom som trafiknämnden inom Stockholms läns landsting överlätit till bolaget, förvalta anläggningar, fordon och övrig egendom som upphandlats av bolaget eller av Stockholms läns landsting för kollektivtrafiken liksom avtal om allmän trafik som upphandlats och/eller tecknats av bolaget eller av Stockholms läns landsting och överlätits till bolaget för förvaltning samt att i övrigt vidta erforderliga åtgärder för att fullgöra uppdraget. Bolaget ska bedriva sin verksamhet med iakttagande av kommunala likställighetsprincipen samt i ekonomiskt hänseende enligt följande:</p>	<p><u>§ 4 Ändamål med verksamheten</u> Bolagets syfte är att anordna den lokala och regionala kollektivtrafiken på land som <i>Region Stockholm</i> ansvarar för. I detta uppdrag ingår <i>att ansvara för driften av kollektivtrafiken, i egen regi eller genom</i> att överta sådana avtal och egendom som trafiknämnden inom <i>Region Stockholm</i> överlätit till bolaget, förvalta anläggningar, fordon och övrig egendom som upphandlats av bolaget eller av <i>Region Stockholm</i> för kollektivtrafiken liksom avtal om allmän trafik som upphandlats och/eller tecknats av bolaget eller av <i>Region Stockholm</i> och överlätits till bolaget för förvaltning samt att i övrigt vidta erforderliga åtgärder för att fullgöra uppdraget. Bolaget ska bedriva sin verksamhet med iakttagande av kommunala likställighetsprincipen samt i ekonomiskt hänseende enligt följande:</p>

AB Storstockholms Lokaltrafik

Org.nr 556013-0683

BOLAGSORDNING

Denna bolagsordning har fastställts av regionfullmäktige 2024-xx-xx, § xxx (RS xxxx-xxxx). Antagen av bolagsstämman 2024-xx-xx.

§ 1 Firma

Bolagets firma är Aktiebolaget Storstockholms Lokaltrafik.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Stockholms kommun.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Stockholms län med angränsande områden anordna lokal och regional kollektivtrafik, äga och förvalta fast och lös egendom samt därtill hörande verksamhet.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.

§ 4 Ändamål med verksamheten

Bolagets syfte är att anordna den lokala och regionala kollektivtrafiken på land som Region Stockholm ansvarar för. I detta uppdrag ingår att ansvara för driften av kollektivtrafiken, i egen regi eller genom att överta sådana avtal och egendom som trafiknämnden inom Region Stockholm överlätit till bolaget, förvalta anläggningar, fordon och övrig egendom som upphandlats av bolaget eller av Region Stockholm för kollektivtrafiken liksom avtal om allmän trafik som upphandlats och/eller tecknats av bolaget eller av Region Stockholm och överlätits till bolaget för förvaltning samt att i övrigt vidta erforderliga åtgärder för att fullgöra uppdraget.

Bolaget ska bedriva sin verksamhet med iakttagande av kommunala likställighetsprincipen samt i ekonomiskt hänseende enligt följande:

- Verksamhet som gäller förvaltning av fast och lös egendom ska bedrivas på affärsmässig grund
- Övrig verksamhet ska bedrivas med tillämpning av kommunala självkostnadsprincipen

Om bolaget försätts i likvidation ska bolagets tillgångar tillfalla Region Stockholm.

§ 5 Aktiekapital

Aktiekapitalet utgör lägst 1 000 000 000 kronor och högst 4 000 000 000 kronor.

§ 6 Antal aktier

Antal aktier ska uppgå till lägst 20 000 000 och högst 80 000 000 aktier.

§ 7 A-aktier och B-aktier

Aktierna delas i två grupper, serie A och serie B, av vilka serie A omfattar högst 315 000 och serie B högst 79 685 000. Lika röstvärde för aktier av serie A och serie B.

Aktierna av serie A och serie B ska äga lika rätt till årlig utdelning.

Upplöses bolaget äger båda seriernas aktier intill nominella aktiebeloppet lika rätt till bolagets tillgångar. Vad därefter återstår fördelas så att aktie av serie B erhåller dubbelt mot aktie av serie A.

Beslutar bolaget att genom kontantemission eller kvittningsemission ge ut nya aktier av serie A och av serie B, ska ägare av aktier av serie A och serie B ha företrädesrätt att teckna nya aktier av samma aktieslag i förhållande till det antal aktier aktieägaren förut äger (primär företrädesrätt). Aktier som inte tecknats med primär företrädesrätt ska erbjudas samtliga aktieägare till teckning (subsidiär företrädesrätt). Om inte de sålunda erbjudna aktierna räcker för den teckning som sker med subsidiär företrädesrätt, ska aktierna fördelas mellan tecknarna i förhållande till det antal aktier de förut äger och, i den mån detta inte kan ske, genom lottning.

Beslutar bolaget att genom kontantemission eller kvittningsemission ge ut aktier endast av serie A eller av serie B, ska samtliga aktieägare, oavsett om deras aktier är av serie A eller av serie B, ha företrädesrätt att teckna nya aktier i förhållande till det antal aktier de förut äger.

Om bolaget beslutar att ge ut teckningsoptioner eller konvertibler genom kontantemission eller kvittningsemission, har aktieägarna företrädesrätt att teckna teckningsoptioner, som om emissionen gällde de aktier som kan komma att nytecknas på grund av optionsrätten respektive företrädesrätt att teckna konvertibler som om emissionen gällde de aktier som konvertiblerna kan komma att bytas ut mot.

Vad som ovan sagts ska inte innebära någon inskränkning i möjligheten att fatta beslut om kontantemission eller kvittningsemission med avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt.

Vid ökning av aktiekapitalet genom fondemission ska nya aktier emitteras av varje aktieslag i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare. Därvid ska gamla aktier av visst aktieslag medföra rätt till nya aktier av samma aktieslag. Vad nu sagts ska inte innebära någon inskränkning i möjligheten att genom fondemission, efter erforderlig ändring av bolagsordningen, ge ut aktier av nytt slag.

§ 8 Styrelse

Styrelsen ska bestå av tre ledamöter. Ledamöter väljs av fullmäktige i Region Stockholm (regionfullmäktige) för tiden från årsstämman ena året intill slutet av årsstämman året därpå.

Bland de valda ledamöterna utser regionfullmäktige, för den tid styrelseuppdraget avser, ordförande och vice ordförande i styrelsen. Avgår ordföranden eller vice ordföranden ska ersättare för den som avgått utses för den resterande mandattiden.

§ 9 Revisorer

För granskning av koncernredovisningen och koncernföretagens inbördes förhållanden, bolagets årsredovisning och bokföring samt styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning utser bolagsstämman en revisor med en suppleant, vilka ska vara auktoriserade som revisor.

Revisorns och suppleantens uppdrag gäller till slutet av den ordinarie bolagsstämma enligt 9 kap. 21 § 1 st aktiebolagslagen som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

§ 10 Lekmannarevisor

Region Stockholms fullmäktige ska utse lägst en och högst sju lekmannarevisor (-er).

Lekmannarevisorer väljs för den tid motsvarande mandatperiodens längd, räknat från årsskiftet efter det år då allmänna val ägt rum.

§ 11 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till årsstämma/extra bolagsstämma ska ske genom brev med posten tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 12 Ärenden vid årsstämma

Vid årsstämman ska följande ärenden behandlas:

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman.
3. Upprättande och godkännande av röstlängd.
4. Val av minst en justeringsman att jämte ordföranden justera protokollet.
5. Godkännande av dagordning.
6. Prövning av huruvida stämman blivit behörigen sammankallad.
7. Beslut fattas om
 - a) fastställande av resultaträkning och balansräkning samt koncernresultaträkning och koncernbalansräkning
 - b) dispositioner av bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
 - c) ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören.
8. Fastställelse av arvoden till styrelseledamöterna, revisorn, lekmannarevisorerna samt suppleanterna.

9. Val av revisor och revisorssuppleant, då sådant val ska förrättas.
10. Anteckning om regionfullmäktiges val av styrelseordförande, *vice ordförande och styrelseledamöter samt lekmannarevisorer med suppleanter, då sådant val har förrättats.*
11. Övriga ärenden som ankommer på bolagsstämman enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller bolagsordningen.

§ 13 Bolagsstämmans kompetens

Beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska alltid fattas av bolagsstämman.

§ 14 Räkenskapsår

Bolagets räkenskapsår omfattar tiden 1 januari – 31 december.

§ 15 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda fullmäktige i Region Stockholm möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

§ 16 Inspektionsrätt

Regionstyrelsen i Region Stockholm äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet.

§ 17 Ändring av bolagsordningen

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av regionfullmäktige.

KAPITALTÄCKNINGSGARANTI

Härmed förbinder sig Region Stockholm, med organisationsnummer 232100-0016 och ägare till samtliga aktier i Landstingshuset i Stockholm AB, med organisationsnummer 556477-9378, att vid anfordran genom aktieägartillskott svara för att Landstingshuset i Stockholm AB: s eget kapital beräknat i enlighet med reglerna om upprättande av särskild balansräkning i 25 kap. 14 § aktiebolagslagen (2005:551) vid varje tillfälle uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet.

Aktieägartillskott som lämnas till Landstingshuset i Stockholm AB enligt ovan skall vara villkorade vilket innebär att återbetalning skall kunna göras ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan återbetalning inte står i strid med lag eller god affärssed.

Denna kapitaltäckningsgaranti är oåterkallelig och gäller under räkenskapsåret 2025. Totala aktieägartillskott som lämnas under kapitaltäckningsgarantins giltighetstid uppgår till maximalt en miljard kronor.

Stockholm, i enlighet med våra elektroniska underskrifter

Region Stockholm

Aida Hadžialić
Regionfinansråd

Emma Lennartsson
Regiondirektör

KAPITALTÄCKNINGSGARANTI

Härmed förbinder sig Landstingshuset i Stockholm AB, med organisationsnummer 556477–9378 och ägare till samtliga aktier i nedan uppräknade företag, att vid anfordran genom aktieägartillskott svara för att respektive företags eget kapital beräknat i enlighet med reglerna om upprättande av särskild balansräkning i 25 kap. 14 § aktiebolagslagen (2005:551) vid varje tillfälle uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet.

Aktieägartillskott som lämnas enligt ovan skall vara villkorade vilket innebär att återbetalning skall kunna göras ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan återbetalning inte står i strid med lag eller god affärssed.

Nedanstående företag omfattas av denna kapitaltäckningsgaranti.

Tobiasregistret AB, orgnr 556253-1896
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, orgnr 556461-6695
Danderyds Sjukhus AB, orgnr 556575-6169
Folktandvården Stockholms län AB, orgnr 556574-3597
MediCarrier AB, orgnr 556543-6168
S:t Eriks Ögonsjukhus AB, orgnr 556574-3589
Södersjukhuset AB, orgnr 556595-7403
Södertälje Sjukhus AB, orgnr 556775-9922
Locum AB, orgnr 556438-7909
Film Stockholm AB, orgnr 559313-1468
MedHelp Sjukvårdsrådgivning AB, orgnr 556587-1448
Rådgivningen i Uppsala AB, orgnr 556582-5634

Denna kapitaltäckningsgaranti är oåterkallelig och gäller under räkenskapsåret 2025.

Stockholm, i enlighet med våra elektroniska underskrifter

Landstingshuset i Stockholm AB

Robert Johansson
Styrelseordförande

Emma Lennartsson
Verkställande direktör

KAPITALTÄCKNINGSGARANTI

Härmed förbinder sig Region Stockholm, med organisationsnummer 232100-0016 och ägare till samtliga aktier i AB Storstockholms Lokaltrafik, med organisationsnummer 556013-0683, att vid anfordran genom aktieägartillskott svara för att AB Storstockholms Lokaltrafiks eget kapital beräknat i enlighet med reglerna om upprättande av särskild balansräkning i 25 kap. 14 § aktiebolagslagen (2005:551) vid varje tillfälle uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet.

Aktieägartillskott som lämnas till AB Storstockholms Lokaltrafik enligt ovan skall vara villkorade vilket innebär att återbetalning skall kunna göras ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan återbetalning inte står i strid med lag eller god affärssed.

Denna kapitaltäckningsgaranti är oåterkallelig och gäller under räkenskapsåret 2025. Totala aktieägartillskott som lämnas under kapitaltäckningsgarantins giltighetstid uppgår till maximalt två miljarder kronor.

Stockholm, i enlighet med våra elektroniska underskrifter

Region Stockholm

Aida Hadžialić
Regionfinansråd

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Bilaga 7 D

KAPITALTÄCKNINGSGARANTI

Härmed förbinder sig AB Storstockholms Lokaltrafik, med organisationsnummer 556013–0683, och ägare till samtliga aktier i nedan uppräknade företag, att vid anfordran genom aktieägartillskott svara för att respektive företags eget kapital beräknat i enlighet med reglerna om upprättande av särskild balansräkning i 25 kap. 14 § aktiebolagslagen (2005:551) vid varje tillfälle uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet.

Aktieägartillskott som lämnas enligt ovan skall vara villkorade vilket innebär att återbetalning skall kunna göras ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan återbetalning inte står i strid med lag eller god affärssed.

Nedanstående företag omfattas av denna kapitaltäckningsgaranti.

SL Nya Tunnelbanan AB, orgnr 559318-0770, för vilket kapitaltäckningsgaranti lämnas om maximalt 1 miljard kronor.

AB SL Finans, orgnr 556402-7166, för vilket kapitaltäckningsgaranti lämnas om maximalt 500 miljoner kronor.

Denna kapitaltäckningsgaranti är oåterkallelig och gäller under räkenskapsåret 2025.

Stockholm, i enlighet med våra elektroniska underskrifter

AB Storstockholms Lokaltrafik

Anton Fendert
Styrelseordförande

David Lagneholm
Verkställande direktör

Bilaga 8

Kapitaltillskott

Akutsjukhusnämnden

Akutsjukhusnämnden inrättas den 1 januari 2025 genom att sjukvårdsverksamheterna som bedrivs av Region Stockholms helägda akutsjukhusbolag Södersjukhuset AB, Danderyds sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB samt Sankt Eriks ögonsjukhus AB övertas från bolagen genom inkråmsöverlåtelser¹. De fyra nya förvaltningarna inom akutsjukhusnämnden motsvarar de verksamheter som övertas från respektive akutsjukhusbolag. Slutlig köpeskilling för respektive rörelseöverlåtelseavtal kommer att fastställas efter tillträdet den 1 januari 2025 och baseras på balansräkningen för respektive bolag per den 31 december 2024. För att finansiera förvärven från respektive sjukhusbolag samt att skapa ett initialt rörelsekapital föreslås att akutsjukhusnämnden tillförs ett eget kapital om maximalt 2 500 miljoner kronor. Det exakta beloppet fastställs vid slutregleringen av överlåtelseerna och överförs från eget kapital hos koncernfinansiering till eget kapital hos akutsjukhusnämnden. Denna omfördelning av eget kapital mellan koncernfinansiering och förvaltningarna inom akutsjukhusnämnden har ingen påverkan på Region Stockholms resultat.

Aktieägartillskott i Landstingshuset i Stockholm AB för ökad likviditet

Landstingshuset i Stockholm AB har till föremål med sin verksamhet att äga och förvalta aktier samt samordna de företag som Region Stockholm använder för sin verksamhet. Landstingshuset i Stockholm AB har som syfte att i ägarens ställe styra, kontrollera, ha löpande uppsikt samt att finansiellt samordna de helägda dotterföretagen och dotterdotterföretagen på ett för Region Stockholm ändamålsenligt sätt. För att bolaget ska kunna finansiera aktieägartillskott till MediCarrier AB och Film Stockholm AB föreslås att Region Stockholm tillför bolaget ett villkorat aktieägartillskott på 205 miljoner kronor. Aktieägartillskottet lämnas av koncernfinansiering och medför inga konsekvenser för Region Stockholms resultat. Aktieägartillskottet föreslås vara villkorat och att Region Stockholm äger rätt att erhålla återbetalning av aktieägartillskottet ur disponibla vinstmedel i enlighet med reglerna om vinstutdelning i aktiebolagslagen.

MediCarrier AB

MediCarrier AB ansvarar för Region Stockholms beredskapslager avseende kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar till hälso- och sjukvården. Inköp över tid av artiklar till beredskapslaget har föranlett en hård ansträngning på bolagets likviditet som i nuläget är negativ, vilket innebär att bolagets ekonomi belastas med kostnadsräntor. För att återställa bolagets likviditet, som medför att kostnadsräntorna kan upphöra, föreslås att Landstingshuset i Stockholm AB tillför bolaget ett aktieägartillskott på 200 miljoner kronor. Aktieägartillskottet medför inga konsekvenser för Region Stockholms resultat och föreslås vara villkorat samt att Landstingshuset i Stockholm AB äger rätt att erhålla återbetalning av aktieägartillskottet ur disponibla vinstmedel i enlighet med reglerna om vinstutdelning i aktiebolagslagen. Bolagets eget kapital efter aktieägartillskottet beräknas uppgå till 247 miljoner kronor.

Film Stockholm AB

Film Stockholm AB är en regional filmfond med uppdrag att skapa förutsättningar för film- och tv-produktion i huvudstadsregionen genom samproduktion, filmkommissionär verksamhet och

¹ En överlåtelse av äganderätten till materiell och immateriell egendom till förvärvaren

talangutveckling. Bolaget bildades av Region Stockholm under 2021 med ett aktiekapital på 400 000 kronor. Sedan bildandet har det framgått att aktiekapitalet vid bildandet varit för lågt med hänsyn tagen till de principer som styr bolagets redovisning av intäkter och kostnader, vilket innebär att bolaget löpande under ett räkenskapsår enligt aktiebolagslagens bestämmelser riskerar att behöva upprätt kontrollbalansräkning på grund av kapitalbrist. För att försäkra att bolaget över tid inte kommer att omfattas av nämnda bestämmelser föreslås att Landstingshuset i Stockholm AB tillför bolaget ett aktieägartillskott på fem miljoner kronor. Aktieägartillskottet medför inga konsekvenser för Region Stockholms resultat och föreslås vara villkorat samt att Landstingshuset i Stockholm AB äger rätt att erhålla återbetalning av aktieägartillskottet ur disponibla vinstmedel i enlighet med reglerna om vinstutdelning i aktiebolagslagen. Bolagets eget kapital efter aktieägartillskottet beräknas uppgå till 5,3 miljoner kronor.